Louisa May Alcott: An Old-fashioned Girl

1883

Hungarian translation: Lukács Laura (Rövidített kiadás)

1990

Louisa May Alcott

Egy régimódi lány

I. FEJEZET POLLY MEGÉRKEZIK

– Ideje kimenni az állomásra, Tom.

– Akkor gyerünk.

– Ó, én nem megyek, túl nyirkos az idő. Egyetlen bodor se maradna a hajamban, ha most kimerészkednék, márpedig csinos akarok lenni, amikor Polly megjön.

– Csak nem várod el tőlem, hogy egyedül hozzak haza egy vadidegen lányt? – és Tom olyan rémültnek látszott, mintha a nővére arra kérte volna, hogy egy vad ausztrál bennszülött asszonyt kísérgessen.

– Miért ne? A te dolgod kimenni elé, és ha nem volnál ilyen mamlasz, még örülnél is neki.

– Mondhatom, szép dolog! Tudtam, hogy ki kell mennem elé, de megígérted, hogy te is jössz. Ne is próbálj rávenni arra, hogy a barátnőidet gardírozzam!

Hát nem! – Azzal Tom fölpattant a kanapéról, arca megbotránkozást és eltökéltséget fejezett ki, de a hatást némileg rontotta kócos haja és rendetlen öltözéke.

– Ugyan, ne dühöngj! Cserébe kicsikarom a mama beleegyezését, hogy azt a szörnyű Ned Millert, akiért úgy odavagy, meghívhasd látogatóba, ha majd Polly elment – mondta Fanny, remélve, hogy sikerül lecsillapítania Tom felborzolt kedélyét.

– Mennyi ideig marad? – kérdezte Tom, miközben igyekezett helyreráncigálni félrecsúszott ruhadarabjait.

– Talán egy-két hónapig. Csuda helyes lány, szeretném, ha maradna, amíg csak a kedve tartja.

– Ha rajtam múlik, nem marad sokáig – dünnyögte Tom, aki a lányokat a teremtés teljesen fölösleges egyedeinek tekintette.

Tizennégy éves fiúk hajlamosak így vélekedni, és ez talán rendjén is van, hiszen három-négy évvel később úgyis alázatos rabszolgái lesznek „azoknak a bosszantó

perszónáknak”.

– Csakhogy van ám egy bökkenő! Hogy ismerem meg? Sosem láttam, és ő se látott engem. Neked is jönnöd kell, Fanny – tette hozzá félúton az ajtó felé, ahol megtorpanásra késztette az a szörnyű gondolat, hogy idegen lányok tömegét kell végigkérdeznie, mielőtt rátalál arra, akit keres.

– Könnyű megtalálni valakit, aki egyedül ácsorog, és szemmel láthatóan várakozik. Egyébként ő biztosan megismer téged, ugyanis leírtalak neki.

– Akkor aligha! – Azzal Tom sebtében végigsimított göndör fején, belepillantott a tükörbe, és esküdni mert volna rá, hogy a nővére előnytelenül állította be. A nővérek így szokták, „mi, fiúk” csak tudjuk.

– Indulj már, különben elkésel, akkor pedig mit gondol majd rólam Polly? – türelmetlenkedett Fanny, és ez az a bizonyos kellemetlen noszogatás, ami különösen sérti a férfiúi méltóságot.

– Azt fogja gondolni, hogy neked fontosabbak a fürtjeid, mint a barátnőid, és nagyjából igaza is lesz.

Miközben ráérősen somfordált kifelé, Tom úgy érezte, ügyesen vágott vissza, és bár tökéletesen tisztában volt vele, hogy valóban késő van, mindaddig, míg Fanny láthatta, a világ minden kincséért sem sietett volna, hanem utána lélekszakadva igyekezett behozni a lemaradást.

– Ha én volnék az elnök, törvényt hoznék, hogy minden fiút tartsanak zár alatt, amíg föl nem nő – mondta Fanny, miközben kényelmesen baktató öccsét nézte. De alighanem megváltoztatta volna a véleményét, ha követte volna Tomot, mert alig fordult be a sarkon, a fiú egész lénye megváltozott: kezét kihúzta a zsebéből, abbahagyta a fütyülést, begombolta a kabátját, és a sapkát a fejébe húzva nekiiramodott.

Épphogy befutott a vonat, amikor az állomásra ért, lihegve, mint egy versenyló, és rákvörösen a széltől meg a futástól.

„Fogadjunk, olyan tollas hogyishívják lesz a fején, mint minden lánynak; hogy az ördögbe fogom fölismerni? Nem volt szép Fannytől, hogy kizavart ide egyedül!” – gondolta Tom, ahogy az állomáson átáramló tömeget nézte, s egyre csüggedtebb lett a mellette elsuhanó ifjú hölgyek láttán. Mivel szemlátomást egyikük sem keresett senkit, Tom nem szólította meg őket, és minden újabb csoportra egy mártír tekintetével nézett. „Ő lesz az – mondta magában, amikor megpillantott egy pazarul öltözött, összefont karral ácsorgó lányt, akinek óriási kontyán parányi kalap ült. – Most persze meg kell szólítanom, essünk hát túl rajta.” Azzal lélekben fölkészülve a keserves feladatra, lassan megközelítette a leányzót, akinek mintha a szél zilálta volna ronggyá a ruháit, annyi selyemszalag, csipke, fodor, bodor és toll libegett rajta.

– Engedelmével, ha jól sejtem, Polly Miltonhoz van szerencsém – mondta félénken Tom, és megállt a szellő borzolta idegen előtt.

– Nem, rosszul sejti – felelte az ifjú hölgy olyan

hűvös tekintettel, hogy szinte belefojtotta Tomba a szót.

– Hol az ördögbe lehet?! – mormogta Tom, miközben mogorván arrébb somfordált. De még jókor meghallotta a háta mögött közeledő, fürge lépteket, s mikor megfordult, egy kipirult arcú kislányt látott, aki a hosszú állomás túlsó végéből futott feléje, és szemlátomást jókedvében volt. A lány már messziről mosolygott, táskájával integetett is, hát Tom megállt.

A lány kezet nyújtott, és kék szeme félig szégyenlősen, félig huncutul csillogott, amikor megszólította:

– Ugye, te vagy Tom?

– Igen. Honnan tudtad? – és Tom úgy meglepődött, hogy észre sem vette, máris túlesett a kézfogáson.

– Ó, hát Fanny elmondta, hogy göndör hajad van, és furcsa orrod, állandóan fütyülsz, és fejedbe húzott szürke sapkát viselsz, úgyhogy azonnal rád ismertem – mondta Polly, és igen barátságosan rábólintott, miután

persze udvariasan óvakodott Tom haját „vörös"-nek, orrát „piszé"-nek és sapkáját „ócská"-nak titulálni, noha e jellemzőket Fanny alaposan az emlékezetébe véste.

– Hol vannak az utazóládáid? – kérdezte Tom, mert amint a lány a kezébe nyomta a táskáját, eszébe jutott a kötelessége.

– Apám azt mondta, jobb, ha nem számítok senkire, különben elszalasztom a bérkocsit, így aztán arra az emberre bíztam a ládámat. – Azzal Polly elindult egyetlen, szerény csomagja után, nyomában Tommal, akit némileg elkedvetlenített a figyelmesség terén elkövetett mulasztása.

„Egyáltalán nem játssza az ifjú hölgyet, hál' istennek! Fanny nem is mondta, hogy csinos. Nem látszik városi lánynak” – gondolta Tom, és elhelyezkedett a hátsó ülésen, tetszéssel szemlélgetve az előtte röpködő barna fürtöket.

Útközben Polly szökkent egyet a rugós ülésen, és fölnevetett, mint egy boldog gyerek.

– Hogy én mennyire szeretek ilyen szép kocsin utazni, nézni ezt a sok előkelő házat, és jól érezni magam! Te nem? – kérdezte, de tüstént összekapta magát, mint akinek hirtelen eszébe jut, hogy látogatóba megy.

– Nem vagyok oda érte – mondta Tom szinte gondolkodás nélkül, mert nyomasztotta, hogy össze van zárva egy vadidegen lánnyal.

– Hogy van Fanny? Miért nem jött ő is? – kérdezte Polly, és igyekezett higgadtnak mutatkozni, de röpködő tekintetét nem sikerült megfékeznie.

– Félti a göndör fürtjeit – és Tom elmosolyodott, mert ettől az alávaló árulástól úgy érezte, ismét önmaga.

– Mi ketten viszont nem ijedünk meg egy kis esőtől. Igazán hálás vagyok, hogy kijöttél elém.

Ez kedves volt Pollytól, Tom is így érezte, neki ugyanis a vörös haja volt a gyenge pontja, de most, hogy üstökét Polly együtt emlegette a maga csinos,

barna fürtjeivel, Tom haja mintha kevésbé rezesen fénylett volna. Meg aztán csak annyi dolga volt, hogy a táskát néhány lépéssel odébb vigye, Polly mégis megköszönte. Tom hálás volt, és a frissen támadt bizalom jeleként megkínálta a lányt egy marék földimogyoróval, zsebei ugyanis mindig tele voltak vele, s aki Tomot kereste, annak elég volt az üres héjak nyomát követni.

Alig kínálta meg Pollyt, eszébe jutott, hogy Fanny közönségesnek tartja a földimogyorót, és úgy érezte, szégyent hoz a családjára. Így hát kidugta a fejét a kocsi ablakán, és oly sokáig maradt így, hogy Polly végül megkérdezte, nincs-e valami baj. „Ugyan, kit érdekel egy ilyen kis vidéki fruska!” – hőbörgött magában férfiasan Tom, és ettől fogva mintha belebújt volna a kisördög.

– Alaposan el van ázva, de azért azt hiszem, tudja tartani a lovait – felelte gonoszul, nemtörődömséget színlelve.

– Csak nem részeg a kocsis? Jesszusom! Szálljunk ki! Megvadultak a lovak? Nagyon meredek az út, szerinted biztonságos?

– Járnak erre éppen elegen, fölszednek minket, ha bármi történne, de talán biztonságosabb lesz, ha kiszállok, és fölülök a kocsis mellé. – Tom valósággal sugárzott, hogy ilyen remek ötlete támadt a szabadulásra.

– Menj csak, ha nem félsz! A mamám kétségbeesne, ha bármi bajom történne, ilyen messze! – kiáltotta Polly, és ugyancsak le volt sújtva.

– Ne aggódj! Majd én ügyelek az öregre meg a lovakra. – Azzal Tom már nyitotta is az ajtót, és eltűnt odafönn, ahol a higgadt, öreg kocsis oldalán kedvére élvezhette a szabadságot, no meg a földimogyorót.

Fanny csak úgy röpült, hogy megölelje az ő „drága Pollyját", Tom pedig a rettenthetetlen vadász szerepében tetszelgett: az ő ügyességének köszönhető az értékes trófea. Fanny azonnal az emeletre terelte

Pollyt, Tom pedig az ebédlőbe vonult, és fél tucat süteménnyel orvosolta kimerültségét.

– Nem vagy halálosan fáradt? Nem szeretnél lefeküdni? – kérdezte Fanny, s letelepedett Polly ágyának szélére. Dőlt belőle a szó, s közben apróra szemügyre vette barátnője öltözékét.

– Nem. Kellemes volt az utazás, és a részeg kocsist kivéve nem volt semmi baj; de Tom odaült mellé, és felügyelt rá, úgyhogy nem is féltem nagyon – felelte ártatlanul Polly, és levetette egyszerű szabású kabátját meg a kalapot, amelyen egyetlen kis tollacska sem ékeskedett.

– Mese habbal! A kocsis nem volt részeg, Tom csak azért találta ki, hogy megszabaduljon tőled. Ki nem állhatja a lányokat! – mondta Fanny lenézően.

– Tényleg? Pedig nagyon kellemes, kedves fiúnak látszott! – Polly szeme elkerekedett a meglepetéstől.

– Rettenetes alak, és ha bármi dolgod akad vele,

egész biztosan halálra gyötör. Minden fiú borzalmas, de ő a legborzalmasabb, akit életemben láttam.

Mivel bizalma megrendült a fiatalemberben, Polly úgy döntött, hogy békén fogja hagyni, és témát váltott. Elismerően nézett körül a tágas, csinos szobában, és megjegyezte:

– Milyen csodálatos! Sosem aludtam függönyös ágyban, és ilyen finom kis fésülködőasztalkám sem volt még.

– Örülök, hogy tetszik, de kérlek, ne mondd a többi lány előtt, hogy ilyet még nem láttál – válaszolta Fanny, és azt kívánta, bárcsak Polly is viselne fülbevalót, mint minden lány.

– Miért ne? – így a csodálkozó kérdés. – Mi rossz van abban, ha az embernek tetszik mások holmija, és ezt ki is mondja?

– Ó, ők mindenkit kinevetnek, aki csak egy kicsit is furcsa, ez pedig nem kellemes. – Fanny ugyan nem

használta a „vidékies” szót, de sejteni lehetett, hogy erre gondol.

Pollynak kínos érzése támadt. Elgondolkodó arccal megrázta fekete selyemkötényké jét, és elhatározta, hacsak teheti, nem tesz célzást saját otthonára.

– Mivel mostanában sokat gyengélkedem, a mama azt mondta, nem kell rendszeresen iskolába járnom, amíg itt vagy. Elég hetente kétszer-háromszor, hogy a zenében és a franciában le ne maradjak. Te is jöhetsz, ha van kedved, a papa mondta. Gyere, olyan jó mulatság! – kiáltotta Fanny, és barátnőjét ugyancsak meglepte ez az iskola iránti vonzalom, igazán nem számított rá.

– Félnem kell tőle, ha mindegyik lány olyan előkelően öltözik, és olyan sokat tud, mint te – mondta Polly, mert erőt vett rajta a félénkség.

– Ugyan! Ne is törődj vele! Majd gondom lesz rád, és úgy felöltöztetlek, hogy nem lesz rajtad semmi furcsa.

– Furcsa vagyok? – kérdezte Polly megütközve, de reménykedve, hogy a szó nem jelent semmi rosszat.

– Nagyon aranyos vagy, és sokkal csinosabb, mint a nyáron, csak éppen más nevelést kaptál, máshogy viselkedsz, mint mi, érted? – kezdte Fanny, és egyre nehezebbnek találta a magyarázatot.

– Hogyan máshogy? – kérdezte Polly, mert szerette megérteni a dolgokat.

– Hát, először is, úgy öltözködsz, mint egy kislány.

– Miért ne, ha az vagyok? – Polly a tükörben szemügyre vette egyszerű gyapjúruháját, magas szárú, erős cipőjét, rövid haját, és semmit se értett.

– Tizennégy éves vagy: mi ebben a korban már fiatal hölgynek tekintjük magunkat – folytatta Fanny, és a tükörben önelégült tekintetet vetett a fején tornyosuló hajtömegre, a homlokába göndörödő frufrura és a hátára lekígyózó hajgyűrűkre, majd ugyanígy mérte végig nagy szalaggal, fényes gombokkal, rózsákkal és ki

tudja, még mi mindennel díszített, skarlátvörös-fekete ruháját. Nyakában medalion lógott, fülbevaló csilingelt a fülében, övén láncos óra, a kezén pedig, amelyre ráfért volna egy kis szappan és víz, számos gyűrű csillogott-villogott.

Polly szeme ide-oda vándorolt, és úgy vélte, kettejük közül Fanny a furcsább; Polly ugyanis egy kisvárosban élt, és nemigen konyított a nagyvárosi divathoz. A Fannyt körülvevő elegancia nem maradt rá hatástalan, hiszen Polly most látta először barátnője otthonát, összeismerkedésüket ugyanis egy harmadik barátnőnek köszönhették, aki Pollyék szomszédságában lakott, és akinél Fanny egyszer látogatóban járt. Polly azonban nem volt hajlandó zavartatni magát a kettejük közötti különbség miatt; egy perc sem telt belé, máris nevetett megint, és elégedetten jegyezte meg:

– Anyám szeret egyszerűen öltöztetni, én meg nem bánom. Azt se tudnám, mihez kezdjek, ha annyi cicoma lenne rajtam, mint rajtad. Sosem felejted el fölemelni a

masnidat, mielőtt leülsz?

Mielőtt Fanny válaszolhatott volna, visításra lettek figyelmesek, lentről jött.

– Csak Maud az, nem lehet vele bírni! – kezdte Fanny, de az ajtó máris kivágódott, és egy hat-hét éves, bömbölő kislány rontott be rajta. Polly láttán megtorpant, rábámult, aztán ott folytatta, ahol abbahagyta. Fanny ölébe vetette magát, és azt kiabálta:

– Tom kinevet! Szólj rá, hogy hagyja abba!

– Miért, mit csináltál? Ne visíts már annyira, megrémíted Pollyt!

– Én csak azt mondtam, hogy hideg krémet ettünk tegnap a zsúron, ő meg kinevetett!

– Fagylaltot, te buta! – követte Fanny is Tom elítélendő példáját…

– Na és! Igenis hideg volt, az enyémet föl is

melegítettem, de Willy Bliss ráöntötte az új ruhámra – azzal Maud újra zokogni kezdett többszörös bánatában.

– Menj szépen Katyhez! Olyan morcos vagy ma, mint egy medvebocs! – mondta Fanny, és eltolta magától Maudot.

– Katy nem bír szórakoztatni, és nekem muszáj szórakozni, mert ingerlékeny vagyok, a mama is megmondta! – zokogta Maud, szemlátomást abban a tévhitben, hogy az ingerlékenység valami különleges betegség.

– Gyerünk lefelé ebédelni, az majd elszórakoztat. – Azzal Fanny fölállt, és úgy igazgatta magát, mint egy röpülésre készülődő madár.

Polly remélte, hogy a „borzalmas fiú” nem lesz jelen, de az bizony ott volt, és az ebéd alatt egyfolytában a lehető legtolakodóbb módon bámulta őt. Ott volt Mr. Shaw is, aki igen elfoglalt ember benyomását keltette. Üdvözölte Pollyt, s reményét fejezte ki, hogy jól érzi majd magát náluk, aztán szemlátomást megfeledkezett

róla. A sápadt, ideges Mrs. Shaw kedvesen fogadta a kis vendéget, és megnyugtatta, hogy semmiben sem fog hiányt szenvedni. Madame Shaw, aki amúgy nyugodt öreg hölgynek tetszett figyelemre méltó főkötőjében, Polly láttán így kiáltott föl:

– Uramisten! Szakasztott az anyja, az a drága asszony! Mondd, kicsim, hogy van édesanyád? – És szemüvege mögül folyton a jövevényt vizslatta, míg Pollynak, a Madám és Tom tekintetének kereszttüzében teljesen el nem ment az étvágya.

Fannynek be nem állt a szája, Maud pedig addig izgett-mozgott, amíg Tom kilátásba nem helyezte, hogy a jókora levesestál fedője alá gyömöszöli; ettől viszont olyan sivításban tört ki, hogy elszállításához a nagy türelmű Katyt kellett segítségül hívni. Mindenestül kínos ebéd volt, és Polly örült, amikor véget ért. Mindenki ment a dolgára, Fannyt a varrónőhöz hívták, Polly pedig egyedül maradt a tágas nappaliban.

Örült, hogy néhány percre magára hagyták;

szemügyre vette az összes csinos berendezési tárgyat, aztán dudorászva járkálni kezdett a puha, virágmintás szőnyegen. Odakint egészen bealkonyult. Ekkor Madame Shaw lépett be.

– Azt a szép régi dallamot énekeld el nekem megint, kicsim. Olyan régen hallottam.

Polly nem szeretett idegenek előtt énekelni, mert nem tanult énekelni, egész tudományát az anyjától leste el, mivel azonban arra tanították, hogy tisztelje az öregeket, engedelmesen leült a zongorához.

– Az ilyen zenét öröm hallgatni. Énekelj még, kedvesem! – biztatta Madame Shaw.

Pollynak jólesett a dicséret, és friss, behízelgő hangocskáján tovább énekelt. Ismert minden régi kedves dallamot, legjobban pedig a skót dalokat szerette. Minél tovább dalolt, annál szebben szólt, a szoba csak úgy zengett a nagy zongora és a kicsi lány hangjától.

– Ezt nevezem, ez már dal a javából! Kérlek, énekeld el még egyszer! – csattant föl Tom hangja, aztán vörös kobakja is előbújt a magas, fekete szék támlája mögül, ahová elrejtőzött.

Ez kizökkentette Pollyt, azt hitte, egyetlen hallgatója a tűz mellett bóbiskoló öreg hölgy.

– Nem tudok többet énekelni, fáradt vagyok – mondta, mire a vörös kobak meteorként tűnt el, Polly hangja ugyanis határozottan hűvös volt.

Fanny azzal az örömteli hírrel tért haza, hogy estére Clara Pird mindkettejüket meghívta színházba, és hét órakor értük jön. Polly abbéli izgalmában, hogy máris bele fogja vetni magát a nagyvárosi élvezetekbe, szédült pillangó módjára röpdösött föl-alá, s szinte fogalma sem volt arról, hogy mi folyik körülötte, míg a csillogó színházban, a nagy zöld függönnyel szemközt nem találta magát. Egyik oldalán Clara apja ült, Fanny a másikon, de egyikük sem törődött vele, s ezért Polly igen hálás volt, hiszen a figyelmét annyira lekötötte az, amit látott,

hogy képtelen lett volna beszélgetni.

Polly azelőtt csak elvétve fordult meg színházban, és az a kevés darab, amit látott, afféle zsenge korúaknak szánt tündérmese volt – fordulatos, csillogó és tele ártatlan badarsággal. Aznap este azonban egy újmódi darabot láthatott, amely hosszú ideje zajos sikerrel ment, s a közönséget nemcsak elkáprázta tatta, és izgalomba hozta, hanem erkölcsi rendjét is megbolygatta azzal a csáberővel, amit a francia találékonyság képes felvonultatni, illetve színre tud vinni az amerikai pazarlás. A címe nem számít, a lényeg az, hogy pazar volt, igen közönséges és nagyon divatos; így tehát mindenki csodálta, s mindenki elment megcsodálni.

Polly először azt hitte, a mesék világába csöppent, és csak azokat a sziporkázó lényeket látta, akik a fény és a szépség világában táncolnak és énekelnek; hamarosan azonban már a dalokra és párbeszédekre is odafigyelt, és ekkor tovatűnt a káprázat; a gyönyörű jelenségek alpári nótákat zengtek, közönségesen

beszéltek, és általában véve szégyenére váltak azoknak a régivágású manóknak, akiket ismert és szeretett.

Kis hősnőnk túlságosan ártatlan volt ahhoz, hogy a tréfának akár csak a felét is megértse, és sűrűn elcsodálkozott, vajon min nevetnek az emberek; de amint alábbhagyott az első bűvölet, kezdte kényelmetlenül érezni magát, és egyre biztosabban hitte, hogy anyja nem örülne, ha ott látná, s már bánta is, hogy elment. Minél jobban kibontakozott a darab, annál kényelmetlenebbül érezte magát, mert gyors felfogású volt, értett a körülötte folyó sutyorgásból, a szeme is gyorsan járt, és lányos ösztöne sem hagyta cserben. Amikor huszonnégy, zsokénak öltözött lány peckesen bedübörgött a színpadra, és csípőjét riszálva dobbantott csizmája sarkával, majd nagyot kacsintott a közönségre, Polly egyáltalán nem találta mulatságosnak, és örült, hogy végre eltűntek a lányok; amikor pedig újabb lánysereg bukkant fel áttetsző ruhában, derekukon arany rojtokkal, szegény, divatjamúlt Polly azt sem tudta, mitévő legyen, mert meg is rémült, és meg is botránkozott egyszerre; ült hát, és a

színházjegyére meredt, miközben egyre jobban átforrósodott az arca.

– Mit pirulsz olyan nagyon? – kérdezte Fanny, amikor a kifestett leányzók eltűntek.

– Úgy szégyellem magam miattuk – suttogta Polly, és megkönnyebbülten felsóhajtott.

– Te kis buta, pontosan ugyanúgy csinálják, ahogy Párizsban, a tánc pedig egyenesen nagyszerű! Eleinte furcsa, de később megszokod, ahogy én is megszoktam.

– Többet nem jövök – mondta Polly eltökélten, mert ártatlan természete föllázadt, ez az előadás több kínszenvedést okozott neki, mint amennyi gyönyörűséget szerzett. Nem tudta, milyen könnyen „hozzá lehet szokni", ahogy Fanny hozzászokott. Nem tudta megmagyarázni az érzést, de bizony örült, amikor a darab véget ért, és hazamentek abba a biztonságos házba, ahol a nagymama várta őket, meg egy jó, kényelmes ágy.

II. FEJEZET ÚJ DIVATOK

– Ma délelőtt iskolába megyek, gyere, készülődjünk! – mondta Fanny néhány nap múlva, és a késői reggeli végeztével fölállt az asztal mellől.

– Nagyon csinos vagy, mi dolgod van még? – kérdezte Polly, és követte Fannyt a hallba.

– Cicomázkodni félórán át, és a fejére biggyeszteni a kócot – válaszolta tiszteletlenül Tom, akinek iskola előtti készülődése annyiból állt, hogy fejébe csapta a sapkáját, és összeszíjazott egy nagy halom könyvet, melyek állapota elárulta, hogy olykor fegyvernek használják őket.

– Mi az a kóc? – kérdezte Polly, miközben Fanny fölfelé vonult a lépcsőn, válaszra sem méltatva Tomot.

– Valaki másnak a haja az ő feje búbján, éppen ott, ahová egyáltalán nem való. – Azzal Tom fütyörészve távozott, pökhendi közönyt tanúsítva saját

„bozontjának” állapotával szemben.

– Miért kell ilyen elegánsan iskolába menned? – kérdezte Polly a barátnője előkészületeit figyelve.

– Minden lány így csinálja, és így is illik, mert az ember sohasem tudhatja, kivel találkozik. Az órák után sétálni megyek, ezért szeretném, ha te is a legjobb kalapodat vennéd föl – válaszolta Fanny, miközben olyan szögben igyekezett rögzíteni a kalapját, amely ellentmondott mindenféle nehézkedési törvénynek.

– Hát persze, ha úgy gondolod, hogy ez nem elég jó. A másikat szeretem jobban, mert azon toll is van, de emez a melegebb, ezért hordom folyton ezt. – Azzal Polly már szaladt is a szobájába, hogy ő is fölcicomázza magát, mert félt, hogy barátnője szégyenben marad miatta.

– Polly, nincs mitől tartanod – mondta később Fanny. – Csak két-három lánnyal ismertetlek össze, az öreg Monsieur-re pedig rá se hederíts, és olvasnod sem kell, ha nincs kedved. Az előcsarnokban leszünk,

nagyjából tizenketten, és mindenki úgy el lesz foglalva, hogy igazán nem fogsz zavarni.

– Azt hiszem, olvasni nem fogok, inkább csak ülök majd, és nézelődöm. Szeretem figyelni az embereket, és itt minden olyan új és olyan különös.

De Polly bizony nagyon is félénk benyomást keltett, amikor bevezették az ifjú hölgyek közé. Mindenki igen jól öltözött volt, mindenki egyszerre beszélt, és mindenki odafordult, hogy szemügyre vegye a jövevényt, mégpedig igen hűvös tekintettel, mert ez a jelek szerint ugyanolyan divat volt, mint a szemüveg. Jól nevelten biccentettek, miután Fanny bemutatta Pollyt, mondtak valami udvariasat, és helyet szorítottak neki a kerek asztalnál, ahol a Monsieur-t várták. Néhányan bolondoztak, mások összedugták a fejüket apró jegyzetek fölött, szinte mindannyian cukorkát szopogattak, és mind a tizenkettő csacsogott. Miután figyelmesen ellátták karamellával, Polly csak ült és fülelt, s közben nagyon gyereknek és nagyon vidékinek érezte magát az előkelő kis hölgyek között.

– Lányok, tudjátok, hogy Carrie külföldre ment? Másról se beszéltek, az apja meg már nem bírta tovább, és fölpakolta az egész családot. Hát nem aranyos? – újságolta egy élénk kisasszonyka, alighogy megérkezett.

– Azt hiszem, jobb, hogy elmentek. A mamám azt mondja, ha ugyanabba az iskolába jártam volna, egyből kivett volna onnan – válaszolta fontoskodva egy másik lány.

– Carrie megszökött egy olasz zenetanárral, még az újságokba is belekerült, és mindenki fel volt háborodva – magyarázta az előbbi lányka Pollynak, akin bizony meglátszott az értetlenség.

– De rémes! – kiáltotta Polly.

– Szerintem jópofa dolog volt. Carrie csak tizenhat éves, az olasz pedig egészen csodálatos; Carrie-nek van egy halom pénze, és mindenki erről beszélt; és bárhová ment, megbámulták, tudod, hogy van ez, neki meg tetszett; no de az apja, az egy öreg vaskalapos,

úgyhogy szépen elzavarta őket. Nagy kár, mert Carrie volt a legmulatságosabb lány, akit valaha is ismertem.

Pollynak nem volt mondanivalója a csicsergő Miss Belle számára, Fanny azonban megjegyezte:

– Én olvasni szeretek az ilyesmiről, az kellemetlen, ha az ember környezetében fordul elő, megnehezíti az életet. Hallottad volna csak apámat! Azzal fenyegetőzött, hogy mindennap cselédlánnyal kísértet az iskolába, ahogy New Yorkban szokás, mert biztos akar lenni benne, hogy tényleg ide jövök. Hallottál már ilyet?

– Ez azért van, mert kiderült, hogy Carrie az anyja nevében igazolásokat hamisított, otthon pedig azt hitték, a biztonságos iskolában csücsül, közben az Orestéjével sétafikált. Furfangos, nem? – kiáltotta Belle, mint aki csodálattal adózik a trükknek.

– Szerintem nincs benne semmi rossz, és azt sem kell eltúlozni, ha valaki megszökik, mint Carrie. A fiúk azt tesznek, amit akarnak, és én képtelen vagyok felfogni, a lányokra miért kell annyira vigyázni.

Szeretném én azt látni, hogy valaki engem figyel és kísérget! – tette hozzá egy másik elragadó ifjú hölgy.

– Ahhoz legalábbis egy rendőr kellene, Trix! – jegyezte meg Fanny ravaszul, mire kitört a nevetés, Beatrice pedig fölvetette a fejét.

Megjelent a Monsieur, egy őszülő, öreg francia, és olyan beletörődő egykedvűséggel tett eleget tanítási kötelezettségének, mint aki már régen megszokta, hogy kuncogó diáklányok áldozata legyen. A lányok elhadarták a bemagolt leckét, megírtak egy gyakorlatot, és olvastak némi francia történelmet, de úgy tűnt, ez nem hagy mély nyomot bennük, bár a Monsieur készségesen magyarázott; Polly pedig csak pirult barátnője helyett, amikor arra a kérdésre, hogy melyik híres francia harcolt az amerikai forradalomban, Fanny képes volt Lamartine-t mondani Lafayette helyett.

Gyorsan eltelt az az egy óra; utána Fanny zeneórán vett részt egy másik teremben, Polly pedig félrehúzódva figyelt; aztán máris szünet következett. A kisebb lányok

karonfogva sétáltak lent az udvarban, és vajas kenyeret majszoltak; mások bent maradtak a teremben olvasni vagy pletykálkodni; de Belle, Trix és Fanny uzsonnázni mentek egy közeli, divatos fagylaltozóba, Polly pedig jámboran követte őket, és említést se mert tenni a gyömbéres mézeskalácsról, amit a nagymama tett a zsebébe ebéd gyanánt.

A lányok igen jókedvűnek látszottak, különösen miután csatlakozott hozzájuk egy alacsony úriember, akinek olyan fiatal volt az arca, hogy Polly kisfiúnak hitte volna, ha nincs a fején egy magas, hódprémes kalap. E megnyerő fiatalember kíséretében Fanny elvált szerencsétlen barátnőitől, s míg azok visszatértek az iskolába, Fanny sétára indult, ő így nevezte ugyanis a legzsúfoltabb utcákon való lassú vonulást. Polly diszkréten lemaradt, és a kirakatokat nézte, míg a modorára még ilyenkor is adó Fanny el nem cipelte egy képkereskedésbe, és föl nem szólította a műélvezetre, amíg ők pihennek. Polly engedelmesen többször körbejárta a termet, és látszólag egy műértő érdeklődésével vizsgálgatta a képeket, miközben

igyekezett nem odafigyelni a kerek ülésen csevegő pár halk beszédére.

Amikor Fanny végre fölállt, Polly fáradt arca láttán lelkifurdalása támadt; és miután sietős búcsút vett az apró úriembertől, elindult hazafelé, majd egyik kezét bizalmasan Polly muffjára fektetve azt mondta:

– Kedves Polly, egy szót sem szabad szólnod Frank Moore-ról, mert a papa fejemet veszi. Engem egy csöppet sem érdekel a fiú, neki pedig Trix tetszik, de valamin hajba kaptak, és Frank azzal akarja bosszantani, hogy egy kicsit flörtöl velem. Jól összeszidtam, és megígérte, hogy kibékül Trixszel. Mindannyian eljártunk a délutáni koncertekre, remekül mulatunk, ma pedig Belle és Trix is ott lesz; te csak maradj csöndben, és nem lesz semmi baj.

– Kivel mész? – kérdezte Mrs. Shaw, amikor valamivel három előtt Fanny megemlítette, hogy koncertnap van.

– Csak Pollyval; szereti a zenét, én pedig a múlt

héten nem is tudtam elmenni, olyan viharos volt az idő – válaszolta Fanny, majd később, már távozóban, azt kérdezte Polly tól: – Ha útközben találkozunk valakivel, arról nem tehetek, nem igaz?

– Mondhatod, hogy nem akarsz velük találkozni.

– Az olyan faragatlan volna. Úristen! Itt jön Gus; ő is rendszeresen jár a koncertekre. Rendben van a hajam? És a kalapom?

Mielőtt Polly válaszolhatott volna, Mr. Gus a legnagyobb természetességgel csatlakozott hozzájuk, Polly pedig hamarosan már mögöttük baktatott, és úgy érezte, a dolgok egyáltalán nincsenek „rendben", noha nem tudta, hogy segítsen a helyzeten. Mivel szerette a zenét, naivul föltételezte, hogy mindenki a muzsika kedvéért megy oda, nagyon zavarta hát a körülötte ülők állandó sugdolózása. Belle és Trix teljes pompájukban díszelegtek, és a darabok közötti szünetekben Frank és Gus urak, továbbá egy sereg más „aranyifjú" gimnáziumi pletykákkal és hallatlanul érdekes hírekkel

szórakoztatták az ifjú hölgyeket, legalábbis erre utalt az a rendkívüli figyelem, amelyet az utóbbiak az urak ékesszóló megjegyzéseinek szenteltek. Polly megrettenve szemlélte az ifjoncokat, ők pedig nemükre jellemző leereszkedéssel vettek tudomást a létezéséről, de nyilvánvalóan nem értékelték többre „csöndes kis fruská"-nál, és mert úgy vélték, még nem nőtt föl a társasági csevejhez, nyájasan átnéztek rajta, és teljesen a hölgyeknek szentelték magukat. Polly szerencsére mindannyiukról elfeledkezett, annyira élvezte a zenét, bár inkább érezte, mint értette; és olyan boldog arccal ült ott, hogy nem egy igazi zenerajongónak megakadt a szeme rajta. Sötétedett, mire kiléptek a kapun, és Polly megkönnyebbüléssel nyugtázta, hogy már várja őket a kocsi, a fölösleges harmadik szerepéhez ugyanis nem nagyon fűlt a foga, pedig erre a napra bőven gyakorolhatta az elefánt szerepét.

– De jó, hogy már nem legyeskednek itt! Igazán idegesítő volt, hogy beszélnek, amikor én a zenét hallgattam volna – mondta Polly, ahogy tovagördültek.

– Melyikük tetszett a legjobban? – kérdezte Fanny bágyadt fensőbbséggel.

– Az az egyszerűbb megjelenésű, aki nem beszélt sokat, de fölvette a muffomat, amikor leesett, és vigyázott rám a tömegben; a többiek rám se hederítettek.

– Biztosan kislánynak tartanak.

– Anyám szerint az igazi úriember ugyanolyan udvarias a kislányhoz, mint a felnőtt nőhöz; azért tetszett Mr. Sydney a legjobban, mert kedves volt hozzám.

– A nagymama azt mondja, édesanyád kifogástalan hölgy, és te éppen olyan vagy, mint ő; ne mérgelődj meg szegény fiúkra, én pedig majd gondoskodom róla, hogy legközelebb rendesebben viselkedjenek. Tom egyáltalán nem ismeri a jó modort, rá mégsem panaszkodsz – tette hozzá Fanny nevetve.

– Bánom is én, jó-e a modora; Tom fiú, és úgy is viselkedik, én pedig sokkal jobban boldogulok vele,

mint ezekkel az urakkal.

Fanny éppen megrótta volna Pollyt, amiért ilyen lenézően nyilatkozik „ezekről az urak"-ról, amikor mindketten hangos kukorékolásra rezzentek össze – a szemközti ülés alól jött.

– Ez Tom! – kiáltotta Fanny, azzal előrángatta a piros arcú, és visszafojtott nevetéstől pukkadozó, javíthatatlan fiút. Tom leült, és a sikerén felbuzdulva elégedetten vette szemügyre a lányokat, mint aki gratulációra vár. – Hallottad, miről beszéltünk? – kérdezte Fanny szorongva.

– Minden szót! – Tom nyilvánvalóan diadalt ült fölöttük.

– Láttál már ilyen utálatos alakot, Polly? – érdeklődött Fanny. – Gondolom, Tom, most rohansz a papához, és előadod neki a nagy újságot.

– Talán igen, talán nem. Mekkorát ugrott Polly, amikor kukorékoltam! Még a lábát is fölkapta!

– És hallottad, hogy dicsérjük a modorodat? – kérdezte Polly ravaszul.

– Igen, és tetszett is nagyon, úgyhogy téged nem foglak beárulni – jelentette ki Tom megnyugtatóan.

– Nincs is mit beárulni.

– Tényleg nincs? Mit gondolsz, mit szól majd a kormányzó, ha megtudja, hogy azokkal a ficsúrokkal mászkáltok? Láttalak.

– Tom, alkut ajánlok – kiáltotta Fanny mohón. – Nem az én hibám, hogy Gus és Frank ott voltak, és nem tehetek róla, hogy szóltak hozzám. A papa igazán nem lehet dühös, sokkal jobban viselkedem, mint egyik-másik lány. Nem igaz, Polly?

– És az alku? – emlékeztette Tom, nem feledkezve el az üzlet lehetőségéről.

– Ha nem csinálsz bajt, és nem mondod el azt, amit nem volt jogod kihallgatni, ugyanis ronda dolog volt

elrejtőzni és hallgatózni, szerintem szégyellned kellene magad, akkor segítek, hogy megkapd a velocipédet, egy szavam se lesz ellene, pedig anya és nagymama könyörögnek a papának, hogy ne vegye meg neked.

– Tényleg segítesz? – és Tom fontolóra vette az ajánlatot és a következményeit.

– Igen, és Polly is segít, ugye?

– Jobban szeretném, ha semmi közöm nem lenne hozzá, inkább csendben maradok, és nem ártok senkinek.

– Miért nem segítesz? – kérdezte Tom kíváncsian.

– Mert félre akarjátok vezetni a papátokat.

– A papának semmi oka annyit idegeskedni – mondta Fanny ingerülten.

– Most, hogy hallottam Carrie-ről meg a többiről, nem csodálkozom, hogy ideges. Miért nem mondod el

neki az egészet, aztán többet nem csinálsz ilyet? – próbálta Polly jobb belátásra bírni a barátnőjét.

– Te mindent elmondasz apádnak és anyádnak?

– El. És ezzel egy csomó bajtól kímélem meg magam.

– Nem félsz tőlük?

– Persze hogy nem. Néha nehéz kipakolni, de utána olyan jó!

– Helyes! – nyilatkozott kurtán Tom.

– Istenem! Mennyi hűhó semmiért!

Fanny majdnem elsírta magát, annyira el volt keseredve.

– Ugyan már! Tudod, hogy nem volna szabad barátkoznod ezekkel az alakokkal, és most ezért vagy pácban. Én nem kötök alkut, és igenis mindent

elmondok – mondta Tom, akit hirtelen hatalmába kerített az erkölcsi szilárdság.

– Akkor is, ha megígérem, hogy soha, soha többé nem fordul elő? – kérdezte Fanny alázatosan, mert amikor Thomas kezébe vette az ügyeket, nővére rendszerint megtagadta önmagát, és behódolt.

– Majd meggondolom, és ha rendesen viselkedsz, talán egy szót sem szólok. Jobban szemmel tudlak tartani, mint a papa, úgyhogy ha még egyszer ilyesmivel próbálkozol, véged van, kisasszony – mondta Tom, képtelen volt ugyanis legyűrni a kísértést, hogy egy kicsit zsarnokoskodjon, ha lehetősége nyílt rá.

– Nem fog próbálkozni, ne kínozd tovább, és majd ő is segít rajtad, ha szorult helyzetbe kerülsz – felelte Polly, és átkarolta Fannyt.

– Én sohasem kerülök pácba, ha pedig mégis, biztosan nem egy lányt kérek meg, hogy segítsen rajtam.

– Miért? Én azonnal megkérnélek, ha bajba kerülnék – mondta Polly bizalommal.

– Tényleg? Ki is húználak a csávából, olyan biztos, mint az, hogy Tom Shaw a nevem. El ne csússz, Polly!

És Mr. Thomas tőle szokatlan udvariassággal segítette ki őket, mert hálás volt Polly barátságos szavaiért.

Az esti tea után Fannynek az az ötlete támadt, hogy Polly tanítsa meg, hogy kell melaszból égetett cukrot csinálni, a szakácsnő ugyanis szabadnapos volt. Reménykedve, hogy kínzója kedvében jár, Fanny Tomot is meghívta a mulatságra, Polly kérésére pedig Maud is jelen lehetett; így hát lementek a kötényekkel, húsverőkkel, kanalakkal és serpenyőkkel fölszerelt tágas konyhába, Polly pedig átvette a parancsnokságot. Tom feladata lett a diótörés, Maud válogatta a dióbelet.

Fanny a barátnőjét nézte, aki egy lábas fortyogó melasz fölé hajolt, míg az arca piros nem lett, mint a rózsa.

– Most tegyétek bele a diót – mondta végül, mire Tom a habos szirupba öntötte a tányér tartalmát. – Most áttöltöm a kivajazott tepsibe, aztán kihűl, és utána nekiláthatunk – magyarázta Polly.

– De hiszen tele van dióhéjjal! – kiáltotta Maud, ahogy belekukucskált a tepsibe.

– A mindenségit! Tévedésből ezt szórtam bele, a dióbelet meg elmajszolgattam, és észre se vettem – mondta Tom, alig leplezve gonosz elégedettségét, amikor a lányok csalódott, kétségbeesett arccal a tepsi fölé hajoltak.

– Szándékosan csináltad, te szörnyeteg! Soha többé nem engedem, hogy elrontsd a mulatságomat! – kiáltotta Fanny magánkívül, és kergetni kezdte Tomot, hogy kirázza belőle a lelket, de a fiú kárörvendőn kuncogva félreugrott.

Maud bömbölni kezdett a tönkrement nyalánkság fölött, Polly pedig komoran döfködte a tönkresilányított masszát. Figyelmét azonban hamarosan a sarokban

folyó civakodás kötötte le. Fanny ugyanis elfeledkezett tizenhat éves hölgyi mivoltáról, és fültövön vágta Tomot, emez viszont, felbőszülve a bántalmazáson, egyik karjával lenyomta a lányt a szenesládára, míg a másikkal visszaadta a kölcsönt. Mindketten igen mérgesek voltak, és összes találékonyságukat latba vetve dulakodtak, nem éppen épületes látványban részesítve a szemtanúkat.

Polly semmi esetre sem volt mintakislány, és mint mindenki, néha ő is kijött a sodrából, de a testvéreivel sosem verekedett vagy civakodott ilyen csúnyán, meglepte hát, hogy elegáns barátnője így kivetkőzik magából.

– Jaj, ne! Hagyjátok abba! Tom, ez fáj neki! Engedd el őt, Fanny! Mit számít a cukor, majd csinálunk másikat! – kiabálta Polly, és igyekezett szétválasztani őket. Arcán olyan kétségbeesés tükröződött, hogy az ellenfelek abbahagyták a marakodást, s elszégyellték magukat.

– Nekem senki sem fog parancsolgatni, tehát jobb, ha békén hagysz, Fanny! – mondta Tom, és fenyegetően fölszegte az állát, majd egészen más hangon hozzátette: – Tréfának szántam, Polly. Főzz egy másik lábassal, én pedig hozom a dióbelet. Jó?

– Alaposan kimelegszik tőle az ember, és kár a pazarlásért, de ha akarjátok, megpróbálom még egyszer – mondta Polly türelmes sóhajjal, mert a karja bizony elfáradt, és az arca kellemetlenül átforrósodott.

– Rád nincs szükségünk, eredj innen! – mondta Maud, és egy ragadós kanállal megfenyegette Tomot.

– Csönd legyen, bőgőmasina! Maradok és segítek; szabad, Polly?

– A medve szereti az édességet, tehát biztos neked is égetett cukorra fáj a fogad. Hol a melasz? Mind elhasználtuk, ami a csuporban volt – mondta Polly, és fegyelmezetten ismét nekilátott a munkának.

– A pincében van még, máris hozok – azzal Tom

fogta a lámpát meg a csuprot, és mint egy kötelességtudó szent, elindult a pincébe.

Amint eltűnt a fény, Fanny bereteszelte az ajtót, és bosszúszomjasan kijelentette:

– Most aztán nem bosszanthat a trükkjeivel. Dörömböljön és kiabáljon csak, jót tesz neki. Aztán ha kész a cukor, majd kiengedjük a csibészt.

– De hogy csináljuk melasz nélkül?

– Rengeteg van a kamrában. Nem engedheted föl Tomot. Meg kell tanulnia, hogy egy magafajta kis kölyök nem bánhat el velem. Te csak csináld a cukrot, vele ne is törődj, különben az egészet elmondom a papának, és Tom jól megkapja a magáét.

Polly nem helyeselte az eljárást, de minthogy Maud nyafogott a nyalánkságért, ő pedig sehogy sem tudta csillapítani Fanny bosszúvágyát, átadta magát a munkának, míg a dióval telt, vonzó tepsi biztonságban ki nem került hűlni az udvarra. A fogoly meg-

megdöngette az ajtót, majd azzal fenyegetőzött, hogy fölgyújtja a házat, kiissza a boroshordókat, és összezúzza a lekvárosüvegeket, utána azonban olyan csönd lett, hogy a munka izgalmában a lányok el is feledkeztek róla.

Amikor aztán a lakomára készülődve kinyitották a hátsó ajtót, kimondhatatlan csalódással fedezték föl, hogy a cukornak titokzatos módon lába kelt!

– Ha Tom ki tudott volna jutni, biztosan elviszi, de mivel nem egér, nem férhetett ki az ablakrács résein, tehát nem ő volt – állapította meg Fanny vigasztalhatatlant.

– Nyissuk ki az ajtót, és mondjuk el neki – javasolta Polly.

– Hogyisne! Csak kinevetne. Nem, kinyitjuk, és szépen lefekszünk, ő meg előjön, amikor kedve tartja. A bajkeverő! Ha nem bosszant halálra, milyen jól szórakoztunk volna!

Elhúzták a pinceajtó reteszét, és bejelentették a láthatatlan fogolynak, hogy végeztek a munkával, majd bánatosan kivonultak. A lépcsőforduló után azonban mintha kísértetet láttak volna: a karfa mögül Tom győzedelmes arca nézett le rájuk. Mindkét kezében egy darab égetett cukor volt.

– Nem kértek belőle? – nyújtotta feléjük, majd elillant.

– Hogy az ördögbe szabadult ki? – kiáltotta Fanny.

– A szenesablak! – válaszolta egy kísérteties hang a fönti sötétségből.

– Jóságos ég! Hát persze, kibújt a szenesablakon át az utcára, ellopta a cukrot, aztán visszamászott a fészer ablakán át, amíg mi a tepsi után kutattunk.

– A macska lopta el, igaz-e? – szólt a csúfondáros kérdés odaföntről, de olyan hanghordozással, hogy Pollyt elfogta a nevetés.

– Csak Maudnak adj egy darabot, olyan csalódott szegény! Fanny és én már rosszul vagyunk tőle, és te is rosszul leszel, ha az egészet megeszed – mondta Polly, amikor végre abba tudta hagyni a nevetést.

– Menj aludni, Maudie, és nyúlj a párnád alá! – szólt a rejtélyes üzenet odaföntről, aztán bezárult Tom szobájának ajtaja.

Fanny szemére csak nem jött álom, fájt a feje, s nagyon boldogtalan volt. Így hát a lecsavart gázlámpa fényénél is meglátta azt a szürke pongyolás alakot, aki bekukkantott az ajtón.

– Ki az? – kiáltotta olyan hangosan, hogy Polly fölébredt rá.,

– Csak én, drágaságom – felelte a nagymama szelíd hangja. – Szegény Tomnak borzalmasan megfájdult a foga, az orvosságot kerestem. Tom kért, hogy ne szóljak neked, de nem találom az üveget.

– Az öltözőfülkémben van. Jó öreg Tom, ezúttal

megfizet – mondta Fanny elégedetten.

– Tudtam, hogy nem fogja sajnálni magától a cukrunkat – nevetett Polly, aztán mindketten álomba merültek.

III. FEJEZET POLLY GONDJAI

Polly hamarosan rájött, hogy új világba csöppent, ahol a viselkedés és a szokások ugyancsak különböznek otthona egyszerűségétől, idegennek érezte magát, és sokszor azt kívánta, bárcsak el se jött volna. Először is semmi dolga nem volt, csak hogy viziteljen, pletykálkodjon, regényeket olvasson, parádézzon az utcán, és öltözködjön; egy hét se telt bele, máris úgy unta, mint egy egészséges ember azt, ha édességen kell élnie. Fanny élvezte, mert hozzá volt szokva, Polly azonban gyakran úgy érezte magát, mint egy aranyozott kalitkába zárt madár. A fényűzés persze hatott rá, szerette volna, ha ő is megengedhetné magának, de közben azon törte a fejét, miért nem boldogabb a Shaw család. Nem tudta még, hol a hiba, és nem merte volna eldönteni, melyik életforma a helyesebb, csak azt tudta, melyikhez vonzódik inkább, de ezt is csupán a „régimódisága” egyik megnyilvánulásának tartotta.

Fanny barátnői nemigen érdekelték; tartott tőlük,

mert még a nála fiatalabbakat is jóval idősebbnek és tapasztaltabbnak látta, csupa olyasmiről beszélgettek, amiről neki fogalma sem volt, amikor pedig Fanny megpróbálta elmagyarázni, miről van szó, semmi érdekeset nem talált benne. A lányok udvariasan bántak vele, de nyilván különcnek tartották, és nem fogadták be. Polly ezért Maudban keresett társat, hiszen saját szeretett kishúgát is mindig kiváló társaságnak tartotta. A kis Maudot azonban túlságosan lefoglalták saját ügyei, mert az öt-hat évesek sem maradtak el az összejövetelek, a zsúrok és a séták terén; a nagyobbak egész életformáját ártatlanul majmolták. Polly eleinte nem tudott hát zöld ágra vergődni Mauddal, aki gyakran talált kivetnivalót Polly beszédében és modorában, noha a csöpp kisasszonyka viselkedése sem volt kifogástalan. Maud olykor „ingerlékeny” volt, az „idegei"-re panaszkodott, akárcsak anyja, és ilyenkor Pollynál keresett „szórakozást", akinek kedvessége mindenkinél csillapítóbban hatott a kényes kis hölgy felborzolt kedélyére. Polly pedig örömét lelte a kislányban, mesélt neki, játszott vele, sétálni vitte, és hamarosan teljesen meghódította a szívét,

megszabadítva a családot a pöttömnyi zsarnoktól.

Tom hamarosan megszűnt Pollyt bámulni, és alig szentelt neki figyelmet, mert vélekedése szerint „a lányok tulajdonképpen nem is számítanak", hacsak a bosszantásukban nem kereshet felüdülést. Kíváncsi volt, hogy állja a lány a rohamokat, ami viszont Polly kedélyállapotát viselte meg alaposan, sosem tudta, mire számíthat. Tom ajtók mögül ugrott elő, sötét szögletekben huhogott, megfogta Polly bokáját, amikor a lány fölfelé lépdelt a lépcsőn, váratlanul rémisztően a fülébe fütyült, az utcán megcibálta hátulról a haját. Polly hiába kérte, hogy ne gyötörje, Tom kifejtette, hogy csak az ő érdekében teszi, Polly ugyanis túl félénk, márpedig meg kell edződnie, mint a többi lánynak.

Polly mégis kedvelte Tomot, mert hamar átlátta, hogy a fiút elhanyagolják, folyton elhessegetik, teljesen magára van hagyatva. Nem értette, az anyja miért nem kényezteti Tomot ugyanúgy, mint a lányokat, az apja pedig miért bánik vele úgy, mint született lázadóval, és miért érdeklődik oly kevéssé a saját fia iránt. Fanny

bumfordinak tartotta, és szégyenkezett miatta, Maud pedig afféle kutya-macska barátságban élt vele, ami mindkettejüket kiközösítette a „boldog családból”. Egyedül a nagymama állt Tom mellett, a fiú pedig gyakran kedveskedett neki, bár nagyon szégyellte, ha kiderült.

A nagymamát is elhanyagolták, és talán ez magyarázza, hogy Tom és ő olyan nagy barátok voltak. A nagymama még Pollynál is régimódibb volt, de ez szemlátomást senkit sem zavart, s nem vártak el tőle többet, mint hogy ne legyen útban, és öltözzön föl csinosan, amikor „idegenek előtt” mutatkozik. A nagymama csöndesen, visszavonultan élt bútorokkal, képekkel, könyvekkel és a múlt ereklyéivel zsúfolt szobájában, de ezek rajta kívül senkit sem érdekeltek. A fia minden este benézett hozzá, kedvesen elbeszélgetett vele, és gondoskodott róla, hogy ami csak pénzen megvásárolható, abban ne szenvedjen hiányt. Mr. Shaw azonban igen elfoglalt ember volt, olyannyira lekötötte a vagyon gyarapítása, hogy képtelen volt örömét lelni abban, amit már birtokolt.

A nagymama nem panaszkodott, de fátyolos tekintete elárulta, hogy olyasmire vágyik, amit nem lehet pénzért megkapni, és amikor gyerekek vették körül, a gyöngédség minden jelével elhalmozta őket. Polly megérezte ezt, és örömmel tapasztalta, hogy valahányszor belép hozzá a magányos szobába, az öreg arc valósággal fölragyog. Polly szerette volna, ha a gyerekek kedvesebbek az öreg hölgyhöz, de nem az ő dolga volt figyelmeztetni őket; megpróbált tehát olyan készséges és figyelmes lenni hozzá, helyettük is, mintha a saját nagymamája lett volna.

Zavarta Pollyt a testmozgás hiánya is. A fölcicomázott, napi egyórás séták, a kapu előtti beszélgetések és a kocsikázás nem elégítették ki mozgásigényét, Fannytől pedig nem lehetett ennél többre számítani. Olyannyira megütközött, amikor Polly egy napon futásra invitálta, hogy nem mert még egyszer ilyesmivel előhozakodni. Odahaza Polly futott, lovagolt, szánkózott, korcsolyázott, szénát gereblyézett, dolgozott a kertben, és evezett, nem csoda hát, hogy most valami mozgásra vágyott. Olykor-olykor, amikor

Fanny elmerült egy regényben, társasági életet élt, vagy a divatot tanulmányozta, Polly kisurrant, és jóleső, fürge sétát tett a park kevésbé látogatott részén, ahová a csecsemőket vitték levegőzni; máskor beljebb merészkedett, elnézte a szánkózó fiúkat, és sóvárgott, bárcsak ő is szánkózhatna, mint otthon. Sosem kóborolt messzire, és mindig kipirultan, jókedvűen tért haza.

Egy délután olyan fáradtnak érezte magát a semmittevéstől, hogy inkább kiszökött futni egyet. Borús nap volt, de most kikukucskált a lenyugvó nap a felhők mögül. Hideg volt, de nem fújt a szél, és Polly dudorászva lépdelt a puha, hóborította sétányon, és igyekezett elfojtani a honvágyát. A gyerekek lelkesen szánkóztak, és ahogy Polly elnézte őket, ellenállhatatlan vágy fogta el, hogy csatlakozzon hozzájuk.

– Szeretnék lecsúszni, de nem merek, olyan meredek – mondta egy pici lány.

– Ha kölcsönadod a szánkót, és az ölembe ülsz, baj

nélkül leviszlek – ajánlkozott Polly.

A kislány ránézett, arcán elégedett mosoly jelent meg, és elfogadta Polly ajánlatát. Polly óvatosan körülnézett, nehogy valamely divatos ifjú hölgy vagy úr meglássa a borzalmas tettet, s miután biztonságosnak ítélte a pillanatot, elhelyezte rakományát, és elindult lefelé a domboldalon; magával ragadta a lesiklás kellemes izgalma, hiszen a gyermekvilág érzékenyebb része éppen ezért tartja oly kedves időtöltésnek a szánkózást. Egymás után siklott le a kislányokkal a domboldalon, majd föl is húzta őket, amazok pedig afféle szürke kabátos angyalnak nézték, aki kifejezetten az ő kedvükért ereszkedett alá az égből. Polly éppen az egyik élvezetes lesiklást fejezte be, amikor ismerős füttyszót hallott a háta mögül, s mielőtt még elmenekülhetett volna, megjelent Tom, és olyan elképedve nézett rá, mintha Polly legalábbis egy elefánt hátán ülne.

– Nini, Polly! Mit szól majd Fanny? – így az udvarias köszöntés.

– Nem tudom, de nem is érdekel. A szánkózás nem bűn, én pedig szeretem, és ha egyszer végre alkalmam van rá, egyhamar nem hagyom abba! – És már csúszott is lefelé az öntudatos Polly, a szélben lebegett a haja, és örömtől ragyogó arcának egy csöppet sem ártott a nagyon is pirosló orr.

– Igazad van, Polly! – Azzal Tom, bordáit nem kímélve, rávetette magát a szánkóra, és már süvített is Polly után. – Nem félsz, hogy megkapod a magadét otthon? – kérdezte odalent az ifjú úriember.

– Nem, ha nem árulkodsz, de persze árulkodni fogsz – felelte Polly, s aggodalmas kifejezés lopakodott az arcára.

– Na jó, nem szólok – válaszolta Tom, a nemére jellemző hirtelen pálfordulással.

– Ha engem kérdeznek, természetesen beismerem, ha viszont nem kérdeznek, szerintem semmi rossz nincs abban, hogy hallgatok róla. Ha anyám ellenezné, biztosan nem csináltam volna, a te mamádat viszont nem

akarom feldúlni. Szerinted olyan szörnyű vétek, ha szánkózik egyet az ember? – kérdezte Polly, és Tomra nézett.

– Szerintem óriási, de egy szót sem szólok róla, ha nem akarod. Gyerünk, csússzunk le megint! – mondta Tom kedvesen.

– Ez az utolsó; a kislányok már haza akarnak menni, és a szánkó az övék.

– Vigyék csak, úgyse az igazi, te pedig majd az enyémen gyere. Mazeppa észbontó, majd meglátod.

Polly tehát fölkuporodott előre, Tom pedig valami titokzatos tornamutatvánnyal hátul kapaszkodott meg, és Mazeppa bebizonyította, hogy méltó mesterének őszinte, bár nem éppen elegáns dicséretére. Most remekül megértették egymást, mert Tom a szánkózásban otthonosan mozgott, és a legjobb oldalát mutatta, figyelmes is, jókedvű is tudott lenni egyszerre a maga esetlen, fiús módján, Polly pedig elfeledkezett a félénkségéről, és nagyon jól érezte magát. Nevettek,

beszélgettek, és közben „még egyszer, utoljára többször is lesiklottak, míg aztán bealkonyult, és vacsorára hívtak a harangok.

– Elkésünk, fussunk! – mondta az utolsó lesiklás után.

– Csak maradj veszteg, egy szempillantás alatt hazahúzlak – és mielőtt Polly lekecmereghetett volna, Tom máris nekilendült.

– Micsoda szép színe van ennek a kislánynak! Nem bánnám, Fanny, ha neked is ilyen egészséges színed volna – mondta Mr. Shaw, ahogy Polly az ebédlőbe lépett.

– Olyan piros az orrod, akár az áfonyaszósz – felelte Fanny, és föltápászkodott a nagy karosszékből, ahol órákon át összegömbölyödve bújta a Lady Audley titkát.

– Olyan bizony – mondta Polly, és fél szemmel a sérelmes pontra sandított. – Sebaj, akkor is remekül

szórakoztam – tette hozzá.

– Nem értem, mi mulatságot találsz ebben a fagyos futkározásban! – mondta ásítva Fanny, és megborzongott.

– Talán megértenéd, ha kipróbálnád – és Polly fölnevetett, ahogy pillantása Tomra esett.

– Egyedül mentél, kislányom? – kérdezte a nagymama.

– Igen, asszonyom, de összetalálkoztam Tommal, és együtt jöttünk haza. – Polly közben kacsintott egyet, mire Tomnak cigányútra ment a leves.

– Thomas, hagyd el az asztalt! – mennydörögte Mr. Shaw, miközben javíthatatlan fia tovább krákogott és hörgött a szalvétája mögött.

– Ne küldje ki, uram! Én nevettettem meg – mondta Polly bűntudatosan.

– Halljuk a viccet! – ébredt föl végre Fanny.

– Ha szabad tudnom, uram, merre járt? – érdeklődött Mr. Shaw, amikor Tom pirosan és ünnepélyesen előbukkant a szalvéta mögül.

– Csak szánkóztam – mondta Tom mogorván, mert a papa állandóan prédikál, de a lányoknak bezzeg engedi, hogy azt tegyék, amire kedvük szottyan.

– Polly is, láttam. Blanche-sal jöttünk hazafelé, és láttuk Pollyt meg Tomot szánkózni, aztán Tom egészen hazáig húzta Pollyt – jelentette tele szájjal Maud.

– Az lehetetlen! – mondta Fanny, és megbotránkozva a tányérba ejtette a villáját.

– De igen, szánkóztam, és nagyon jó volt – felelte Polly, arcán ideges, de eltökélt kifejezéssel.

– Látott valaki? – kiáltotta Fanny.

– Csak néhány kislány és Tom.

– Hát ezt borzasztó rosszul tetted, Tomnak pedig figyelmeztetnie kellett volna, ha már magadtól nem tudtad. Kínok kínját kell majd kiállnom, ha valamelyik barátnőm meglátott – fűzte hozzá Fanny feldúltan.

– Ugyan, minek bántod? Nincsen abban semmi rossz, szánkózzon csak Polly, ha ahhoz van kedve, nem igaz, nagymama? – sietett Polly segítségére a gáláns Tom, számítva a biztos szövetségesre.

– Anyám nem ellenzi, és ha nem keveredek fiúk közé, igazán fogalmam sincs, mi rossz van benne – mondta Polly, mielőtt az öreg hölgy szóhoz jutott volna.

– Vidéken az emberek sok mindent csinálnak, ami mifelénk nem illendő – kezdte Mrs. Shaw megrovó hangon.

– Hadd csinálja, ha kedve tartja, sőt vigye magával Maudot is. Örülnöm kellene, hogy legalább egy jókedvű kislány van a házamban – vágott közbe Mr. Shaw, és ezzel lezárta az ügyet.

– Köszönöm, uram! – mondta Polly hálásan, és odabólintott Tomnak, aki visszatáviratozta, hogy „Minden rendben!", és egy fiatal farkas étvágyával vetette rá magát a vacsorára.

– Ó, te kis hamis! Szóval flörtölsz Tommal, eltaláltam? – suttogta Fanny barátnője fülébe, mint akit fölöttébb mulattat az eset.

– Ugyan! – Polly olyan meglepett és méltatlankodó arcot vágott, hogy Fanny elszégyellte magát, és gyorsan másról kezdett beszélni.

Polly ezután meg sem szólalt, és amint véget ért a vacsora, elvonult „átgondolni" az ügyet. A lépcsőn fölfelé menet meglátta Tomot, és azonnal lekuporodott, hogy a bokáját védje.

– Hozzád sem nyúlok, isten ments! – nevetett Tom. – Csak azt akarom kérdezni, kijössz-e holnap is szánkózni.

– Nem – mondta Polly –, nem mehetek.

– Miért? Haragszol? Nem árulkodtam. – Tom egészen elképedt a Pollyban végbemenő változáson.

– Nem, te megtartottad a szavad, és hősiesen kiálltál mellettem. Haragudni sem haragszom, de nem szánkózom többet. Anyukádnak nem tetszik.

– Nem ez az oka, én aztán tudom. Anyám már elmondta a véleményét, amikor odabólintottál nekem, és akkor még igenis volt kedved hozzá. Ki vele, mi baj?

– Nem mondhatom meg, de nem megyek – így Polly eltökélt válasza.

– Pedig azt hittem, több eszed van, mint más lányoknak, de tévedtem! Fütyülök rád!

– Nagyon kedves – mondta Polly sértődötten.

– Utálom a gyáva nyulakat!

– Nem vagyok gyáva.

– De az vagy. Attól félsz, mit szólnak majd az emberek, ugye?

Polly tisztában volt vele, hogy ez az igazság, mégis hallgatott, bár kedve lett volna színt vallani; de hogyan?

– Tudtam, hogy meg fogsz hátrálni. – Tom megvetően kilejtett, Polly pedig ettől úgy érezte magát, mint akinek tőrt döftek a szívébe.

Erélyesen becsukta maga mögött az ajtót, és sírni lett volna kedve, amiért egy butaság így elrontotta az örömét. Pollyt arra tanították, hogy a szerelem komoly és szent dolog; az ő fogalmai szerint sokkal illetlenebb volt flörtölni egy fiúval, mint szánkózni akár egy tucattal. Amikor első ingerültsége elmúlt, úgy döntött, szívesebben mond le a szánkózásról és minden egyébről, mint hogy valami bolondságba keveredjen Tommal.

Polly tehát inkább az ugrókötéllel vigasztalódott a hátsó udvaron, vagy Mauddal fogócskázott fönt a szárítóhelyiségben, ahol egyébként – Maud szavával

élve – „gimnasztika” órákat is adott, ezek pedig igen jót tettek az aprócska lánynak. Fanny olykor feljött megtanítani egy-egy új tánclépést, és nem egyszer elcsábult valamilyen játékra, ami egyáltalán nem ártott meg neki. Tom viszont elfordult Pollytól, és udvariasan tudomására juttatta, hogy valóban „fütyül rá”.

A másik, Polly számára zavaró tényező az öltözködéssel volt kapcsolatos, mert bár senki sem szólt egy szót sem, tudta, hogy ruhái nagyon egyszerűek. Sóhajtozott egy medalion után, és életében először gondolt arra, hogy fölfésüli csinos fürtjeit, a feje búbjára pedig „kócot” tesz. Elégedetlenségét azonban megtartotta magának, és miután levélben megkérdezte anyját, hogy átalakíthatja-e a legjobb ruháját olyanra, mint Fannyé, ezt a választ kapta:

„Nem, drágám, az a ruha úgy a legjobb, ahogy van, illik hozzád, hiszen mindannyiunknak az egyszerű áll a legjobban… Nem akarom, hogy az én Pollymat a ruhái miatt szeressék, ne pedig önmagáért; viseld hát azokat az egyszerű ruhákat, amelyek készítésében anyád annyi

örömét lelte, s talán magad is használhatsz másoknak azzal, ha megmutatod, hogy az elégedett szív és a boldog arc jobban díszítenek, mint a párizsi holmik. Medalionra vágysz, kicsim, küldök hát neked egyet, amit én is anyámtól kaptam évekkel ezelőtt. Egyik felén apád képe van, a másikon az enyém; amikor bánatos vagy, csak nézz rá a talizmánodra, és meglátod, újra kisüt a nap."

És így is volt. Az a gondolat, hogy bármilyen jelentéktelen lány is, segíthet másokon, Pollyt minden cselekedetében és szavában visszafogottá tette, és olyannyira törekedett, hogy elégedett és vidám legyen, hogy a ruhákról el is feledkezett, sőt másokkal is elfeledtette. Egy kísértésnek azonban még a levél érkezése előtt engedett, de később keserűen megbánta.

– Valamire feltétlenül szükséged van – közölte vele Fanny parancsolóan –, mégpedig bronzszínű csizmára.

– Miért, ha eddig egész jól megvoltam nélküle?

– Mert ez a divat, enélkül nem öltözhetsz föl

rendesen. Én veszek magamnak egy párat, neked is venned kell.

– Sokba kerül?

– Nyolc-kilenc dollár lehet. Én már megrendeltem. Nem számít, ha nincs elég pénzed, kölcsönadhatok valamennyit.

– Tíz dollárom van; arra költhetem, amire akarom, de eredetileg ajándékot szerettem volna venni belőle a gyerekeknek. – És Polly habozva előhúzta az erszényét.

– Ajándékokat könnyűszerrel készíthetsz is. A nagymama ontja az ötleteket. Az ilyen ajándék ugyanúgy megteszi, és akkor a csizmát is megveheted.

– Hát jó, megnézem – adta meg magát Polly, majd követte Fannyt a boltba, és az előkelő vásárlási szemle közben igen gazdag és fontos személynek érezte magát.

– Hát nem gyönyörű? Egyenest isteni a lábad benne, Polly. Ebben gyere a partimra, úgy fogsz benne

táncolni, mint egy tündér – suttogta Fanny.

Polly szemügyre vette a pazar, fényes csizmát, cifra felsőrészét, hetyke sarkát és finom ívű orrát, úgy találta, a lába igazán jól mutat benne, majd rövid gondolkodás után kijelentette, hogy megveszi. Jó érzés volt, míg haza nem ért, és egyedül nem maradt; amikor azonban az erszényébe kukkantott, csak egy dollárt talált benne, továbbá mindazon dolgok jegyzékét, amelyeket anyjának és kistestvéreinek akart vásárolni. Milyen utálatosan festett az az árva dollár, és milyen hosszúra nyúlt a lista, amikor már nem volt miből vásárolni!

IV. FEJEZET APRÓSÁGOK

Egy kis figyelmesség, egy önzetlen apróság, egy vidám szó olyan kellemes és megnyugtató tud lenni, hogy mindenki megérzi benne a szépséget, és megszereti azt, akitől való. Anyák tesznek így, láthatatlanul, köszönetre nem számítva, mégis érezzük és később is emlékezünk rá, mert ez az az egyszerű varázslat, amely összeköti a szíveket, és boldoggá teszi az otthont. Polly megtanulta ezt a titkot. Szívesen vállalt magára olyan apró feladatokat, amelyekre senki sem figyelt föl, de amelyek napfényt varázsoltak a többiek köré. Saját otthonában annyi szeretet volt, hogy hamar megérezte a melegség hiányát Fannyéknál, és egyre azon törte a fejét, miért nem türelmesebbek és kedvesebbek egymáshoz a család tagjai. Meg sem próbálkozott a kérdés megoldásával, de mindent megtett azért, hogy szeresse, szolgálja, és közelebb hozza őket egymáshoz. Jó szándéka, gyöngédsége, előzékenysége és egyszerű modora mindenki előtt kedvessé tette Pollyt.

Mr. Shaw igen barátságosan bánt vele, mert szerette szerény, tisztelettudó viselkedését; Polly pedig annyira hálás volt ezért, hogy hamarosan elfeledkezett félelméről, és apró figyelmességek sorozatával halmozta el a családfőt, akinek mindez rendkívüli gyönyörűséget szerzett. Amikor reggelente az irodájába ment, Polly átkísérte őt a parkon, és Mr. Shaw hamarosan megérezte az üde, kellemes társaság, az okos arcocska, a vidám hang és a tenyerébe simuló kis kéz hiányát, ha Polly esetleg mégsem tartott vele. Hazatérve jólesőn nézett az ablakban várakozó, göndör, barna fejre, és örömmel nyugtázta, hogy a papucsát kikészítették, az újság pedig az asztalon várja. „Bárcsak az én Fannym is ilyen volna!” – gondolta gyakran, míg a lányok azt hitték, a politika vagy a pénzpiac dolgain töpreng. Szegény Mr. Shaw-t teljesen lekötötte a meggazdagodás, s így nem jutott ideje megtanítani a gyerekeit arra, hogy szeressék. Most, hogy fia és lányai már nagyobbacskák lettek, hiányérzete volt, Polly pedig öntudatlanul ráébresztette, hogy mi is hiányzik neki.

Amikor egy este lefekvéshez készülődtek, Polly

szokás szerint megcsókolta a nagymamát, mire Fanny fölnevetett.

– Micsoda gyerekség! Mi már nagyok vagyunk az ilyesmihez.

– Szerintem az ember sosem lehet nagy ahhoz, hogy anyját és apját megcsókolja – vágta rá Polly.

– Így igaz, kis Polly – és Mr. Shaw olyan barátságos tekintettel nyújtotta felé a kezét, hogy Fanny csak bámult, majd zavartan azt mondta:

– Azt hittem, neked nem számít az ilyesmi, papa.

– De még mennyire számít, kislányom! – Mr. Shaw odanyújtotta Fannynak a másik kezét, ő pedig szívből jövő, gyermeki csókot nyomott az arcára.

Mrs. Shaw-nak, lévén ideges, beteges asszony, ötpercenként szüksége volt valamire, így hát Polly tobzódhatott az alkalmakban, s a szegény hölgy hamarosan már meg sem tudott lenni a vidám,

segítőkész gyerek nélkül.

A nagymama is örült, hogy készséges kezek és lábak kínálják föl a szolgálataikat, Polly pedig sok boldog órát töltött a régimódi szobákban, megtanult sok ügyes fogást, beszélgetett a nagymamával, és közben nem is álmodta, milyen széppé teszi a magányos öreg hölgy napjait.

Hosszú ideig Tom volt a nagy akadály Polly számára. Gyötörte, mégis mulattatta Pollyt; egyik nap kedves volt, a másik nap kibírhatatlan. Polly olykor azt hitte, Tom végleg megjavult, legközelebb mégis ármánykodáson kapta. Le is mondott róla, mint nehéz esetről, de jó volt hozzá, mert az ellenkezőjére képtelen lett volna.

– Mi baj? Nehéz a leckéd? – kérdezte egyik este, Tom ugyanis fájdalmasan felnyögött az asztalnál, ahol egy halom rozzant könyv között kuksolt mogorván, majd beletúrt a hajába, mintha attól félne, hogy a szörnyű erőfeszítéstől szétrobban a feje.

– Még hogy nehéz! Meghiszem azt! Hát mi közöm nekem a karthágóiakhoz? Regulus nem volt rossz ember, de már torkig vagyok vele! – Azzal Tom lecsapta Harkness Latin olvasókönyvét, s ez a szavaknál is ékesszólóbban fejezte ki az érzéseit.

– Én szeretem a latint, és egész jól ment, amikor Jimmyvel tanultam. Talán tudok segíteni egy kicsit – mondta Polly, miközben Tom megtörölte forró arcát, és egy szem mogyoróval enyhítette kínjait.

– Te? A lányok latintudása nem valami híres! – hangzott a hálás válasz.

Polly azonban már hozzáedződött a fiú megjegyzéseihez, így hát elszántan ránézett az elpiszkolódott oldalra, amelynek közepén Tom elakadt. Olyan jól olvasott, hogy az ifjú úriember még a rágcsálást is abbahagyta, és ámuldozva nézett rá, amikor pedig Polly a lap aljára ért, gyanakvón így szólt:

– Ravasz vagy, Polly, előre tanulsz, hogy aztán henceghess. Nem fog menni, hölgyem, lapozz előre

vagy tíz oldalt, és próbáld újra.

Polly engedelmeskedett, és még jobban szerepelt, mint az előbb, aztán nevetve fölnézett:

– Ismerem az egész könyvet, nem tudsz megfogni, Tom!

– Mégis, honnan tudsz ennyi mindent? – kérdezte Tom lenyűgözve.

– Jimmyvel tanultam, és sikerült is lépést tartanom vele, mert apám megengedte, hogy minden órán ott legyek. Annyira élveztük, és olyan gyorsan tanultunk!

– Mesélj Jimmyről. A bátyád, ugye?

– Igen, de… tudod, ő meghalt. Majd máskor mesélek róla, neked most tanulnod kell, és én talán tudok segíteni. – Pollynak kicsit megremegett a szája.

– Nem csodálkoznék, ha tudnál. – És Tom, mint egy komor üzletember, kikészítette kettejük közé a

könyvet. Nagy lendülettel veselkedett neki a leckének, és ha elakadt, Polly segített, s ment minden, mint a karikacsapás, amíg néhány szabályhoz nem értek. Polly már elfelejtette őket, így hát mindketten nekigyürkőztek a tanulásnak – Tom zsebre dugott kézzel, ide-oda hintázva a széken, Polly egy homlokába lógó kis fürtöt csavargatva.

– Kész! – kiáltotta Tom.

– Kész! – visszhangozta Polly, majd többször fölmondták egymásnak, amíg mindkettejüknek tökéletesen nem ment.

– Egész jó mulatság! – jegyezte meg Tom, és vidáman félrelökte szegény Harknesst; úgy érezte, hogy a társaság kellemes izgalma még a latin nyelvtant is bájjal ruházhatja föl. – Nos, asszonyom, most áttérünk az algebrára. Azt legalább annyira szeretem, amennyire utálom a latint.

Polly elfogadta a kihívást, és hamarosan beismerte, hogy ezen a téren Tom fölényben van. Ez a tény

helyrebillentette Tom önérzetét, de nem tette kárörvendővé, sőt olyan atyai türelemmel segítette ki Pollyt, hogy az alig tudta visszafojtani a nevetését.

– Megpróbálkozhatsz vele újra, amikor csak kedved szottyan – jegyezte meg Tom nagylelkűen, és a latin nyelvtan után küldte az algebrát.

– Akár minden este. Van hozzá kedvem, mert semmit sem tanultam, amióta itt vagyok. Te igyekszel megszerettetni velem az algebrát, én pedig igyekszem megszerettetni veled a latint, helyes?

– Az biztos, hogy nem bánnám, ha valaki elmagyarázná. Az öreg Deane csak végigszáguld az olvasmányon, az embernek kérdezni sincs ideje.

– Kérdezd meg édesapádtól, ő tudja.

– Nehogy azt hidd; és akkor se merném zavarni, ha tudná.

– Miért?

– Megcibálná a fülemet, „szamár"-nak nevezne, vagy azt mondaná, hogy ne idegesítsem.

– Nem hiszem. Hozzám olyan kedves, pedig rengeteget faggatom.

– Téged jobban szeret, mint engem.

– Ugyan, Tom! Micsoda butaság ilyet mondani. Téged sokkal jobban szeret, ez csak természetes! – kiáltotta Polly szemrehányón.

– Nem látni rajta! – dünnyögte Tom, s közben félig sóvárgó, félig kihívó tekintetet vetett a könyvtár nyitott ajtajára.

– Mert úgy viselkedsz – mondta Polly rövid hallgatás után, mert nem talált ennél jobb választ.

– Miért nem veszi meg nekem a velocipédet? Azt ígérte, ha egy hónapig rendesen tanulok, megkapom, én pedig már hat hete gürcölök, és semmi. A lányok mindig megkapják, amit akarnak, mert egyfolytában

nyafognak. Én ilyet nem csinálok, de az se megy, hogy agyontanuljam magam, fizetség meg semmi!

– Hát ez szomorú! Neked azért kell tanulnod, mert értelme van, a fizetséggel nem szabad törődnöd – prédikált Polly, pedig titokban szívből együttérzett Tommal.

– Ugyan, Polly! Ha figyelne rám, és érdekelné, hogy boldogulok-e, akkor nem törődnék úgy az ajándékkal, de rám se hederít, eszébe se jutott megkérdezni, jól szerepeltem-e a legutóbbi szavalóversenyen, pedig azért tanultam meg a Regillus-tavi csatát, mert azt mondta, hogy szereti.

– Ó, Tom! Tényleg? Ez remek! Jim és én Horatiust szavaltunk együtt, és pompásan szórakoztunk. Szavald el nekem, annyira szeretem Macaulay dalait.

– Rettentő hosszú – kezdte Tom, de az arca fölragyogott, mert Polly csillapítón hatott rá, arról nem is beszélve, hogy a szónoki képességeit is boldogan bizonyította. Lagymatagon kezdte, a harcias sorok

azonban hamarosan föltüzelték, s észre sem vette, már állva, zengő hangon folytatta tovább, miközben Polly elérzékenyülten figyelte. Tom jól szavalt, mert egészen elfeledkezett magáról, és a megrázó balladát olyan erőteljesen adta elő, hogy Polly belepirult a csodálatba, de az előadás ugyanilyen delejes hatást váltott ki egy másik hallgatóból is, aki a szomszéd szobából minden szót hallott, és újságja mögül figyelte a jelenetet.

Amikor Tom kifulladva befejezte, és Polly lelkesen nekilátott tapsolni, a hátuk mögül is hangosan fölcsattant a taps. Megfordultak: Mr. Shaw állt a küszöbön, és egyáltalán nem kímélte a tenyerét.

Tom zavarba jött, és egy kukkot sem szólt; Polly azonban odatáncolt Mr. Shaw elé, és lelkendezve kérdezte:

– Hát nem nagyszerű?! Hát nem csodásan csinálta? Ugye, most már megérdemli a velocipédet?

– Óriási volt, Tom, egyszer még szónok lesz belőled. Tanulj meg mást is, én bármikor szívesen

meghallgatom. Készen állsz a velocipéd fogadására?

A fiú elvörösödött örömében a nem várt dicséret hallatán, s zavarában a kabátja gombján matatott, de amikor megszólalt, az apja szemébe nézett:

– Köszönöm, apám! Megtanulok mást is. Hát persze, apám!

– Remek! Akkor holnaptól legyen gondod az új lovadra. – Azzal Mr. Shaw kedvesen megsimogatta a kócos, vörös fejet, és apai örömmel töltötte el az a meggyőződés, hogy lám, mégiscsak van valami ebben a fiúban.

Tom másnap megkapta a velocipédet, Fekete Austernek nevezte el a hosszú költeményben szereplő ló emlékére, de az új paripát bizony nem sikerült elsőre megülnie.

– Gyere ki, nézd meg, hogy hajtom – suttogta Pollynak háromnapi utcai gyakorlás után.

Polly és Maud örömmel követték, és mélységes érdeklődéssel figyelték Tom küzdelmeit, míg egy kiadós esés csaknem örökre pontot nem tett a biciklizés végére. Így történt:

– Vigyázz! Auster közeleg! – kiabálta Tom, miközben lefelé csörömpölt a park melletti hosszú, meredek utcán.

A lányok félrehúzódtak, Tom pedig hadonászó végtagokkal elsüvített mellettük, megjelenésével erősen emlékeztetve egy elszabadult gőzmozdonyra. Győzelmes leereszkedés lett volna, ha egy jókora kutya elébe nem ugrik, és kutyafuttában az árokba nem löki Tomot, velocipédestül. Polly nevetve futott a katasztrófa színhelyére, Tom ugyanis a hátán feküdt, rajta a velocipéd, miközben a hatalmas kutya vadul ugatott, gazdája pedig az ebet korholta. De amikor odaért Polly, megijedt, mert Tom arcából kifutott minden szín, a szeme is furcsa, kábult pillantással nézett rá, és a homlokán egy hosszú sebből vércsöppek buggyantak elő. A férfi is látta, s nyomban fölsegítette a

fiút, Tom azonban nem tudott megállni a lábán, le is ült a járdaszegélyre, és szédülősen tekingetett maga köré, miközben Polly a homlokára szorította a zsebkendőjét, és esdeklő hangon tudakolta tőle, hogy életveszélyben van-e.

– Ne rémítsd meg a mamát… semmi bajom. Jó nagyot estem, mi? – mondta, majd a fölborult velocipédet nézte, amelynek sérülései jobban izgatták.

– Tudtam, hogy össze fogod törni magad ezzel a szörnyűséggel. Hagyjuk itt, és menjünk haza, mert borzalmasan vérzik a fejed, és mindenki minket néz – súgta Polly, és megpróbálta bekötözni a csúf vágást az apró zsebkendővel.

– Menjünk! A mindenségit! Hű de kóválygok a fejem! Segíts föl, kérlek! Ne üvölts, Maud, gyerünk haza! Pat, te hozod a velocipédet, majd meghálálom.

Tom föltápászkodott, Polly vállára támaszkodva kiosztotta az utasításokat, aztán megindult a menet. Legelöl a termetes kutya, olykor vakkantott egyet;

aztán a jól nevelt ír, maga mellett tolva „azt az ördöngös pörgettyűt", ő ugyanis tiszteletlenül így nevezte a bálványozott velocipédet; utána következett a hűséges Polly által gyámolított, sebesült hős, a sort pedig a könnyekben úszó Maud zárta, Tom sapkájával a kezében.

Sajnos a családból senki sem volt otthon, az egyik szobalány pedig elájult a vér láttán, míg a másik eszeveszett kapkodásba fogott. Csúnya vágás, azonnal össze kell varrni, mondta az orvos, amint megérkezett.

– Valakinek tartania kell a fejét – tette hozzá, miközben fonalat fűzött a furcsa kis tűbe.

– Veszteg maradok, de ha már valakinek tartania kell, tartson Polly. Ugye, nem félsz? – kérdezte Tom esdeklő tekintettel, mert egy csöppet sem volt ínyére a varrás gondolata.

Polly kis híján hátralépett, s már-már kiszaladt a száján, hogy „Ó, képtelen vagyok!", de eszébe jutott, hogy Tom egyszer gyávának nevezte. Íme, a lehetőség,

most bebizonyíthatja, hogy nem gyáva, különben sincs senki más, aki szegény Tomon segíthetne; odalépett hát a kanapéhoz, és beleegyezőn bólintott, majd puha kis keze közé fogta a sérült fejet.

– Óriási vagy, Polly! – suttogta Tom. Aztán összeszorított foggal, ökölbe szorított kézzel csöndben feküdt, és tűrt, mint egy férfi. Percek alatt túl voltak rajta, s amikor kapott egy pohár könnyű bort, és rendesen ágyba fektették, Tom a fejfájás ellenére egész kellemesen érezte magát.

Egy hétig otthon kellett maradnia, s igazán érdekes látványt nyújtott homlokán a nagy tapasszal. Mindenki kényeztette, a doktor ugyanis elmagyarázta, hogy ha az ütés a halántékához csak egy ujjnyival is közelebb éri, már végzetes lett volna; az a tudat tehát, hogy hirtelen így elveszíthették volna, egy csapásra fölértékelte a jó öreg, bumfordi Tomot. Ez az új bánásmód kiváló hatással járt, mert amikor a mindaddig mellőzött Tom túljutott első ámulatán, valósággal kivirult, mint némely betegek, és türelmes, hálás, szeretetre méltó

magatartással lepte meg a környezetét. Soha senki nem tudta meg, milyen jót tett neki az eset, hiszen a fiúk ritkán közölnek magukról ilyen bizalmas részleteket, akkor is legföljebb az anyjukkal, de Mrs. Shaw mindeddig nem találta meg a kulcsot fia szívéhez. Egy aprócska mag azért mégiscsak kicsírázott, és gyökeret eresztett.

Az esték voltak a legnehezebbek, mert a mozgás hiánya nyugtalanná, idegessé tette a fiút. Ha nem tudott elaludni, a lányok szórakoztatták; Fanny zongorázott, fölolvasott, Polly énekelt és mesélt, s ez utóbbit olyan jól csinálta, hogy hamarosan rendszer lett belőle, és Pollynak már alkonyatkor neki kellett látnia.

– Gyerünk, Polly! – mondta az ifjú szultán a kis Seherezádénak.

– Ma este nincs kedvem mesélni, Tom. Már mindent elmeséltem, amit tudtam – válaszolta Polly, és bánatos tekintettel a kezére támasztotta a fejét. Tom nézte egy kicsit, aztán kíváncsian megkérdezte: – Mire

gondoltál az előbb, míg a tüzet nézted?

– Jimmyre.

– Nem beszélnél róla? Tudod, azt mondtad, egyszer majd mesélsz. De persze csak ha akarod – mondta Tom, tisztelettel lehalkítva rekedtes hangját.

– Szeretek róla beszélni, de nincs sok mesélnivalóm – kezdte Polly, hálásan az érdeklődésért. – Ahogy itt ültem veled, eszembe jutott, hogyan ültem mellette, amikor beteg volt. Olyan boldogok voltunk, és olyan jólesik most erre gondolni.

– Ő borzasztó jó volt, ugye?

– Nem, nem volt, de igyekezett az lenni, és anyám szerint ez már fél győzelem. Néha belefáradtunk a próbálkozásba, de továbbra is rengeteget fogadkoztunk, és igyekeztünk betartani az elhatározásainkat. Azt hiszem, nekem nem sikerült igazán jól, Jimmynek viszont igen, és ezért mindenki szerette.

– Ti sosem civakodtatok, ahogy mi szoktunk?

– Dehogynem; előfordult, de nem tartottuk a haragot, és amilyen gyorsan csak tudtunk, kibékültünk.

– Sok mindent tudott?

– Igen, azt hiszem, mert szeretett tanulni, és vinni akarta valamire, hogy apámat segítse. Eszes gyereknek mondták, és én nagyon büszke voltam rá, pedig az emberek feleolyan okosnak sem ismerhették, mint amilyen volt, mert egyáltalán nem kérkedett a tudományával. A lányok mindig szívesen dicsekszenek a bátyjukkal, de azt hiszem, kevésnek van hozzá annyi joga, mint nekem volt.

– A legtöbb lány fütyül a fiútestvérére; ebből is látszik, hogy nem sokat konyítasz a dologhoz.

– Biztosan másképp lenne, ha a fiúk olyan kedvesek lennének, amilyen Jimmy volt hozzám.

– Miért, mit csinált?

– Szeretett, és nem szégyellte kimutatni – kiáltotta Polly, és elcsuklott a hangja.

– Miért halt meg, Polly? – kérdezte Tom halkan, rövid hallgatás után.

– Megsérült szánkózás közben a múlt télen, de nem árulta el, melyik fiú volt a hibás, és utána már csak egy hétig élt. Segítettem ápolni. Olyan türelmes volt, hogy csodáltam érte, hiszen borzalmas fájdalmai voltak. Rám hagyta a könyveit, a kutyáját, a gyöngytyúkjait, a nagy kését, és azt mondta: „Isten veled, Polly!” – aztán megcsókolt, és aztán… Ó, Jimmy, Jimmy! Ha visszajöhetnél!

Szegény Polly szemét egyre jobban elfutotta a könny, szája vészesen remegett, és amikor az „Isten veled"-hez ért, nem bírta tovább, eltakarta az arcát, és úgy sírt, mint akinek megszakad a szíve. Tom tele volt együttérzéssel, de fogalma sem volt, hogyan mutassa ki. Végül Fanny sietett a segítségére: megölelte, s addig vigasztalta, nyugtatta, amíg el nem apadtak a könnyek,

Polly pedig ki nem jelentette, hogy nem akarta, és többet nem fog előfordulni.

– Egész este az én drága bátyám járt az eszemben, mert Tom emlékeztet rá – tette hozzá sóhajtva.

– ÉN?! Hogyhogy, amikor én egy csöppet sem hasonlítok rá? – kérdezte Tom meglepetten.

– De igen, bizonyos dolgokban.

– Bárcsak így lenne, de hát ez lehetetlen, ő ugyanis jó volt.

– Te is az vagy, amikor úgy tartja kedved. Ugye, Fanny, hát nem jó és türelmes mostanában? Igaz, hogy mi is szívesen dédelgetjük, amikor ilyen okosan viselkedik – mondta Polly, akinek a szíve még mindig a bátyjáért sajgott, és a kedvéért Tomban is erényeket keresett.

– Bizony, az utóbbi időben rá sem ismerek, no de amint meggyógyul, ugyanolyan lesz, mint azelőtt –

válaszolta Fanny, aki nemigen hitt a betegágyi bűnbánatban.

– Tudod is te… – mormogta Tom, és visszafeküdt. Polly elbeszélése meghatotta, a könnyes befejezés pedig gyönge pontját érintette: csuda jó, ha az embert szeretik, és fölnéznek rá, édes a gondolat, hogy hiányolni és siratni fogják, ha meghal; és Tomban hirtelen vágy támadt, hogy utánozza ezt a fiút, aki nem csinált semmi csodálatosat, mégis olyan drága volt a húgának, hogy még egy év múlva is megsiratja.

– Bárcsak olyan nővérem volna, mint te! – szaladt ki a száján.

– Nekem meg bárcsak olyan öcsém volna, mint Jim! – vágta rá Fanny, mert szemrehányást érzett Tom szavaiban, és tudta, hogy rászolgált.

– Szerintem senkit sem kell irigyelnetek, hiszen itt vagytok egymásnak – mondta Polly olyan szomorkás tekintettel, hogy Tom és Fanny elgondolkozott, miért is nem örülnek úgy egymásnak, mint Polly és Jim.

– Fanny csak magával törődik – mondta Tom.

– Tom olyan, mint a pokróc – vágott vissza Fanny.

– Én nem mondanék ilyesmit, mert ha bármelyikőtökkel történne valami, a másikótok nagyon a szívére venné. Nekem is eszembe jut minden dühös szó, amit Jimmynek mondtam, és sokért nem adnám, ha sose mondtam volna ki őket.

Két nagy könnycsepp gördült le Polly arcán. A két testvér nem szólt, terveket sem szőttek, nem ismerték be a hibáikat, de amikor este búcsút vettek egymástól, Fanny finoman megpaskolta a sebesült fejét (Tom sohasem bocsátotta volna meg, ha megcsókolja), és odasúgta neki:

– Remélem, jól alszol, kedves Tom.

És Tom szívből jövő „Hasonló jót neked, Fanny"-val bólintott vissza.

V. FEJEZET BALLÉPÉSEK

Minden „Polly ostobaságával” kezdődött, ahogy Fanny mondta később. Egyik este Polly leszaladt Mr. Shaw elé, és éppen a kabátját segítette le, amikor megszólalt a csengő, és Polly, aki sosem tudta megtanulni a városi szokásokat, és így maga nyitott ajtót, kezében egy szépséges, melegházi virágcsokorral állt ott.

– Nocsak! Mi az? Az én kis Pollym korán kezdi – mondta Mr. Shaw nevetve.

Nomármost, ha Polly nem lett volna „ostoba", ahogy Fanny mondta, észbe kap, és ráhagyja; Polly azonban becsületes volt, és eszébe sem jutott, hogy bármit is titkolnia kellene, tehát nyíltan így válaszolt:

– Ó, nem nekem küldték, uram, hanem Fanny-nek, azt hiszem, Mr. Franktől jött. Fanny biztos örül majd neki.

– Az a tacskó ilyesmiket küldözget a lányomnak? – És Mr. Shaw egyáltalán nem látszott valami jókedvűnek, ahogy kihúzta a virágok közé csúsztatott kártyát, és hűvös érdeklődéssel szétnyitotta.

Polly nem volt biztos benne, hogy Fanny kifejezetten „ilyesmikre” vágyik, de egy szót se mert szólni, és eszébe jutott, milyen jókat nevettek apjával a fiúk Valentin-napi levelein. Mr. Shaw viszont egyáltalán nem nevetett, amikor elolvasta a csokrot kísérő érzelgős verssorokat, és Pollyt egészen megrémítette mérges arckifejezése.

– Mióta tart ez a szamárság? – kérdezte Mr. Shaw.

– Fogalmam sincs, uram. Fanny nem akar semmi rosszat. Bárcsak egy szót se szóltam volna! – hebegte Polly, és eszébe jutott, mit ígért Fannynek a koncert napján. Már egészen elfeledkezett róla, és megszokta, hogy minden alkalommal a lányok társaságában látja a „nagyfiúk"-at, vagyis Mr. Franket és barátait. Most viszont fölrémlett benne, hogy Mr. Shaw nem helyesli az

efféle szórakozást, és tiltotta tőle Fannyt.

„Úristen! Milyen dühös lesz Fanny! De hát nem tehetek róla. Az ember ne titkoljon semmit az apja elől, és akkor nincs baj” – gondolta Polly, miközben Mr. Shaw visszadugta az összesodort, rózsaszínű kártyát a virágok közé, majd elvéve tőle a csokrot, így szólt:

– Küldd le hozzám Fannyt a könyvtárba.

– Ezt jól megcsináltad, te ostoba! – kiáltotta Fanny rémülten és dühösen, amikor Polly átadta neki az üzenetet.

– De hát mi mást tehettem volna? – kérdezte Polly szörnyű zavarban.

– Hihette volna, hogy neked küldték a csokrot, most nem lenne semmi zűr.

– De ez hazugság lett volna.

– Ne szamárkodj! Slamasztikába kevertél,

segítened kell, hogy kimásszak belőle.

– Ha tudok, segítek; de senki kedvéért nem fogok hazudni! – kiáltotta Polly egyre izgatottabban.

– Nem is kéri tőled senki. Csak tartsd a szád, és hagyd, hogy én elintézzem!

– Akkor jobb, ha én le se megyek – kezdte Polly, amikor egy szigorú hang hallatszott odalentről:

– Jössz már?

– Igen, apám – válaszolta egy alázatos hangocska, és Fanny megszorította Polly karját. – Muszáj velem jönnöd – suttogta. – Halálra rémülök, amikor ilyen hangot használ. Állj mellém, Polly, szépen kérlek!

– Megyek – mondta Polly, és dobogó szívvel elindultak lefelé.

Mr. Shaw a szőnyegen állt, és igen komor arcot vágott; a csokor az asztalon hevert, mellette egy „Frank

Moore úrnak” címzett boríték. A rémisztő levélre mutatva Mr. Shaw összevonta fekete szemöldökét, Fannyre nézett, és így szólt:

– Véget vetek ennek a komédiának; ha pedig még egyszer előfordul, egy kanadai kolostorba küldelek tanulni!

A szörnyű fenyegetés hallatán Pollynak elakadt a lélegzete, Fanny azonban nem először hallotta, és némi pimaszsággal így válaszolt:

– Biztosan állíthatom, hogy nem csináltam semmi szörnyűséget. Nem tehetek róla, hogy a fiúk nekem is ugyanúgy küldenek virágot, mint a többi lánynak.

– A kártyán nem szerepelnek virágok. És különben sem erről van szó. Megtiltottam, hogy szóba állj ezzel a Moore-ral. Sokkal rámenősebb, mint a többi fiú, nem akarom a közeledben látni. Te tudtad ezt, mégsem engedelmeskedtél.

– Szinte sosem találkozunk – kezdte Fanny.

– Igaz ez? – kérdezte Mr. Shaw, és hirtelen Pollyra nézett.

– Ó, kérem, uram, ne engem kérdezzen. Megígértem, hogy nem… szóval… Fanny majd megmondja – és Polly belevörösödött, olyan kínban volt.

– Most nem számít az ígéreted. Mondj el mindent, amit erről a képtelen ügyről tudsz. Többet használsz vele Fannynek, mint amennyit ártasz. – Azzal Mr. Shaw leült, és barátságosan nézett Pollyra, meghatotta a lány kétségbeesése.

– Szabad? – suttogta Polly Fannynek.

– Tőlem… – felelte Fanny szégyenkezve és dühösen, miközben durcásan csomózgatta a zsebkendőjét.

Polly tehát vonakodva és bizonytalanul elmesélt mindent, amit a sétákról, ebédekről, találkozókról és levélkékről tudott. Ez pedig nem volt sok, sőt nyilván

lényegesen kevesebb, mint amire Mr. Shaw számított. Miközben Pollyt hallgatta, homloka kisimult, és a szája nemegyszer megrándult, mintha nevetést fojtana el, hiszen valóban komikusnak találta, ahogyan a fiatalok az idősebbeket majmolják, miközben fogalmuk sincs az érzelem valódi szépségéről és erejéről.

– Kérem, uram, ne szidja össze Fannyt, hiszen feleolyan bolondos sincs, mint Trix vagy a többi lány. Mr. Frank lovasszán-kirándulásra is hívta, és Fanny nem ment el, pedig igenis lett volna hozzá kedve. Tudom, hogy megbánt mindent, és többet nem feledkezik meg az édesapja akaratáról, csak most az egyszer bocsásson meg neki – kérte Polly tiszta szívből, amikor a buta kis történet végére ért.

– Olyan szépen kéred, hogy nem tudok ellenállni. Gyere ide, Fanny, és jól figyelj!! Hagyd abba ezt a szamárságot, és foglalkozz a könyveiddel; de Kanada bizony nem tréfadolog télidőben, én mondom neked.

Mr. Shaw megsimogatta duzzogó lánya arcát,

reménykedve, hogy a megbánás jelét látja rajta; Fanny azonban úgy érezte, megsebezték, és bosszúsan csak ennyit mondott:

– Most, hogy a hűhónak vége, gondolom, megkaphatom a virágaimat.

– Egyenesen visszaküldöm őket oda, ahonnan jöttek, ez a néhány kísérő sor pedig majd tesz róla, hogy az a tacskó ne küldözgessen neked virágot. – Mr. Shaw csöngetett, és elindította útjára a szerencsétlen borítékot.

A lányok szó nélkül távoztak, és Mr. Shaw többet nem hallott az ügyről. Nem úgy Polly, mert Fanny alaposan leszidta, úgyhogy Polly fontolóra vette, ne csomagoljon-e össze és induljon haza mindjárt másnap. A szíve csordultig telt keserűséggel, de senkinek sem árulta el; csöndben tűrte a fájdalmát, bár barátnője hálátlansága és igazságtalansága mély nyomot hagyott benne.

Tom kitalálta, mi a baj, Polly pártját fogta, és ez

vezetett a második számú slamasztikához.

– Hol van Fanny? – kérdezte az ifjú úriember, és besétált nővére szobájába, ahol Polly a díványon heverészve egy érdekes könyv segítségével igyekezett bánatáról megfeledkezni.

– Odalent, társasági életet él.

– Miért nem mentél te is?

– Nem kedvelem Trixet, és nem ismerem az előkelő New York-i barátait.

– És nem is akarod megismerni, miért nem mondod ki?

– Mert udvariatlanság volna.

– Kit érdekel? Én azt mondom, Polly, gyerünk, eszeljünk ki valami jó mókát.

– Inkább olvasnék.

– Hát ez se valami udvarias dolog.

Polly elnevette magát, és lapozott. Tom egy darabig fütyörészett, aztán mélyet sóhajtott, és kezét a homlokára tette, amelyen még mindig ott díszelgett a fekete tapasz.

– Fáj a fejed? – kérdezte Polly.

– Borzalmasan.

– Akkor jobb, ha lefekszel.

– Képtelenség. Nyugtalan vagyok, és „szórakozásra vágyom”, hogy Maudot idézzem.

– Csak addig várj, amíg a fejezet végére érek, és máris jövök – ígérte Polly, mert megesett Tomon a szíve.

– Rendben – válaszolta az álnok fiú, hiszen rájött, hogy egy törött kobak olykor hasznosabb lehet egy épnél, s ügyes stratégiájával eltelve föl-alá mászkált a

szobában, míg Fanny öltözőasztala megtorpanásra nem késztette. Az asztal tele volt szépítőszerekkel, mert Fanny sietve szépítkezett, és mindent szanaszét hagyott. Egy jól nevelt fiú nem nyúlt volna semmihez, Tom azonban kedvére turkált, míg Fanny asztala és fiókja bábeli zűrzavarhoz nem lett hasonlatos. Tom fölpróbálta a fülbevalókat, szalagokat és gallérokat, fölhúzta az órát, kíváncsi orrával repülősókat szaglászott, piszkos zsebkendőjét meghintette Fanny legjobb kölnijével, bodros hajára olajat csöppentett, bepúderozta az arcát, végül pedig a fejére tűzte azt a vendéghajat, amelyet Fanny a legnagyobb titokban tartott.

Amikor ujjait összevissza szurkálva, de a loknikat a fejére biggyesztette, majd átkötötte egy Fanny-féle kék szalaggal, elégedetten vette szemügyre önmagát, és a hatást olyan kiválónak találta, hogy kedve kerekedett még alaposabban átalakulni. Fanny levetett ruhája egy széken hevert, és Tom visszafojtott kuncogással bújt bele, mert Polly teljesen elmerült az olvasásban, és a csínyt amúgy is elrejtette az ágy függönye. Fanny legjobb bársonykabátkája és kalapja, hermelinmuffja és

egy krinolinnak kinevezett párna tették teljessé az öltözéket. Tom széttartott könyökkel előtipegett, éppen akkor, amikor az elképedt Polly a fejezet végére ért. A lánynak annyira tetszett a tréfa, hogy Tom megfeledkezett a következményekről, és azt javasolta: vonuljanak le a nappaliba, és lepjék meg a lányokat.

– Jóságos ég, szó sem lehet róla! Fanny sosem bocsátaná meg nekünk, ha leleplezénk a fürtjeit és a csecsebecséit a vendégek előtt. Finom népek vannak köztük, igazán nem volna illendő – mondta Polly riadtan.

– Annál jobban mulatnánk. Fanny csúnyán bánt veled, megérdemli, hogy bemutass odalent, mint barátnődet, Miss Shaw-t. Gyere már, remek tréfa lesz.

– A világért sem; nagyon utálatos dolog lenne. Vedd le azokat a ruhákat, Tom, és játsszunk valami mást, bármit, amit csak akarsz.

– Eszembe sincs csak úgy hiába felöltözni; olyan gyönyörű vagyok, muszáj, hogy valaki megcsodáljon.

Vigyél le, Polly, majd meglátod, hogy „édes kis teremtés"-nek fognak tartani.

Tom olyan kimondhatatlanul nevetséges látványt nyújtott, ahogy csigáit ingatta, és peckesen lépdelt, hogy Pollyn megint úrrá lett a viharos jókedv, mégsem engedett Tomnak.

– Akkor viszont, ha már nem jössz, állj félre az útból, én lemegyek – jelentette ki Tom.

– Dehogy mész!

– És hogy akadályozhatja meg, Mintakisasszony?

– Így. – Azzal Polly bezárta az ajtót, zsebre tette a kulcsot, és kihívóan fölszegte az állát.

Tomra mindig rossz hatással volt az ellenállás. Elfeledkezve önmagáról odalépett Pollyhoz, és fenyegetőn megcsóválta a fejét.

– Ezt már nem! Az ilyesmit nem tűröm.

– Ígérd meg, hogy nem kínzod Fannyt, és én kiengedlek.

– Nem ígérek semmit. Add ide azt a kulcsot, amíg szépen kérem!

– Tom, ne vadulj! Csak a slamasztikától akarlak megkímélni. Fanny dühöngeni fog, ha lemész. Vesd le a ruháját, és kiengedlek.

– Ideadod a kulcsot?

– Nem adom – mondta Polly merészen.

– Erősebb vagyok nálad, jobb, ha szépen ideadod.

– Tudom, de nem valami nagy dicsőség, ha egy magadfajta nagy fiú erőszakkal elvesz valamit egy lánytól.

– Nem akarlak bántani, de az ördögbe is, elég volt!

Tom megtorpant, és szemlátomást elszégyellte

magát, de már annyira föltüzelt állapotban volt, hogy nem hátrálhatott meg. Ha ekkor Polly rákiabál, Tom bizonyára megadja magát, Polly azonban sajnos kuncogott, mert Tom harciassága olyan mulatságos ellentétben volt az öltözékével, hogy nem tudta megállni nevetés nélkül. Tom döntött. Nincs az a lány, aki büntetlenül kinevetheti, olyan még kevésbé, aki bezárhatja, mint egy kisgyereket. Szó nélkül megmarkolta Polly karját, mert a kulcsot tartó kéz még mindig a zsebben volt. Polly egy darabig derekasan tűrte, de Tom erős ujjai ellenállhatatlannak bizonyultak; a zseb leszakadt, előbukkant a kéz, és a kulcs egy fájdalmas kiáltás kíséretében a földre hullott.

– A te hibád, ha fáj. Nem akartam – mormogta Tom, és sietve elhagyta a szobát. Lement, de nem a társalgóba, mert közben elillant a tréfás kedve; a konyhába ment hát megnevettetni a cselédlányokat, aztán visszalopódzott, hogy Pollyval rendezze a dolgokat. De Polly már nem volt ott, és Tomnak éppen csak annyi ideje maradt, hogy visszaállítsa az eredeti rendet. Fanny máris megjelent, dühösebben, mint

valaha, Trix ugyanis beszámolt neki mindazon gyönyörűségekről, amelyekben neki is része lehetett volna, ha Pollynak nem jár el a szája.

– Hol van? – kérdezte Fanny, és alig várta, hogy a haragját kitölthesse a barátnőjén.

– Gondolom, a szobájában ábrándozik – felelte Tom, mint akit olvasásból riasztottak föl.

Mindeközben Maud sem maradt tétlen, mert amikor a dajkája lement a barátnőjét fogadni, Miss Maud Polly szobájába masírozott, és csínytevésben keresett vigaszt. Polly egy engedékeny pillanatában megengedte neki, hogy csónakost játsszon az üresen álló utazóládájában. Polly ebbe gyűjtötte legféltettebb kincseit, mert biztosan tudhatta, hogy itt senki sem látja meg őket. Most azonban elfelejtette bezárni a ládát; amikor tehát Maud fölemelte a láda fedelét, hogy megkezdje utazását, pillantása érdekesnél érdekesebb tárgyakra esett. Már jó ideje elmélyülten kutatott, amikor Fanny belépett, és a háta mögül a ládába

kukucskált.

Minthogy Pollynak nem maradt pénze ajándékra, minden találékonyságát latba vetve fáradozott ötletes apróságok készítésén, remélve, hogy a mennyiség kárpótol a minőségért. Némely kísérlete sikeres volt, másokkal kudarcot vallott. Maud néhány kidobott játékát ügyesen megjavította Kittynek, Fanny régi szalagjai babák ruhadíszéül szolgáltak; Tom üres óráiban faragott kis figuráit is megőrizte, hogy megmutassa Willnek, mi mindent lehet csinálni egy késsel.

– Micsoda lomtár! – mondta Fanny.

– Különös lány, mi? – tódította Tom, aki utánament, nehogy lemaradjon valamiről.

– Ne nevessetek Pollyn! Szebb babákat csinál, mint te, Fanny, és sokkal jobban rajzol meg ír, mint te, Tom – vette védelmébe Pollyt Maud.

– Honnan tudod? Sose láttam még rajzolni –

mondta Tom.

– Itt a könyve, egy csomó kép van benne, olyan vicces.

Hogy barátnője kiválóságát bizonyítsa, Maud előhúzott egy Polly naplója feliratú, vaskos kis könyvet, és az ölébe fektetve kinyitotta.

– Csak a képeket nézzük, nincs abban semmi rossz – mondta Tom.

– Csak egy pillantást vetünk rá – válaszolta Fanny, és máris mindketten egy Tomot ábrázoló rajzon derültek: Tom az árokban feküdt, a termetes kutya ugatott, a velocipéd pedig önálló életre kelt. Sok hiba volt rajta, de mulatságosra sikerült, egyértelműen bizonyította Polly humorérzékét. Aztán Fanny és Mr. Frank karikatúrája következett, majd a nagymama gondosan kivitelezett portréja; a többi képen Tom szavalt, Mr. Shaw és Polly vágott át a parkon, vagy Katy cipelte Maudot kifelé; a kíméletlen kéz Fanny iskolatársait is kifigurázta.

– A huncut kis macskája, kicsúfol bennünket a hátunk mögött – mondta Fanny, és ugyancsak bosszantotta Polly csöndes megtorlása a sok mellőzésért.

– Bizony jól rajzol – mondta Tom, és műértő szemmel nézegette egy kellemes arcú fiú portréját, amely alatt ez állt: „Drága Jimmy bátyám”.

– Nem csodálnád így, ha tudnád, mit írt rólad – mondta Fanny, akinek pillantása a szemközti, sűrűn teleírt oldalra tévedt.

– Mit írt? – kérdezte Tom, feledve szent elhatározását.

– Azt mondja: „Igyekszem szeretni Tomot, és amikor jókedvében van, remekül megvagyunk; de ez nem tart sokáig. Méregbe jön, és durva lesz, tiszteletlenül bánik a szüleivel, és bosszant minket, lányokat; ilyenkor csaknem gyűlölöm. Ez nagyon rossz, de nem tehetek róla.” Mit szólsz hozzá? – kérdezte Fanny.

– Folytassa csak, hölgyem, s meglátja, mit szól önhöz – vágott vissza Tom, aki valamivel többet olvasott.

– Tényleg? – Azzal Fanny gyorsan tovább olvasott. – „Ami Fannyt illeti, azt hiszem, többé nem lehetünk barátnők; hazudott az apjának, és nem hajlandó megbocsátani nekem, amiért nem hazudtam én is. Nagyon finom lánynak hittem, de most már nem vagyok biztos benne, hogy az. Ha most is olyan lenne, amilyennek megismertem, ugyanúgy szeretném; de ő nem kedves hozzám, és bár állandóan az udvariasságot emlegeti, velem nem bánik valami udvariasan. Különcnek és vidékiesnek tart, és én nem szégyellem: az is vagyok, mégsem nevetném ki senkinek sem a ruháját csak azért, mert viselőjük szegény lány, és biztos nem hanyagolnám el, csak mert nem majmolja mindenben az itteni lányokat. Látom, hogy gúnyt űz belőlem, és már nem tudok úgy érezni iránta, mint azelőtt; haza is mennék, csak attól félek, hogy Mr. Shaw és a nagymama, akiket nagyon szeretek, hálátlannak tartanának.”

– No, Fanny, most aztán jól megkaptad! Csukd be, és gyerünk innen – mondta Tom elégedetten, de némi bűntudattal.

– Csak még egy kicsit – súgta Fanny, és tovább lapozott, majd megállt egy könnyáztatta oldalnál.

– „Vasárnap, kora reggel. Senki sincs még fönt, így kihasználom ezt a nyugalmat, és írok, mert az utóbbi időben csúnyán elhanyagoltam a naplót. Örülök, hogy a látogatásom lassan véget ér, mert aggasztanak az itteni dolgok, és nincs, aki tanácsot adjon. Régen irigyeltem Fannyt, de ez elmúlt, hiszen az ő szülei egyáltalán nem törődnek vele annyit, mint velem az enyémek. Fél az apjától, az anyját pedig az ujja köré tekeri. Mégis örülök, hogy eljöttem, mert most már tudom, hogy a pénz nem minden; persze jó volna, ha nekem is lenne egy kevés, mert olyan kellemes szép holmit vásárolni. Elolvastam a naplómat, és nem vagyok vele megelégedve, nem szép tőlem, hogy annyi rosszat mondok a házigazdáimról. Ezeket a lapokat ki kellene tépnem, de megígértem magamnak, hogy naplót

vezetek, és amúgy is szeretném a mamával megbeszélni, ami most foglalkoztat. Már rájöttem, hogy sok mindenben én voltam a hibás, mert feleolyan türelmes és kedves sem voltam, mint kellett volna. A hátralévő időben igyekszem jóvátenni, megpróbálok olyan jó és hálás lenni, amilyen csak tudok, mert azt akarom, hogy szeressenek, bár én csak egy régimódi vidéki lány vagyok.”

Az utolsó mondat arra késztette Fannyt, hogy bűnbánó arccal becsukja a könyvet, hiszen azokat a szavakat egy ingerültségi rohamában ő maga vágta Polly fejéhez, aki akkor válasz nélkül hagyta, bár a szemét elfutotta a könny, és égett az arca. Fanny éppen mondani készült valamit, de egy hang sem hagyta el az ajkát, mert a küszöbön ott állt Polly, és olyan kifejezéssel nézett rájuk, amilyet még sosem láttak az arcán.

– Mit műveltek a holmimmal?! – kérdezte halkan, szikrázó szemmel, és elsápadt.

– Maud talált egy könyvet, és megmutatta, éppen a képeket néztük – kezdte Fanny, és a napló kiesett a kezéből, mintha megégette volna az ujjait.

– És beleolvastatok a naplómba, kinevettétek az ajándékaimat, most pedig mindent Maudra kentek. Ilyen utálatos dolgot még soha életemben nem láttam, és sohasem bocsátom meg! – mondta Polly egy szuszra, aztán, mint aki fél, hogy túl sokat talál mondani, kiszaladt a szobából. Megvető, szomorú és dühös tekintete elnémította a három szégyenkező bűnöst. Tomnak még egy füttyentésre sem telt. Maudot úgy megrémítette a szelíd Polly kitörése, hogy csak kuksolt némán, mint egy kisegér; Fannyt gyötörte a lelkiismeret-furdalás, és a szerény kis ajándékokat megilletődve, egyenként rakosgatta vissza a ládába, mert egyszerre csak olyan világosan látta Polly szegénységét, mint még soha, s ettől valahogy megszépültek ezek a gondosan összegyűjtött apróságok. A szemrehányásai jobban az elevenébe vágtak, mint bármi, amit Polly mondhatott volna, hiszen olykor igenis kinevette, igenis elhanyagolta, és valóban képtelen volt megbocsátani

neki egy ártatlan, vélt sérelemért. Az utolsó oldal, ahol Polly magát hibáztatja, végleg meghatotta Fannyt, és fejét a ládára hajtva fölzokogott:

– Nem Polly hibája, mindenről én tehetek.

Tom, még mindig vörösen a szégyentől, otthagyta Fannyt, és férfiasan a megsebzett Polly keresésére indult, hogy bűneit bevallja neki. Polly azonban nem volt sehol. Tom minden szobát tűvé tett, de a lánynak nyoma sem volt, és Tom idegeskedni kezdett. „Haza nem szaladhatott, ugyebár – állapította meg magában. – És ha lement a papához a dolgozószobába, hogy elmondjon mindent? Ez persze egyáltalán nem jellemző rá. Azért csak megnézem.”

S már indult is sietve, hogy cipőt húzzon, amikor a lépcső alatti sötét kis fülke ajtaját föltépve csaknem hanyatt esett a megrökönyödéstől. A földön ugyanis ott feküdt Polly, fejét egy pár gumicsizmán nyugtatva. Nem sírt, és olyan csöndben volt, hogy Tom már-már valamilyen rosszullétre vagy ájulásra gyanakodott, és

aggódva hajolt le, hogy megvizsgálja a szánalmas kis batyut. Miután egy pillantást vetett a nedves szempillákra, a szokásosnál pirosabb arcra és a szapora lélegzéstől szétnyílt ajkakra, Tom megnyugodott, és bátorságát összeszedve, férfiasan bocsánatot kért.

Polly nagyon dühös volt, és alighanem joggal, de nem volt haragtartó, így hát az első felindulás múltán kezdett megenyhülni. Nem volt könnyű megbocsátani, de ahogy hallgatta Tom bűnbánó hangját, nem tudta megkeményíteni a szívét vagy visszautasítani a közeledést, főleg amikor Tom becsületesen elismerte, hogy rettentő utálatos dolog volt így beleolvasni a naplójába. Polly értékelte, hogy Tom bocsánatot kér, és magában már meg is bocsátott neki, de még nem mondta ki. Pollyban ugyanis, az igazat megvallva, volt némi kislányos gonoszkodás, és jólesett neki a nagyszájú Tomot alázatosnak látni, persze nem jobban, mint amennyi csak javára válhat Tomnak. Helyénvalónak találta a vezeklést, és az elégtételhez az is hozzátartozott, hogy Fanny a bűnbánó könnyeivel teleáztasson egy-két zsebkendőt, hogy Tom

kényelmetlenül kuporogjon, és öt-tíz percen át becsmérelje magát, mielőtt Polly elnézést tanúsítana.

– Ugyan, szólj már egy szót. Mindenképpen én iszom meg a levét az egésznek, mert Fanny odafönt sírja ki a szemét, te meg itt kucorogsz egy sötét fülkében, és rajtam kívül nincs, aki összebékítsen benneteket. Átmehettem volna Smythékhez a mamáért, hogy tegyen rendet, de az olyan lett volna, mintha menekülnék a kutyaszorítóból, úgyhogy inkább maradtam – mondta Tom, kijátszva az utolsó adut.

Polly örömmel hallotta, hogy Fanny sír. Csak jót tesz neki; Tom iránt azonban megenyhült, mert szegény szemlátomást nem tudott mit kezdeni a két zokogó lánnyal. Kis mosoly lopódzott az árnyékban rejtőző arcra, és egy kéz bújt elő lassan a hajfürtök alól, majd csendben kinyúlt Tom felé. Tom éppen jól meg akarta rázni, amikor vörös ujjnyomokat fedezett föl a csuklón, és tudta, kitől származnak. Olyan finoman fogta meg a puha kis kezet, hogy Polly önkéntelenül is odalesett.

– Ezt is megbocsátod? – kérdezte Tom suttogva, és megsimogatta a piros csuklót.

– Igen, már nem fáj olyan nagyon. – Polly visszahúzta a kezét.

– Vadállat voltam, az bizony! – mondta Tom undorodó hangon, ám ebben a kínos pillanatban ráesett a fejére apja öreg, hódprémes sapkája, és komikus pontot tett az önostorozás végére.

Ezen persze mindkettejüknek nevetni kellett; és mire Tom arca előbukkant, Polly már fölült.

– Fanny borzalmasan érzi magát. Hajlandó vagy megcsókolni és békét kötni vele, ha gyorsan lezavarom? – kérdezte Tom, mert eszébe jutott a bűntársa.

– Majd én megyek. – Azzal Polly ugyanolyan fürgén mászott ki a fülkéből, amilyen fürgén elbújt benne, és magára hagyta a sugárzó Tomot.

Hogy miként jutottak dűlőre a lányok, azt senki sem tudta meg, de kiadós beszélgetés, sírás, ölelés és nevetés után a viszály elsimult, a béke kihirdettetett. Némi ritkás köd azért még szitált a vihar után, mert Fanny nagyon szerény és gyöngéd volt aznap este, Tom kissé mélázó és kétségbeejtőn udvarias, Polly pedig nemes lelkűen barátságos mindenkihez.

Amikor lefekvéshez készülődve a haját fésülte, valaki bekopogott; Polly kinyitotta az ajtót, és egy hosszú, fekete flaskát talált a küszöbön, nyakán egy vörös flaneldarabbal, dugóján pedig egy csákóforma papírral.

A hollófekete tintával írt, terpeszkedő betűk a következő üzenetet tartalmazták:

„Kedves Polly, az Opydilldock remekül gyógyítja a rándulást. Önts bőven a flanelra, azt meg csavard a csuklódra, és reggelre kutya bajod sem lesz, Jössz szánkózni holnap? Rettentően sajnálom, hogy fájdalmat okoztam.

Tom”

VI. FEJEZET BÚCSÚ

– Ó, Polly! Komolyan haza kell menned szombaton? – kérdezte Fanny néhány nappal azután, amit Tom „nagy csetepaté"-nak nevezett.

– Komolyan. Csak egy hónapra jöttem, és már majdnem hat hete itt vagyok. – Polly úgy érezte, mintha már egy éve lenne.

– Legyen két hónap, maradj itt karácsonyra is. Miért ne maradnál? – unszolta Tom.

– Nagyon kedves tőled, de a világért sem szalasztanám el az otthoni karácsonyt. Ráadásul édesanyám azt írja, nem is boldogulnának nélkülem.

– Mi sem. Nem tudnád kicsikarni édesanyád beleegyezését, nem maradnál mégis? – kezdte újra Fanny.

– Ne gyötörd Pollyt. Menni szeretne, és én nem is

csodálom. De töltsük a lehető legvidámabban azt az időt, amíg még itt van, és a te partid legyen a befejezés, Fanny – mondta Tom határozottan, s ezzel pontot tettek az ügy végére.

Polly már előre örült a vidám készülődésnek, de amikor eljött a parti ideje, csalódnia kellett, mert az az utálatos valami, amit irigységnek neveznek, hatalmába kerítette, és tönkretette az örömét. Mielőtt eljött otthonról, úgy hitte, kék szalagos fehér muszlinruhájánál elegánsabbat és illőbbet el se lehet képzelni, most azonban, amikor meglátta Fanny rózsaszínű selyemruháját, a fehér tarlatán tunikát, a megszámlálhatatlan tömést, csokrot és szalagot, saját egyszerű öltözéke minden báját elveszítette a szemében, úgy érezte, olyan benne, mint egy ódivatú baba.

Még Maud is csinosabbnak tűnt nála, ragyogóan mutatott a cseresznyeszín-mintás fehér ruhácskában, egy akkora szalaggal, amit alig bírt el, meg a piros gombos, fehér csizmácskában.

Mindkét lány nyakláncot, fülbevalót és melltűt viselt, Pollynak viszont egyetlen ékszere sem volt a medalionon kívül.

Egyedül azzal vigasztalódhatott, hogy a vállára terített szerény kendő valódi csipkéből készült, és hogy a bronzszínű csizma kilenc dollárba került.

Szegény Polly igyekezett, hogy elégedettnek lássék, de nagy erőfeszítésébe került, hogy ragyogjon az arca, és a hangja is vidáman csengjen. Senki sem sejtette, milyen vihar dúl a fehér muszlinruha alatt, csak a nagymama bölcs, öreg szeme vette észre azt a kis szomorúságot, és az okát is sejtette. Miután felöltöztek, a lányok egyenest a nagymama szobájába mentek megmutatni magukat, ahol Tomot éppen egy kínzóan merev gallérba gyömöszölték.

Maud peckesen lépdelt, mint egy páva, Fanny mélyet bókolt, amikor a vizsgálódó tekintetek feléjük fordultak; Polly azonban csak állt mozdulatlanul, pillantása arcról arcra vándorolt, és nyugtalan, bánatos

szeme mintha ezt mondta volna: „Tudom, hogy nem vagyok szép, de remélem, nem festek nagyon rosszul.”

A nagymama azonnal olvasott a tekintetében, és amikor Fanny elégedett mosollyal megkérdezte:

– Milyenek vagyunk? –, kedvesen magához húzta Pollyt.

– Mint a divatlapok – felelte –, ahonnan a mintát veszitek. De nekem ez a kis ruha tetszik a legjobban.

– Polly olyan csinos, teljesen mindegy, hogy mit vesz föl – jegyezte meg Tom, és elégedetten vette szemügyre saját gallérját.

És Polly egy pillanatra teljesen elfelejtette, hogy rózsaszínű selyem és korall fülbevaló is van a világon.

– Ragaszkodtam hozzá, hogy legalább a kék készletemet fölvegye – mondta Fanny –, a szalag nagyon is egyszerű; de ahogy Tom mondja, neki végül is minden jól áll. – Azzal Fanny megérintette a kék

csokrot Polly bal halántéka fölött.

– Tűzhetne virágot is a hajába; az mindig illik a fiatal lányokhoz – mondta Mrs. Shaw, és magában megállapította, hogy az ő gyermekei sokkal csinosabbak, bár azzal is tisztában volt, hogy Polly üde arca a legvonzóbb.

– Egek! Miközben a szépségeket csodáltam, majdnem elfeledkeztem a virágokról. Add csak át őket, Tom – mondta Mr. Shaw.

A virágos végüknél fogva Tom három bokrétát húzott elő egy dobozból, és ezek színben, méretben és formában egyaránt különböztek.

– Ó, papa! De kedves tőled! – kiáltotta Fanny, aki az emlékezetes eset óta még egy muskátli levelet se mert elfogadni.

– Apád valamikor nagyon gáláns fiatalember volt ám! – jegyezte meg Mrs. Shaw kényeskedve.

– Ó, Tom, jó jel, hogy jut időd kigondolni, mivel szerezz örömet a lányaidnak! – És a nagymama megsimogatta fia kopaszodó fejét.

Ifjabb Thomas először némileg megvetően szippantott bele a virágokba, de a nagymama dicsérő szavai hallatán átgondolta a dolgot, és nagyobb tisztelettel adózott a bokrétáknak.

– Melyik kié? – kérdezte.

– Találd ki – mondta Mr. Shaw, és igen tetszett neki, hogy ilyen meglepetést szerzett.

A legnagyobb csokor melegházi virágokból, tearózsabimbókból, szagtalan erikából és smilaxból állt; a második csak szagosbükkönyből és rezedából, néhány vidám árvácskával és egy illatos kis rózsával a közepén; a harmadik egy kis csokor skarlátvörös verbéna volt, fehér margitvirággal és zöld levelekkel.

– Nem nehéz. A mutatós Fannyé, az illatos Pollyé, és a tarka Maudé. Fogjátok, lányok! – És Tom annyi

bájjal osztotta szét a csokrokat, amennyit csak el lehet várni egy új öltönyben és igen szoros csizmában pompázó fiatalembertől.

Miután Mrs. Shaw megfelelő tanácsok kíséretében elbocsátotta őket, mind a négyen lementek az első vendégek fogadására; aprócska lányok érkeztek, mégpedig kifejezetten azért, hogy eltávolítsák Maudot a nővére útjából. Tom kegyeit hasonló módszerrel nyerték el, mert neki is megengedték, hogy meghívja Kócos, Sherry és Pók gúnynévre hallgató kebelbarátait.

– Kellenek a tánchoz, mert alig lesznek fiatalemberek. A partit Polly tiszteletére rendezzük, már csak miatta is kéznél kell lennie néhány fiúnak – érvelt Fanny, amikor szétküldte a meghívókat.

A fiúk természetesen túl korán érkeztek, és úgy álldogáltak a sarokban, mintha több kezük és lábuk volna, mint amennyivel kezdeni tudnak valamit. Tom igyekezett jó házigazda lenni, de az illemtudás belefojtotta a jókedvet, és bizony férfiasan meg kellett

küzdenie azzal a vad vággyal, hogy meghirdesse a bakugró versenyt, a hosszú nappali ugyanis, ahol a tánc kedvéért széttolták a bútorokat, rendkívüli kisértést jelentett.

Polly ott ült, ahová ültették, és titokban a kínok kínját élte át, miközben Fanny finom ifjú hölgyeket és igen kimért ifjú urakat mutatott be neki, akik nagyjából ugyanazokat az udvariasságokat mormolták el, majd szemlátomást azonnal megfeledkeztek róla. Amikor felhangzott a zene az első tánchoz, Fanny sarokba szorította Tomot, aki mindaddig bujkált előle, hiszen tudta, hogy a nővére mit akar.

– Tom, most aztán muszáj táncolnod Pollyval! – suttogta Fanny. – Te vagy itt a házigazda, csak természetes, hogy őt kérd föl először.

– Polly nem ad az ilyesmire. Nem tudok táncolni. És utálok is! Engedd el a kabátomat, és hagyj békén! – morogta Tom, megrémülve a szörnyű kilátástól, hogy neki kell a bált megnyitnia Pollyval.

– Sosem bocsátom meg, ha most cserbenhagysz. Tudod, hogy mindketten csúnyán bántunk Pollyval, és megegyeztünk, hogy a lehető legkedvesebbek és legudvariasabbak leszünk vele. Én gondoskodom róla, hogy ne érezze magát mellőzöttnek a partimon, mert azt akarom, hogy szeressen, és szép emlékekkel térjen haza.

– Rendben, fölkérem, de kudarcot fogok vallani, fogalmam sincs ezekről a régi táncokról.

– Dehogy nincs! Egy tucatszor megtanítottam neked a lépéseket. Gyerünk, húzz kesztyűt, és kérd föl Pollyt szépen, mint egy igazi úr!

– Ördög és pokol! – mormogta Tom. S miután a heves ráncigálással szétrepesztette a gyűlölt kesztyűt, erőt vett magán, odament Pollyhoz, mereven meghajolt, és eltartott könyökkel ünnepélyesen kérdezte: – Szabad, Miss Milton?

Amennyire tőle telt, úgy csinálta, mint a nagyok, és arra számított, hogy Polly el lesz bűvölve. De csak

meglepődve ránézett, belenevetett az arcába, aztán kézen fogta, és kedvesen így válaszolt:

– Hát persze, de ne játszd meg magad, Tommy.

– Fanny azt mondta, legyek elegáns, hát megpróbálom – súgta Tom, majd kétségbeesetten megragadva partnerét, hozzátette: – Kapaszkodj, majd csak túlesünk rajta valahogy!

Nekilendültek: Tom erre ugrott, Polly amarra, nem valami szép látványt nyújtva.

– Tartsd a ritmust! – lehelte Polly.

– Nem tudom, sose tudtam – felelte Tom.

– Akkor igazodj hozzám, és ne lépj a lábamra! – könyörgött Polly.

– Rá se ránts, csak szökdécselj, majd összehozzuk valahogy! – dünnyögte Tom, és akkorát rántott szerencsétlen partnerén, hogy csaknem mindketten a

padlón kötöttek ki.

De csak nem sikerült „összehozniuk", mert Tom hiába igyekezett, csaknem tönkretette szegény Pollyt. Addig botladozott, szökdécselt, korcsolyázott, pörgette jobbra, rángatta balra, míg nekilökte másoknak és a bútoroknak, rátiport a lábára, összegyűrte a ruháját, és általában véve pojácát csinált mindkettejükből. Polly igen kellemetlenül érezte magát, de tűrte, amíg bírta, mert tudta, hogy Tom mártíromságra vállalkozott, és hálás volt neki az áldozatért.

– Jaj, most már álljunk meg! Ez szörnyű! – kiáltotta Polly néhány őrjöngő forduló után.

– Ugye? – mondta Tom, és oly hallatlan megkönnyebbüléssel törölte meg kipirult arcát, hogy Pollynak nem volt szíve szemrehányást tenni.

– Köszönöm – mondta, és kimerülten egy székre rogyott.

– Tudom, hogy paprikajancsit csináltam magamból,

de Fanny ragaszkodott hozzá, mert félt, hogy megsértődsz, ha nem kérlek föl az első táncra – vallotta be Tom töredelmesen, és nézte, ahogy Polly megigazítja ruháján az agyonnyomorgatott szalag merevítőjét, amelynél fogva, mintha fogantyú volna, Tom forgatta és pörgette tánc közben. – A lancerst tökéletesen járom, de te már biztosan soha többé nem akarsz velem táncolni – tette hozzá, és hevesen legyezni kezdte Pollyt, amitől a lány haja úgy röpködött, akár egy szélviharban.

– Dehogynem. Szeretnék; te pedig ráírod a neved a legyezőm szárára. Trix azt mondja, így kell csinálni, ha az embernek nincs táncrendje.

Tom hálásan előhúzott egy ceruzacsonkot, és cirkalmasan odakanyarította a nevét.

– Most pedig megkeresem Sherryt vagy valaki mást, aki jól tud redowát táncolni, hogy valami örömben is legyen részed, mielőtt a zene véget ér.

Azzal Tom elindult, de mielőtt egyetlen szóba jöhető partnert talált volna, Pollyt fölkérte a terem legjobb

táncosa. Mr. Sydney mindent hallott és látott; és bár csöndben mulatott rajtuk, nagyon tetszett neki az őszinte Tom és a jól nevelt Polly. Polly lába önkéntelenül is kísérte a pergő zene ritmusát, a szeme vágyakozón tapadt az előtte sikló párokra, amikor Mr. Sydney odalépett, és kellemes, tisztelettudó hangon megkérdezte:

– Miss Polly, táncolna velem egyet?

– Ó, hogyne; majd meghalok egy táncért! – És Polly fölpattant, kitárta a karját, és arcán annyi hála tükröződött, hogy Mr. Sydney elhatározta, táncol vele, ahányszor csak a lány kívánja.

Ezúttal minden jól ment; s amikor Tom visszatért a sikertelen kutatóútról, elámulva látta, hogy Polly a legkiválóbb táncos karján kecsesen röpül a teremben.

„Ez már tánc! – gondolta, és nézte, ahogy a bronzszínű csizma a zenével tökéletes összhangban lépdel előre-hátra. – Nem értem, hogy tud Sydney ilyen jól vezetni, de az biztos, hogy jól szórakoznak. A

mindenségit! Azért is meg fogom tanulni!” – fogadkozott ifjabb Shaw egy kifejező mozdulat kíséretében, amely az utolsó gombot is lepattintotta a kesztyűjéről.

Amíg a zene szólt, Polly minden pillanatot kiélvezett; s mielőtt ideje lett volna szándéka szerint meleg köszönetet mondani Mr. Sydneynek, odalépett hozzá Tom, és mint egy lord kijelentette:

– Kitűnően táncolsz, Polly. Mutass rá akárkire, akivel szívesen táncolnál, és én idehozom, bárki is az!

– Az urak közül senki sem vonz; mintha karót nyeltek volna, és amúgy sem akarnak táncolni velem; de azok a fiúk rokonszenvesek, bármelyikükkel szívesen táncolok, ha hajlandók rá – mondta Polly, miután fölmérte a terepet.

– Idehajtom az egész társulatot. – Azzal Tom boldogan odacsődítette a barátait, akik mind rettentően csodálták Pollyt, és büszkék voltak, hogy őket választotta a „nagyfiúk” helyett.

Polly egy percig sem árult petrezselymet, a fiúk megállás nélkül táncoltatták; boldog volt, és egy percig sem gyanította, mennyi fondorlat, irigység, hiúság, duzzogás és csacskaság veszi körül.

– Jól szórakozol, Polly? – kérdezte Mr. Shaw, aki be-bekukucskált, és jelentette a nagymamának, hogy minden a legnagyobb rendben van.

– Ó, ragyogóan! – integetett Polly lelkesen, és odasasszézott hozzá a sarokba. – Olyan kedves a fiúktól, hogy fölkérnek, és én egyáltalán nem félek tőlük.

– Szóval azoktól a fiatalemberektől félsz? – kérdezte Mr. Shaw, és megfogta Polly egyik fürtjét.

– Csak Mr. Sydneytől nem. Ő nem játssza meg magát, nem beszél butaságokat, és egyszerűen úgy táncol, „mint egy angyal", ahogy Trix mondja.

– Papa, keringőzz velem! Fanny azt mondja, ne menjek a közelébe, mert a szép piros ruhám mellett az

övé fakónak tűnik, Tom pedig nem hajlandó táncolni – nyafogta Maud.

– Én már elfelejtettem, hogy kell, Maudie. Kérd meg Pollyt.

– Mr. Sydneynek már odaígértem a keringőt – nézte Polly a legyezőjét némileg fontoskodva. – De azt hiszem, nem bánja, ha helyette szegény Mauddal táncolok. Ő alig táncolt, nekem meg túl sok is a jóból. Nem haragszik? – És Polly olyan tekintetet vetett magas partnerére, amely egyértelműen elárulta, hogy a cserét áldozatnak tartja.

– Dehogy. Keringőztesse meg alaposan a kislányt, mi majd nézzük – bólintott rá Mr. Sydney mosolyogva.

– Üde kis teremtés – jegyezte meg Mr. Shaw, ahogy Polly elviharzott Mauddal.

– Bájos kis nő lesz belőle, ha el nem rontják.

– Nincs ilyen veszély. Okos édesanyja van.

– Gondoltam. – És Mr. Sydney felsóhajtott, mert nemrégiben veszítette el az édesanyját.

Amikor uzsonnára szólítottak, Polly éppen beszélgetett vagy beszélgetni próbált az egyik „unalmas” fiatalemberrel, akit Fanny mutatott be neki. A fiatalember karját nyújtotta Miss Miltonnak, leültette egy sarokba, és miután fölszolgált neki egy adag fagylaltot és egy mandulás süteményt, oly érdeklődéssel áldozott tulajdon étkezésének, hogy Polly aligha boldogult volna vele, ha Tom nem siet a segítségére.

– Már mindenhol kerestelek. Gyere, hiszen kopog a szemed – mondta Tom, és gúnyos tekintettel nézett Polly üres tányérjáról a faragatlan fiatalember finomságokkal megpakolt tányérjára.

Vezetője nyomában Polly a tágas tálalóba lépett, amely az ebédlőt és a konyhát kötötte össze.

– Ez itt egy rablóbanda tanyája, és én vagyok a kapitány; rátámadunk a vándorokra, és elvesszük a komolyabb zsákmányt. Kócos, keríts gyorsan egy

kosár zsemlét, én pedig megvárom Katyt a friss osztrigával; Pollynak muszáj enni belőle. Sherry, rohanj a konyhába kávéért. Te meg, Pók, szedj össze egy kis salátát, aztán csúsztasd be az ablakon a tálat a konyhába, hogy adjanak még. Egyél, Polly, az embereim egy szempillantás alatt hozzák az utánpótlást.

Remekül szórakoztak a tálalóban; merészen csaptak le a dzsemesüvegekre és a süteményestálakra, sikeres támadásokat intéztek az ebédlő és a konyha ellen, orvul rajtaütöttek szegény Katyn és a színes bőrű pincéren, akik minden tőlük telhetőt megtettek, de tehetetlenül vergődtek a rablóbanda karmai között. Ártatlan kis lázadás volt, hiszen bort nem engedélyeztek, a gáláns bandát pedig annyira lefoglalta a hölgyek ellátásáért való csetepaté, hogy tagjainak szinte ideje se maradt az evésre.

Az est hátralévő részét a bonyolult német négyesnek szentelték, és Polly, mivel nem ismerte a tánc rejtelmeit, egy ablakmélyedésbe húzódott Egy darabig élvezte, mert új volt a számára, tele bájos kis

fortélyokkal; lassacskán azonban újra hatalmába kerítette az irigység, és rosszkedvűen figyelte, hogy a többi lány vidám selyempapír figurákat, bohókás bonbonokat, virágot, szalagokat kap, csupa olyan vonzó semmiséget, amelyben annyi gyönyörűséget találnak a kislányos lelkek. Mindenki el volt foglalva; Mr. Sydney táncolt, Tom és barátai a baseball-ról beszélgettek a lépcsőnél, Maud társasága pedig elvonult játszani a könyvtárba.

Polly igyekezett úrrá lenni rossz érzésén, de nem sikerült, amíg eszébe nem jutott anyja tanácsa: „Ha rosszkedvű vagy, próbálj boldoggá tenni valaki mást, és magad is hamarosan boldog leszel.”

„Megpróbálom” – fogadkozott Polly, és körülnézett, mit tehetne. A könyvtárból vitázó hangokat hallott, belépett hát. Maud és az aprócska hölgyek a kanapéra telepedve egymás ruháját tárgyalták éppen, ahogyan anyjuktól látták.

– A tiéd külföldi? – kérdezte Grace.

– Nem, és a tiéd? – így Blanche.

– Az enyém igen, és… nagyon sokba került!…

– Szerintem nincs olyan szép, mint Maudé.

– Az enyémet New Yorkban csinálták – jegyezte meg Miss Shaw, és önelégülten végigsimított a ruháján.

– Én most nem öltözhetek feltűnően, mert a mama gyászol – jelentette ki Miss Alice Lovett, és érezte, milyen fontos személlyé válik egy csapásra, amikor a szerencsétlenség egy fekete borostyán nyaklánc formájában mutatkozik meg.

– Bánom is én, hogy nem külföldi a ruhám; az unokatestvérem partiján háromféle bor is volt… szóval… – mondta Blanche.

– Tényleg? – Ez láthatóan mély benyomást gyakorolt a kislányokra, míg Maud, mulatságosan majmolva apja beszédmódját, meg nem jegyezte:

– A papa azt mondta, bot-rá-nyos volt, mert néhány kisfiú berúgott, és muszáj volt hazavinni őket. Ő nem engedi, hogy bort igyunk, és a nagymama is azt mondta, hogy gyereknek nem illik inni.

– A mamám szerint a ti kocsitok feleolyan csinos sincs, mint a miénk – közölte Alice.

– De igenis van! Belülről csupa zöld selyem, sokkal szebb, mint az az ócska vörös rongy – jött ki Maud a sodrából, mint egy fölhergelt csirke.

– Viszont az én bátyám nem hord olyan vacak sapkát, és szép haja van. El nem fogadnám Tomot a bátyámnak! A nővérem azt mondja, Tom rettentő neveletlen – vágott vissza Alice.

– Nem igaz! A te bátyád egy kövér malac!

– Hazudsz!

– Te is!

Ezen a ponton Miss Shaw sajnálatos módon arcon legyintette Miss Lovettet, aki nem maradt adós a válasszal, s az lett a vége, hogy mindketten sírva fakadtak.

Polly, aki csöndben végighallgatta az épületes párbeszédet, szétválasztotta a hadakozókat, és mert úgy vélte, a kislányok fáradtak, nyűgösek és álmosak, mégis kénytelenek addig maradni, amíg értük nem küldenek, azt javasolta, játsszanak valamit. A kisasszonykák beleegyezésüket adták, és hamarosan szent volt a béke. A lányok mulatságából száműzött fiúk is nemsokára csatlakoztak, és a játék izgalma egy csapásra kiűzte az álmosságot a legelcsigázottabbak szeméből is. Polly minden baját elfeledte, az apróságok pedig olyan gyöngéden köszöntek el egymástól, mintha külföldi ruhák, kocsik és versengő fiútestvérek nem is léteznének a világon.

– Nos, Polly, szereted a partikat? – kérdezte Fanny, amikor az utolsó vendég is távozott.

– Nagyon, de azt hiszem, megártana, ha sok ilyenre járnék – válaszolta Polly megfontoltan.

– Ugyan miért?

– Nem tudnám élvezni, ha nem lenne gyönyörű ruhám, ha nem táncolnék egyfolytában, ha nem csodálnának… és a többi.

– Nem tudtam, hogy neked az ilyesmi is számít – kiáltotta Fanny meglepődve.

– Én sem, egészen ma estig; de bizony számít, és mivel nem lehet benne részem, még szerencse, hogy holnap hazautazom.

– Ó, Polly! Te szerencsés vagy, de mihez kezdek én az „édes Polly” nélkül, ahogy Mr. Sydney hív téged? – sóhajtott Fanny, és átkarolta Polly vállát.

Másnap ugyanígy sóhajtott föl mindenki, és szerető pillantások kísérték a szürke ruhás, fürge kis alakot, amint utoljára látja el azokat a figyelmes kis

kötelességeket, amelyek a hiányát majd olyannyira érezhetővé teszik. Polly rögtön a korai ebéd után indult, és amikor összecsomagolt, javasolták, hogy fusson egy utolsót. Polly sejtette, hogy valami meglepetésre készülődnek, mert Fanny nem ajánlkozott, hogy elkíséri, Maud pedig bujkált előle, s valamit dugdosott a kötény alatt, és Tom is titokzatosan surrant be az anyja szobájába. Polly tehát elértette a célzást, és ment a dolgára, miközben előre örvendezett az ismeretlen kincsnek.

Mr. Shaw nem említette, hogy ilyen korán jönne haza, Polly mégis reménykedett, és elindult elé. Mr. Shaw nem számított Pollyra, mert nagy sürgés-forgás közepette hagyta otthon; most azonban, ahogy rátért a sétányra, rögtön szemébe ötlött a kerek kalap, a ragyogó arcocska, amely az apró hópelyhek között a szokásosnál is rózsásabbnak tűnt.

– Ezután nem lesz, aki biztonságban hazavezesse az öregurat – mondta, amint Polly kedvesen a kezébe szorította az ő kezét.

– De igen, majd meglátja – felelte Polly bólogatva és mosolyogva, mert Fanny elárulta neki, hogy megpróbálja átvenni tőle a feladatot.

– Örülök neki. De ígérd meg, kedvesem, hogy minden télen meglátogatsz minket, és jó sokáig maradsz! – mondta Mr. Shaw, és megveregette a kezére fonódó kék egyujjas kesztyűt.

– Ha nélkülözni tudnak otthon, boldogan eljövök.

– Kénytelenek lesznek kölcsönadni téged, mert olyan jót teszel mindannyiunknak, szükségünk van rád.

– Tényleg? Nem is értem, de örülök, hogy ezt mondja – felelte Polly meghatottan.

Ha Polly láthatta volna, mi minden került utazóládája üresen hagyott fölső rekeszébe, még jobban meghatódott volna; Fanny ugyanis beszámolt a nagymamának Polly szegényes kis ajándékairól, ezért összedugták a fejüket, hogy igazán szép és megfelelő ajándékot találjanak a Milton család minden tagja

számára. Micsoda kincsesláda! És annyi jó szándék, szeretet és figyelmesség zsúfolódott azokba a vonzó kis csomagokba, hogy senki sem érezhette megbántva magát, sőt az ajándékok olyan bájosak voltak, hogy csak szívesen fogadhatták őket. Ha Polly sejtette volna, hogy a ládájában, egy kis tokban aprócska óra ketyeg, fedelén az ő nevével, biztosan nem hagyja nyugton azt a ládát, ahogy a nagymama tanácsolta, és aligha eszi meg az ebédjét olyan nyugodtan. Polly szíve csordultig telt, könnyek szöktek a szemébe, mert mindenki nagyon kedves volt hozzá, és sajnálta, hogy elutazik.

Tomot ezúttal nem kellett unszolni, hogy kikísérje; ráadásul Fanny és Maud is ragaszkodott hozzá, hogy vele menjen. Mrs. Shaw elfeledkezett az idegeiről, és saját kezűleg csomagolt neki egy kis gyömbéres kalácsot; Mr. Shaw úgy csókolta meg, mintha a tulajdon lánya volna, a nagymama pedig magához szorította, és remegő hangon suttogta a fülébe:

– Kedves kis vigaszom, gyere vissza mihamarabb!

De a koronát Tom tréfája tette föl: amikor Polly már kényelmesen elhelyezkedett a kocsiban, és az utolsó „Vonat indul!” kiáltásra mozgásba lendült a szerelvény, Tom hirtelen előhúzott egy összecsomózott kendőt, és nyaktörő mozdulattal bedobta Pollynak az ablakon.

– Borzalmas – mondta, arcán a vidámság és a meghatódás keverékével –, de te akartad, ezért becsomagoltam neked, mulass jól! Isten veled, Polly, isten veled!

Az utolsó istenhozzád kicsit sietősre sikerült, és amint elhangzott, Tom már el is tűnt, Polly pedig addig nevetett Tom utolsó tréfáján, amíg a könnyek peregni nem kezdtek az arcán. A csomag egy mogyoróval teli papírzacskót tartalmazott, amelynek alján ott lapult Tom fényképe. Valóban „borzalmas” volt rajta; mintha villámcsapás érte volna, olyan sötéten, vadul bámult; Pollynak azonban tetszett, és valahányszor kicsit elszomorodott, amiért meg kellett válnia a barátaitól, feltört egy mogyorót, vagy rápillantott Tom mulatságos

képére, és felvidult.

VII. FEJEZET HAT ÉV MÚLVA

– Mit gondolsz, mit csinál Polly ezen a télen? – kérdezte Fanny, és fölnézett a levélből, amelyet kíváncsian olvasott.

– Előadásokat tart a nők jogairól – felelte a fiatalember, és elmélyülten tanulmányozta dús, határozottan rőtes haját, miközben hanyagul a kandallópárkányra könyökölt.

– Kiveti a hálóját egy ifjú lelkészre, és tavasszal feleségül megy hozzá – találgatott Mrs. Shaw, akit mostanában sokat foglalkoztatott a házasságszerzés gondolata.

– Szerintem otthon marad, és elvégez minden házimunkát, mert mostanában olyan sokba kerülnek a cselédek; ez teljesen rávallana – jelentette ki Maud.

– Én amondó vagyok, hogy iskolát nyit, vagy valami ilyesfélével próbálkozik, hogy segítsen a testvérein –

mondta Mr. Shaw, aki Polly neve hallatán letette az újságját.

– Mindannyian melléfogtatok, bár a papa jár legközelebb az igazsághoz – mondta Fanny. – Idejön, és zeneórákat fog adni, hogy eltartsa magát, és Will iskolába járhasson. A fiú szorgalmas, és Polly nagyon büszke rá. Ned, a másik fivére üzleti tehetség, a könyvek nem érdeklik; ő nyugatra ment, szerencsét próbálni. Polly azt írja, rá már nincs szükség otthon, olyan kicsi a család, és Kitty ügyesen pótolhatja őt; Polly tehát a maga lábára áll, és részt vállal a Willnek szánt családi támogatásból. Micsoda mártírt csinál magából ez a lány! – És Fanny olyan ünnepélyes képet vágott, mintha Polly valami rettentő áldozatra vállalkozott volna.

– Polly értelmes, bátor lány, és én tisztelem azért, amit tesz – mondta nyomatékkal Mr. Shaw. – Az ember sosem tudhatja, mi vár rá, a fiataloknak csak jót tesz, ha megtanulnak a maguk lábára állni.

– Ha olyan csinos, mint amikor utoljára láttam, gyorsan fog tanítványokat szerezni. Magam is szívesen vennék órákat tőle – jegyezte meg szellemesen ifjabb Shaw, és azzal a megnyugtató bizonyossággal fordult el a tükörtől, hogy némileg kifogásolható hajzata igenis egyre sötétebb.

– Téged semmi pénzért nem vállalna – mondta Fanny, mert eszébe jutott, legutolsó látogatásakor milyen csalódással és helytelenítéssel nyugtázta Polly azt a tényt, hogy Tomból hamisítatlan piperkőc lett.

– Csak várj, majd meglátod! – hangzott a higgadt válasz.

– Ha Polly valóra váltja a tervét, szeretném, ha Maud órákat venne tőle; Fanny úgy tesz, ahogy kedve tartja, de igazán kedvemre való volna, ha legalább az egyik lányom úgy tudna énekelni, mint Polly. Az idősebbek több örömüket lelik a dalokban, mint a divatos operáitokban, és anyám is úgy szerette.

Mr. Shaw a kandalló felé pillantott, ahol azelőtt a

nagymama üldögélt. A hintaszék most üresen állt, a kedves öreg arc eltűnt, csak gyöngéd emlék maradt utána.

– Szeretnék tanulni, papa, Polly nagyszerű tanár; olyan türelmes, és mindent kellemessé tud tenni! Remélem, lesz elég tanítványa az induláshoz – mondta Maud.

– Mikor érkezik? – kérdezte Mrs. Shaw, s bár szeretett volna Pollyn segíteni, titokban eldöntötte, hogy Maudnak a város legdivatosabb zenetanárához kell járnia.

– Azt nem írja. Köszöni a meghívásomat, mint mindig, de azt mondja, azonnal munkához lát, jobb tehát, ha mindjárt kibérel egy kis szobát. Hát nem furcsa, Polly itt lesz a városban és mégsem nálunk?

– Valahogy majd csak idecsaljuk. A szobácska is pénzbe kerül, ő pedig akkor is ellakhat nálunk, ha nem dolgozik. Írd meg, hogy ezt én mondom – szólt Mrs. Shaw.

– Nem fog hozzánk költözni, biztosra veszem; mert ha egyszer elhatározta, hogy független lesz, akkor az is lesz – válaszolta Fanny, Mrs. Shaw pedig őszintén remélte, hogy Fanny nem téved. Dicséretes támogatni a kis zenetanárnőt, de jobb nem befogadni a családba..

– Mindent elkövetek az érdekében a barátnőimnél, és biztosra veszem, hogy eleinte kicsikkel is beéri. Ha jól indul, magas árat szab, és megszerez néhány jó nevű tanítványt, bejuthat a legelőkelőbb családokhoz; nem kétlem, hogy megállja majd a helyét, mert meg kell mondanom, Polly úgy viselkedik, mint egy igazi hölgy – jelentette ki Mrs. Shaw.

– Csuda helyes kis teremtés, örülök, hogy idejön a városba, bár jobban szeretném, ha nem gyötörné magát a tanítással, csak élvezné az életet – mondta lustán Tom.

– Nem kétlem, hogy rendkívüli megtiszteltetésnek fogja venni, ha a szórakoztatásodnak szentelheti az idejét; de nem engedhet meg magának semmiféle luxust,

a flörtölésnek pedig nem híve, úgyhogy jobban teszed, ha hagyod a maga útját járni, és csak annyi felfrissülésben részesíted, amennyit az elfoglaltsága megenged – mondta Fanny némi gúnnyal, ami az idő múlásával egyre jellemzőbb lett rá.

– Kezdesz vénlányos lenni, Fanny; csípsz, mint a citrom, és kétszer olyan savanyú vagy! – válaszolta Tom, és higgadt felsőbbrendűséggel nézett le rá.

– Elég, gyerekek! Tudjátok, hogy nem bírom a perlekedést. Maud, add ide a gyapjúsálamat, és tegyél egy párnát a hátam mögé.

Maud szemrehányó tekintetet vetett marakodó bátyjára és nővérére, s teljesítette anyja kérését, majd csönd lett, amiért mindenki hálásnak látszott. A kandallónál ültek, ebéd után, és bizony mindannyiukon meglátszott a napfény hiánya. Szürke novemberi nap volt, ám a felhők hirtelen szétoszlottak, és egy fénysugár szökött a szobába. Mind az öten önkéntelenül odafordultak, és egyszerre kiáltottak föl:

– Hiszen ez Polly! – A küszöbön ugyanis egy kipirult arcú lány állt, és úgy mosolygott, mintha nem is létezne csípős novemberi idő.

– Drága Polly, mikor érkeztél? – kiáltotta Fanny, és a ragyogó arcra szívből jövő csókot nyomott, míg a többiek körbeállták őket, és vártak a sorukra.

– Tegnap érkeztem, és eddig a kuckómat rendezgettem, de már nem bírtam tovább, átszaladtam beköszönni – felelte Polly vidáman.

– Az én Pollym mindig elhozza magával a napfényt! – Azzal Mr. Shaw a kezét nyújtotta kis barátnőjének.

Öröm volt nézni, ahogy Polly a családfő nyaka köré fonja a karját, és gyöngéd, sokatmondó csókot nyom az arcára, hiszen amióta utoljára látta, meghalt a nagymama, és Mr. Shaw rohamosan őszülő haja láttán Pollynak összefacsarodott a szíve.

Ha Tomnak eszébe jutott is követni apja példáját, a lány viselkedésében valami eltérítette szándékától; így

hát csak kezet szorított vele egy szívélyes „Örülök, hogy látlak, Polly” kíséretében, bár magában megjegyezte: „Csinosabb, mint valaha, a mindenségit!”

Pedig Polly arca nemcsak csinos volt, ennél több volt, de Tom ezt még nem tanulta meg észrevenni. A kék szemek tisztán, egyenesen néztek a világba, az üde száj becsületes, kedves ívet rajzolt az arcra; a fehér áll, dacára a gödröcskének, igen nagy határozottságról árulkodott, míg az apró fürtök alatt megbúvó magas, sima homlok jóindulatra vallott; arcának vonásai és görbületei még egy hétköznapibb embert is kellemessé varázsoltak volna, mert gazdájukat a tiszta jellem szépségével ruházták föl. Polly felnőtt, de semmivel sem öltözködött hivalkodóbban, mint a kerek kalap és az egyszerű szabású kabát idején; most is szürkét viselt, mint egy fiatal kvéker, és összes dísze két kék szalag volt, az egyik a nyakán, a másik pedig a hajában. Az egyszerű öltözék mégis remekül állt neki, és ugyan mit számított a ruha, hiszen elég volt csak ránézni Pollyra, máris látszott, hogy a gyermekkori szabadság megadta neki az egészség ajándékát: minden fürge mozdulatából

életerő, báj és könnyedség sugárzott.

– De jó, hogy újra itt vagy! – mondta Maud, és Polly hideg kezét melengette, miután Polly kényelmesen elhelyezkedett Fanny és Mr. Shaw között, Tom pedig anyja karosszékében hátradőlve élvezte a látványt.

– Hogy állsz? Mikor kezdesz? Hol a kuckód? Tessék mindent apróra elmondani! – kezdte Fanny, akinek fúrta az oldalát a kíváncsiság.

– Azt hiszem, nagyon jól fog menni, máris tizenkét tanítványom van, mindannyian rendesen tudnak fizetni, és az első órámat hétfőn adom.

– Nem rettegsz tőle? – kérdezte Fanny.

– Nem, miért rettegnék? – álmélkodott Polly.

– Hát, nem is tudom, ez valami egészen új, eleinte biztosan kicsit nehéz – dadogta Fanny, mert nem merte kimondani, hogy az ő szemében a megélhetésért való munka borzasztó nehéznek tűnik.

– Nyilván fárasztó lesz, de majd megszokom; élvezni fogom, hogy gyakorolhatok, ráadásul új helyeket, új embereket ismerek meg, ami biztosan érdekes. Az önállóság is jó lesz, és ha sikerül megtakarítanom egy kicsit Kittynek is, az lesz a legeslegjobb.

– Kik a tanítványaid? – kérdezte Mrs. Shaw, egy pillanatra megfeledkezve az idegeiről.

Polly elsorolta, és titkos megelégedéssel tapasztalta, a nevek némelyike milyen hatást gyakorol a hallgatóságára.

– Hogy a csudába jutottál a Davenport és a Grey gyerekekhez? – szaladt ki Mrs. Shaw száján, és felült meglepetésében.

– Mrs. Davenport és anyám rokonok.

– Ezt sosem említetted!

– Davenporték évekig távol voltak, egészen el is

feledkeztem róluk. Amikor azonban nekiláttam tervezgetni, rájöttem, hogy az indulásomhoz néhány jó név is szükséges, írtam hát Mrs. Davenportnak, és kértem a segítségét. Eljött hozzánk, nagyon kedves volt, és amilyen drága, jó asszony, meg is szerezte nekem ezeket a tanítványokat.

– Hol tanultál ennyi bölcsességet, Polly? – kérdezte Mr. Shaw, miközben a felesége visszahanyatlott a karosszékbe, és elővette a repülősóit, mintha ez a felfedezés túl sok lett volna neki.

– Itt tanultam, uram – nevetett Polly. – A pártfogást és az egyebeket régebben nagyon elítéltem, nem is vágytam rájuk, de azóta bölcsebb lettem, és most már minden rendelkezésemre álló előnyt boldogan kihasználok, amíg becsületes úton juthatok hozzájuk.

– Miért nem engedted, hogy mi is segítsünk neked most az elején? Örömmel tettük volna – szólt közbe Mrs. Shaw, aki égett a vágytól, hogy Mrs. Davenporttal együtt ő is pártfogó lehessen.

– Tudom, hiszen itt mindenki olyan kedves volt hozzám, de éppen ezért nem akartam alkalmatlankodni a kis terveimmel, amíg meg nem teszem az első lépéseket. Ezenkívül azt sem vettem biztosra, hogy mint tanárt szívesen ajánlana, Mrs. Shaw, noha tudtam, hogy kedvel, mint egyszerű Pollyt.

– Drágám, hát persze hogy ajánlottalak volna, így viszont ragaszkodunk hozzá, hogy azonnal vállald el Maudot, és tanítsd meg azokra az édes kis dalokra. Kellemes hangja van, valóban tanárt kíván.

Könnyű mosoly suhant át Polly arcán, miközben köszönetet mondott az új tanítványért, mert eszébe jutott, hogy volt idő, amikor Mrs. Shaw azokat az „édes kis dalokat” nem tartotta egy divatos ifjú hölgy repertoárjába illőnek.

– Hol a szobád? – kérdezte Maud.

– Régi barátnőm, Miss Mills vett magához, remekül berendezkedtem. Anyám nem akart belenyugodni, hogy idegen helyre menjek, ezért Miss Mills volt olyan

kedves, és helyet szorított nekem. Koszt nélkül adja ki a szobáit, de nekem majd ebédet is főz, a reggelit és a teát pedig egyedül is el tudom készíteni. Tetszik nekem így, nem jár sok gonddal, és a szokásaim is olyan egyszerűek: egy kis cipó reggelire és estére, tejjel és sült almával vagy valami hasonlóval; csak ennyi az igényem, ez pedig bármikor elérhető. Maud, el kell jönnöd hozzám megnézni a cicámat és a kismadaramat; úgy élnek együtt, mintha testvérek volnának! – mondta Maud-nak.

– Ezzel még nem sokat mondtál róluk – dünnyögte közbe Tom, mert úgy érezte, Polly nem szentel neki elegendő figyelmet.

– Polly tudja, miről beszél; az ő fivérei értékelik a lánytestvéreiket – jegyezte meg Fanny csípősen.

– És Polly is értékeli a fivéreit, ne felejtsd el! – válaszolta Tom.

– Meséltem már, hogy Will iskolába megy? – szólt közbe Polly, hogy elhárítsa a készülődő vihart.

– Remélhetőleg jól fogja érezni magát – jegyezte meg Tom egy érett férfi hangján, aki már túlesett egy csókon, és elérkezett ama fenséges közöny állapotába, amelyre némely úrfi szemlátomást igen büszke.

– Valószínűleg igen, hiszen annyira szeret tanulni, és úgy igyekszik! Csak attól félek, agyonhajszolja magát, és belebetegszik – mondta a maga természetes módján Polly, és szavai olyan tiszteletre méltó bizakodásról tanúskodtak, már ami a főiskolások mohó tudásszomját illeti, hogy Tom – kiterjedt és változatos tapasztalatai magasából – leereszkedő szánalommal mosolyogta meg a lányt.

– Kutya baja se lesz! Majd én gondoskodom róla, hogy ne vigye túlzásba a tanulást. – És Tom szeme fölcsillant, mint régen, amikor gyerekes csínyjeit tervezgette.

– Attól tartok, benned nem lehet megbízni, ha ugyan igazak a híresztelések. – Polly bánatosan nézett föl rá, mire Tom tüstént olyan józan képet vágott, mint egy

bagoly.

– Aljas rágalmazók; pontos vagyok, mint egy óra, az osztály dísze, igazi példás ifjonc, ugye, mama? – És Tom megcirógatta Mrs. Shaw sovány arcát, mert biztos barátra számíthatott benne. Mióta Tom kinőtt a bajkeverő rosszcsont szerepéből, Mrs. Shaw egyre büszkébb lett rá, ő pedig, akinek bizony nagyon hiányzott a nagymama, erélytelen anyjával próbálta betölteni az űrt.

– Igaz, drágám, éppen olyan vagy, amilyennek látni szeretnélek. – Mrs. Shaw annyi szeretettel és bizalommal nézett rá, hogy Polly végre elismerő pillantásra méltatta Tomot, az elsőre, amióta megérkezett.

Hogy hirtelen miért látszott zavartnak, és miért komorodott el Tom, azt Polly már nem értette, de tetszett neki a gyöngéd, simogató mozdulat, mert úgy képzelte, Tom férfimódra sajnálja elesett édesanyját, és apránként azt is megtanulja, hogyan szeresse igazi

gyermeki türelemmel.

– Úgy örülök, hogy egész télen itt leszel, remekül fogunk szórakozni, én mindenhová szívesen magammal viszlek – kezdte Fanny, egy pillanatra megfeledkezve Polly terveiről.

Polly azonban kérlelhetetlenül ingatta a fejét.

– Nagyon jól hangzik, de nem lehet, Fanny, mert dolgozni és takarékoskodni, nem pedig szórakozni és költekezni jöttem; partikról szó sem lehet!

– Csak nem akarsz egyfolytában dolgozni, egy szemernyi szórakozás nélkül? – csodálkozott Fanny, akinek kedvét szegték a kilátások.

– Teljesíteni akarom, amire vállalkoztam, nincs az a kísértés, ami eltérítsen a szándékomtól! Hogy tudnék órákat adni, ha késő estig fönt vagyok? És mennyi ideig futná a keresetemből, ha ruhára, kocsira és egyéb semmiségekre költeném? A kettő együtt nem megy, meg se próbálom, de némi mulatságot azért

engedélyezek magamnak, és igyekszem beérni ingyenes hangversenyekkel, előadásokkal; téged is gyakran meglátogatlak, a vasárnapokat pedig Will-lel töltöm, vagyis éppen annyi kicsapongásban lesz részem, amennyi még jót is tesz nekem.

– Ha nem jössz el a partijaimra, sosem bocsátom meg neked! – mondta Fanny, míg Tom befelé kuncogott azon, hogy valaki „kicsapongás"-nak nevezze, ha a testvére meglátogatja.

– A kisebb összejövetelekre, ahol egy sima fekete selyemruha is megteszi, eljövök, de a nagyokra gondolnom se szabad, köszönöm.

Elbűvölő volt látni Polly arcán az eltökéltséget, hiszen ismerte saját gyengeségét, és elhatározta, hogy azért se enged meg magának többet annál a fekete selyemruhánál. Fanny nem erősködött, mert biztosra vette, hogy Polly szigora alkalomadtán majd enyhül, egyébként is egy csinos ruhát szánt neki karácsonyra, amivel egy kifogást hamarosan már el is hárított.

– Mondd, Polly, nem tanítanál fiúkat is, mondjuk, közülünk? Szívesebben tanulnék tőled, mint valami szenyortól – mondta Tom, akit nem érdekelt a beszélgetésnek ez a része.

– Dehogynem. Ha őszintén tanulni akartok, és rendesen viselkedtek, vállalom, de felárat kérek – válaszolta Polly és csúfondárosan fölcsillant a szeme, bár az arca rendkívül komoly maradt, a hangja pedig üzletiesen csengett.

– Ugyan, Polly, Tom már nem kisfiú. Húszéves, és tőlem megköveteli a tiszteletet. Ráadásul jegyese is van, és rettentően megjátssza magát – tört ki Maudból, aki tiszteletet parancsoló lénynek tartotta a bátyját.

– Ki a leányzó? – kérdezte Polly, mert tréfának vélte az újságot.

– Trix. Hát nem is tudtad? – kérdezte Maud, mintha hét országra szóló eseményről volna szó.

– Az nem lehet. Igaz, ez Fanny? – Polly elképedve

nézett barátnőjére, míg Tom méltóságteljes testtartást vett föl, és szórakozottságot színlelt.

– Elfelejtettem megemlíteni az utolsó levélben; csak nemrég hozakodtak elő vele, de mi egyáltalán nem rajongunk az ötletért – jegyezte meg Fanny, aki jobban szerette volna, ha először őt jegyzik el.

– Ami engem illet, rendjénvalónak találom, és teljesen elégedett vagyok vele – jelentette ki Mrs. Shaw, könnyű szundításából ébredve.

– Polly úgy néz, mint aki nem hiszi el. Hát nem úgy festek, mint a világ legboldogabb embere? – kérdezte Tom, és azon morfondírozott, nem szánalmat lát-e a rezzenéstelenül rászegeződő szemekben.

– Azt hiszem, nem – mondta Polly lassan.

– Hogy az ördögbe kellene akkor festenem? – kiáltotta Tom, és megnyugodva tapasztalta, milyen higgadtan vesz tudomást Polly a nagy újságról.

– Mint olyasvalakinek, aki megtanult önmagánál sokkal jobban szeretni egy másik embert – felelte Polly hirtelen pirulással és ellágyuló hangon, miközben elfordult Tomtól, aki most rőt feje búbjától elegáns csizmája orráig önelégült ficsúrnak tetszett a szemében.

– Tommy még csak nem is parázslik; egyetértek veled, Polly, és remélem, nem több ez afféle fiatalos képzelgésnél, amely hamarosan szép csöndben kimúlik – mondta Mr. Shaw.

Ifjabb Shaw, akit ugyancsak felbőszített ez a tiszteletlen megnyilatkozás az eljegyzéséről, fennköltt közönyt próbált magára erőltetni, miután azonban tökéletes kudarcot vallott, egy mindenkinek szóló biccentéssel elindult az ajtó felé.

– Hová mész, drágám? – szólt utána az anyja.

– Trixhez, természetesen. Isten veled, Polly! – és Mr. Thomas kilépett, remélve, hogy a hangja kellően leereszkedő és hűvös, és legalább egy hallgatójára mély benyomást gyakorolt, éreztetni tudta, hogy léte

csillagának Trixet tartja, Polly viszont nem több fontoskodó kis csitrinél.

– Drága Polly, ezt a fiút alaposan becsapták! – kezdte Fanny, amint döngve bezárult a bejárati ajtó. – Belle és Trix mindketten megpróbálták csapdába ejteni, és a ravaszabbiknak sikerült, mert hiába játssza meg magát Tom, olyan vajszívű, mint egy gyerek. Tudod, Trix már két eljegyzését bontotta föl, harmadszorra pedig őt hagyták faképnél. Hogy micsoda fölhajtást rendezett! Képtelen história volt. Mégis azt hiszem, nagyon a lelkére vette, folyton otthon kuksolt, lefogyott, megsápadt, megzöldült, és igazán megindító volt. Annyira sajnáltam, hogy gyakran áthívtam hozzánk. Tom persze az ő pártját fogta, mindig kiáll a vesztesekért, és be kell ismerni, ez szép tőle. Trix ügyesen játszotta az elhagyottat, szívesen fogadta, hogy Tom mulattassa, és addig kacérkodott, míg szegény fiú bele nem habarodott. Aztán egy szép napon könnyek közt találta – Trix a kalapja miatt sírt, mert nem állt jól neki, de Tom persze azt hitte, Mr. Bankset siratja –, és hogy megvigasztalja, a szamár, megkérte a kezét.

Egyébre se várt Trix, igent mondott, Tom pedig kutyaszorítóba került. Az eljegyzés óta Trix vidámabb, mint valaha, egyfolytában flörtöl mindenkivel, aki csak fölbukkan a láthatáron, Tom pedig őrjöng. Szerintem feleannyira sem szereti, mint amennyire el akarja hitetni, de inkább kitart mellette tűzön-vízen át, semhogy úgy tegyen, mint Banks.

– Szegény Tom! – mondta Polly szűkszavúan, miután Fanny a fülébe suttogta az egész történetet.

– Egyetlen vigaszom, hogy Trix feltehetően még tavasz előtt fölbontja a jegyességet. Mindig ezt csinálja, így teszi magát szabaddá a nyári hadjáratra. Nem fog fájni Tomnak, de még látni is utálom, hogy merő együttérzésből hajlandó magából bolondot csinálni. Az én testvéremet senki sem sanyargathatja!

– Csak te – mosolygott Polly.

– Az más. Néha igenis kínszenvedés elviselni Tomot, én ennek ellenére nagyon szeretem. A többi fiú fáraszt, olyan lehetetlen alakok, Tom viszont, ha jó

hangulatban van, nagyon kedves és mulatságos tud lenni.

– Örülök, hogy ezt hallom – mondta Polly, és emlékezetében elraktározta Fanny megjegyzését.

– Így van, és amikor a nagymama beteg volt, Tom olyan odaadón ápolta! Nem is sejtettem, mennyi gyöngédség van benne. Nagyon a szívére vette a nagymama halálát, és bár nem sokat beszélt róla, hosszú ideig egészen búskomor volt.

Fanny sóhajtott, ásított, majd erőt vett rajta szokásos nyugtalansága, mintha a Polly érkezésével járó izgalom már csillapulna.

– Kísérj haza, megmutatom, milyen helyes kis szobám van. Kiderült, és a levegő jót tesz majd neked. Gyertek mindketten, bolondozzunk egyet, mint régen – javasolta Polly, mert a felvöröslő alkonyati fények mintha egyenesen őket hívogatták volna.

És hamarosan mindhárom lány fürgén lépegetett

Polly új otthona felé egy csöndes utcán, ahol nyáron susogtak az öreg fák levelei, télen pedig kellemesen melengetett a napsütés. Polly fölszaladt a két ódon, fából épült lépcsősoron, majd kitárta egy hátsó szobácska ajtaját, ahonnan kiszűrődött a tűz hívogató fénye.

– Íme, a kedvenceim, Maud! – Betessékelte a lányokat.

A szőnyegen egy lustán sütkérező kismacska feküdt,mellette pedig elgondolkozva egyensúlyozott a fél lábán egy gömbölyded kanári, aztán a jövevényekre emelte csillogó szemét, hangosan fölcsiripelt, mintha társát akarná fölébreszteni, majd egyenest Polly vállára repült, és örömteli dallal üdvözölte hazatérő gazdáját.

– Engedjétek meg, hogy bemutassam a családomat – mondta Polly. – Ezt a hangoskodó kis figurát Nicodemusnak nevezték el a fiúk, az álomszuszék cicát pedig Hamuráminak hívják, mert imád a hamuba feküdni. Vegyétek le a kabátot, és engedjétek meg,

hogy vendégül lássalak, ugyanis itt fogtok teázni, a kocsi csak nyolcra jön értetek. Megbeszéltem édesanyátokkal, amíg odafönt készülődtetek.

– Mindent látni akarok! – közölte Maud, amint fejéről lekerült a kalap, és a keze fölmelegedett.

– Látni is fogsz, mert gyanítom, hogy élvezettel veszed majd szemügyre a háztartásomat.

Aztán Polly megmutatta a birodalmát. Mindhárman jól szórakoztak. A hatalmas zongora akkora helyet foglalt el, hogy ágynak már nem maradt hely, de Polly büszkén mutatta be, mit rejt a kretonnal bevont kanapé, amelynek fölhajtott ülése alatt ott sorakoztak a párnák és a takarók.

– Nagyon praktikus, látjátok, napközben nem foglal helyet, két-három tanítványom ugyanis majd idejár.

Szerény kis szoba volt, de Polly mindent megtett, hogy kellemessé varázsolja, és a hintaszék, a varróasztalka, a könyvespolcok, a képek a falon, az

azálea meg a vázába tett őszi falevelek máris otthonos hangulatot árasztottak.

– Milyen kedves itt! – kiáltotta Maud, előbukkanva a fülkéből, ahol Polly többi holmiját vette szemügyre.

Fanny nem lelkesedett úgy, mint a húga, mert az ő szeme szegénységre valló jelek sokaságát fedezte föl, de Polly annyira jókedvű volt, és olyan elégedetten tervezgetve és reménykedve szemlélte új otthonát, hogy barátnőjének nem volt szíve, hogy hibákkal hozakodjon elő, vagy módosításokat javasoljon.

– Ma falusi vacsorát kaptok, lányok – sürgölődött Polly. – Igazi tejfölt, barna kenyeret, házi süteményt és saját kaptáraimból való mézet. Anyám annyi tartalékkal bocsátott útra, hogy örülök a vendégnek, mert egyedül nem tudom mind megenni. Vajazd meg a pirítóst, Maudie, és borítsd rá azt a kis szalvétát. Szólj, ha forr a teavíz, és semmi esetre se lépj rá Nicodemusra!

– Még egy partin sem ettem ilyen finomat – jelentette ki Maud egy jókora adag mézzel a szájában,

a lakoma kellős közepén. – Bárcsak nekem is lehetne ilyen kedves kis szobám, egy cicám és egy madaram, akik nem falják föl egymást, meg egy helyes kis teáskannám, akkor aztán annyi pirítóst csinálhatnék, amennyit csak akarok!

– A pirítós és a teáskanna nem hoz lázba, de a jókedvedet, azt bizony irigylem, Polly – mondta Fanny. – Annyira fáraszt minden és mindenki, hogy néha majd belehalok. Te sosem vagy fáradt? Csüggedt?

– Néha erőt vesz rajtam az idegesség, de ilyenkor kezembe kapok egy seprűt, nekiállok mosni, sétálok, vagy elindulok valahová, s mire a dolgom végére érek, a nyugtalanság is elmúlik, vagy legalábbis van erőm hozzá, hogy már zsörtölődés nélkül is elviseljem – mondta Polly, és határozott kézzel kanyarított a kenyérből.

– Én ilyesmit nem csinálhatok, tudod, nincs rá szükség, és amúgy sem hiszem, hogy lecsillapítana – mondta Fanny, miközben bágyadtan etette Hamurámit,

aki illedelmesen ült mellette az asztalnál, és a tejfölösköcsögre pislogott.

– Egy kis szegénység jót tenne neked, Fanny. Csak annyi, hogy lefoglaljon, aztán úgyis rájönnél, milyen jó dolog a munka; és ha ezt egyszer megtanultad, többé nem fogsz „csüggedés"-re panaszkodni – válaszolta Polly, mert ő örömmel tanulta meg azt a nehéz leckét, amelyre húsz éven át tanította a vidáman tűrt szegénység.

– Jaj, dehogy, én gyűlölném, annak viszont örülnék, ha valaki új szórakozást találna ki a gazdagok számára. Rosszul vagyok a partiktól, a flörtöléstől, attól, hogy megpróbálom lepipálni a szomszédom ruháját, és mindig ugyanabban a körben forgok.

Fanny hangja keserű volt, és elégedetlen, arca szomorú is, nyugtalan is egyszerre, és Polly ösztönösen megérezte, hogy barátnője szívét valami eddig ismeretlen, súlyos bánat nyomja. Nem jött még el az ideje, hogy beszéljen róla, de Polly már előre is

együttérzett vele. Olyan kedvesen, vigasztalón bánt Fannyvel, hogy az egyre jobban földerült, és amikor búcsút vettek, meleg csókot nyomott vendéglátója arcára.

– Polly drága – mondta, és hálásan nézett rá –, gyakran eljövök, nekem olyan jó veled!

VIII. FEJEZET ZENEÓRÁK

Az első hetek nehezek voltak, mert Polly még nem vetkőzte le félénkségét, és megrémült, ha idegenek között kellett forgolódnia. De a cél bátorságot adott neki, a jég megtört, és a kis tanítványok hamar megszerették. Csakhogy az újdonság máza egykettőre megkopott, és bár Polly azt hitte, jól fölkészült a kemény munkára, bizony fárasztónak találta, hogy minden nap ugyanazt kell csinálnia. Aztán magányos is volt, hiszen Will hetente csak egyszer jöhetett, Fanny pedig éppen olyankor volt a legelfoglaltabb, amikor ő ráért volna, és a „szórakozás"-ból is csak gyéren jutott Pollynak. Még szerény kis háztartása is elveszítette vonzerejét, mert Polly társas lény volt, és a magányos étkezések sokszor Nick és Rámi erőfeszítései dacára is elszomorították. Igen, mire a kis teáskanna fénye megkopott, Polly rájött, hogy a kenyérkereső munkának a fele se tréfa, és nem egy ragyogó reménye jutott a teáskanna sorsára.

Ha az ember egykettőre túleshetne az áldozaton, és kész, akkor könnyebbnek tűnne; de hogy naponta áldozza föl a vágyait, az étvágyát és a mulatságait, az bizony kemény dió, különösen, ha az ember csinos, fiatal és jó kedélyű. Egész nap órák, olykor egy-egy rendkívül tanulságos szabadelőadás, majd olvasás magányosan a tűznél, néha egy kis muzsikálás, amelynek az álmos macskán és egy csőrét szárnya alá rejtő madáron kívül még közönsége sincs – nos, ezt az esti szórakozást bizony nem lehet ünnepinek nevezni. Polly tehát merész elhatározásai ellenére igenis vágyott egy kis mulatságra, és miután este kilenckor erényesen megállapította, hogy igenis sokkal bölcsebb dolog korán lefeküdni, és másnap frissen kezdeni a munkát, még sokáig feküdt ébren, hallgatta a tovagördülő kocsik zörgését, elképzelte a bennük ülő lányokat, amint partira, operába vagy színházba tartanak, és ilyenkor a párnája nem fejének pihentetésére szolgált, hanem arra, hogy beigya a könnyeit.

Egy másik tüske is megsebezte Pollyt, amikor életében először megpróbált utat vágni magának az élet

sűrűjében, ami egy nőnek különösen nehéz. Rádöbbent, hogy még a demokratikus Amerikában is sok ajtó zárul be azok előtt, akik a megélhetésükért dolgoznak. Azelőtt, Fanny vendégeként, szegénysége dacára is mindenhol szívesen fogadták, gyerekkorában éppúgy, mint később, felnőtt nőként. Most minden megváltozott; a kedvesebbje pártfogolta, a többi keresztülnézett rajta, és Fanny is érezte, pedig szerette Pollyt, hogy a zenetanárnőt sok helyütt nem üdvözölnék szívesen, noha korábban igenis befogadták mint „Miss Shaw barátnő-jé"-t.

Fanny sosem mulasztotta el meghívni a Shaw-ház különféle mulatságaira, néhány próbálkozás után azonban Polly határozottan elhárított mindent, ami több volt, mint a szűk családnál tett, kötetlen látogatás. Hamar rájött, hogy új fekete selyemruhája még Fanny legkisebb partijára sem elég elegáns, és olvasott azokból a kifejező tekintetekből, amelyekkel a nők közlik a szomszédjuk öltözékéről alkotott véleményüket, ezt pedig csak tetézték „az elkerülhetetlen fekete ruhá"-ra és a „kis feketerigó"-ra

vonatkozó, itt-ott elkapott tréfák, így hát Polly összehajtogatta az egykor kincsként őrzött ruhát, és elfúló hangon kijelentette:

– Majd Willnek fölveszem, neki tetszik, az ő szeretetét semmiféle ruha nem változtatja meg.

Az egészséges természetű Polly szája ízét némileg megkeserítették ezek a tapasztalatok, de mielőtt maradandó nyomot hagytak volna benne, váratlanul új forrásból kapott segítséget, mégpedig olyat, ami megtanítja a fiatalokat a kisebb keresztek elviselésére, hiszen bebizonyosodik, mennyivel súlyosabb is lehetne az a teher.

Micsoda nehéz délelőtt volt az! Polly lehangolt volt, és mintha a zongorák is éppúgy hangolásra szorultak volna, mint ő maga. A tanítványok szokatlanul ügyetlennek bizonyultak, ketten pedig bejelentették, hogy anyjukkal együtt váratlanul délre kell utazniuk. Ez bizony nagy csapás volt, hiszen csak nemrégiben kezdték, és Pollyt nem vitte rá a lélek, hogy a

negyedévért járó pénzt elkérje, holott kínosan érintette az összeg kiesése.

Fáradtan és csalódottan bandukolt hazafelé, és ekkor érte az újabb csapás, ami jobban fájt neki, mintha az összes tanítványát elveszítette volna. Egyik kezében testes kottával, másik kezében egy zacskó süteménnyel sietett hazafelé, amikor Tomot és Trixet látta szembejönni. Ahogy nézte a lassan közeledő, vidám, csinos párt, hirtelen úgy tűnt neki, mintha a napfény és a jóleső séta minden öröme az utca túlsó oldalán maradt volna, míg neki csak a téli szél és a sár jut, de barátságos arcra és kedves szóra vágyott, ezért átvágott az utcán, hogy legalább egy biccentéssel és mosollyal üdvözölje őket. Trix pillantotta meg először, és tüstént elmerült a láthatár tanulmányozásában. Tom nyilván nem vette észre, mert éppen egy pompás, ágaskodó lovat nézett. Pollynak azonban úgy tűnt, Tom igenis meglátta, és furcsa kis szívdobogással közeledett feléje, mert úgy érezte, ha Tom is kitérne előle, az lenne az utolsó csepp a pohárban.

Egyre közelebb értek egymáshoz, Trix a láthatárt fürkészte, Tom a formás lovat bámulta. Polly égő arccal, várakozással teli szemmel lépdelt, kezében szinte virított a barna csomag. Egy szörnyű pillanat, ahogy egymás mellé értek, és egyikük sem szólt vagy biccentett – aztán máris vége volt, Polly ment tovább, és úgy érezte magát, mint akit arcul csaptak. Ezt sosem hitte volna Tomról, ennek az undok Trixnek a műve az egész; hát rendben van, ő többet nem zavarja Tomot, ha a fiú olyan sznob, hogy csak azért szégyelli az ismeretséget, mert neki, Pollynak tele van a keze, és megdolgozik a kenyeréért. Dühödten magához szorította a zacskót, s egyszerre csak elfutotta a könny a szemét, és remegő szájjal kérdezte: „Hogy tehetett ilyet Trix előtt?”

Pedig Tom vétlen volt, hiszen valahányszor találkoztak, üdvözölte; csakhogy eddig mindig egyedül volt, ezért fájt annyira Pollynak a seb, meg aztán sosem szívelte Trixet. Mielőtt megtörölhette volna a szemét, és rendezhette volna a vonásait, egy úr termett előtte, kalapot emelt, rámosolygott, és kedvesen azt mondta:

– Jó napot, Miss Polly, de örülök, hogy találkoztunk! – Majd hirtelen megváltozott hangon tette hozzá: – Bocsásson meg… valami baj van? Segíthetek?

Kínos helyzet, de nem volt mit tenni, Polly tehát elmondta az igazságot.

– Butaság, de annyira rosszulesik, ha a régi barátaim keresztülnéznek rajtam! Sebaj, hamarosan megszokom.

Mr. Sydney hátrapillantott, fölismerte a távolodó párt, és rosszalló kifejezés jelent meg az arcán. Polly a zsebkendőjét kereste, Mr. Sydney pedig szó nélkül átvette tőle a kottát meg a csomagot, és ez a kedvesség ebben a pillanatban bizony sokat jelentett Pollynak. Máris jobban érezte magát, és miután sietve megtörölte árulkodó szemét, elnevette magát:

– No, már rendbe is jöttem; köszönöm, ne fáradjon a csomagjaimmal.

– Nem fáradság ez, a kottáról pedig még az is

eszembe jutott, amit éppen mondani akartam. Volna egy szabad órája a kis unokahúgom számára? Az anyja taníttatni szeretné, és engem kért meg, hogy érdeklődjem magánál.

– Valóban? – És Polly gyanakvón nézett rá, mintha a férfi merő jóindulatból éppen most rögtönözte volna az egészet.

Mr. Sydney elmosolyodott, és a zsebéből egy levélkét húzott elő.

– Íme, igazmondásom bizonyítéka – mondta szemrehányó tekintettel –, és többé ne kételkedjék bennem.

Polly bocsánatot kért, elolvasta a kislány édesanyjának a levelét, amelyet távollétében Mr. Sydney a szobájába küldetett volna fel; aztán hálás pillantással jutalmazta a postást, és örömmel elvállalta az új tanítványt. Sikeres küldetésén fölbuzdulva Sydney ügyesen a zenére terelte a beszélgetést, és Polly megfeledkezett minden bánatáról, hiszen ez volt a

kedvenc témája. Amikor az ajtóhoz értek, visszakérte a könyvet és a zacskót, majd a maga őszinte módján azt mondta:

– Nagyon köszönöm, hogy igyekezett elfeledtetni velem a buta kis bajaimat.

– Akkor hadd mondjak még valamit. Bár a látszat ellene szól, én azt hiszem, Tom Shaw nem látta magát. Miss Trixtől kitelik, de Tomra egyáltalán nem jellemző, mert minden nyeglesége ellenére is alapjában véve jó lelkű fiú.

– Ezt is köszönöm magának – válaszolta Polly szívből, és kezet nyújtott. A fiatalember megrázta a szürke kötött kesztyűbe bújt kezecskét, s ugyanolyan mélyen hajolt meg, mint Mrs. Davenport előtt szokott, majd távozott. Polly fölment a lépcsőn, és a következő, sajátságos szavakkal üdvözölte Hamurámit:

– Maga igazi úriember! Olyan kedves, hogy ezt mondja Tomról. Mindenesetre én ezentúl így értelmezem az ügyet, Minnie tanításához pedig

elővesszem a legragyogóbb stílusomat!

Rámi dorombolt, Nick helyeslőn csiripelt, és Polly a vártnál jobb étvággyal ebédelt. De a lelke mélyén még mindig sajgott egy érzékeny pont, és a délutáni zeneórák gyötrő lassúsággal teltek. Szürkületkor ért haza, később pedig, ahogy egy pohár tejjel a kandalló előtt ült, sűrű könnyeső öntözte a zsömléket, és még az otthoni méznek is keserű íze volt.

„Hát ez így nem mehet tovább! – tört ki Polly. – Ez ostoba, fölösleges és megengedhetetlen. Megpróbálkozom a régi módszeremmel, és most nyomban kedveskedni fogok valakinek. De kinek? Ó, tudom már! Fanny ma este vendégségbe megy, átugrom, és segítek neki öltözködni; ő élvezi, én pedig elgyönyörködhetek a sok csinos holmiban. Igen, és viszek neki két-három fürtöt a virágomból, olyan szépen mutat.

Fannyt a fodrász kínzó keze között találta, aki minden tőle telhetőt megtett, hogy csigák, copfocskák,

fürtök és tupírozás segítségével a lány haját tönkretegye, és alaposan eltorzítsa a fejét.

– De kedves tőled, Polly, éppen most gondoltam rá, hogy milyen jó lenne, ha itt lennél. Ezek a gyönyörű virágok istenien illatoznak majd a kaméliáim mellett, köszönöm. Itt a ruhám, hogy tetszik? – kérdezte Fanny, és alig mert kikukucskálni a feje tetején billegő, sárga hajtorony alól.

– Csodálatos, de hogy fogod fölvenni? – mondta Polly, miközben gyerekes kíváncsisággal vette szemügyre az ágyon heverő rózsaszín-fehér csipkefelhőt.

– Rettentő csodás darab, és őrülten jól áll, majd meglátod. Trix azt hiszi, kékben megyek, tehát ő zöldben lesz, hogy tönkretegye a ruhám hatását, mert persze sokat vagyunk egymás mellett. Hát nem aranyos tőle? Szerencsére elmondta Belle-nek, ő meg időben figyelmeztetett, úgyhogy rózsaszínben megyek, és keresztülhúzom jövendő sógornőm számításait. No,

milyen vagyok? – Azzal Fanny a tükörhöz ment, hogy szemrevételezze a monsieur hosszú munkájának gyümölcsét.

– Tudod, én nem értékelem kellőképpen a fodrászművészetet, nekem jobban tetszett, ahogy régen hordtad a hajad. De gondolom, most ez a „módi", egy szót se szólhatok ellene.

– Ez bizony. Ráadásul úgy összeégettem már a hajamat, hogy természetes állapotában dühöngő őrült loboncára emlékeztet; valahogy muszáj palástolnom a hibákat.

Polly nem tett több kifogást, és amikor Fanny végre elkészült, igyekezett őszintén megcsodálni, a gondolatait pedig megtartotta magának. Aztán megígérte, hogy elkíséri Belle-ékhez, majd hazamegy.

– Olyan, mintha én is mennék – mondta, ahogy a kocsival tovagördültek.

– Bárcsak jönnél, és jöhetnél is, ha nem lennél ilyen

csökönyös. Unszoltalak, kértelek, fölajánlottam mindent, amit csak tudtam, ha hajlandó vagy megfeledkezni egy kicsit a képtelen fogadalmadról, és néha eljössz mulatni.

– Köszönöm, de nem, ne gyötörd magad miattam; jól megvagyok így – jelentette ki Polly.

De amikor a kivilágított épület elé értek, és ő az ünnepség kellemes forgatagában, jövő-menő kocsik között találta magát, élénk színek, formák és arcok kavarogtak a szeme előtt, zene szólt, és mindent betöltött a mulatság hangulata, Polly tudta, hogy egyáltalán nem érzi jól magát, és miközben a kis szoba és az unalmas este felé zötyögött vele a kocsi, úgy sírt, mint egy kisgyerek, akitől megtagadták az áhított cukrot.

„Iszonyú, hogy ilyen vagyok, de nem tehetek róla – zokogta a kocsi sarkában. – Az a zene teljesen fölbolydít, Fanny kék ruhája pedig biztosan jól állna nekem, és tudok úgy viselkedni, mint akárki más, és

nem tartozom ugyan közéjük, mégis bőven lenne kivel táncolnom. Ó, ha csak egy kört táncolhatnék Mr. Sydneyvel vagy Tommal! De nem, Tom úgyse kérne föl, és ha mégis, én visszautasítanám. Ó, én gonosz! Bárcsak olyan öreg, olyan jó és elégedett lennék, mint Miss Mills, aki imád otthon ülni!”

Polly azonban nem sokáig sajnálgathatta magát, mert ahogy fölfelé ment a lépcsőn, és a világ legmegbántottabb lényének érezte magát, pillantása Miss Millsre esett; az öreg hölgy oly átszellemülten és oly sebesen varrt, hogy Polly nem állta meg szó nélkül.

– Ülj le, gyermekem, örülök, hogy látlak, de megbocsáss, a munkámat nem szakíthatom félbe, mert még ma este kész akarok lenni vele – mondta mosolyogva a kis öreg hölgy, és új cérnát fűzött a tűbe.

– Akkor hadd segítsek; tétlen vagyok, és ingerült, biztos jót fog tenni nekem – mondta Polly, és leült, miközben beletörődőn azt gondolta: „Ha boldog nem is tudok lenni, hasznos talán még lehetek.”

– Köszönöm, drágám! Igen, beszegheted a szoknyát, amíg én beillesztem az ujjakat, már ez is nagy segítség lesz.

Polly szó nélkül az ujjára húzta a gyűszűt, de amikor Miss Mills a térdére terítette a fehér flanelt, Polly felkiáltott:

– Hiszen ez olyan, mint egy szemfedő! Csak nem az?

– Nem, kedvesem, hála istennek, de lehetett volna, ha nem mentjük meg azt a szegény kis teremtést – mondta Miss Mills, és úgy fölragyogott az arca, hogy a kócszerű, őszes tincsek, a hiányos fogsor és a görbe orr ellenére is egészen megszépült.

– Mesélne róla? Olyan szívesen hallgatnám! – mondta Polly, mert bármire kész volt, hogy magáról megfeledkezzen.

– Ó, kedvesem, a történet egészen közönséges, és ez benne a legszomorúbb. Tegnap éjjel szegény Mary

Floyd mellett virrasztottam. Haldoklik, tudod te is, hogy tüdőbajos – kezdte Miss Mills, miközben fürge ujjai csak úgy röpültek. – Mary nagyon rosszul volt, de éjféltájban elaludt, én pedig igyekeztem csöndben maradni. Egyszerre csak Mrs. Finn jelent meg rémült arccal, és kihívott. „A kis Jane végzett magával, fogalmam sincs, mitévő legyek” – mondta, és fölvezetett a padlásszobába.

– Ki az a kis Jane? – szólt közbe Polly, és letette a varrást.

– Én csak sápadt, félénk kislánynak ismertem, aki jön-megy, és nem elegyedik szóba senkivel. Mrs. Finn elmondta, hogy szegény, de dolgos, becsületes teremtés, aki egyedül élt, és dolgozott a megélhetésért. „Olyan sápadtnak és levertnek látszott már egy hete, hogy azt hittem, beteg, és meg is kérdeztem tőle – mesélte Mrs. Finn –, de ő zavartan megköszönte, azt mondta, kutya baja, én meg ráhagytam. De ma késő este, amikor fölmentem lefeküdni, valami azt súgta, nézzek be hozzá, ugyanis egész nap nem hagyta el a

szobát. Be is néztem, de ezt találtam.” Ekkor Mrs. Finn kinyitotta az ajtót, és én mondom neked, öreg szemem még sosem látott ilyen szomorú látványt.

– De mit? – kérdezte Polly sápadtan az izgalomtól.

– Egy kopár, jéghideg szobát, a párnán pedig egy halotthalvány arcocskát. Majd megszakadt a szívem, olyan belenyugvó és olyan fiatal volt az a sovány arc. Az asztalon egy félig üres altatószeres üveg állt, mellette öreg zsebkönyv és egy levél. Olvasd csak el, és ne vesd meg szegény kis Jane-t.

Polly elvette Miss Mills kezéből a papírt, amelyen a következő állt:

„Kedves Mrs. Finn, kérem, bocsássa meg a kellemetlenséget, amelyet okozok önnek, de nem látok más kiutat. Nem találok olyan munkát, amellyel eltarthatnám magam; az orvos pedig azt mondja, ha nem pihenek, nem fogok meggyógyulni. Gyűlölök teher lenni, ezért elmegyek, hogy többé ne zavarjak senkit. Eladtam a holmimat, hogy törleszthessem önnek a tartozásomat. Kérem, hagyjon így, és ne engedje, hogy az emberek a csodámra járjanak. Remélem,

nem végzetes bűn ilyet mondani, de nekem úgy tűnik, nincs hely számomra a világon. A haláltól nem félek, annál jobban félnék, ha most nem mennék el, és azért fordulna rosszra az állapotom, mert nem tudtam magamon segíteni. A kicsinek mondja meg, hogy szeretem, isten önnel:

Jane Bryant”

– Ó, Miss Mills, micsoda szörnyűség! – kiáltotta Polly, és úgy könnybe lábadt a szeme, hogy az utolsó sorokat alig tudta elolvasni.

– Nem olyan szörnyű, mint amilyen lehetett volna, de bizony keserves látni egy tizenhét éves gyereket, ahogy ott fekszik tiszta kis hálóingében, és várja a halált, mert úgy tűnik, nincs hely számára a világon. Hála istennek, még nem volt késő, megmentettük, de az első, amit mondott, ez volt: „Ó, miért hoztak vissza?” Egész nap ápoltam, végighallgattam az élettörténetét, és igyekeztem meggyőzni arról, hogy igenis van hely számára a világon. Egy éve halt meg az édesanyja, s azóta egyedül küszködik. Egyike azoknak a félénk, ártatlan és alázatos lényeknek, akik nem képesek kikövetelni helyüket a világban, mindenki félrelöki,

mellőzi őket. Megpróbálkozott mindenféle rosszul fizetett munkával, de nem tudott rendesen megélni, elcsüggedt, megbetegedett, úrrá lett rajta a rémület, s már nem látott más menekvést ebből a nagy, csúnya világból, mint elhagyni gyorsan, amíg nem fél túlságosan a haláltól. Bármilyen újnak és szörnyűnek is látod, ősrégi történet ez, és azt hiszem, neked sem árthat, ha megpróbálsz segíteni ennek a szegény lánynak.

– Igen, minden tőlem telhetőt megteszek! Hol van most? – kérdezte Polly, akit mélyen meghatott az egyszerű, de szomorú történet.

– Ott – mutatott Miss Mills saját hálószobája ajtajára. – Ma este már elég jól volt ahhoz, hogy megmozdítsuk, ezért lehoztam ide, és lefektettem az ágyamba. Szegényke! Először csak ide-oda kalandozott a tekintete, aztán nagyot sóhajtott, sovány keze közé szorította a kezemet, és azt mondta: „Ó, asszonyom, úgy érzem, mintha új világra születtem volna. Segítsen újrakezdeni, és én igyekezni fogok, hogy ezúttal jobban sikerüljön.” Én meg azt feleltem,

pihenjen csak nyugodtan, amíg nekem lesz otthonom, ő is biztos lehet az otthonában.

– Milyen jó maga, Miss Mills! Mondja, hogyan segíthetnék, mindenre kész vagyok! – mondta Polly nagyon alázatosan, mert saját gondjai ostoba semmiséggé törpültek a csaknem tragédiába torkolló eseményhez képest. Polly annyira szégyenkezett, hogy azonnal szeretett volna segíteni szegény Jane-en.

– Hát akkor, Polly – mondta mosolyogva Miss Mills, és megsimogatta a lány üde arcát –, megkérnélek, hogy menj be hozzá, és beszélgess vele. Jót fog neki tenni, te pedig remekül tudsz vigasztalni anélkül, hogy nagy hűhót csapnál.

– Igazán? – kérdezte Polly hálásan.

– Igen, tudni fogod, hogyan mutass szánalmat, és mégse sértsd meg Jennyt, menj hát, és vidd ezt a köntöst is. Hála a segítségednek, már el is készült.

Polly kitárta az ajtót, és halkan belépett a

félhomályos szobába. A párnán pihenő arc ellenállhatatlan erővel vonzotta, mert olyan szomorúság ült rajra, ami megrendítő ellentétben állt gazdája fiatalságával. Megállt az ágy mellett, mert azt hitte, alszik a lány, de ekkor hirtelen fölnézett rá egy sötét, beesett szempár; először riadtan tágra nyílt, aztán Polly csinos arca láttán meglágyult, majd alázatos, esdeklő kifejezés költözött bele, mintha bocsánatot kérne a meggondolatlan tettért. Polly olvasott a szemekben, és néma könyörgésükre hasonló ékesszólással válaszolt, ami bármely szónál többet mondott: lehajolt, és könnyes szemmel, szánalomtól reszkető ajakkal megcsókolta a szerencsétlen gyermeket. Jenny mindkét karját Polly nyaka köré fonta, és halkan sírni kezdett.

– Mindenki olyan kedves – zokogta –, pedig én olyan gonosz voltam, meg se érdemlem.

– Dehogynem, ne is gondolj rá, csak pihenj, és hagyd, hogy dédelgessünk! A régi életed túl nehéz volt egy ilyen magadfajta kislánynak; mi majd igyekszünk sokkal könnyebbé és boldogabbá tenni ezt az újat –

mondta Polly, és mindenről elfeledkezett, kivéve, hogy ennek a lánynak ugyanúgy lelki vigaszra van szüksége, mint neki magának.

– Itt laksz? – kérdezte Jenny újsütetű barátnőjébe kapaszkodva, miután letörölte a könnyeit.

– Igen, Miss Mills egyik fönti szobácskáját bérlem, van egy cicám és egy madaram, egy zongorám és virágcserepeim, és úgy élek, mint egy királynő. Holnap, ha tudsz, meg kell látogatnod. Sokszor vagyok egyedül, mert itt nincsenek fiatalok, akikkel eltölthetném az időt – felelte Polly vendégszerető mosollyal.

– Varrsz? – kérdezte Jenny.

– Nem, zenetanárnő vagyok, és egész nap órákat adok szerte a városban.

– De szépen hangzik, milyen boldog is lehetsz! Erős vagy, és csinos, és egyfolytában mindenütt csak zenélsz – sóhajtott Jenny, és tiszteletteljes csodálattal adózott a vékony, gyönge keze közé szorított, erőteljes kéznek.

Ez jólesett Pollynak, egyszeriben olyan gazdagnak és elégedettnek érezte magát, mintha nem is volna azonos azzal a buta kislánnyal, aki zokogott, mert nem mehetett el a partira. Villámként hasított át az agyán, micsoda különbség van kettejük között, és úgy érezte, sosem adhat elég sokat ennek a rászoruló húgocskának, akinek a széles világon nincs egyebe, mint a frissen megmentett élete. Misék tucatjai és a legbölcsebb könyvek sem adtak Pollynak annyit, mint ez az egyetlen pillanat, mert most a keserű igazsággal, az élet árnyékos oldalával kellett szembenéznie, s ez úgy elfújta hiú, üres kis vágyait, mint a téli szél, amely egészséges, tiszta levegőt hagy maga után. Az ágy szélén ülve hallgatta Jane-t, és a történet minden szava olyan mélyen ivódott a lelkébe, hogy soha többé nem felejtette el.

– Most pedig aludnod kell. Ne sírj, ne törd a fejed, semmit se csinálj, csak pihenj! Miss Mills ennek fog a legjobban örülni. Nyitva hagyom az ajtót, és olyan altatót játszom neked, aminek nem tudsz majd ellenállni. Jó éjszakát! – Azzal Polly újra megcsókolta Jane-t,

majd sötét szobájába ment, és lágy dallamokat játszott, amíg odalent be nem csukódtak a fáradt szemek.

Polly valóban szerencsétlen állapotban tért haza, és eredetileg az volt a szándéka, hogy álomba sírja magát; amikor azonban végre lefeküdt, párnája hallatlanul puhának tűnt, szobája gyönyörűnek, a tűz sziporkázó fénye otthonos tárgyakra esett, és a frissen kipattant rózsabimbók édes illattal kívántak jó éjszakát. Már nem érezte magát vérig sértett, agyonhajszolt, boldogtalan Pollynak, ellenkezőleg, úgy vélte, több hálával tartozna azért a sok jóért, amiben része van. Távolról hallott már valamit szegénységről és szenvedésről, de csak homályos elképzelése volt róla, ahogy sok más lánynak, aki boldog otthonok biztonságában élj most azonban érezhető, érthető formában meg is tapasztalta, és ettől a pillanattól fogva tisztábban látta az egész életet. Olyan sok tennivaló van ezen a hatalmás, nyüzsgő világon, és ő olyan keveset tett. Hol kezdje? És ekkor, mintha csak válasz volna, Jenny szavai jutottak az eszébe, de most már mást jelentettek: „Erősnek, szépnek lenni, és egyfolytában, mindenütt zenélni.” Igen, ő képes rá.

IX. FEJEZET FIVÉREK ÉS NŐVÉREK

Polly legboldogabb napja a vasárnap volt, mert Will mindig vele töltötte. Ahelyett hogy ilyenkor a szokásosnál tovább aludt volna, jó korán fölkelt, és sietve rendet rakott a vendég tiszteletére, mert együtt szoktak reggelizni, hogy jó hosszú napjuk legyen. Will a nővérét tartotta a létező legjobb és legcsinosabb lánynak, és Polly, mivel tudta, hogy eljön majd az idő, amikor Will talál jobbat és csinosabbat, hálás volt a véleményéért, és igyekezett kiérdemelni. Ezért, amennyire csak tőle tellett, kicsinosította magát és a szobát is, amikor pedig Will pirospozsgásan és fürgén, hóna alatt egy barna cipóval föltrappolt a lépcsőn, Polly sugárzó arccal szaladt elé, és anyásan üdvözölte…

Szerették a kiadós falusi reggelit, és Pollynak mindennél nagyobb megelégedésére szolgált látni, ahogy a fiú mindent eltűntet a tányérjából, kiüríti a kis kávéskannát, és ránevet a letarolt asztal fölött. A másik

páratlan élvezet az volt, hogy hagyta Willt segédkezni a romok eltakarításában, és ezen Miss Mills mindig jóízűt nevetett, mert a szoba túl kicsi volt, Will pedig túl nagy, ezért mintha egyszerre mindenhol, ott lett volna, miközben hosszú lába és karja egyfolytában Pollyba vagy Hamurámiba ütközött. Aztán rendszerint szemügyre vették a virágokat, meglátogatták Nicket, némi muzsikával igyekeztek jól kezdeni a napot, később templomba mentek, végül pedig Miss Millsszel ebédeltek, aki „igen kitűnő fiatalember"-nek tartotta Willt. Ha délután szép idő volt, nagyot sétáltak a hidakon túl, a szabadban vagy a vasárnapi nyugalmat árasztó belvárosi utcákon. A legtöbb szembejövő csak egy félszeg fiatalembert látott, hosszú testét, kisfiús fejét, meg egy karjába kapaszkodó, üde arcú lányt; néhányan azonban, akik mindenben meg tudták látni a regényest vagy a kellemest, igen vonzónak találták a párt, rájuk mosolyogtak, és azon töprengtek, vajon szerelmesek-e, vagy csak vidéki unokatestvérek, akik „éppen körülnéznek egy kicsit”.

Ha goromba volt az idő, otthon maradtak, olvastak,

levelet írtak, meséltek, és jó tanácsokkal látták el egymást; mert Will, amint gólya lett belőle, a világért sem mondott volna le egyfajta mulatságosan tiszteletre méltó atyáskodásról, noha csaknem három évvel fiatalabb volt Pollynál. Szürkületkor meguzsonnázott, és a kanapén ülve hallgatta Polly énekét, és az élvezeteknek ez az együttese különös gyönyörűséggel töltötte el. Kilenckor Polly bepakolta Will táskájába az ügyesen megfoltozott, tiszta ruhát és a teázás mozdítható maradékait, és csók kíséretében jó éj szakát kívánt neki, majd intelmekkel halmozta el, hogy takarja be jól a nyakát, amikor a hídon megy, és csak száraz, meleg lábbal feküdjön ágyba. Will ezen csak nevetett, de türelmesen végighallgatta, és persze esze ágában sem volt megfogadni, de hogy jólesett neki, az egész biztos.

Ezekben a szerény, vasárnapi örömökben egy harmadik személy is osztozott. Maud kikönyörögte, hogy Pollynál teázhasson, ő pedig hűségesen beszólt érte, amikor sétájukról hazafelé igyekeztek, vagy Willt küldte, s az kocsival hozta el Maudot. Tom és Fanny

csak nevettek a kislány szeszélyén, de ő élvezte, mert magányos volt, és abban a kis szobában megtalált Valamit, amit a nagy házban hiába keresett.

Maud tizenkét éves volt; sápadt, sovány kis gyerek, okos szemekkel és állandóan dolgozó kis kobakkal, amely sokkal többet gondolkodott, mint amennyit bárki is föltételezett volna róla. Éppen abban a kevéssé vonzó, nyughatatlan életkorban volt, amikor senki sem tudott mit kezdeni vele, magára hagyták hát, boldoguljon, ahogy tud, és Maud bizony sokat volt egyedül, hiszen iskolába se járt, mert a válla éppen most kezdett gömbölyödni, és Mrs. Shaw „nem volt hajlandó beleegyezni, hogy a sok görnyedés tönkretegye az alakját”. Ez megfelelt Maudnak, és valahányszor az apja szóba hozta, hogy újra iskolába küldi, vagy nevelőnőt fogad mellé, Maudot szörnyű fejfájások kezdték gyötörni, a hátára panaszkodott, vagy szemgyöngesége támadt, amin Mr. Shaw persze csak derült, de azért engedélyezte a további szünidőt. Szemlátomást senki sem törődött túlzottan a pisze kis Maudie-val; az apja elfoglalt volt, az anyja ideges és

beteg, Fanny belemerült a saját ügyeibe, Tom pedig úgy kezelte, ahogy a legtöbb fiatalember a húgát, vagyis mintha Maud kizárólag az ő szórakoztatására született volna. Maud tiszta szívből csodálta Tomot, szinte kis rabszolganője lett, és már azért is hálás volt, ha Tom odavetett egy „köszönöm, hugicá"-t, vagy nem csípte meg az orrát, nem húzta meg a fülét, ahogyan egyébként szokta. „Mintha kisbaba volnék, vagy kutya, és nem volnának érzéseim" – panaszolta Maud a nővérének, ha valamely apró szívességét vagy áldozatát a legkisebb hála vagy tisztelet nélkül fogadta Tom. Tomnak sosem jutott eszébe Maud szomorkás arca láttán, hogy a kislány ugyanúgy dédelgetésre vágyik, mint ő annak idején, és hogy amikor Piszének szólítja idegenek előtt, Maud érzelmeit ugyanannyira sérti, mint amikor régen őt csúfolta Répának a többi fiú.

Egy havas vasárnap délután Tom a díványon heverészett, és negyedszer olvasta újra ugyanazt a könyvet, miközben füstölt, mint egy gyárkémény. Maud az ablakból nézte a hulló hópelyheket, aggodalmas képet vágott, majd hatalmasat sóhajtott.

– Meg ne ismételd, mert a végén még elfújsz. Mi baj? – kérdezte Tom, és a könyvet ledobva akkorát ásított, hogy majd kiugrott az állkapcsa.

– Attól félek, nem tudok elmenni Pollyhoz – felelte Maud vigasztalhatatlanul.

– Persze hogy nem; erősen havazik, és apa estig nem jön vissza a kocsival. Minek mászkálsz te állandóan Pollyhoz?

– Szeretek nála lenni, olyan jól szórakozunk, aztán Will is ott van, süteményt sütünk a tűznél, szinte énekelnek, ahogy sülnek, és az egész olyan finom.

– Trillázó sütemény, hát ez biztos nagyon érdekes. Rajta, mesélj még…

– Nem, úgyis csak kinevetsz.

– A szavam rá, hogy nem, ha sikerül megállnom, de majd meghalok a kíváncsiságtól: ugyan mit csináltok ott? Mondd el a titkodat, és én hallgatok, mint a sír.

– Ez nem titok, és téged egy csöppet sem fog érdekelni. Adjak másik párnát? – tette hozzá, mert Tom nagyot öklözött a párnájába.

– Jó ez, de hogy ti nők miért raktok ennyi rojtot meg bojtot a párnákra, mikor csak csiklandozza az embert, azt bizony nem értem.

– Vasárnap esténként Polly az ölébe veszi Will fejét, és simogatja a homlokát. Azt mondja, annyi tanulás után ez nagyon pihentető. Ha nem tetszik a párna, szívesem simogatom a homlokodat, mert te még Willnél is fáradtabbnak látszol a tanulástól – mondta Maud bizonytalanul, de azzal a nyilvánvaló vággyal, hogy hasznossá és kellemessé tegye magát.

– Hát nem bánom, ha megpróbálod, mert tényleg igen fáradt vagyok. – Tom elmosolyodott, mert felötlött benne az előző éjszakai mulatozás.

Maud elégedetten foglalt helyet, és Tom elismerte magában, hogy egy selyemkötény igenis kellemesebb egy kócos párnánál.

– Jó? – kérdezte Maud, miután néhányszor végigsimított Tom homlokán, abban a szent meggyőződésben, hogy a túlzásba vitt görög- és a latintanulástól olyan forró.

– Nem rossz; csináld csak – szólt a kegyes válasz, majd Tom behunyta a szemét, és olyan csöndben feküdt, hogy Maudot egészen elbűvölte a kísérlet sikere.

– Tom, alszol? – kérdezte hamarosan.

– Már majdnem.

– Mielőtt egészen elaludnál, elmagyaráznád, mi az a nyilvános intés?

– Ezt meg minek akarod tudni? – kérdezte Tom tágra nyílt szemmel.

– Will beszélt nyilvános és nem nyilvános intésről, meg is akartam tőle kérdezni, mi az, de elfelejtettem.

– Mit mondott?

– Nem emlékszem pontosan; beszélt valakiről, aki először bizalmas figyelmeztetést kapott, aztán újabb csibészségeket művelt, és néhányszor nyilvánosan is megrótták. Nem hallottam a nevét, és nem is érdekelt, csak arra voltam kíváncsi, mit jelentenek a szavak.

– Szóval Will pletykálkodik? – ráncolta a homlokát Tom.

– Nem, nem pletykálkodott. Polly már hallott az esetről, de azért Willtől is megkérdezte.

– Will stréber – dörmögte Tom, és újra behunyta a szemét, mintha többet nem is lehetne mondani a bűnös Williamről.

– Nem érdekel, nagyon szeretem, akárcsak Polly.

– A boldog kis gólya! – mondta Tom komikus nyögéssel.

– Teljesen fölösleges prüszkölnöd rá, mert igenis aranyos fiú, és kedves hozzám – csattant föl Maud olyan méltatlankodással, hogy Tomnak nevetnie kellett.

– Mindig jó Pollyhoz, a kabátját is fölsegíti, „kedves Pollym"-nak szólítja, este meg, amikor elbúcsúzik tőle, megcsókolja, és nem hiszi azt, hogy ez az egész csak butaság. Ami pedig engem illet, hát én nagyon is örülnék, ha ilyen bátyám volna, tudd meg! – Maud már egészen nekikeseredett, mert az elmenetel lehetősége egyre távolabbinak látszott.

– Az áldóját! Nézzenek oda, a kis csibéje hogy borzolja a tollát! Hát így nyugtatgatja Polly is a fivérek legeslegjobbikát? – mondta Tom még mindig nevetve.

– El is felejtettem! Azért se fogok sírni, de elmenni igenis nagyon szeretnék! – Azzal Maud visszanyelte a könnyeit, és újra nekilátott a simogatásnak.

Nomármost Tom lova és szánja ott volt az istállóban, mert a fiú estefelé készült valahová; de Maud célzását csak nem akarta elérteni. Sokkal

kényelmesebb volt lustán fekve békítőn megjegyezni:

– Mesélj még nekem erről a remek fiúról, olyan érdekes.

– Nem, róla nem, inkább elmondom, hogyan zongorázik Hamurámi – mondta Maud, mert nagyon szerette volna jóvátenni pillanatnyi gyöngeségét. – Polly egy pálcával rámutat a billentyűre, Rámi pedig a széken ül, és a mancsával lenyomja a billentyűt, és kész dallam kerekedik belőle, amitől Nick egészen tűzbe jön, és csak úgy fújja a nótáját.

– Nagyon izgalmas – mondta Tom álmosan. Maud érezte, hogy a meséje nem bizonyult elég érdekesnek, és mással próbálkozott.

– Polly szerint te csinosabb vagy Mr. Sydneynél.

– Nagyon le vagyok kötelezve.

– Megkérdeztem, melyikőtök arcát tartja vonzóbbnak, mire ő azt mondta, a tiéd csinosabb, de az

övé rokonszenvesebb.

– Jár hozzá Mr. Sydney? – kérdezte egyszer csak Fanny éles hangja a hátuk mögül.

– Sosem láttam ott, de az egyik nap könyveket küldött neki, Will meg ugratta miatta.

– Erre ő mit csinált? – kérdezte Fanny.

– Ó, hát jól megrázta Willt.

– Nocsak! – És Tom arca elárulta, hogy szívesen lett volna szemtanú, Fanny azonban olyan szigorú képet vágott, hogy Tom kutyája fülét-farkát behúzva menekült az asztal alá.

– Akkor szó sincs udvarlásról? – dalolta Tom, aki láthatóan teljesen fölébredt.

– Dehogyis! Polly nem megy férjhez; majd a háztartást vezeti, amikor Willből lelkész lesz, a saját szájából hallottam – mondta Maud fontossága teljes

tudatában.

– Micsoda sors a csinos kis Pollynak! – kiáltotta Tom.

– Ő nem bánja, és szerintem később sem fogja. Olyan szép, ahogy együtt tervezgetnek.

– Más pletyka nincs a tarsolyodban, Pisze?

– Will mesélt egy mulatságos történetet, arról szólt, hogy fölrobbantottak egy tanárt. Te sosem meséltél róla, biztosan nem is tudtad. Valamelyik csibész petárdát vagy mit tett a tanár széke alá, és az óra közepén fölrobbant az egész, az a szerencsétlen tanár meg, mintha kilőtték volna a székből, halálosan meg volt rémülve, és a fiúk teli vizesvödröket hoztak, hogy eloltsák a tüzet. De Will azon mulatott a legjobban, hogy a bajkeverőnek is megégett a nadrágja, miközben a tüzet oltotta, aztán pénzt kért az… izé… a tantestülettől vagy az igazgatótól…

– Mindegy – nyögte Tom, akit csak úgy rázott a

visszafojtott kacagás.

– Szóval új nadrágra pénzt kért tőlük, és ők adtak is neki. Futotta volna belőle egy rendesre, de valami szörnyű csíkosat vett, egy olcsót, és mindig azt húzta föl arra az órára, „ami már túl sok volt a fiúknak", mondta Will, a megmaradt pénzből pedig puncspartit rendezett. Hát nem rémes?

– Borzalmas! – Azzal Tom olyan harsány hahotában tört ki, hogy Fanny befogta a fülét, a kiskutya pedig vad ugatásba fogott.

– Ismered ezt a rossz fiút? – kérdezte Maud ártatlanul.

– Távolról – hörögte Tom, akinek iskolai szekrényében most is ott lógott az a bizonyos nadrág.

– Hogy mi örömötök telik nektek, fiúknak az ilyen, úriemberhez egyáltalán nem illő dolgokban, ezt én nem értem – mondta Fanny, aki szemlátomást rossz hangulatban volt.

– Ugyanolyan rejtély számodra, mint nekünk az, hogy ti, lányok hogy tudjátok végiglocsogni és cicomázkodni az egyik hetet a másik után.

A kis összecsapást néma szünet követte, majd Fanny barátságosabb hangon érdeklődött:

– Hogy van Trix?

– Aranyos, mint mindig – mondta Tom nyersen.

– Már megint összeszidott?

– Pontosan.

– Mi volt a baj?

– Hát, döntsd el te, igaza volt-e: nem hajlandó táncolni velem, de nem állhatja, ha én valaki mással táncolok. Erre azt mondtam, ha az ember elvisz valahová egy lányt, akkor annak legalább egyszer illik vele táncolni, én legalábbis így tudom, főleg, ha jegyesek. Erre azt mondta, hogy éppen ezért nem

táncol velem; erre én az utolsó körben faképnél hagytam, és táncoltam egy jót Belle-lel. Ma viszont a templomból hazafelé jövet jól megkaptam a magamét Trixtől.

– Ha ilyen lánnyal jegyzed el magad, nem tudom, mit vársz. Ma a párizsi kalapja volt rajta? – tette hozzá Fanny hirtelen támadt érdeklődéssel.

– Valami kék izé volt fajta, egy megtépázott paradicsommadárral a tetején, ami állandóan az arcomba csapott, valahányszor Trix elfordította a fejét.

– A férfiak képtelenek fölismerni, mi a szép. Az a kalap csodás.

– De fölismerik, amikor egy igazi hölgyet látnak, és Trix egyáltalán nem úgy fest, mintha az volna; nem tudom megmondani, hol a baj, de az én ízlésemnek valahogy túl sok a felhajtás meg a toll. Te kétszer olyan stílusos vagy, mégsem vagy se harsány, se feltűnő.

Fannyt meghatotta a szokatlan bók, ezért közelebb

húzta a székét, és önelégülten mondta:

– Igen, azzal hízelgek magamnak, hogy én tudok öltözködni. Trix sosem tudott; imádja a tarkaságot, és rendszerint úgy fest, mint egy két lábon járó szivárvány.

– Nem tudnál egy kicsit célozgatni? Legalább azt mondd meg neki, hogy ne hordjon kék kesztyűt, hiszen tudja, hogy utálom.

– A kedvedért már mindent megpróbáltam, Tom, de Trix javíthatatlan, és egy szavamat se veszi komolyan, még akkor sem, ha a kék kesztyűnél sokkal kifogásolhatóbb dolgokra hívom föl a figyelmét.

– Maudie, szaladj el nekem egy másik szivarért, biztos találsz valahol.

Maud már ment is, és alig csukódott be mögötte az ajtó, Tom a fél könyökére támaszkodott, és óvatosan lehalkított hangon azt kérdezte:

– Fanny, Trix festi magát?

– Igen, és le is rajzolja – felelte Fanny alattomos kuncogással.

– Tudod te, hogy értem, ki vele! Jogom van tudni, neked pedig kötelességed megmondani az igazat – mondta Tom, mint aki kijózanodott, és kezd ráébredni, hogy az eljegyzés nem fenékig tejföl.

– Miből gondolod, hogy festi?

– Hát, köztünk maradjon – mondta Tom kissé szégyenlősen –, sosem engedi, hogy arcon csókoljam, csak a szájára adhatok egy ványadt kis puszit. A múltkor kivettem egy virágot a vázából, hogy a gomblyukamba tűzzem, és egy csöpp víz az arcára fröccsent; le akartam törölni, de ellökte a kezemet, a tükörhöz rohant, és gondosan fölszárította, aztán amikor visszajött, az egyik arca pirosabb volt, mint a másik. Nem szóltam semmit, de gyanút fogtam. Ki vele, festi magát, ugye?

– Igen, festi, de egy szót se szólj, mert ha megtudja, sosem fogja nekem megbocsátani.

– Az engem nem érdekel. Nekem nem tetszik, és nem is fogom tűrni – mondta Tom eltökélten.

– Nincs mit tenned ellene. A lányok fele ezt teszi, vagy festik, vagy púderezik magukat, a szempillájukat kormosra égetett hajtűvel feketítik, és kölnivizet, nadragulyalevet isznak, vagy kockacukrot esznek, hogy csillogjon a szemük. Clara még az arzénikumot is kipróbálta a bőrére, amíg az anyja meg nem tiltotta – mondta Fanny, alávalón kiteregetve a legnagyobb titkokat.

– Mindig tudtam, hogy ti, lányok nagy szélhámosok vagytok; no persze akad köztetek néhány igazán csinos is, de az már végképp nem tetszik, hogy tetőtől talpig ki vagytok festve, mint a színésznők – mondta Tom fintorogva.

– Én semmi ilyet nem használok, nincs is rá szükségem. Trixnek viszont igen. Ha pedig egyszer őt választottad, vállalnod kell a választásodat, akár tetszik, akár nem.

– Ott azért még nem tartunk – mormogta Tom, és dacosan ismét hátradőlt.

Maud visszatérése berekesztette a bizalmas társalgást, de Tom titokzatoskodása fölkeltette a kislány érdeklődését:

– Mit gondolsz, Fanny, Polly is csinál ilyet?

– Nem, őszerinte az ilyesmi borzalmas. Amikor majd sápadt és kimerült lesz, valószínűleg megváltoztatja a véleményét.

– Kétlem – mondta Tom.

– Polly szerint nem illik titkokról beszélni olyanok előtt, akik nincsenek beavatva – jegyezte meg Maud méltóságteljesen.

– Az istenért, ne beszélj már állandóan Pollyról, rosszul vagyok tőle! – fakadt ki Fanny.

– Nocsak! – Tom fölült és körülnézett. – Azt

hittem, nagy kebelbarátnők vagytok.

– Szeretem is Pollyt, de már unom, hogy Maud örökösen a dicséretét zengi.

– Csöngettek! Nézd meg, ki az, Pisze – szólt rá Tom.

Maud lelkendezve szaladt vissza a szobába.

– Will jött értem. Elmehetek? Most nem havazik annyira, majd jól felöltözöm, és amikor a papa megjön, értem küldhetitek a kocsit.

– Felőlem azt csinálsz, amit akarsz – mondta Fanny, aki láthatóan rosszkedvében volt.

Maud nem várt további engedélyre, máris szaladt rendbe szedni magát. Will nem akart fölmenni, mert mindene csupa hó volt, Fanny pedig csak örült, mert az ő jelenlétében Will szégyenlős, esetlen és hallgatag lett; így hát Tom ment le hozzá, és elszórakoztatta Maud beszámolójával. Nagyon jó barátok voltak, de teljesen

különböző életet éltek. Will „stréber” volt, Tom pedig „szabad madár"; magyarán szólva, egyikük keményen tanult, míg a másik az úrfiak gondtalan életét élte. Tom atyai fensőbbséggel kezelte Willt, aki ezt nem nagyon szívelte, ellenérzését pedig ki is mutatta, mert nem fogadott el tőle kölcsönt, és a meghívásait is elutasította, vagyis nem csatlakozott egyetlen olyan klubhoz vagy társasághoz sem, amelyhez Tom tartozott, így hát Shaw békén hagyta Miltont, és ő nagyon is jól boldogult, megveszekedetten ragaszkodva a könyveihez, és ellenállva mindenféle kísértésnek, kivéve, amit bizonyos könyvtárak, atlétikai játékok és a számára elérhető, olcsó szórakozások jelentettek.

Aztán Maud lejött, majd Will kezébe kapaszkodva boldogan elmasírozott, Tom meg csak nézett utánuk, amíg el nem tűntek. Aztán fütyörészve bebarangolta a házat, végül pedig, jobb elfoglaltság híján, apja karosszékében átadta magát az álomnak. Ébredéskor egy magányos tea örömeinek nézhetett elébe, anyja ugyanis sosem jött le teázni, Fanny pedig a fejfájásával együtt bezárkózott a szobájába.

„Hát ez igazán vidám dolog – gondolta, amikor az óra nyolcat ütött, és a negyedik szivar is végigégett. – Trix dühös, Fanny kornyadozik, legegyszerűbb, ha kereket oldok. Esetleg átugrom Pollyhoz, és kihajtok Will-lel, így a gyaloglástól is megkímélem azt a szegény ördögöt. Maudot is hazahozom, biztosan örül majd neki, és különben se lehet tudni, vajon mikor ér haza a kormányzó.”

Tom ráérősen tette meg az utat; a lovát egy közeli istállóban hagyta, mert úgy tervezte, rövid látogatást tesz, talán kiderül, ugyan mi szerez Maudnak olyan hallatlan gyönyörűséget.

Az ajtó tárva-nyitva állt, és Tom, mielőtt belépett volna, gyorsan fölmérte a terepet. A látvány nem volt káprázatos, de otthonos, kellemes. A tűz fénye bevilágította az apró szobát. Maud egy zsámolyon ücsörgött a lángok előtt, Hamurámit dédelgette, s közben elmerülten szemlélt egy almát, amely kifejezetten az ő kedvéért sült a tűzön. Will a díványon ülve uzsonnázott, és a szemét elgondolkodva Pollyra

függesztette, aki viszont Maud homlokát simogatta, miközben beszélt. Nyilvánvalóan légvárakat építgettek, Polly ugyanis lenyűgöző hévvel a következőket mondta:

– Akármit csinálsz is majd, Will, ne válassz nagy, cifra templomot, mert azt fölépíteni és fönntartani is annyi pénzbe kerül, hogy a végén nem marad semmid, amit szétosztogathatnál. Én a használatra és nem fitogtatásra épített, egyszerű, régimódi templomokat szeretem, ahova az emberek az őszinte ima és szentbeszéd kedvéért mentek, és ahol maguk nyújtották a zenét, nem pedig operaénekeseket hallgattak, mint mi manapság. Mit számít, hogy a régi templomok csupaszok és hidegek voltak, az ülések meg kemények, hiszen igazi áhítat volt bennük, és az őszinteséget az emberek élete tanúsította legjobban. Én nem akarok olyan vallást, amit a vasárnapi ruhámmal együtt elteszek, és elő sem veszek a következő vasárnapig. Nekem olyasmi kell, amit látok, érzek, és naponta átélek, és remélem, belőled is olyan lelkész lesz, aki egész viselkedésével arra tanít, hogyan tegyük magunkévá és tartsuk meg az igazi vallást.

– Én is remélem, Polly, de tudod, azt mondják, ha egy családban van egy fiúgyerek, aki semmi másra nem jó, abból lelkészt csinálnak. Néha úgy érzem, szinte semmit sem érek, és ezért nem is volna szabad megpróbálkoznom a lelkészi pályával – mondta Will mosolyogva, mintha minden szerénysége mellett mégis hinne abban a becsvágyban, amely a legjobb pillanataiban megszállta.

– Egyszer valaki ugyanezt mondta apánknak, és én emlékszem, ő mit válaszolt rá: „Örülök, hogy a legjobb és legtehetségesebb fiamat az Úr szolgálatába ajánlhatom.”

– Tényleg ezt mondta? – Will elpirult, mint egy lány.

– Ezt – felelte Polly, és jobbat nem is mondhatott volna, hogy öccse reményét és bátorságát táplálja. – Igen, sőt még ezt is hozzátette: „Hagyni fogom, hogy a gyermekeim saját, belső parancsukat kövessék, és csak annyit kérek tőlük, hogy a tehetségüket lelkiismerettel használják, és becsületes, hasznos ember váljék

belőlük.”

– Úgy is lesz! Ned jól boldogul nyugaton, és én sem lopom itt a napot. Ha apánk mindent elkövet, hogy mindannyian megfelelő esélyt kaphassunk, akkor kutya kötelességünk minden erőnkkel nekifeküdni a munkának.

– Bármit teszel is, Will, az erős fekvésnek meglesz az eredménye – rikkantotta Tom, aki oly érdeklődéssel hallgatta a beszélgetést, hogy el is feledkezett hallgatózói mivoltáról.

Polly fölpattant, és az arca olyan kellemes meglepetésről árulkodott, hogy Tom már-már elszégyellte magát, amiért nem jön gyakrabban.

– Maudért jöttem – jelentette ki atyáskodó hangon, mire a kislány ugyancsak elcsodálkozott.

– Nem mehetek, még nem sült meg az almám. Ráadásul kilenc óra sincs, és Will úgyis hazavisz. Inkább vele megyek.

– Mindkettőtöket elviszlek szánon. A vihar már elült, de nehéz a hóban járni, ugye, elfogadod a meghívást, öregfiú? – kérdezte Tom, és barátságosan biccentett.

– Hát persze hogy elfogadja, köszönjük. Próbáltam itt tartani éjszakára; Miss Millsnél mindig akad egy sarok a kivert kutyáknak, de Will mindenáron menni akar, hogy holnap korán reggel nekiláthasson a munkának – mondta Polly, és örömmel látta, hogy Tom leveszi a kabátját, mint aki bizony ki akarja várni Maud almáját, az pedig szerencsére és Polly nagy boldogságára igen lassan sült.

Miután vendégét leültette a legjobb székbe, Polly is letelepedett, és olyan vendégszeretőén mosolygott rá, hogy Tom önbecsülése egyszeriben több fokozattal megemelkedett.

– Nem jössz gyakran, így hát teljesen odavagyunk, amikor mégis megtisztelsz a látogatásoddal – mondta Polly némileg mesterkélten.

– Hát tudod, nekünk annyi a dolgunk, hogy szórakozásra nem sok idő marad – felelte Tom.

– Öh-höm – hümmögte Will, és hangosan krákogott.

– Vegyél be köhögéscsillapítót – vágta rá Tom. Erre mindketten fölnevettek, sőt Polly is elnevette magát, hiszen pontosan értette a tréfát.

– Akad még néhány szem mogyoró, Tom – mondta –, vegyél, amíg van.

– Ezt nevezem udvarias fogadtatásnak! – És Tom, aki az eltelt évek alatt sem veszítette el a mogyoró iránti vonzalmát, noha szenvedélyének nem áldozhatott szabadon, mert közönséges dolognak számított, most nagy megelégedéssel látott neki.

– Emlékszel, mikor először jöttem hozzátok, megkínáltál mogyoróval, és halálra rémítettél, mert közölted, hogy a kocsis részeg? – kérdezte Polly.

– Hogyne emlékeznék, és arra is, hogy milyen jót szánkóztunk egyszer – felelte Tom nevetve.

– Igen, és a velocipéd? Még most is látszik a sebhely a fejeden.

– Emlékszem, ott álltál mellettem, amíg összevarrták. Nagyon derék dolog volt, Polly!

– Rettenetesen féltem, de nagyon bátornak akartam látszani, mert egyszer gyávának neveztél.

– Komolyan? Szégyellnem kellett volna magam. Sokat bosszantottalak, Polly, de te olyan szelíden tűrted.

– Nem tehettem mást – nevetett Polly. – Valóban rettenetes fiúnak gondoltalak, mégis valószínűleg tetszett nekem az egész.

– Otthon is civakodtunk, hozzászokhatott – szólt közbe Will, és megcibálta a kis tincset Polly füle mögött.

– Ti sosem hecceltetek úgy, mint Tom, és valószínűleg ezért élveztem. Tudod, az újdonság varázsa.

– Nagymama is hányszor kioktatta Tomot, hogy ne kínozzon – jegyezte meg Maud –, és ő fűt-fát ígérgetett, de nem tartotta be. Most meg néha fölmegy, beül a nagymama szobájába, a régi bútorok közé, mert azt mondja, jót tesz neki – fejezte be Maud, mint akinek határozott tehetsége van ahhoz, hogy mások féltve őrzött, apró titkait kiteregesse.

– Jobb lesz, ha sietsz azzal az almával, különben attól tartok, kénytelen leszel megválni tőle, Pisze – mondta Tom, és bosszúsnak látszott.

– És Fanny hogy van? – kérdezte Polly tapintatosan.

– Nagyon hat rá az időjárás; ő azt mondja, diszpepsziás, ami annyit tesz, hogy dühös.

– Dühös, de beteg is, mert a múltkor is síráson

kaptam, mire közölte, hogy vele a kutya sem törődik, akár meg is halhatna – tette hozzá Maud, és óvatosan megfordította az almát.

– Próbáljuk meg fölvidítani! Ha nem lenne ennyi dolgom, szívesen töltenék vele sokkal több időt, hiszen olyan sokat tett értem – mondta Polly hálásan.

– Bárcsak tehetnék valamit én is! De én nem igazodom el rajta, úgy viselkedik, mint egy szélkakas, az ember sosem tudja, milyen hangulatban találja. Ki nem állhatom, hogy ilyen búvalbélelt, de komolyan fogalmam sincs, mitévő legyek – mondta Tom, de alig ejtette ki a szavakat, valami eszébe jutott. Kevés szék volt a szobában, ezért Polly Will-lel osztozott, és Will erős karja oltalmazón ölelte át a lány derekát. A látvány minden szónál ékesebben magyarázta, hogy ez a testvérpár tudja szeretni és segíteni egymást.

– Meséltem Tomnak arról a csibészről, aki felrobbantotta a tanárt, mire ő azt mondta, látásból ismeri, én meg úgy megkönnyebbültem, mert valami azt

súgta, hogy Tom tette, hiszen csak úgy gurultatok a nevetéstől, te meg Will.

Maud igen sajátosan tudta a gondolatait szövögetni, majd időtől, helytől és társaságtól függetlenül előrukkolni az éppen soron következővel. Ez a megjegyzése általános mosolyt eredményezett, majd Polly csúfondáros ünnepélyességgel kijelentette:

– Bizony, igen szomorú tréfa volt, de bizonyos vagyok benne, hogy a megtévedt fiatalember azóta szívből megbánta a tettét.

– Szinte földig görnyedt a bűnbánat súlya alatt, amikor legutoljára láttam – mondta Will, és nevető szemmel figyelte Tomot. – Mindig megbánást tanúsít a csínyjei után, már észrevettem, mert alapjában véve nem rossz gyerek, csak túl sok izgágaság szorult belé, és nincs úgy oda a könyveiért, mint egy bizonyos másik ismerősöm.

– Félek, hogy kizárják, ha nem vigyáz magára –, szólt Polly figyelmeztetőn.

– Nem csodálkoznék rajta, amilyen szerencsétlen flótás – felelte Tom józan belátással.

– Remélem, nem felejti el, hogy a barátai ez esetben nagyot csalódnának benne. Pedig büszkék is lehetnének rá, és szerintem egyszer még lesznek is, mert az a fiú messze nem olyan léha, mint amilyennek látszani akar! – Polly olyan barátságosan nézett Tomra, hogy egészen meghatódott, bár természetesen nem mutatta.

– Köszönöm, Polly, talán sikerül jobb belátásra térnie annak a fiúnak, de nekem vannak kételyeim. No de most már szedjük a sátorfánkat, öregfiú; a huginak már későre jár.

Kihasználva azt a rövidke időt, amíg Will a könyveivel birkózott a benyílóban, Maud pedig nagy műgonddal egy jókora kosárba csomagolta az almáját, Polly halkan odaszólt Tomnak:

– Köszönöm, hogy ilyen kedves vagy Willhez.

– Ugyan már, hiszen semmit se tettem! Will nagyon

büszke, úgysem hagyná.

– Apróságokkal mégis tudsz segíteni, mint például ma este is. Azt hiszed, nem tudom, hogy az új öltönye sokkal többe került volna, ha nem a te szabódnál csináltatja? Ő szinte még kisfiú, sok mindent nem ért, én azonban látom, hogyan tudsz úgy segíteni a büszke embereken, hogy ne vegyék észre, és igazán nagyon köszönöm neked, Tom.

– Jaj, Polly, ennek semmi értelme! Mit tudsz te szabókról és egyetemi ügyekről? – mondta Tom, és olyan zavarban volt, mintha Polly valami szégyenletes üzelmen kapta volna.

– Nem tudok sokat, és éppen ezért vagyok hálás, hogy segítesz Willnek. Nem érdekel, mi mindent mesélnek rólad, biztosra veszem, hogy őt nem kevered bajba, hanem az én kedvemért megtartod az egyenes úton. Tudod, hogy az egyik fivéremet elveszítettem; Jimmy helyét most Will tölti be.

A Polly szemében csillogó könnyek láttán Tom

erősen megfogadta magában, hogy tűzön-vízen át ki fog állni Will mellett, és Polly kedvéért megtartja őt az egyenes úton, miközben végig tudatában volt annak, hogy milyen alkalmatlan az ilyen feladatra.

– Igyekezni fogok – mondta a fiú őszintén, és megszorította Polly kezét, a tekintete pedig biztosította a lányt arról, hogy megtiszteltetésnek veszi a kérést, s hogy onnantól fogva a vidéki fiatalember biztonságosan távol lesz minden olyan kísértéstől, amelybe ő, Tom vihetné.

– Így ni! Ezt pedig a mamának ajándékozom, hogy ezzel vegye be a piruláit, biztosan örülni fog neki, hogy gondoltam rá – mondta Maud, és elégedetten vette szemügyre az ajándékot.

– Milyen kedves vagy, hogy gondolsz szegény mamára! – mondta Tom helyeslő bólintással.

– Úgy örült a szőlőnek, amit vettél neki, gondoltam, én is megpróbálkozom valamivel, hátha nekem is azt mondja, hogy „Köszönöm, drágám”. Gondolod, hogy

mondja? – suttogta Maud azzal a sóvárgó kifejezéssel, amely oly gyakran jelent meg az arcán.

– Persze, majd meglátod. – Maud legnagyobb meglepetésére Tom nem nevette ki.

– Jó éjszakát, drága Will, vigyázz magadra, és a hídon húzd a sálat a szád elé, különben holnapra olyan hangod lesz, mint a varjaknak! – mondta Polly, Will pedig úgy viszonozta az ölelését, hogy közben rá se hederített a figyelmeztetésre, mintha az csak afféle „lányos csacsiság” volna. Aztán mindhárman fölkapaszkodtak a szánra, és elhajtottak.

Maud túl rövidnek találta a szánkózást, de Tom megígért neki egy hosszabbat, ha a hó kitart a következő szombatig, aztán fölszaladt jó éjszakát kívánni az anyjának, és célzott neki Maud ajándékára is. Maud megvárta odalent, és önkéntelenül is Pollyt utánozva búcsúzott el tőle:

– Jó éjszakát, vigyázz magadra, drága Tom! Tom elnevette magát, és kis híján megcsípte a sokat

szenvedett orrocskát, de aztán, mintha eszébe jutott volna valami, inkább egyszerűen megcsókolta Maudot, akinek a meglepetéstől és a hálától elakadt a lélegzete. Tom visszaült a szánra.

Az út hátralévő részén nagy hallgatásba burkolóztak, Will ugyanis szófogadón a szájára csavarta a sálat, Tom pedig komor elmélkedésbe merült.

Tomra nem volt jellemző az elmélyült gondolkodás, néha azonban, ha valami erre késztette, józan és őszinte tudott lenni önmagához. Gyorsan megértette, hogy az aznapi kis látogatás többet ért száz erkölcsprédikációnál, és még nem tartott ott, hogy az ilyesmit kinevesse. Will és Polly testvéri szeretete egy elhanyagolt kötelességére emlékeztette. Gyermekkoruk fölidézése után most legszívesebben mindent újrakezdett volna, hogy ezúttal jobban csinálja. A nagymama említése gyöngéd és számára mindig kellemes emlékképekhez tapadt, az a gondolat pedig, hogy Polly az ő gondjaira bízta a legkedvesebb testvérét, férfias vággyal töltötte el, hogy kiérdemelje ezt a bizalmat. Ha

megkínozzák, Tom akkor sem vallott volna be egy szót sem abból, mi jár a fejében, de a szívében és a lelkiismeretében máris érződött a hatása.

X. FEJEZET TŰK ÉS NYELVEK

„Drága Polly, a Varrókör ma délután nálunk találkozik. Te otthonosan mozogsz ilyesmiben, kérlek, gyere át, és segíts rajtam. Számítok rád.

Barátnőd, Fanny”

– Rossz hírek, kedvesem? – kérdezte Miss Mills, mert ő adta át a levélkét Pollynak, amikor az, néhány héttel Jenny átköltözése után, egyik délben hazaérkezett.

Polly készségesen beszámolt a levélről, majd hozzátette:

– Azt hiszem, át kell mennem Fannynek segíteni, de nem mondhatom, hogy kedvem is van hozzá. Azok a lányok csupa olyasmiről beszélgetnek, amihez nekem semmi közöm, és a pletykálkodásuk egyáltalán nem szórakoztat. Kívülálló vagyok, csak Fanny miatt fogadnak be, úgyhogy általában egy sarokba húzódva varrogatok, miközben ők csevegnek és nevetgélnek.

– Nem volna ez jó alkalom, hogy szólj egy szót Jenny érdekében? Dolgozni szeretne, ezek az ifjú hölgyek pedig biztosan rengeteget varratnak. Jenny kiváló munkát végez, és alig várja, hogy keressen valamit. Nem szeretném, ha eltartottnak érezné magát, és elkeseredne. Némi jól megfizetett varrással remekül boldogulna. Így segítünk másoknak magukon segíteni.

– Szeretnék segíteni, de nem tudom, hol kezdjem – mondta Polly, és úgy érezte, a feladat szinte nyomasztóan nehezedik rá.

– Egyikünk sem tud mindent megtenni, amit szeretne, de esetenként tehetünk annyit, amennyi tőlünk telik, és már az is meglepően sokat segít. Kezdd Jenny életével, kedvesem, mesélj róla azoknak a lányoknak, és ők, hacsak nagyot nem tévedek, segítőkészek lesznek, hiszen a gazdagok legtöbbször nem kőszívűek, csak egyszerűen tudatlanok vagy figyelmetlenek, ezért nem törődnek a szegényekkel.

– Az igazat megvallva attól félek, hogy ha ilyesmiről

komolyan próbálok beszélni, akkor kinevetnek – vallotta be Polly.

– Hiszed-e, hogy az „ilyesmi” igaz? Őszintén akarsz segíteni, hogy megváltozzon? És becsülöd-e azokat, akik ezért fáradoznak?

– Igen.

– Akkor, kedvesem, nem tudsz egy kis nevetést elviselni a jó ügy érdekében? Tegnap azt mondtad, életed alapelve lesz, hogy a saját nemed boldogulásáért küzdj, amennyire és amilyen gyorsan csak tőled telik. Jólesett hallanom, mert biztosra vettem, hogy egyszer be is váltod az ígéreted. Azonban az olyan elv, amely nem bírja ki, hogy kinevessék, fintorogjanak rá, vagy hátat fordítsanak neki, nem érdemli meg, hogy elvnek nevezzék.

– Én igenis csökönyös akarok lenni, a szó jó értelmében, de nem szeretem, ha olyanok neveznek annak, akik nem értik meg a szándékaimat. Pedig csökönyösnek fognak mondani, ha megpróbálom

rávenni őket, hogy józanul gondolkodjanak el valamilyen értelmes kérdésen vagy emberbaráti ügyön. Most régimódinak csúfolnak, de inkább higgyenek annak, noha ez se kellemes, mint hogy amolyan női jogokért harcoló, féktelen reformernek könyveljenek el – mondta Polly, mert ugyan megbocsátott már, emlékezete mégis megőrizte, hányszor nevették, gúnyolták ki, vagy bántak vele lekezelőn.

– A magunknál gyöngébbek, szegényebbek vagy rosszabbak istápolása, amit mi keresztényi könyörületességnek nevezünk, nagyon régi jó szokás, bizony, kedvesem. Ezernyolcszáz évvel ezelőtt kezdődött, és csak azok, akik az akkor kapott szép példát becsülettel követni tudják, csak ők tanulják meg, hogyan lehet valóban boldoggá tenni az életet. Én nem vagyok „női jogokért harcoló, féktelen reformer” – tette hozzá Miss Mills, és elmosolyodott Polly komoly arca láttán –, de hiszek benne, hogy a nők igen sokat tehetnek egymásért, ha nem érdekli őket, hogy „mit gondolnak majd az emberek", ha tiszta szívből csak azt nézik, mi válik társaik és saját maguk javára, ha

tisztázzák, hogyan érdemelhetik ki és élvezhetik Isten adta jogaikat. Annyi útja-módja van ennek, én csak csodálkozom, hogy nem lelnek rájuk. Nem arra kérlek, hogy beszédet tarts, ehhez csak keveseknek van tehetségük, hanem azt szeretném, ha minden lány és asszony tisztában lenne a kötelességével, és ha kell, áldozna kicsit az idejéből vagy az érzéseiből, hiszen annyi a teendő, és ezeket senki sem tudja jobban elvégezni, mint mi magunk.

– Meg fogom próbálni! – mondta Polly, bár pillanatnyilag fontosabbnak érezte, hogy kiérdemelje Miss Mills jó véleményét, mint hogy áldozatot hozzon a neméért. Polly azonban szerencsés volt, mert Miss Mills személyében olyan barátnőre akadt, aki pontosan tudta, milyen hatások lesznek Polly számára a legjótékonyabbak. Miss Mills kedves lénye, csöndes élete pedig példaként is szolgált, és ékesszólóbban beszélt minden szónál.

Polly öltözködés közben átgondolta az ügyet, míg Jenny a szobalány szerepét játszotta mellette, és meg

sem fordult a fejében, hogy új barátnője mire készülődik az érdekében, ha ugyan lesz mersze hozzá.

– Teaparti lesz, kisasszony? – kérdezte Jenny, miközben a fekete selyemruha suhogva röppent ide-oda, Jenny pedig áhítatos tekintettel követte, szerinte ugyanis Polly igazi szépség volt.

– Ó, dehogy, valami előadásféle lesz inkább, azt hiszem – válaszolta nevetve Polly, mert Jenny hálás szolgálatkészsége és szerető tekintete csak megerősítette abban, hogy a Miss Mills kis prédikációjában megfogalmazott cél nagyon is helyes.

Amikor belépett a Shaw-ház társalgójába, jól öltözött lányok pompás köre tárult a szeme elé. Mindegyiküknél finom kis kézitáska, kosárka vagy varrózsák volt, és a nyelvek bizony sokkal szaporábban jártak, mint a tűk, s a fehér ujjak a lehető legjobb indulattal varrtak be fordítva ruhaujjakat, illesztettek hátarészt előre, vagy öltögettek össze gomblyukakat.

– Kedves tőled, hogy ilyen korán jöttél. Kitűnő

helyed lesz itt, Belle és Miss Perkins között, munkának pedig itt ez az aranyos kis ruha, hacsak nem választasz valami mást – mondta Fanny, és a meleg fogadtatáshoz az is hozzátartozott, hogy odaültette a barátnőjét, ahol elképzelése szerint jól fogja érezni magát.

– Köszönöm, inkább egy fehérítetlen pamutinget választanék, ha van, mert valószínűleg nagyobb szükség lesz rá, mint egy kis batisztruhára – válaszolta Polly, és amilyen gyorsan csak tudott, letelepedett, hiszen legalább hat pár lornyon emelkedett föl, Polly pedig nem állhatta, ha bámulják.

Miss Perkins, ez a komor, hideg tekintetű és arisztokratikus orrú ifjú hölgy udvariasan biccentett, majd folytatta a munkáját, amivel kellőképpen fölhívta a figyelmet a két gyémántgyűrűjére. Belle, lévén közlékeny természetű, rámosolygott és bólintott, majd a székét közelebb húzva nyomban nekifogott, és suttogva beszámolt Trix és Tom legutóbbi veszekedéséről. Polly érdeklődéssel hallgatta, és szorgalmasan varrt, de olykor Miss Perkins elegánsan bonyolult ruhájára is

engedélyezett magának egy-egy pillantást, az ifjú dáma ugyanis úgy ült ott, mint egy szobor, finom ujjait tekergette, és körülbelül két öltést teljesített percenként.

A történet kellős közepén Belle fülét izgalmasabb pletyka ütötte meg, s azonnal bele is vetette magát a társalgásba, Polly pedig immár zavartalanul hallgathatta és csodálhatta a csiszolt ifjú hölgyek szellemességére, bölcsességére és könyörületes szellemére valló beszélgetést. Tökéletes bábeli zűrzavar uralkodott, Pollynak azonban sikerült néhány divatos hírfoszlányt elkapnia, amitől némileg ismét megcsappant a felsőbb körök iránti tisztelete.

– Lányok! Lányok! – avatkozott be Fanny nem éppen parlamenti stílusban. – Igazán kevesebbet kellene beszélnetek, és többet varrnotok, különben szégyent hoztok a társaságunkra. Tudjátok, hogy a mi csoportunk a múlt hónapban kevesebb munkát küldött be, mint bármelyik másik, és Mrs. Fitz George azt mondta, nem is érti, hogy tud tizenöt lány ilyen keveset végezni.

– Semmivel sem beszélünk többet, mint az öreg hölgyek. Bárcsak hallottad volna, mit műveltek legutóbb is! Úgy lesz abból sok munka, hogy hazaviszik, megcsináltatják a varrónőjükkel, s aztán mindenkivel elhitetik, hogy rendkívül dolgosak – mondta Belle, aki bájos őszinteséggel bökte ki mindig, amit gondolt.

– Erről jut eszembe, a mama szerint mindenre szükség lesz, amit csak el tudunk készíteni, mert kemény a tél, és a szegények nagyon szenvednek. Akar valamelyikőtök munkát hazavinni és dolgozni a szabadidejében is? – kérdezte Fanny, mint a társaság elnöke.

– Irgalom, csak azt ne! Az egész szabadidőmet elviszi a kesztyűim javítása meg a ruháim átalakítása – felelte Belle.

– Hetenként egyszer találkozunk, szerintem, a mi elfoglaltságunk mellett ennél többet nem lehet elvárni tőlünk. A szegények mindig panaszkodnak, hogy kemény a tél, és sosem elégedettek – jegyezte meg

Miss Perkins, és megvillantotta gyémántgyűrűit, miközben gombot varrt egy rózsaszínű kötényke fonákjára, amelynek kalikó anyaga egyébként is aligha bír majd ki akár egyetlen mosást is.

– Tőlem aztán nem lehet többet kérni, főleg, ha azt nézzük, nyárig még mi mindenről kell gondoskodnom – mondta Trix fontoskodva. – Három asszony dolgozik nekem keményen, és még egy negyedikre is szükségem volna, csakhogy mindenki tele van munkával, az árak pedig olyan szörnyűségesek, hogy teljesen kétségbe vagyok esve, a végén még nekem is munkába kell állnom.

„Itt egy lehetőség Jane-nek” – gondolta Polly, de nem volt mersze „most azonnal megnyilatkozni a társaság színe előtt", tehát úgy döntött, négyszemközt kér majd Trixtől munkát.

– Valóban magasak az árak, de ne felejtsétek el, mennyivel drágább az élet ma, mint azelőtt. Az én mamám nem engedi, hogy lealkudjuk az asszonyok

bérét, azt akarja, hogy igenis fizessük meg őket rendesen, és takarékoskodjunk valami máson, ha már muszáj – mondta Emma Davenport, ez a csöndes, csillogó szemű lány, akit a többiek „furcsá"-nak tartottak, mert egyszerűen öltözködött, pedig az apja milliomos volt.

– Hallgasd csak ezt a lányt, ahogy takarékosságról beszél! Bocsáss meg, te, ugye, rokonságban vagy vele? – kérdezte halkan Belle Pollytól.

– Csak szegről-végről, de én büszke vagyok rá, mert az ő esetében a takarékosság nem krajcároskodás az egyik oldalon, hogy aztán máshol meg rázzuk a rongyot. Ha mindenki követné Davenporték példáját, a dolgozó asszonyok nem éheznének, és a szolgák sem lennének ilyen bajban. Rögtön utánam Emma Davenport itt a legegyszerűbben öltözött, mégis mindenki láthatja, hogy igazi úrilány – mondta Polly melegen.

– És te is az vagy – felelte Belle, aki a maga

hebehurgya módján mindig is szerette Pollyt.

– Pszt! Trixé a pálya!

– Ha megfelelően költenék el a bérüket, nem is bánnám annyira, de ők azt hiszik, ugyanolyan előkelően kell járniuk, mint nekünk, úgyhogy már szinte meg se lehet különböztetni úrnőt és cselédet. A szakácsnőnknek például ugyanolyan kalapja van, mint nekem, no persze olcsóbb anyagból, de a hatás ugyanaz, és még volt képe fölvenni az orrom előtt! Megtiltottam neki, erre persze odébbállt, a papa pedig olyan dühös lett, hogy most nem fogom megkapni a teveszőr sálat, amit megígért.

– Szégyen, gyalázat! – folytatta Miss Perkins, amikor Trix kifogyott a szuszból. – A cselédeknek cselédhez illőn kellene öltözködniük, ahogyan külföldön, akkor nem volna semmi gond. – Miss Perkins ugyanis nemrég tért vissza nagy európai körútjáról, és egy francia szobalányt is hozott magával.

– Perkynek csak a szája jár – suttogta Belle, amint

Miss Perkins odafordult a másik szomszédjához. – Régi csecsebecsékkel fizet a szobalányának, és a múltkor, amikor Betsey az ő levetett bíbor plüssruhájában parádézott, Mr. Curtis valóságos úri kisasszonynak nézte, és meghajolt előtte. Mr. Curtisz orra hegyéig is alig lát el, de a ruhát megismerte, és rettentő elegánsan kalapot emelt. Perky odavan érte, és amikor Betsey kuncogva elmesélte neki az esetet, Perky szörnyű dühös lett, majdnem meg is ütötte. Betsey ugyanolyan fess, és sokkal csinosabb, mint Perky, aki ezt tudja is, és ettől csak még rosszabb a helyzet.

Polly nem állta meg nevetés nélkül, de egy pillanat alatt magához tért, amikor Trix ingerülten kijelentette:

– Hát nekem elegem van a koldusokból! Szerintem a fele szélhámos, és ha magukra hagynánk őket, szépen elmennének dolgozni, és gondoskodnának magukról. Túl nagy a hűhó, ami a könyörületességet illeti, és kész. Nem bánnám, ha végre lenne egy kis nyugta az embernek.

– Könyörületességből sosem lehet elég! – tört ki Polly, egy csapásra megfeledkezve a félénkségéről.

– Ó, igazán? Nos, én veszem magamnak a bátorságot, hogy más véleményen legyek – vágott vissza Trix, és lornyonján keresztül a „legfensőségesebb pillantásá"-t lövellte Pollyra, hogy a lányok kifejezésével éljünk.

Sajnálatos, de itt el kell árulnunk, hogy Polly sosem volt képes ingerültség és támadókedv nélkül szólni Trixhez, vagy akár csak megmaradni a közelében. Próbált úrrá lenni ellenséges indulatain, de sikertelenül, és amikor Trix megjátszotta magát, mint most is, Pollynak erős vágya támadt, hogy fejbe kólintsa. A lornyon különösen bosszantotta, mert Trix semmivel sem volt rövidlátóbb nála, de úgy tett, mintha az lenne, mert ez volt a divat, olyankor pedig, ha valaki ellentmondott neki, fegyvernek használta az ártatlan üveget. A gőgös pillantás, amely Trix ironikusan udvarias válaszát kísérte, fölkavarta Pollyt, az arca hirtelen kipirult, és csillogó szeme is felindultságról

árulkodott.

– Nem hiszem, hogy sokan tudnánk élvezni ezt az önző nyugalmat, miközben kisgyerekek éheznek, és velünk egyidős lányok ölik meg magukat, mert a nyomor nem hagy számukra más kiutat, mint a bűnt vagy a halált.

Hirtelen csönd lett, mert Polly ugyan nem emelte föl a hangját, de annyi méltatlankodás volt benne, hogy még a legléhább lány is beleborzongott az együttérzésbe. Trix elszégyellte magát, mivel azonban maradéktalanul viszonozta Polly ellenszenvét, nagylelkűségből viszont kevesebb szorult belé, nagy gyönyörűségét lelte Polly gyötrésében. Polly persze nem tudta, hogy e tény titkát Tomban kell keresni, aki gyakran emlegette őt a menyasszonyának mint követendő példát, ettől pedig csak nőtt Trix ellenszenve.

– A lapokban megjelenő történetek felét csak a szenzáció kedvéért találják ki, képtelenség elhinni,

hacsak valaki nem imádja a szívszaggató históriákat. Én nem tartozom közéjük, ami pedig a békességet illeti, aligha lesz sok részem benne, amíg Tom gondját kell viselnem – mondta Trix, és még meg is toldotta egy kis kacajjal.

Polly tűje kettétört, de mit számított most ez, ő már kész is volt a válasszal, s az arckifejezése még az éles nyelvű Trixnek is a szavát vette:

– Kénytelen vagyok elhinni, amit a saját szememmel és fülemmel láttam és hallottam. Ti olyan biztonságos, boldog életet éltek, hogy el sem tudjátok képzelni, micsoda nyomorúság vesz körül benneteket. De ha csak egyetlen pillantást vethetnétek rá, ugyanúgy belesajdulna a szívetek, ahogy az enyém belesajdult.

– Szívfájdalomban szenvedsz? Valaki célzott nekem erre, de olyan jó színben voltál, hogy el sem tudtam hinni.

Hát ez bizony kegyetlen volt Trixtől, kegyetlenebb, mint bárki is sejtette, de lám, a lányok nyelve képes

váratlanul mély sebet ejteni, akár az a vékony penge, amit a spanyol asszonyok hordanak a hajukban. Polly elsápadt, Belle látta, és inkább jóindulatún, mint bölcsen azonnal a segítségére sietett:

– Téged sosem vádolt senki azzal, hogy volna szíved, ami fájjon. Polly és én viszont még nem vagyunk elég öregek ahhoz, hogy durvák és hűvösek legyünk, sőt még mindig elég naivak vagyunk, tehát sajnáljuk a boldogtalan embereket, különösen pedig Tom Shaw-t – tette hozzá Belle egy szuszra.

Ez kétélű döfés volt, hiszen Trix egyértelműen vénlánynak számított, Tomot pedig általában balszerencsés áldozatnak tartották. Trix elvörösödött, de mielőtt újra tölthetett és tüzelhetett volna, Emma Davenport szólt közbe, mert abban a tévhitben leledzett, hogy az efféle csatározás komisz dolog, s egyúttal modortalan is.

– Ha már szóba jött a szegények iránti szánalom – mondta a maga kellemes módján –, én bizony sosem

értettem, miért sírjuk végig a könyveket, amelyekben a szegények megpróbáltatásairól olvasunk, és miért találjuk érdektelennek, sőt kellemetlennek, ha a valóságban találkozunk velük.

– A könyvekben átszellemül a valóság, szerintem, ezért tetszik nekünk. De azzal már nem értek egyet, hogy a valóság nem érdekes. Szerintem nagyon is az volna, ha tudnánk, hogyan nézzük és hogyan érezzük át – mondta Polly nagyon halkan, miközben a székét Miss Perkins sarkvidéki köréből kihúzta, és áthelyezte a barátságos Emma mérsékelt égövébe.

– De hogy lehet ezt megtanulni? Fogalmam sincs, mi egyebet tehetnénk azon kívül, amit most teszünk. Nekünk, lányoknak nincs elég pénzünk az ilyesmihez, ha volna, akkor sem tudnánk, hogyan használjuk föl, és az sem illene hozzánk, ha mocskos helyeken szaglászva próbálnánk felkutatni a nélkülözőket – mondta Fanny, aki az utóbbi időben egyre többet gondolt önmaga helyett valaki másra, és így napról napra jobban érdekelték az embertársai.

– Most talán még nem sokat tehetünk, mégis akadnak elvégzetlen feladatok, amelyek szinte egyenest nekünk kínálkoznak. Ismerek egy házat – mesélte Polly, s közben fürgén öltögetett –, ahol minden cseléddel belépése pillanatától fogva az úrnő és leányai foglalkoznak. Rendes viselkedésre tanítják őket, könyveket adnak a kezükbe, olykor értelmes szórakozást találnak ki nekik, és ők hamarosan megérzik, hogy nem afféle szolgának tartják őket, akiknek a lehető legtöbbet kell dolgozniuk a lehető legkevesebbért, hanem a család segítőinek, akiket hűségükhöz mérten szeretnek és tisztelnek. A ház asszonya tudja, mi a kötelessége, vállalja és teljesíti is, éppen olyan lelkiismeretesen, ahogyan tőlük elvárja a munkát, és ennek, szerintem, valahogy így kell lennie.

Ahogy Polly elhallgatott, a kíváncsi szemek tüstént fölfedezték, milyen piros Emma arca, és észrevették, hogy mosoly bujkál a szája sarkában; világos volt tehát, kikre célzott Polly.

– Szóval az összes cselédből szent lesz abban a jól

szabályozott házban? – tört ki Trixből az elfojthatatlan indulat.

– Nem, ez viszonylag ritka, de igenis jobbá válik minden cseléd, aki ott szolgált, akár hálás érte, akár nem. Talán nem kellett volna említenem, de példát akartam hozni arra, hogy mit tudunk tenni mi, lányok. Mindannyian panaszkodunk a cselédekre, mintha magunk is háztartást vezetnénk, de az sosem jut eszünkbe, hogy javítsunk a helyzeten, és jobb hangulatot teremtsünk úrnő és szobalány között. Aztán mást is tehetünk még – tette hozzá Polly belemelegedve. – Legtöbben elegendőnek találjuk a pénzünket sok kis csecsebecsére, szórakozásra, de rögtön szörnyen szegénynek érezzük magunkat, ha munkáért, főleg varrásért kell fizetnünk. Nem mondhatnánk le néhány apróságról, hogy jobban megfizethessük a varrónőt?

– Ezennel kijelentem, én lemondok! – kiáltotta Belle, mert lelkiismeret-furdalása támadt.

– Belle-nek erényrohama van, kár, hogy egy hétig

sem fog tartani – mondta Trix.

– Várd csak ki a végét! – vágott vissza Belle, és elhatározta, hogy igenis ki fog tartani, csak hogy bosszantsa „ezt a gonosz perszónát", volt iskolatársát ugyanis kedvesen így nevezte magában.

– Íme, Belle és az ő új vesszőparipája. Nem lepne meg, ha arról értesülnék, hogy börtönökben szónokol, örökbe fogad éhes, szurtos kis árvákat, vagy értekezéseket osztogat egy nőgyűlésen – gúnyolódott Trix, aki sosem tudta megbocsátani Belle-nek, hogy gyönyörű bőre és rengeteg saját haja van.

– Éppenséggel ennél rosszabbat is tehetnék, és ha választanom kell, inkább töltöm így az időmet, mint hogy a galibáim miatt bekerüljek a lapokba, mint bizonyos ifjú hölgyek – felelte Belle kioktatólag.

– És ha most szünetet tartanánk, és pihennénk egy kicsit, amíg Polly játszik nekünk? Megtennéd, Polly? Mindannyiunknak jót fog tenni, és mindenki szeretné hallani, a többiek nevében is kérlek.

– Akkor nagyon szívesen. – Polly olyan megnyerő készséggel ment oda a zongorához, hogy Trix megrovó tekintetek középpontjába került, s még a szemüvegére sem volt szüksége ahhoz, hogy ezt észrevegye.

Polly sosem volt túl szomorú, zaklatott vagy lusta ahhoz, hogy énekeljen, mert ez majdnem olyan természetes volt neki, mint a lélegzetvétel, és az érzéseit láthatóan így tudta a legtermészetesebben kifejezni. Először tétován végigfuttatta kezét a billentyűkön, mintha még nem tudná, mit is játsszon, majd megállapodott A Sóhajok hídja bánatos, édes melódiájánál. Maga sem tudta, miért ezt választotta, de megérzése telitalálat volt, mert a dal, akármilyen régi volt is, azonnal utat talált a hallgatók szívéhez, Polly pedig szebben énekelte, mint valaha, mert eszébe jutott a kis Jane. A lányok meghatódtak, Polly pedig szinte kilépett önmagából, és amikor megfordult, a fátyolos tekintetekből látta, hogy egy pillanatra mindent elfelejtettek, és egyetlen, azonos érzelemben oldódtak föl.

– Ez a dal mindig megríkat, úgy érzem magam tőle, mintha nem volna jogom ilyen kényelmesen élni – mondta Belle, és leplezetlenül törölgette a szemét egy gyűrött törülközővel.

– Az ilyesmi, mint amiről a dal szól, szerencsére ritka – mondta egy másik lány, aki bizonyára kevés újságot olvasott.

– Bárcsak az volna, de attól félek, nem az, hiszen csak három hete, hogy megismertem egy lányt, aki fiatalabb nálunk, és semmivel sem rosszabb, és aki végezni akart magával pusztán azért, mert el volt keseredve, beteg volt, és szegény – mondta Polly.

– Mesélj róla! – kiáltotta Belle kíváncsian.

Polly érezte, hogy a dal megnyitotta az utat a történet előtt, és elég bátorságot öntött őbelé is. El is mesélte hát, és bizonyára jól adta elő, mert a lányok abbahagyták a munkát, és mire a végére ért, már nemcsak a melegszívű Belle szeme volt könnyes. Trix is megadta magát, Miss Perkins pedig olyannyira ellágyult,

hogy amikor ismét a rózsaszínű kötényke fölé hajolt, a kezén valami sokkal fényesebben csillogott, mint a két gyémánt. Fanny fölkapott egy sévres-i porcelántányért, belehelyezett egy öt-dollárost, majd körbeadta.

– Lányok, tudom, szívesen segítetek a kis Janenek, hogy „újrakezdhesse, és ezúttal jobban csinálja” – mondta Polly szavait idézve.

Jó érzés volt látni, milyen gyorsan előkerülnek a kis bukszák, és milyen nagylelkűen ontják a tartalmukat a tányérba, amikor pedig Belle is beletette az aranygyűszűjét, lelkes taps tört ki.

– Tessék, vedd ezt – mondta sugárzó vidámsággal –: nálam soha nincs pénz, valahogy nem marad meg a kezem közt, de azt már nem hagyhatom, hogy tőlem semmi se kerüljön a tányérba.

Fanny átadta Pollynak a gyűjtés eredményét, és ő olyan hálás, boldog arccal szedte össze az adományt, hogy a lányok szívesen adtak volna többet is, ha lett volna miből.

– Nem is tudom, hogy köszönjem meg – mondta, és megbicsaklott a hangja. – Ezzel nagyon sokat segítettetek Jennyn, és ahogyan csináltátok, az kétszer annyit ér, mint maga a pénz, mert ebből látni fogja, hogy vannak barátai, és megérzi, hogy igenis van számára hely a világon. Engedjétek, hogy cserébe dolgozzon nektek. Ő nem alamizsnát kér, hanem csak munkát és egy kis kedvességet, mi pedig akkor tesszük vele a legnagyobb jót, ha gondoskodunk róla, hogy mindkettőt megkapja.

– Annyi varrnivalót adok neki, amennyit csak akar, és amíg dolgozik rajta, nálunk lakhat – tört rá Trixre a jóindulat.

– Nincs szüksége lakásra, köszönöm. Miss Mills megosztotta vele az otthonát, és saját gyermekének tekinti Jane-t – válaszolta Polly, és büszkesége elégtételnek érezte már ezt á puszta tényt is.

– Micsoda drága öregasszony! – kiáltotta Belle.

– Szeretném megismerni. Szabad? – suttogta

Emma.

– Hogyne, bárkit boldogan bemutatok neki. Miss Mills csöndes kis öreg hölgy, de rengeteg jót tesz az embereknek, és tőle aztán meg lehet tanulni, mi a segítség legbölcsebb módja.

– Mesélj erről. Én igazán szeretném teljesíteni a kötelességemet, de olyan homályosak a gondolataim, fogalmam sincs, hogyan kezdjem – mondta Belle.

Az ujjak is gyorsabban dolgoztak, miközben a szívek és a fejek befogadták az új ötleteket és terveket, amelyek Polly igaz történetei, okos célzásai nyomán születtek. Polly az utóbbi időben sokat beszélgetett Miss Millsszel, és gyorsan leszűrte önzetlen életének tanulságát. A lányok érdekesebbnek találták ezt, mint a pletykát, részben az újdonság varázsa miatt, ez kétségtelen, ám lelkesedésük, amíg tartott, őszinte volt. Sokan egy hét alatt elfeledkeztek az egészről, de Polly erőfeszítése nem veszett kárba, mert Emma, Belle és Fanny megmaradt Jane barátnőjének és kedves

támogatójának, a szegény gyermek pedig csakugyan úgy érezte, mintha valóban újjászületett volna, mégpedig egy másik, boldog világra.

Polly nemsokára tapasztalhatta, milyen jót tett neki magának is a dolog, hiszen az első aprócska áldozat megnyitja az utat a többi előtt, és egyetlen, szívből jövő mozdulat, amellyel a világ sorsán akarunk javítani, később meglepően megkönnyíti a saját mindennapos feladatainkat is. Polly akkor jött rá erre, amikor az élete apránként könnyebbé, vidámabbá vált, és a kiegyenlítődés szép törvénye nemesebb célokat és örömöket adott neki, mint amilyeneket elveszített. Néhány tanítványa szülei igazi művelt emberek voltak, az ilyenek pedig mindig hamar fölfedezik a másik emberben a kultúra jegyeit, akárhol találkoznak is vele. Először Polly vidám arca, szerény modora és becsületes munkája vonzotta őket, hamarosan azonban már nemcsak a jó tanárt látták benne, hanem ennél többet. Rájöttek, hogy Pollynak igazi tehetsége van a zenéhez, hogy keresi az alkalmat, amikor segíthet, és hogy hálás szívvel válaszol minden kedvességre és rokonszenvre.

Szerencsére azok, akik képesek megérezni az ilyen tulajdonságokat, értékelni is tudják. Ezek az emberek kimutatták Polly iránti tiszteletüket és megbecsülésüket, mégpedig olyan tapintatosan, hogy az a legérzékenyebb büszkeséget se sértse; keresték a kedvét, és amikor fizetésre került a sor, a pénz mellé őszinte köszönetet is adtak, az pedig még a legalantasabb munkát is megfosztja a megaláztatás minden árnyékától.

Néhány ilyen munkaadó sokat tett Pollyért, a zene pedig, amelyet ő játszott nekik, hálát sugárzott, és vidám visszhangokat hagyott hátra a szép nagy házakban.

Ahogyan pillangó-ismerősei elmaradoztak, Polly utat talált egy barátságos, méhek lakta kasba, ahol megtanították rá, hol keresse az életet megédesítő, egészséges mézet. Miss Mills révén, aki sokuk tanácsadója és vigasztalója volt, Polly megismerkedett egy kis közösséggel, szorgos, vidám, független lányokkal, akik mindannyian valami célt tűztek ki maguk elé, mindnek volt valamilyen továbbfejlesztendő

tehetsége és becsvágya is a sikerhez, a munkájukat pedig türelemmel és kitartással, reménnyel és bátorsággal végezték. Polly itt azonnal megtalálta a helyét, mert ebben a kis világban a szeretet és a szabadság uralkodott, a tehetség, az erő és a jellem állt az első helyen, míg a pénz, a divat és a rang egyszerűen nem is létezett; hiszen itt, akárcsak odakint, a nagyvilágban, a tehetség akkor virágzott a legjobban, amikor a szegénység volt a főkertész. Ezek a méhek fiatal tanárnők voltak, akik a soványka fizetésért nagyon megdolgoztak, fiatal művészek, akik ceruzával, festékkel, vésővel igyekeztek a művészetek fővárosáig, Rómáig eljutni, fiatal írónők, akik alig várták, hogy kitüntethessék magukat, ifjú énekesnők, akik nagy sikerekről álmodoztak, és olyanok is, akik egyetlen kis tűvel fölfegyverkezve az önállóságért küzdöttek, mint szegény Jane.

A kívülállók szemében Polly kemény munkával, eseménytelenül töltötte a telet, ő maga is így vélekedett, de amikor eljött a tavasz, az új erények télen elültetett és az igyekezet napsugarával érlelt magvai csírázni

kezdtek Pollyban, ezt mindenki látta megkettőzött erejéből és kedvességéből, jóval azelőtt, hogy maga is észrevette volna ezeket a hó alól kibúvó, májusi virágokat.

XI. FEJEZET TILTOTT GYÜMÖLCS

„Majd meghalok egy kis szórakozásért! – állapította meg Polly egy reggel, miután kinyitotta az ablakot, és a napfénytől meg a fagyos levegőtől nekipezsdült a vére, és csillogó szeme is arról árulkodott, hogy majd szétveti a lendület, az egészség és a túláradó jókedv. – Most már igazán ki kell rúgnom a hámból! Ez így nem mehet tovább. Mihez kezdjek?”

Polly morzsákat szórt a galambok elé, amelyek naponta eljöttek a szokásos elemózsiáért; s miközben elnézte fényes nyakukat, rózsás lábukat, erősen törte a fejét, és igyekezett kitalálni valami különleges szórakozást, hiszen olyan régóta zárta palackba a jókedvét, hogy az már szinte ellenőrizhetetlenül forrongott.

– Operába megyek – jelentette ki hirtelen a galamboknak. – Sokba kerül, tudom, de jó az előadás, és a zene hallatlan élvezet. Igen, veszek két olcsó jegyet, és értesítem Willt. Szegény fiú, legalább annyira

ráfér egy kis szórakozás, mint énrám.

Azzal Polly a barátságos kis kosztosok nagy döbbenetére lerántotta az ablakot, és izgatott sürgésforgásba kezdett, miközben énekelt, és magában beszélt, mintha lehetetlenség volna csöndben maradnia. Jó korán elindult az első órájára, hogy előtte legyen még ideje megvásárolni a jegyeket, és remélte, hogy az előkészített ötdolláros elég lesz, mert tartott tőle, ha drágább, sem tud majd ellenállni a kísértésnek. De ettől a vívódástól megmenekült, mert amikor a pénztárhoz ért, a bezárt ablak és a csalódott arcok láttán tudta, nincs remény.

– Nos, nem érdekel, valahová akkor is elmegyek szórakozni – mondta nagy eltökéltséggel, mert a csalódás még inkább meghozta az étvágyát. A színházi műsor azonban nem kínált semmi vonzót, és már sietnie is kellett az órára, zsebében a pénzzel, amely égette, a fejében pedig a legmerészebb, egymást kergető tervekkel. Délben nem ment haza ebédelni, hanem fagylaltot evett, és iparkodott egyedül is vidám, ünnepi

hangulatba kerülni. Ez persze kudarcba fulladt, miután pedig körülnézett a képkereskedések táján, elindult órát adni Maudnak, de ugyancsak nehéznek érezte elfojtani a vágyait és visszavedleni pedáns kis tanárnővé.

Szerencsére nem sokáig kellett erőt vennie az érzésein, mert Fanny a következővel fogadta:

– Tudsz jönni?

– Hová?

– Nem kaptad meg az üzenetemet?

– Nem mentem haza ebédelni.

– Tom azt szeretné, ha ma este operába mennénk, és… – de Fanny nem jutott tovább, mert Polly lelkendezve fölkiáltott, és tapsolt örömében.

– Operába? Hát hogyne mennék. Egész nap erről álmodoztam, reggel megpróbáltam jegyet venni, de nem kaptam, és azóta is ezen búslakodom, most meg… ó,

hát ez nagyszerű!

Pollyt annyira magával ragadta az öröm, hogy önkéntelenül is ugrott egyet.

– Akkor gyere át teára, aztán együtt öltözünk, és szép kényelmesen elkocsizunk Tommal, aki ma mennyei kedélyállapotban van.

– Hazaszaladok a holmimért – mondta Polly, és ott nyomban elhatározta, hogy megvásárolja a legszebb kesztyűt, amit csak kapni lehet a városban.

– Odaadom a fehér köpenyemet és minden egyéb apróságot, amit csak akarsz. Tudod, Tommy szereti, ha a társaságában lévő hölgyek jó fényt vetnek rá – mondta Fanny, majd visszavonult egy szépségápoló szundítás céljából.

Polly tüstént elhatározta, hogy eredeti tervével ellentétben nem fogja kölcsönkérni Becky legjobb kalapját, hanem vesz magának egy újat, mert pillanatnyi izgatott állapotában semmilyen túlzás nem tűnt a

szemében tékozlásnak, tekintve a rendkívüli alkalmat. Maud órája feltehetően nem volt olyan alapos, amilyennek lennie kellett volna, mert Polly fejében úgy kavarogtak a kalapok, kesztyűk, estélyi köpenyek és legyezők, hogy Maud kedvére gyilkolhatott ütemet és dallamot. Abban a pillanatban, hogy az óra véget ért, Polly elrohant, és nemcsak a kesztyűt vette meg, hanem a kalapot is a tartójával együtt, kellett ennyi illúzió, meg egy rózsaszínű krepprózsát, ami már hetek óta kísértette egy kirakatban.

– Őrült költségekbe verem magam, attól félek, de egyszerűen rám jött a bolondóra, inkább egy hétig kenyéren és vízen élek, és összegyűjtöm, amit most elverek. Muszáj szépnek lennem, Tom olyan ritkán hív bárhova is! Csak most az egyszer szeretnék olyan lenni, mint a többi lány, jól akarom érezni magam, nem akarok folyton arra gondolni, mi helyes, és mi nem. Na, most ezzel a rózsaszínű szalaggal megkötjük, és akkor maradt még időm a legjobb galléromat is feltűzni – mondta, és az összes dobozát a feje tetejére állítva kereste azt a bizonyos szalagot.

Maud éppen egy redowát játszott a nappaliban, amikor Polly belibbent, mégpedig úgy, mint aki valósággal esdekel egy táncért, így hát Tom, aki történetesen a nappaliban tartózkodott, nem állt ellen, hanem Polly derekát megragadva bemutatta a létező legbonyolultabb figurákat, míg Maud ujjai bele nem fáradtak a játékba.

– Hát ez nagyszerű volt! Ó, Tom, nagyon köszönöm a ma esti meghívást. Éppen úgy éreztem, itt az ideje alaposan kiszórakozni magam – kiáltotta Polly nyakában a kalapjával és olyan szétzilált hajjal, mintha szélviharba került volna.

– Örülök. Én magam is így éreztem, gondoltam hát, rendezhetünk egy helyes kis családi mulatságot – mondta Tom, és láthatóan elégedettséggel töltötte el Polly lelkesedése.

– Trix beteg? – kérdezte Polly.

– Egy hétre New Yorkba ment.

– Aha, nincs otthon a macska, cincognak az egerek.

– Pontosan; gyere, ropjunk még egyet! Mielőtt azonban elkezdhették volna, szörnyű látvány tárult a szemük elé. Tom kiskutyája ugyanis a szájába kapott egy igen fontos csomagot, és elindult vele kifelé a szobából. Polly összecsapta a kezét, és kétségbeesetten felkiáltott:

– A kalapom! Jaj, a kalapom! Estére!

– Hol? Mi? Melyik? – és Tom rémülten tekingetett jobbra-balra.

– Snip bekapta. Mentsd meg! Mentsd meg!

– Azonnal! – vetette bele magát Tom az üldözésbe.

Snip láthatóan úgy vélekedett, a játékot egyenest az ő kedvéért találták ki, hallatlanul élvezte tehát a versenyt, beszáguldozta az egész házat, s közben rázta az értékes csomagot, mintha holmi egér volna, a

gazdája pedig mindhiába szaladt utána, füttyöngetett és parancsolt, nem tudta odacsalogatni. Polly mélységes aggodalommal követte, Maud pedig annyira nevetett, hogy Mrs. Shaw leküldte a szobalányát, és megkérdeztette, ugyan kinek van éppen hisztérikus rohama. Végül egy szánalmas vakkantás jelezte odalentről, hogy a tolvajt elfogták, majd Tom is előbukkant, egyik kezében a kutyát tartotta a tarkójánál fogva, a másikban pedig Polly dédelgetett kalapját.

– A kis betyár, éppen marcangolni kezdte, amikor elcsíptem. Attól tartok, az egyik kesztyűdet megette, ugyanis nem találom, és ez a másik is elég rendesen össze van rágva – mondta Tom, és kiráncigálta Snip fogai közül a szakadt kesztyűt, amelyhez a kutya még most is csökönyösen ragaszkodott.

– Megérdemlem – nyögte Polly. – Egyáltalán nem kellett volna újat vennem, de ma este különösen káprázatos akartam lenni, és most tessék, máris bűnhődöm a kilengésért.

– Volt még valami más is? – kérdezte Tom.

– Csak a legjobb mandzsettám és gallérom; feltehetően megtalálod majd őket a szenesvödörben – mondta Polly az elkeseredettség nyugalmával.

– Láttam valami fehéret az ebédlő padlóján, amikor átrohantam rajta. Szaladj érte, Maud, a károkat pedig majd orvosoljuk – mondta Tom.

És bezárta a bűnöst a cipőszekrénybe, ahol az higgadtan összegömbölyödött, és tüstént álomba merült.

– Nem esett bajuk – jelentette Maud, és visszaszolgáltatta az elveszett kincseket.

– A kalapomnak se, amiért mélységesen hálás vagyok – mondta Polly, miután olyan megható gonddal vizsgálta meg a kalapot, hogy Tomon erőt vett a hunyorgás.

– Én is, mert ez bizony ritka helyes kis darab – mondta Tom elismerőn.

Tomnak egyébként gyengéje volt a halványpiros rózsa, és Polly talán tudta is ezt.

– Attól tartok, túl vidáman fest – mondta Polly kétkedő tekintettel.

– Egy csöppet sem, inkább a menyasszonyokéhoz hasonlít. Biztosan jól áll. Vedd csak föl, lássuk!

– Így a világért sem, hiszen összevissza kócolódtam. Ne is nézz rám, amíg rendes külsőt nem öltök, és el ne mondd senkinek, hogyan viselkedtem! Azt hiszem, ma egy kicsit elment az eszem – mondta Polly, majd megmenekített ékességeit összeszedve elindult Fanny keresésére.

– Az esztelenség nagyon jól áll neked, Polly, próbáld újra! – felelte Tom, és Pollyt nézte, míg ő nevetve és a kócosságtól még csinosabban kiment az ajtón. – Öltöztesd föl ezt a lányt, és őrjítő, észbontó szépség lesz belőle – tette hozzá Tom halkabban, és Maudot átkarolva visszament a társalgóba.

Polly azonban meghallotta, és tüstént el is határozta, olyan „őrjítő és észbontó” lesz, amilyen csak tud, „csak egyetlen estére", mondta magában, és a lépcsőkorláton áthajolva örömmel állapította meg, hogy a tánc és a kutyakergetés hatására Tom már egyáltalán nem olyan elegáns, mint akit skatulyából húztak elő.

A barátnők együtt teáztak odafönt, és ezt Polly a fényűzés csúcsának tekintette, majd mindketten tükröt ragadva nekiláttak szépítkezni. Mivel merész hangulatban volt, Polly kibontotta szokásos fonatait, és leengedte dús, hullámos, barna haját, hogy teljes bőségében pompázzon, nem beszélve a halántékán és homlokán kunkorodó, veszélyes kis fürtökről. A megmenekített gallér és a kézelők feltűzése olyan feladat volt, amelyre teljes erőből összpontosítania kellett, akárcsak az aprócska szépségtapasz fölragasztása, amit az állgödrétől kicsit balra helyezett el, és ami szokatlan kihívásnak számított, mert Pollynak eszébe sem jutott volna ilyesmivel foglalkozni, ha egy szinte láthatatlan kis karcolás ürügyül nem szolgált volna. A fehér köpenyt, amelynek csuklyáját lenyűgöző

minta díszítette, méltó komolysággal öltötte magára, és redőit a tükör előtt hol közelről, hol távolabbról szemlélve, hosszasan igazgatta. De amikor a kalap is a fejére került, Polly visszafojtotta a lélegzetét, míg az biztosan nem ült a helyén, a rózsaszínű virág pedig csak úgy ragyogott a haj zuhatag fölött, és Fanny közölte, hogy az egész „észbontóan hat”. Mikor pedig a sikernek ezt a fokát elérte, Polly képtelen volt megállni, hogy kölcsön ne kérjen Fannytól két aranyszínű karkötőt a csuklójára, továbbá egy fehér kis legyezőt, tükröcskével a közepén.

– Zsebre is tehetem őket, ha úgy érzem, túlságosan ki vagyok csípve – mondta Polly, és fölhúzta a karkötőket; de miután a legyezőt is hozzápróbálta, képtelenségnek érezte, hogy letegye, olyan csábítóan csillogtak.

Fanny egy pár háromgombos kesztyűvel tette teljessé Polly megelégedését. Tom elismerően üdvözölte:

– Íme, van kiben gyönyörködniük az isteneknek és a férfiaknak! Polly, káprázatos vagy!

Polly úgy érezte, hogy a „mulatsága” már meg is kezdődött.

– Hát nem lenne Pollyból gyönyörű menyasszony? – kérdezte Maud, és a két lány körül keringve megpróbálta eldönteni, hogy kék vagy fehér köpenyt viseljen-e, amikor majd felnő, és operába jár.

– De még mennyire! Engedje meg, hogy gratuláljak, Mrs… Sydney – tette hozzá Tom, és szertartásosan meghajolt, miközben gonosz tekintetet vetett Fannyre.

– Ugyan már! Hogy mered?! – kiáltotta Polly, és pirosabb lett, mint a rózsája.

– Ha ma este még operába akarunk menni, talán jobban tennénk, ha indulnánk, a kocsi már jó ideje vár – jegyezte meg Fanny hűvösen, és szokatlanul kimért mozdulatokkal kivitorlázott a szobából.

– Nem tetszik, Polly? – suttogta Tom, miközben lefelé mentek a lépcsőn.

– De, nagyon.

– A mindenit!

– Annyira szeretem a zenét, hát hogyne tetszene?

– Én Sydröl beszélek.

– Én viszont nem.

– Igazán megpróbálkozhatnál vele.

– Majd meggondolom.

– Ó, Polly, Polly, hová akarsz kilyukadni?

– Az utcára, bukfenc formájában – mondta Polly, mert megcsúszott a lépcsőn, de erre már Tom is abbahagyta a nevetést, és a kocsihoz vezette Pollyt, ahol Fanny már helyet foglalt.

„Ez aztán pazar!” – mondta Polly magában, ahogy tovagördültek, és olyasformán érezte magát, mint Hamupipőke érezhette az első bálja előtt, csakhogy Polly, Hamupipőkével ellentétben, most két királyfira is gondolhatott. Fannynek szemlátomást nem sok kedve volt beszélgetni, Tom pedig olyan nevetséges stílusban folytatta a társalgást, hogy Polly kijelentette, nem hajlandó odafigyelni, s azzal dudorászni kezdte az opera egyik részletét. De így is hallott minden szót, és elhatározta, hogy amint alkalma nyílik rá, megfizet Tomnak a pimaszságáért.

Jegyük az erkélyre szólt, és jóformán még helyet sem foglaltak, amikor az ifjúság történetében oly gyakori, figyelemre méltó egybeesések egyike folytán Mr. Sydney és Fanny régi barátja, Frank Moore ültek le pontosan mögöttük.

– Ó, te gazember! Szándékosan csináltad! – suttogta Polly, amikor szomszédai üdvözlése után visszafordulva kaján fintort fedezett föl Tom arcán.

– Szavamra, nem. Ez a vonzás törvénye, értsd meg.

– Ha Fanny nem bánja, engem nem zavar.

– Fanny, úgy látszik, beletörődött.

Valóban így lehetett, mert Fanny vidáman nevetgélt és beszélgetett Frankkel, míg Sydney lopva Pollyt nézte, mint aki nem egészen érti, hogy lett ilyen hirtelen szépséges pillangó a szürke lárvából. Közismert, hogy a nők többsége életében nagyon fontos szerepet játszik az öltözködés, és még a legokosabbak is kénytelenek olykor beismerni, milyen nagy boldogságot szerez nekik egy csinos ruha, egy szépen elkészített frizura vagy egy kalap, amely arcuk legelőnyösebb vonásait emeli ki. Egy nagy ember egyszer azt mondta, azért ébredt benne vonzalom szeretett felesége iránt, mert amikor először megpillantotta, a hölgyön fehér muszlinruha volt, a széke támláján pedig egy kék sál. A ruha megragadta a figyelmet, megtorpant, hogy megcsodálja, aztán már a ruha viselőjének okos beszéde keltette föl az érdeklődését, míg végül a nő kedvessége a szívét is

meghódította. Nem a legfinomabb ruhával lehet a legtöbbet elérni, hanem azzal, amelyik leginkább tükrözi az egyéni ízlést és karaktert. Polly nem volt nagyon bölcs, de érezte, hogy körülötte mindenki a szokásosnál vonzóbbnak találja, és Tom odaadását, Sydney érdeklődését és Frank leplezetlen csodálatát szerényen az új kalapnak tulajdonította, vagy még inkább a kasmír, a selyem és a hattyútoll szerencsés együttesének, amely, mint afféle jótékony lepel, bűnök sokaságát rejtette el mások szeme elől, és az ifjú hölgy rangjára emelte a kis zenetanárnőt.

Polly máskor kicsúfolta volna az ilyesmit, ma este azonban egyetlen szó nélkül elfogadta, sőt kifejezetten élvezte is; megcsillogtatta a karkötőit a férfiak előtt, és igen kellemes volt éreznie, hogy bájosnak találják. Egyvalamiről azonban elfeledkezett, éspedig arról, hogy a köztetszést arató képre saját vidámsága teszi föl a koronát, hiszen oly boldogan adja át magát a szórakozásnak. A zene és a fény, a kosztümök és a társaság lázba hoztak Pollyt, és ettől sok minden lehetségessé vált, amit egyébként eszébe sem jutott

volna akár kimondani, akár megtenni. Nem akart ő flörtölni, valahogy „jött magától", ő pedig tehetetlen volt, mert ha már egyszer belement, lehetetlen volt abbahagynia, ráadásul Tom is noszogatta, Sydney pedig azzal az újonnan ébredt érdeklődéssel a szemében nézett rá. Polly flörtölése oly szerény utánzata volt a lányok közt dívó kacérkodásnak, hogy Trix és társai rá sem ismertek volna, de egy kezdőtől ez is szép volt, és Polly akkor este végre megértette, mi benne az igézet: úgy érezte, mintha hirtelen vadonatúj ajándékra lelt volna, és most tanulná, hogyan kell használni annak tudatában, hogy veszélyes, ám éppen ezért varázslatos.

Tom eleinte nem tudta mire vélni az egészet, bár a változást igen előnyösnek ítélte, végül arra a következtetésre jutott, hogy Polly megfogadta a tanácsát, és „kivetette a hálóját Sydre", ahogyan szellemesen megfogalmazta. Sydney, lévén szerény ember, semmi ilyesmit nem gondolt, egyszerűen úgy vélekedett, hogy a kis Polly kezd igen bájos nővé cseperedni. Azóta ismerte Pollyt, hogy a lány először látogatott el a városba, és mindig is kedvelte; ezen a

télen érdeklődéssel figyelte, sikerül-e Pollynak megvalósítania a terveit, és tőle telhetőn igyekezett segíteni is; de mostanáig eszébe se jutott, hogy bele is szerethet Pollyba. Most azonban úgy érezte, hogy nem értékelte kis barátnőjét kellőképpen, és olyan ragyogónak, szeretnivalónak találta, hogy elfogta a sajnálat, amiért a lány nem lehet mindig ilyen csinos és vidám, és nem érezheti mindig ilyen jól magát, pedig alighanem nagyszerű feleség lesz belőle, és ki tudja, nem volna-e valóban itt az ideje, hogy ő, Sydney, végre megállapodjon, ahogy a nővére szokta neki tanácsolni. Ilyesféle gondolatok jártak a fejében, ahogy elnézte az előtte ülő fehér kis alakot, aki átadta magát a zene bűvöletének, és mindenkit szokatlanul jókedvűnek és szépnek talált. Már sokszor látta ezt az operát, de még sosem tűnt ilyen szépnek; talán azért, mert nem látott maga mellett egy ilyen őszinte, fiatal arcot, amely olyan ékesszólóan tükrözte a muzsika és a mese hatását, hogy képtelenség volt nem olvasni bennük. Polly nem tudta, hogy a férfi ezért hajol hozzá olyan sűrűn, és mond neki ezt-azt, az arckifejezését sem tudta mire vélni, de azért nagyon kedvére való volt.

– Ne csukd be a szemed, Polly, mert annyi csintalanság van benne ma este, hogy öröm látni – szólt rá Tom, miután egy darabig azon mélázott, vajon tudja-e Polly, milyen hosszú és kunkori szempillája van.

– Eszemben sincs megjátszani magam, de a zene annyival jobban tudja elmondani a történetet a színjátéknál, hogy az se baj, ha csak a felét látom annak, ami a színpadon történik – felelte Polly reménykedve, hogy Tom nem veszi észre okosan visszanyelt könnyeit.

– Nekem viszont a játék tetszik jobban; tudom, a zene nagyszerű, mégis teljes képtelenség, hogy a szereplők teli torokból közöljenek egymással rettentő titkokat. Nem tudok hozzászokni.

– Ez azért van, mert benned több a józan ész, mint a költészet. Engem nem zavar ez a képtelenség, és szinte kedvem volna megvigasztalni azt a szegény, sebzett szívű lányt – mondta Polly egy sóhaj kíséretében, amikor a legszívszaggatóbb jelenet után

leereszkedett a függöny.

– Ez a hogyishívják egy nagy tökfilkó, nem veszi észre, hogy a lány imádja; a valóságban mi, férfiak azért nem vagyunk ilyen szamarak – jelentette ki Tom, akinek igen határozott véleménye volt sok olyasmiről, amiről nagyon keveset tudott, és a véleményét nem is rejtette véka alá.

Polly arcán furcsa mosoly suhant át, aztán a lány gyorsan a szeme elé kapta a látcsövet.

– Azt hiszem, néha igenis szamarak vagytok – mondta. – A nőket viszont arra tanítják, hogy álarcot hordjanak, és ez valószínűleg magyarázat az előbbire is.

– Nem értek egyet. Nagyon is kevés manapság a kendőzés, bárcsak több lenne, legalábbis néha! – tette hozzá Tom, mert eszébe jutottak azok a virágzó ifjú hölgyek, akiknek könyörgő tekintete arra kérte, hogy ne hagyja elfonnyadni őket a szülői ágon.

– Remélem, nem lesz több; mindenesetre gyanítom,

hogy sokkal gyakoribb a leplezkedés, mint sejtené az ember.

– Mit tudhat maga tört szívekről és tönkretett életekről? – kérdezte Sydney, és mosolyognia kellett a lány mélázó hangján.

Polly rápillantott, és fölragyogó arca tele lett nevetős gödröcskékkel.

– Nem sokat; rám csak eztán kerül a sor.

– Nem tudlak elképzelni, amint kibontott hajjal kóborolsz a világban, és egy kőszívű szerelmest siratsz – mondta Tom.

– Én sem; nem az én stílusom.

– Nem, Miss Polly jól palástolt érzelmeire csak rózsás bőre színe változásából lehetne következtetni, mert ő maga tovább mosolyogna, mint a regényekben szokás; vagy jámbor nővér válna belőle, ápolná a himlőben vagy valami más, fertőző kórban szenvedő,

szívtelen szerelmest, végül angyalin távozna az élők sorából, a férfit pedig emésztené örökre a bűnbánat és a megkésett szerelem.

Polly méltatlankodó tekintetet vetett Sydneyre, miközben az ráérősen gúnyolta képzeletbeli életpályáját, ami ugyancsak bosszantotta a lányt, mert ki nem állhatta, ha érzelgősnek tartják.

– Ez sem az én stílusom – mondta határozottan –: megpróbálnám túltenni magam rajta, ha pedig nem sikerülne, igyekeznék a kudarcot is a lehető legjobban viselni. A csalódástól még nem muszáj eszét veszíteni egy nőnek.

– De vénlánynak se kell maradnia, főleg, ha csinos és jó; ezt el ne felejtsd, és egyetlen fafejű bűneiért ne állj bosszút az egész emberiségen – nevetett Tom a lány őszinteségén.

– Szerintem a legkevésbé sem lehetséges, hogy Miss Pollyból akár ez, akár amaz váljék – tette hozzá Sydney, és olyan tekintetet vetett rá, amiből világosan

kiderült, hogy a palástolás még nem ment Polly rózsás arcszínének a rovására.

– Ott van például Clara Bird. Csak egyszer láttam, amióta férjhez ment, de hogy milyen csinos! – Azzal Polly ismét visszavonult a látcső mögé, mert úgy érezte, hogy a társalgás kezd túl személyessé válni.

– No látod, ő a viszonzatlan vonzalomra egészen más orvosságot talált. Azt beszélik, Belle bátyját szerette, de az nem viszonozta a szerelmét, hanem elment Indiába, és tönkretette az egészségét, mire Clara hozzáment egy nála húsz évvel idősebb emberhez, most pedig azzal vigasztalódik, hogy ő a város legjobban öltözködő asszonya.

– Akkor ez lehet az oka – mondta Polly, miután Tom befejezte a hosszúra nyúlt pusmogást.

– Minek?

– Hogy olyan fáradt a pillantása.

– Én nem látom annak – ellenkezett Tom, miután a látcsővel alaposan szemügyre vette Clarát.

– Nem is gondoltam, hogy észre fogod venni.

– Én viszont értem, mire gondol, Polly; manapság sok nő szemében látni ilyen fáradtságot – mondta Sydney Polly válla fölött.

– Mibe fáradt úgy bele? Az öregúrba? – kérdezte Tom.

– És önmagába – tette hozzá Polly.

– Esküdni mernék rá, hogy mostanában francia regényeket olvasol; azokban ilyenek a hősnők – rikkantotta Tom.

– Én egyet sem olvastam, ön viszont, fiatalúr, nyilván igen, pedig jobb lenne, ha abbahagyná.

– Nem érdekelnek túlzottan, csak azért olvasom őket, hogy ne felejtsek el franciául. No de mégis, mi

tette önt ilyen bölccsé, hölgyem?

– A megfigyelés, uram. Szeretem nézni az emberek arcát, és bizony ritkán látok olyan felnőttet, akinek az arca tökéletesen boldog volna.

– Ez bizony igaz, Polly, és ha jól belegondolunk, nem is fogsz. Jómagam is csak egy olyat ismerek, amelyik mindig boldognak látszik, az pedig itt van.

– Hol? – kérdezte Polly kíváncsian.

– Nézz egyenesen előre, akkor meglátod.

Polly nézett is, de csak a saját arcát látta a kis tükörben, a legyező közepén, amit Tom fölemelt, és nevető szemekkel kukucskált át fölötte.

– Boldognak látszom? Örülök. – Azzal Polly alaposan szemügyre vette magát.

Mindkét fiatalember a kislányos hiúság naiv megnyilvánulását látta ebben, és megmosolyogta Pollyt,

ő azonban a szépségnél valami mélyebbet keresett a tükörképen, és örült, hogy nem találta meg.

– Vonzó kis kép, ugye, Polly?

– A kalapom rendesen áll, a többi pedig már nem is érdekel. Láttál már képet Brummelről, a szépfiúról? – kérdezte gyorsan.

– Nem.

– Nos, íme, a modernizált változata. – Azzal Polly Tom felé fordította a legyező tükrös felét.

– Van más arckép is a galériájában? – firtatta Sydney, mintha a sok csacsiság egyetlen részletéből sem szeretne kimaradni.

– Még egy.

– Mi a címe?

– Egy úriember arcképe – és a tükröcske két

másodpercig egy hálás arcot tükrözött vissza.

– Köszönöm; örülök, hogy nem hoztam szégyent a nevemre – mondta Sydney, és belenézett a vidám, kék szemekbe, azok pedig szavak nélkül mondtak köszönetet Sydney sok kedves, a nők számára felejthetetlen, apró figyelmességéért.

– Nagyon jó, Polly, gyorsan haladsz – suttogta Tom, és helyeslőn összeveregette sárga kesztyűit.

– Nyughass! Jóságos ég, hogy itt milyen meleg van! – És Polly a szemöldökét ráncolta, amivel nagy gyönyörűséget szerzett Tomnak.

– Gyertek ki, együnk egy fagylaltot; futja az időnkből.

– Fanny egészen elmerült a beszélgetésben, a világért sem akarom zavarni – mondta Polly, mert azt képzelte, barátnője ugyanúgy élvezi az estét, mint ő. Ez persze óriási tévedés volt, Fanny csak megjátszotta magát, és bár örömmel csatlakozott volna hozzájuk,

nem tette, hacsak egy bizonyos valaki határozott jelét nem mutatja, hogy hiányzik neki. Ez a valaki azonban nem hiányolta, Fanny tehát tovább csevegett, miközben a csalódás dühe marcangolta, és azon morfondírozott, hogy tud Polly ilyen jókedvű és ilyen önző lenni.

Polly úgy érezte, mintha kicserélték volna. Hátradőlt, mint akit egészen levesz a lábáról a meleg, és engedte, hogy Sydney legyezze, a szolgálatért pedig egy virággal fizetett – ez rettentően szórakoztatta Tomot, bár egy kissé bosszantotta, hogy őt régi barátként kezelik, aki nem is számit.

– Rajta, Polly, fel a győzelemre! Áldásomat adom rá – suttogta, amikor a függönyt újra fölhúzták.

– Ez csak része a mulatságnak, úgyhogy ne nevess, te tiszteletlen fiú – suttogta vissza Polly olyan hangon, amit Sydneyvel sosem használt.

Tomot nem lelkesítette túlzottan a kettejükkel szembeni bánásmód különbsége, a „fiú” szó pedig kifejezetten sértette a méltóságát; kis híján betöltötte a

huszonegyet, Pollynak több tiszteletet kellene tanúsítania. Sydney ugyanakkor szívesen lett volna Tom helyében, aki fiatal, jóképű, és afféle kedves régi jó barát, lám, milyen élvezetesen oktatja ki a lány; Polly viszont mindkettejükről elfeledkezett, amint újra fölcsendült a muzsika, bőven hagyott hát időt egyiknek is, másiknak is, hogy őt nézze, és elgondolkodjon önmagáról.

Az előadás után, kifelé menet Polly meghallotta, hogy Fanny odasúgja Tomnak:

– Mit gondolsz, mit szól majd ehhez Trix?

– Mihez?

– Hát ahhoz, ahogyan ma este viselkedtetek.

– Nem tudom, és nem is érdekel; hiszen csak Pollyról van szó.

– Hát éppen ez az: Trix nem bírja Pollyt.

– Én viszont igen, és nem látom be, miért ne érezhetném magam ugyanolyan jól, mint Trix.

– Ha nem vigyázol, túlságosan megszokod, hogy jól érezd magad.

Polly fölébredt.

– Örülök neki, és Syd is.

– Én csak a te érdekedben beszéltem.

– Ne nyugtalankodj miattam, éppen elég kioktatásban van részem, többet már nem tudok elviselni. Gyere, Polly!

Polly belekarolt Tomba, de a szíve dühösen sajgott, mert ez az egy fél mondat, hogy „hiszen csak Pollyról van szó", rosszulesett neki. „Mintha én nem is számítanék, egy senki volnék, csak arra születtem volna, hogy másokra dolgozzak, és szórakoztassam őket! Fanny és Tom tévednek, azért is meg fogom mutatni nekik, hogy Polly bizony fölébredt – gondolta

méltatlankodva. – Miért ne érezhetném magam ugyanolyan jól, mint a többiek, különben is csak Tomról van szó” – tette hozzá magában keserű mosollyal, mert eszébe jutott Trix.

– Elfáradtál, Polly? – kérdezte Tom, és lehajolt, hogy a lány arcába nézzen.

– Igen, abba, hogy egy senki vagyok.

– Ó, hogy lennél senki, hiszen te Polly vagy, és ennél különb már nem is lehetnél! – mondta melegen Tom, mert valóban szerette Pollyt, ebben a pillanatban különösen.

– Azért örülök, hogy így gondolod, kellemes, ha szeretik az embert. – Polly ismét sugárzó arccal nézett föl rá.

– Mindig is kedveltelek, hát nem tudod? Már az első látogatásod óta.

– Mégis agyongyötörtél.

– Igen, de most nem gyötörlek.

Polly nem válaszolt, és Tom az alkalomhoz képest túlzott aggodalommal kérdezte:

– Vagy mégis, Polly?

– Nem ugyanúgy, mint régen, Tom – felelte a lány, de a hangja nem csengett igazán természetesen.

– Nos, akkor ez soha többé nem fog előfordulni.

– De igen, képtelen vagy megállni – és Sydneyre pillantott, aki előttük ment Fannyvel.

Tom nevetett, és a tülekedésben közelebb húzta magához Pollyt.

– Hát nem tetszett, hogy a szívszerelmeid miatt ugratnak? – nézett rá csúfondáros gyöngédséggel. – Nos, ha rajtam múlik, ilyesmi többet nem fordul elő. Szegénykém, hát nem elég, hogy tönkresilányították a kalapját, még a kedélyét is földúlták?

Polly nem állta meg nevetés nélkül, és a tolongás ellenére is nagyon élvezte a lassú utazást az erkélyüléstől a kocsiig, mert Tom olyan figyelmesen bánt vele, hogy Polly bizony sajnálta, amikor végre kiértek.

Otthon vidám kis vacsorát rögtönöztek, majd Polly burleszk operát adott elő, a hallgatóság pedig gurult a nevetéstől, Polly ugyanis újra jókedvre hangolódott, és elhatározta, hogy mielőtt egyhangú életét újrakezdené, alaposan kimulatja magát.

– Igazán nagyon köszönöm, ragyogóan éreztem magam! – mondta búcsúzáskor.

– Én is; ismételjük meg holnap – mondta Tom, és még mindig fogta a kezet, amelyről segített lehúzni egy makrancos kesztyűt.

– Most jó ideig nem lehet, megártana nekem – válaszolta Polly a fejét rázva.

– Nem hiszem. Jó éjszakát, „édes Miss Milton", ahogy Syd nevezett. Aludj, mint egy kisangyal, és ne

álmodj arról, aki… jaj, majd elfelejtettem, hogy tilos az ugratás – azzal Tom színpadiasan elköszönt.

„Hát most kész, vége az egésznek” – gondolta Polly, és hosszas virrasztás után végre álomba merült. De nem így volt, és Polly mulatsága végül többe került a kesztyű és a kalap áránál, hiszen tiltott gyümölcsöt kóstolt, és bűnhődnie kellett érte. Ő csak jól akarta érezni magát, és ebben még nem volt semmi rossz, ám sajnos engedett a csinos, fiatal lányokat kísértő sok apró szeszélynek, és ezzel többet ártott másoknak, mint önmagának. Ez után az este után Fanny hűvösebb lett hozzá. Tom továbbra is arról álmodozott, bárcsak Trix legalább feleolyan kellemes társaság lenne, mint Polly, Mr. Sydney pedig nekilátott légvárakat építeni.

XII. FEJEZET A NAPOS OLDAL

– Megnyertem a fogadást, Tom.

– Nem is tudtam, hogy fogadtunk.

– Nem emlékszel, azt mondtad, Polly három hónap alatt bele fog fáradni a tanításba, én meg azt, hogy nem?

Miért, hát nem fáradt bele?

– Egy csöppet sem. Egyszer már én is azt hittem, számítottam is rá, hogy betoppan, és lógó orral közli, hogy nem bírja tovább. De valahogy az utóbbi időben szinte kivirult, mindig jókedvű, láthatóan szereti a munkáját, ráadásul olyan fáradtnak és idegesnek sem látszik, mint eleinte. A három hónap lejárt, Tommy, fizesd meg a tartozásodat.

– Rendben van, mit kérsz?

– Fizethetsz kesztyűben. Arra mindig szükségem

van, és a papa úgyis komor arcot vág, valahányszor pénzt kérek.

Elhallgattak, Fanny újrakezdte a gyakorlást, Tom pedig egy széken terpeszkedve és állát a karján, azt pedig a támlán nyugtatva, ismét átadta magát a mélázásnak.

– Mintha Polly mostanában nem jönne olyan gyakran, mint azelőtt – szólalt meg nemsokára.

– Igen, úgy látszik, nagyon elfoglalt, azt hiszem, új barátai vannak… öreg hölgyek, varrólányok és hasonlók. Hiányzik a társasága, de tudom, nemsokára úgyis belefárad a jó kislány szerepébe, és visszajön hozzánk.

– Ebben csak ne legyen olyan biztos, hölgyem. – Tom hangjában volt valami, ami Fannyt arra késztette, hogy hátraforduljon.

– Hogy érted ezt? – kérdezte.

– Hát elég feltűnő, hogy Polly egyik új barátja éppen Sydney. Még nem figyelted meg, hogy Polly szokatlanul vidám, mire ez a nagyon is kézenfekvő magyarázat?

– Ostobaság! – mondta Fanny élesen.

– Remélem, az – válaszolta Tom hűvösen.

– Miből gondoltad? – firtatta Fanny, és gyorsan visszafordult, hogy elrejtse az arcát.

– Ó, hiszen állandóan Sydbe és Pollyba botlok, azonos útvonalon járnak; Polly úgy fest, mint aki valami különösen becses dologra lelt, Syd pedig olyan, mint aki se lát, se hall, úgy el van telve Pollyval. Csodálkozom, hogy még nem vetted észre.

– Észrevettem.

Most Tomon volt a meglepődés sora, mert Fanny hangja furcsán csengett. Egy darabig kitartóan nézte, de csak rózsás füleket és egy lehajtott fejet látott.

Elkomorult, és csüggedt füttyentéssel újra a karjára támasztotta az állát.

– Szegény Fanny! – dünnyögte magának. – Mindketten nyakig vagyunk a slamasztikában.

– Nem gondolod, hogy jó dolog volna? – kérdezte Fanny, miután megpróbálkozott néhány drámai taktussal.

– De igen, Sydnek.

– Nem Pollynak? Hiszen Syd gazdag, okos, és össze sem lehet vetni a magadfajta mihasznákkal. Kell ennél több egy lánynak?

– Fogalmam sincs, de én nem tudom elképzelni ezt a házasságot.

– Ne legyél irigy kutya, Tom.

– Az isten áldjon, engem merőben testvéri érdeklődés fűz Pollyhoz. Nagyszerű lány, neki egy

misszionáriushoz vagy valamilyen reformerhez kellene feleségül mennie, akkor aztán lehetne afféle vezérlő csillag vagy ilyesmi. Szerintem a finom hölgy szerepe nem illik hozzá.

– Szerintem igen, és remélem, lesz rá esélye is – mondta Fanny, de láthatóan uralkodnia kellett magán.

– Szerencse, hogy így gondolkozol, Fanny! – Tom jelentőségteljesen bólintott, mintha a szavai többet jelentenének, mint amennyit Fanny megsejtett belőlük. – Ne felejtsd – tette hozzá –, én semmiről sem tudok, csak merő föltevés, hogy esetleg valami flört folyik. De nyugodtan állíthatom, semmi az egész.

– Idővel kiderül. – Aztán Fanny énekelni kezdett. Közben Tom lovát fölszerszámozták, így hát, miután szokatlan gyengédsége jeleként megsimogatta a nővére fejét, fölkészült a távozásra.

– Igazad van, kedvesem – mondta vigasztalóan –, csak a jókedved ne veszítsd el. – Nem sikerült valami elegánsan kifejeznie együttérzését, de legalább a

szívéből jött, és Fanny hálás volt érte, bár csak ennyit mondott:

– Nehogy a nyakad törd, Tommy!

Amint Tom kihúzta a lábát a házból, az ének, amilyen hirtelen kezdődött, olyan hirtelen abba is maradt, és Fanny csak ült és töprengett, arcán a kétely és a gyötrelem kifejezése váltotta egymást.

– Nos, nem tehetek mást, mint hogy várok! – mondta végül, és kétségbeesett tekintettel összecsapta a kottát. – De igen, tehetek – tette hozzá egy perc múlva –, ma Pollynak szabadnapja van. Meglátogatom, és ha bármi van a dologban, meg fogom tudni.

Fanny a kezébe hajtotta a fejét, és megrázkódott; aztán olyan sápadtan és eltökélten állt föl, mint akinek szörnyű végzetével kell szembenéznie, majd magára kapva a kabátját, elindult Pollyhoz, és szedte a lábát, amennyire csak a méltósága engedte.

Szombaton délelőtt Polly takarítani szokott, így hát

kendővel a fején és nagy köténnyel a derekán találta, éppen az utolsó simításokat végezte a rendes kis szobán, az pedig olyan tisztán tündökölt, amilyenné a víz, a levegő és két kéz munkája csak tehette.

– Minden fogadásra kész. Gyorsan ledobom a munkaruhámat, és Polly, a cseléd máris átalakul Pollyvá, az úrnővé. Szép tőled, hogy korán jöttél; vedd le a kabátodat. Megint egy új kalap? Te tékozló teremtés! Hogy van édesanyád és Maudie? Szép idő van ma, ugye, sétálunk egyet?

Mire Polly elhadarta az üdvözlésnek szánt mondatait, már le is ültette Fannyt maga mellé a kis kanapéra, és a mosolygása olyan ragályosnak bizonyult, hogy Fanny képtelen lett volna nem visszamosolyogni.

– Kíváncsi voltam, mi mindent csinálsz mostanában. Te nem jöttél el beszámolni róla, én pedig már kezdtem aggódni miattad – mondta Fanny, és belenézett barátnője tiszta szemébe.

– Annyi dolgom volt, de tudtam, téged nem

túlságosan érdekelnek, hiszen csupa olyasmi, amiért te nem lelkesedsz – felelte Polly.

– Az óráid azelőtt nem kötötték le az összes idődet. Azt gyanítom, hogy nemcsak adsz, hanem veszel is órákat – mondta Fanny, és játékosan szigorú arckifejezéssel leplezte aggodalmát.

– Így van – felelte Polly higgadtan.

– Miből? Szerelemből?

Polly hirtelen elpirult és fölnevetett.

– Nem. Barátságból és jó cselekedetből – mondta, de tekintetével kerülte Fannyt.

– Ó, igazán? Megtudhatom, hogy ki a tanárod?

– Több is van, de a legfontosabb Miss Mills.

– Ő irányít a jó cselekedetekben, de ki adja a barátságleckéket?

– Csupa aranyos lány! Bárcsak megismernéd őket, Fanny! Olyan okosak, tettre készek, kedvesek és vidámak, olyan jót tesz nekem, valahányszor találkozom velük! – kiáltotta Polly lelkes arccal.

– Ez minden? – És Fanny a csalódás és a megkönnyebbülés furcsa keverékével nézett rá.

– Látod, mondtam, hogy a ténykedésem nem fog érdekelni, és így is van, hiszen a te ragyogó kalandjaidhoz képest minden unalmas és prózai. Beszéljünk másról – mondta Polly, és maga is megkönnyebbültnek látszott.

– Jóságos ég, melyik hódolód küld neked ilyen csodás ibolyacsokrot mindjárt korán reggel? – kérdezte Fanny, mert most vette észre a zongora tetején díszelgő lila kis csokrot.

– Minden héten küld nekem egyet, tudja, mennyire szeretem. – Polly szeméből csak úgy sugárzott az öröm és a büszkeség.

– Fogalmam se volt róla, hogy ennyire odavan érted – mondta Fanny, és lehajolt, hogy megszagolja a virágot, de egyúttal a mellette fekvő kártyát is elolvassa.

– Ne csúfolj miatta, most már tudod. Sosem beszélek róla, mennyire szeretjük egymást, mert az ilyesmi az idegenek szemében ostobaságnak tűnik. Will nem tud teljesen az lenni, ami Jimmy volt nekem, de igyekszik, és én nagyon szeretem ezért.

– Will? – Polly összerezzent, Fanny olyan éles hangon kiáltott föl, aztán hirtelen elpirult, majd elsápadt, mert meglepetésében fölborította a csinos kis vázát.

– Hát persze, miért, kire gondoltál? – kérdezte Polly, és gyorsan fölitatta a vizet, nehogy a zongorának baja essék.

– Ne is törődj vele; azt hittem, esetleg ártatlan kis flörtöt folytatsz valakivel. Tudod, felelősnek érzem magam, hiszen megígértem édesanyádnak, hogy vigyázok rád. A virágok nagyon kedvesek. A fejem viszont annyira fáj, szinte azt se tudom, mit művelek ma

délelőtt.

Fanny hadart, és kényszeredett nevetéssel ült vissza a kanapéra, miközben azon morfondírozott, nem hazudott-e Polly. Polly szemlátomást olvasott a gondolataiban, és a kártyát fölemelve mindentudó tekintettel fordult Fanny felé.

– Azt hitted, Mr. Sydney küldte? Nos, tévedtél, és ha legközelebb kíváncsi vagy valamire, kérlek, egyenesen kérdezz rá. Az sokkal rokonszenvesebb, mint ha a társalgásunk hátsó gondolatokat takar.

– Ugyan, drágám, ne legyél rám mérges, csak ugrattalak. Az a buta Tom a fejébe vette, hogy van valami köztetek, engem pedig egész természetesen érdekelt.

– Tom! Mit tud vagy mit törődik ő az én ügyeimmel? – kérdezte Polly.

– Többször találkozott veletek az utcán, és mert mostanában őt is jobban érdeklik az érzelmek, regényt

költött köréd és Sydney köré.

– Lekötelez az érdeklődése, de köszönöm, kár rám pazarolnia.

Fanny következő produkciója újabb meglepetéssel szolgált, egyrészt ugyanis szégyellte magát, másrészt nagyon meg volt könnyebbülve, s nem tudta, mit mondjon, ezért inkább hisztérikus sírógörcsbe menekült, amitől Polly haragja egy csapásra, gyöngédséggé változott.

„Hát ezt a bánatát rejtegette előlem egész télen? Szegénykém, bárcsak előbb tudtam volna!” – gondolta Polly, miközben vigasztalón veregette Fanny hátát, kölnivizet szagoltatott vele, és együttérző megjegyzéseket tett a fejfájásra, de óvatosan kerülte a másik női gyötrelem, a szívfájdalom témáját.

– No, most már jobban érzem magam. Jó ideje szükségem volt egy kiadós sírásra, s látod, rendbe is jöttem. Ne törődj vele, Polly, ideges vagyok, és fáradt, az utóbbi időben túl sokat táncoltam, a

gyomorpanaszaim pedig szomorúvá tesznek. – Fanny megtörölte a szemét, és nevetett.

– Hát persze; pihenésre, kényeztetésre van szükséged, én meg korholtalak, pedig különösen kedvesen kellett volna bánnom veled. Most mondd meg, mit tehetek érted! – mondta Polly bűnbánó arccal.

– Beszélj hozzám, mesélj el mindent magadról. Úgy látszik, neked nincs annyi gondod, mint másoknak. Mi a titkod, Polly? – És Fanny nedves szemmel, bánatos arccal nézett föl Pollyra, aki kölnivizes pamaccsal hűsítette barátnője arcát.

– Hát – kezdte Polly lassan –, egyszerűen csak igyekszem mindennek a jó oldalát nézni, és ez bámulatosan sokat segít. El sem tudod képzelni, mennyi jóságot és vidámságot lehet a legkevésbé ígéretes dolgokban találni. Csak keresni kell.

– Nem tudom, hogyan kell – mondta Fanny csüggedten.

– De megtanulhatod, én is megtanultam. Régen annyit zsörtölődtem, háborogtam, és olyan boldogtalan tudtam lenni, hogy semmire sem voltam jó. Még most is előfordul, többször is, mint illene, de igyekszem uralkodni magamon. Egyre könnyebben megy. „Gyűrd le a gondjaidat, és azzal félig már orvosoltad is” – mondja Miss Mills.

– Minden olyan ellentmondásos és idegesítő – nyűgösködött Fanny.

– Ugyan mi miatt kell neked idegeskedni? – kérdezte Polly kíváncsian.

– Egy sereg dolog miatt – kezdte Fanny, de elhallgatott, mert valahogy szégyellte beismerni abbéli bánatát, hogy nem vehet új szőrméket, tavasszal nem mehet Párizsba, és nem tudja magába bolondítani Mr. Sydneyt. Kétségbeesetten kutatott valami elfogadhatóbb után, és elkeseredett hangon válaszolta: – A mama állandóan gyengélkedik, Tom és Trix szüntelenül civódnak, Maud egyre önfejűbb, a papa

pedig mindig ideges az üzleti ügyei miatt.

– Hát ez szomorú, de nincs benne semmi kétségbeejtő. Nem segíthetnél valahogy? Az talán használna.

– Nem, én nem tudok bánni az emberekkel, nincs hozzá tehetségem, de azt tisztán látom, mit kellene tenni.

– Ahelyett hogy ezen búsulsz, legyél te magad vidámabb. A többieken is segít az, ha téged jókedvűnek látnak.

– Tom is éppen ezt mondta: „Csak ne veszítsd el a jókedvedet!” De hát, istenem, hogyan, amikor minden olyan fárasztó és ostoba?

– Ha van lány a világon, akinek munkára van szüksége, hát az te vagy! – kiáltotta Polly. – Olyan korán lett belőled ifjú hölgy, hogy huszonkét éves korodra belefáradtál mindenbe. Bárcsak nekifognál valaminek, tüstént rájönnél, mennyi tehetséged és energiád van!

– Annyi sok lányt ismerek, aki halálosan unja a divatos életet, mint én, de nem tudja, mihez kezdjen. Szeretnék utazni, de a papa szerint nem engedhetjük meg magunknak, így hát csak lézengek, és sehogy se boldogulok.

– Sajnállak benneteket, gazdag lányokat, hiszen annyi lehetőségetek van, mégsem tudtok élni velük. A helyetekben alighanem én se volnék különb, de most az az érzésem, ha sok pénzem volna, nagyon boldog és hasznos tudnék lenni.

– Te anélkül is az vagy. No jó, nem háborgok többet. Menjünk, sétáljunk egy jót, és el ne mondd, hogy idejöttem sírni, mint egy gyerek!

– Soha! – mondta Polly, és fölvette a kalapját.

– Be kellene ugranom néhány helyre – mondta Fanny –, de most úgy érzem, többé látni se bírom a lányokat. Borzalmas állapot ez, ugye?

– És ha ehelyett velem jönnél, és az én barátnőimet

látogatnánk meg? Nem finom hölgyek, nem is szertartásosak, de élénk, különös, mégis kellemes emberek. Gyere, jól fogsz szórakozni.

– Megyek – kiáltotta Fanny, és mintha kifejezetten jót tett volna neki a zápor. – Milyen rokonszenves kis öreg hölgy! – tette hozzá, amikor kifelé menet megpillantotta a fürgén öltögető Miss Millst a varrnivalóval megpakolt asztal mellett.

– Látod, itt egy gazdag nő, aki tudta, hogyan szerezzen boldogságot a pénzzel – mondta Polly. – Ötvenéves koráig szegény volt, aztán csinos kis vagyont örökölt, és rögtön tudta, mire használja föl. Ezt a házat ajándékba kapta, de ahelyett hogy egyedül lakná, szegényeket költöztetett ide, akiknek rendes, tiszta otthonra volt szükségük, de a kevéske pénzükkel semmire sem jutottak. Én is közéjük tartozom, és tudom, mennyit ér, amit értem tesz. Alattam két özvegyasszony lakik, fölöttem diákok, a hátsó társalgót szegény Mrs. Kean és a sánta fia lakják, a Miss Mills szobájából nyíló kis hálószoba pedig Jennyé. Mindenki

annyit fizet, amennyit tud, s ettől függetlennek érezzük magunkat, de ez a drága öregasszony ezerfélét csinál, amit pénzzel nem lehet megfizetni, és a gondoskodása az egész házon meglátszik. Szívesebben mennék férjhez és laknék saját otthonomban, de ha nem így lesz, legszívesebben olyan kedves vénlány lennék, mint Miss Mills.

Polly olyan elszánt arccal és nyomatékos hangon mondta ezt, hogy Fanny elnevette magát, a vidám hangra pedig fölkapta a fejét, és körülnézett egy gyerekkocsit toló fiatal lány, majd rájuk mosolygott.

– Micsoda gyönyörű szemek! – súgta Fanny.

– Igen, ő a kis Jane – válaszolta Polly, miután elhaladtak egymás mellett, és ő egy barátságos „Jó sétát, Jenny!"-vel üdvözölte a lányt. – A házban mindenki segít a másiknak, így amikor szép idő van, és Jenny sétálni megy, magával viszi Johnny Keant is. Johnny anyja ilyenkor pihenhet egy kicsit, a séta is jót tesz mindkét gyereknek, és a jó szomszédság is csak

erősbödik. Miss Mills ötlete volt, Jenny pedig örül, ha segíthet, úgyhogy kész gyönyörűség hagyni, hogy valóban segítsen.

– Máskor is hallottam már tőled Miss Millsről. Az a gyanúm, egyszer mégis halálosan meg fogja unni, hogy mindennap csak ott ül, és kis főkötőket meg alsószoknyákat varr – jegyezte meg Fanny, miután néhány percig eltöprengett Jenny történetén.

– De hiszen nem ül ott egyfolytában. Az emberek fölkeresik a gondjaikkal, és ő is ellátogat hozzájuk, és a szappantól a levesig, a halott szemfedőjétől az élőnek járó vigaszig mindenfélével igyekszik segíteni. Ha szegény emberekhez megy, néha elkísérem, hiszen minden színdarabnál izgalmasabb emberek életét és történeteit hallgatni.

– Hogy bírod elviselni a szörnyű látványt és a hangokat, a rossz levegőt és azt a rettenetes szegénységet?

– Nem minden olyan rettenetes. Jó és szép dolgok

is vannak körülöttük, csak szem kell hozzá, hogy az ember észrevegye. Ilyenkor mindig elégedett leszek, mert rádöbbenek, milyen gazdag is vagyok, és ez arra késztet, hogy mindig mindent szívesen megtegyek ezekért a szegény teremtésekért.

– Ó, Polly, te jóság! – És Fanny gyöngéden megszorította barátnője karját, s azon gondolkodott, vajon csak ez idézte-e elő Pollyban a változást.

– Két új barátnőmet, Miss Millst és Jennyt már láttad, most bemutatok neked még kettőt – mondta Polly egy kapu előtt, és előreszaladt egy hosszú lépcsősoron. – Rebecca Jeffrey ragyogó lány, és nagyon tehetséges, de nem engedi, hogy zseninek nevezzük, én azonban tudom, egy szép napon híres lesz; rendkívül szerény, de a munkáját komolyan veszi. Lizzie Small rézmetsző, és csuda helyes kis képeket csinál. Együtt laknak Beckyvel, és példásan gondoskodnak egymásról. Ez a műterem az otthonuk, itt dolgoznak, esznek, alszanak és élnek, és mindent megfeleznek. Egymáson kívül senkijük sincs a világon, mégis vidámak

és szabadok, mint a madarak; igazi barátnők, akiket senki sem választhat el egymástól.

– Álljon csak közéjük egy szerelmes, hamar vége szakad a barátságuknak – mondta Fanny.

– Nem hiszem. Nézz rájuk, és meg fog változni a véleményed – felelte Polly, és kopogott az ajtón, amelyre két szerény táblácskát rögzítettek.

– Tessék! – szólt ki egy hang, és Fanny belépett.

Tágas, szokatlanul berendezett, fölülről megvilágított szobában találta magát, két lány társaságában. Az egyikük a sarokban állt, egy jókora agyagfigura előtt. Magas, markáns arcú, átható tekintetű lány volt, finom formájú fejét rövid, göndör haj keretezte. Fannyt az arc és az alak egyaránt meghökkentette, bár az arc nem volt csinos, az alakot pedig félig eltakarta egy nagy, agyagos kötény. Az asztalnál, ahová a legtöbb fény esett, egy törékeny, vékony arcú, nagy szemű, fakó hajú lány ült – egész kis álomszerű lénye feloldódott a munkában, ahogy az asztal fölé hajolt, és ügyesen

forgatta a szerszámait.

– Becky és Bess, legyetek üdvözölve! Bemutatom barátnőmet, Fanny Shaw-t. Beugrottunk, mert errefelé kószáltunk, folytassátok nyugodtan a munkátokat, és hagyjátok, hogy mi, lusták megcsodáljunk benneteket.

A két lány mosolyogva rábólintott Polly szavaira; Bess karosszéket tolt oda Fannynek, Becky pedig műértő szemmel mérte végig a jövevényt, mint aki az emberek lelkébe lát. Aztán mindketten folytatták a munkájukat. Beszélgetni kezdtek.

– Éppen te kellesz nekem, Polly, tűrd föl a ruhád ujját, és mutasd a karod! Itt valahogy félresikerültek az izmok, a te karod kiváló lesz – mondta Becky, és megpaskolta a szobor gömbölyű karját, miközben Fanny döbbenettel nézte.

– Hogy haladsz? – kérdezte Polly, és levette a kabátját, majd föltűrte a ruhája ujját, mintha mosogatáshoz készülődne.

– Lassan. A gondolat egyre tisztább, és én igyekszem olyan gyorsan követni, ahogy a kezem bírja. Jobb lett az arc, mit gondolsz? – mondta Becky, és levett egy nedves vásznat, hogy megmutassa a szobor fejét.

– Milyen szép! – kiáltotta Fanny, és egyre növekvő tisztelettel szemlélte a szobrot.

– Neked mit mond? – kérdezte Rebecca hirtelen felcsillanó szemmel.

– Nem tudom, szentnek vagy múzsának, istennőnek vagy a végzet asszonyának szánod-e, én csak egy gyönyörű nőt látok benne, aki nagyobb, szebb és megnyerőbb, mint bárki, akit valaha is láttam – válaszolta Fanny, lassan fogalmazva meg a hatást, amit a szobor váltott ki belőle.

– Ügyes, Fanny! – tapsolt Polly. – Nem hittem volna, hogy ilyen jól megérzed, büszke vagyok rád. Becky biztosan megengedi, elmondom hát, hogy nemrégiben arról beszélgettünk, milyennek kell lennie a

nőnek, Becky pedig kijelentette, megformázza nekünk a jövő asszonyát, ahogyan ő képzeli. És most itt van, s ahogy mondtad, nagyobb, szebb és megnyerőbb, mint a mai asszonyok, mégis igazi nő. Csak azt nem tudjuk még, mi legyen a kezében. Mi lenne a legmegfelelőbb szimbólum? Neked mi a véleményed?

– Adjatok jogart a kezébe, szép királynő lenne belőle – felelte Fanny.

– Nem, a nőket túl sokáig hívták királynőnek, csakhogy az ő királyságukban nem érdemes uralkodni – mondta Rebecca.

– Akkor egy segítő férfit formázz mellé – javasolta Polly.

– Nem, az én asszonyom egyedül fog állni, magának kell boldogulnia – mondta Rebecca eltökélten.

– Tegyél gyermeket a karjába – hangzott a javaslat Bess kuckója felől.

– Nem, még azt sem, dajkánál többnek kell lennie.

– Tartson szavazóurnát a kezében – rikkantotta egy új hang, és ahogy hátrafordultak, furcsa nőt pillantottak meg a kanapén.

– Köszönöm a javaslatot, Kate. Az urnát a többi jelképpel együtt a lábához fogom tenni, mert tűt, tollat, palettát és seprűt is elhelyezek valahol, hogy érzékeltessem, mennyi mindenhez ért, a szavazóurna pedig majd azt fejezi ki, hogy joga is van a tehetségét használni. Egyébként mi újság? – Azzal Rebecca kinyújtotta agyagos kezét, amelyet a jövevény szívélyesen megszorított.

– Képzeljétek, lányok, Anna Olaszországba megy! – mondta Kate, és fiúsan hátratolta a kalapját.

– Hiszen ez nagyszerű! Hogyan? Talán örökölt? – kérdezték.

– Nem, de mindannyian tudjuk, Anna mennyire vágyik Olaszországba, és hogy eddig hiába

reménykedett. Miss Burton is tudta, és most, hogy évekre Olaszországba megy, magával viszi. Miss Burton egy barátnőt akar maga mellett tudni, és a társaságán kívül semmit sem kér Annától, ő pedig természetesen tűzbe megy érte. Hát nem csodálatos?

– Ki ez? – súgta Fanny Pollynak, aki behúzódott az egyik sarokba.

– Ó, hát Kate King, az írónő. Istenem, micsoda faragatlanság, hogy be se mutattalak! Kate, íme, a csodálod, Fanny Shaw, az én szeretett barátnőm! – kiáltotta Polly, és maga elé tolta Fannyt, aki oly nagy tisztelettel tekintett a kopottas öltözékű fiatal nőre, mintha csupa bársony és hermelin borítaná; Kate ugyanis írt egy sikeres könyvet, amely véletlenül éppen akkor divatos olvasmánynak számított.

– Itt az ebédidő, lányok, ami engem illet, magammal hoztam az enyémet, hiszen sokkal vidámabb dolog együtt enni. Üljünk össze, és csapjunk egy nagy lakomát – mondta Kate, majd kirakott egy zacskó

narancsot és jó néhány szelet szilvás kalácsot.

– Nekünk szardíniánk, sós kekszünk és sajtunk van – közölte Bess, és villámgyorsan lepakolta az asztalt.

– Várjatok egy percet, máris hozzáteszem a részemet – kiáltotta Polly, és fölkapva a kabátját, elrohant a közeli fűszereshez.

– Meg fogsz hökkenni a viselkedésünkön, Fanny, de nevezd csak pikniknek ezt az egészet, és mélyen hallgass arról, hogy micsoda szörnyűségeket láttál nálunk – mondta Rebecca, miközben kést élesített egy virágcserép peremén, Kate pedig egymáshoz nem illő tányérokat és széles kelyheket rakosgatott az asztalra.

– Befejezésül igyunk kávét. Bess, tedd oda forrni a tejet! – tette hozzá Becky, és csészéket, poharakat, bögréket varázsolt elő.

– Hoztam diót, egy csupor dzsemet és némi süteményt. Fanny szereti az édességet, mi pedig szeretjük a vendéget előkelően megvendégelni –

röppent be Polly, és az asztalra helyezte a részét.

– Hát akkor essetek neki, hölgyek, szolgáljátok ki magatokat. Ne törődjetek vele, hogy nincs elég tányér, vegyétek ki a szardíniát a farkánál fogva, és töröljétek a kezeteket a barna papírszalvétákba – mondta Kate, és olyan gyönyörűséggel mutatott példát, hogy a többiek vidáman követték.

Fanny már sok elegáns ebéden vett részt, de egyiket sem élvezte jobban, mint ezt a furcsa kis pikniket a műteremben; hiszen annyi szabadság, báj, jóindulat, művészi érzék és kedv járta át az egészet, hogy Fanny rögtön otthon érezte magát. Evés közben beszélgettek a lányok, ő pedig figyelt, és bármilyen regényes történettel fölért az, ahogyan ezek a fiatal nők megvitatták a terveiket, becsvágyaikat, sikereiket és vereségeiket. Új világ tárult föl előtte, hiszen ezek a lányok mintha merőben más emberfajtához tartoztak volna, mint az ő barátnői, akiknek életét az öltözködés, a pletyka, a mulatság vagy a fáradt unalom szabta meg. Ezek a lányok merték vállalni, hogy még mindig lányok,

és csak úgy sugárzott belőlük a jókedv és a fiatalság; a könnyelmű felszín alatt azonban mindegyikük egy életcélt dédelgetett, amely megnemesítette őket, erőt, megelégedést adott, és minden nap cselekvésre, új erőfeszítésre ösztönözte őket.

Fanny éppen olyan lelkiállapotban volt, hogy megérezte ennek a másik világnak a szépségét, hiszen lelke mélyén egyre elégedetlenebb volt önmagával, céltalan életével. „A férfiaknak tisztelniük kell az ilyen lányokat – gondolta –, igen, és szeretniük is kell őket, mert függetlenségük dacára nagyon is nőiesek. Bárcsak volna olyan tehetségem, amiért érdemes élni, akkor nekem is ugyanolyan jó lenne, mint ezeknek a lányoknak! Ettől tud Polly mindig megújulni, ettől válik a társasága vonzóvá Sidney szemében, és ezért szereti őt mindenki. Ezt nem vásárolhatom meg pénzen, hiába vágyom rá."

Közben Fannyék a legkülönfélébb témákat vitatták meg nőies lelkesedéssel és nyíltsággal. Művészet, erkölcs, politika, társadalom, könyvek, vallás, háztartás,

öltözködés és takarékosság, mindez terítékre került, mert fiatalos lendülettel szökkentek témáról témára, és a legszárazabb, legunalmasabb tárgyból is kikerekedett valami érdekes.

– Mi újság az új könyveddel? – kérdezte Polly, és olyan gyönyörűséggel szürcsölte a narancsát, ami más körökben bizonyára megbotránkozást váltott volna ki.

– Érdemtelenül sokra vittem. Gyermekeim, óvakodjatok a sikertől, nem egyéb az, mint merő káprázat és kelepce; pöffeszkedővé teszi a férfit s mégúgy a nőt, vakká tesz a hibákkal szemben, s jogtalanul fölmagasztalja az áldozat szerény erényeit; szeszélyre hajlamos, és midőn az ember kezdi megszeretni csábító mákonyának ízét, hirtelen cserbenhagy, s mi csak kapkodunk levegő után, miként a partra vetett hal. – S hogy fellengzős szavainak élét elvegye, Kate egy papírvágó késsel kettészelt egy szardíniát, és jóleső nyögéssel bekebelezte.

– Neked aligha árthat a siker, azt hiszem, vártál

eleget, és megdolgoztál érte, a nagy adag tehát csak használhat – állapította meg Rebecca.

– Mikor költöztök szét? – kérdezte Polly Besstől.

– Soha! George tudja, hogy nem vagyunk meg egymás nélkül, és eszébe sem jutott olyasmit javasolni, ami elválasztana minket. Nálam mindig lesz hely Becky számára, Becky pedig enged úgy tennem, ahogy ő is tenne az én helyemben – válaszolta Bess, és barátnője mosollyal válaszolt a pillantására.

– Látod, nincs az a férfi, aki ezt a két barátnőt elválasztja egymástól – súgta Polly Fanny fülébe. – Bess tavasszal férjhez megy, és Becky is nála fog lakni.

– Most jut eszembe, Polly, van néhány jegyem a számodra. Elárasztanak vele, s minthogy engem nem érdekel, boldogan továbbadom nektek, könnyelmű, fiatal teremtéseknek. Ezek a belépők a szobrászati tárlatra szólnak, Becky, neked szántam őket; a hangversenyjegyeket neked adom, zenebolond kis barátnőm; emezzel viszont egy irodalmi előadás-

sorozatra mehetek el, vagyis megtartom magamnak.

Miközben Kate szétosztotta a színes kártyákat a hálás barátnőknek, Fanny alaposan szemügyre vette, és azon morfondírozott, eljön-e egyszer az az idő, amikor majd a nők úgy is szert tehetnek némi pénzre és sikerre, hogy nem kell érte ilyen súlyos árat fizetniük; Kate ugyanis beteg, fáradt és koravén nő benyomását keltette. Aztán Fanny tekintete a befejezetlen szoborra esett, és önkéntelenül kiszaladt a száján:

– Remélem, elkészíted márványból, hogy lássuk, milyennek kell lennünk.

– Bárcsak tehetném! – És egy percig mind az öten csendben nézték a szép, erős alakot, és szívből kívánták, hogy egy nap készen is láthassák.

A város toronyórái egy órát ütöttek, és Polly fölpattant.

– Mennem kell, kettőre elígérkeztem az egyik szomszédhoz, órát adok neki.

– Azt hittem, ma pihenőnapod van – mondta Fanny.

– Az is, de ez a kis szívesség még nem rontja el a napomat. A gyerek tehetséges, imádja a zenét, és segítségre van szüksége. Pénzt nem adhatok neki, de taníthatom és tanítom is; ő a legígéretesebb tanítványom.

– Bele kell hogy vegyelek az egyik történetembe, Polly. Hősnőre van szükségem, és te éppen megfelelsz – mondta Kate.

– Én?! Nincs még egy olyan szürke, prózai lány, mint én! – kiáltotta elképedve Polly.

– Én azonban elraktároztalak, vagyis nincs mese, de még annyi romantikát adhatsz hozzá, amennyi csak tetszik; éppen itt volna az ideje.

– Készen állok a fogadására, de tudod, erőltetni nem lehet. – Polly mosolyogva elpirult, mintha abból a gyönyörűséges dologból egy csöppnyi íz mégiscsak belopakodott volna az életébe.

Fanny derültséggel vette tudomásul, hogy a lányok nem csókolják meg egymást, hanem néma, baráti kézfogással búcsúznak, és úgy néznek a másik szemébe, hogy az többet mond minden szónál.

– Nagyon tetszenek a barátnőid, Polly! Féltem, hogy majd férfiasnak, durvának vagy érzelgősen önteltnek találom őket. De mindegyikük egyszerű, érzékeny, tehetséges teremtés. Csodálom és tisztelem őket, és ha szabad, máskor is elmennék hozzájuk.

– Ó, Fanny, annyira örülök! Reméltem, hogy tetszeni fognak, és tudtam, a társaságuk jót fog tenni neked. Bármikor újra elviszlek, mert jobban álltad a próbát, mint vártam. Becky kért, hogy máskor is vigyelek magammal, és meg kell mondanom neked, ritkán tesz ilyen megjegyzést divatos ifjú hölgyekkel kapcsolatban.

– Úgy szeretnék sokkal jobb lenni, és azt hiszem, tőletek tanulhatok. – Fanny hangja árulkodón megremegett.

– Megmutatjuk neked a szegénység és a munka napos oldalát, és ez Miss Mills szerint mindenkinek hasznos lecke – válaszolta Polly.

XIII. FEJEZET CSÍRÁJÁBAN ELFOJTVA

Aznap este, amikor Fanny nála járt, Polly határozott és elgondolkodó arccal ült le a kandalló elé. Leengedte a haját, fölhajtotta a szoknyáját, a lábát a kandallórácsra tette, és Hamurámit fölvette az ölébe, mindez pedig arra utalt, hogy valami nagyon fontosat kell átgondolnia és eldöntenie. Polly nem monologizált hangosan, ahogy hősnők szokták a színpadon vagy némely könyvben, de az önmagával folytatott néma beszélgetés nagyon hasonlított az alábbiakhoz:

– Attól tartok, igenis van benne valami. Próbáltam azt hinni, hogy csak hiúság vagy képzelgés az egész, de kénytelen vagyok beismerni, hogy ez más, és nem tehetek többé úgy, mintha sejtelmem se volna róla. Tudom, a lányoknak illik behunyniuk a szemüket, és hagyni, hogy a dolgok maguktól jussanak válságba, és teljesen mindegy, mennyi bajt okoznak ezzel. Én viszont úgy gondolom, ne tegyen olyat az ember, amit másoktól

se venné jó héven, vagyis sokkal tisztességesebb egy férfi tudomására hozni, hogy az ember nem szerelmes belé, mielőtt még teljesen elveszítené az eszét. A lányok kinevettek, amikor ezt mondtam, és kijelentették, hogy ez igen helytelen dolog volna, én azonban megfigyeltem, hogy ők nem haboznak visszautasítani a „nem megfelelő parti"-t, ahogyan a szegény, a túl fiatal vagy a kevéssé népszerű férfiakat nevezik. Ilyenkor nincs is semmi baj, de ha az illető rokonszenves, akkor a mulatsághoz hozzátartozik, hogy nem avatkoznak be, függetlenül attól, hogy szeretik-e őt vagy sem. Minél többször kérik meg a kezüket, annál nagyobb az ázsiójuk. Fanny meséli, hogy valahányszor Trix megtér egy nyári kirándulásról, első dolga megkérdezni tőle: „No, hány madarat fogtál?", mintha a férfiak rigók volnának. Milyen kegyetlenek is vagyunk! Legalábbis némelyikünk. Vajon miért szeretünk hódítani ilyen nagyon? Anyám szerint ez nagyrészt a rossz nevelésnek köszönhető, de egyik-másik lány mintha kifejezetten azért jött volna a világra, hogy bajt keverjen, és akkor is sikerülne bajt kevernie, ha egy kietlen pusztaság közepén élne. Félek, egy pici bennem is van ebből a

bajkeverő tehetségből, és ha módom nyílna rá, egy csöppet sem volnék különb náluk. Kipróbáltam és tetszett, ráadásul az egész talán nem egyéb, mint az aznap esti mulatság következménye.

Polly hátradőlt, és fölnézett a kandalló fölötti kis tükörre, amely rendszerint visszatükrözte a kandalló körül ülők arcát. Beszédes szempár nézett rá világosbarna hajfürtök közül a gödröcskés, piruló arcból, az üde kis száj pedig félig büszkén, félig szégyenlősen, de hatalma tudatában mosolygott, s a kép legalább annyira volt csinos, amennyire kacér a kérkedőn fehér kezecske mozdulata, ahogy hátrasimította a barna fürtöket. Egy percig elégedetten szemlélte a látványt, lányos regények és hódítások kergették egymást a fejében; aztán az arcába rázta a haját, és arrébb tolta a széket, hogy ne is lássa magát a tükörben, majd az önvád és az önelégültség furcsa keverékével fölkiáltott:

– Ó, Rámi, Rámi, micsoda bolond vagyok én!

A cica hangos dorombolással és kecses faroklengetéssel szentesítette a kitörést, Polly pedig visszatért elmélkedése tárgyához, amelytől a hiúság e kis megnyilvánulásai eltérítették.

– Tegyük föl, hogy igaz, és tényleg megkér, én pedig igent mondok! Mekkora port kavarna, és milyen gyönyörűség lenne látni a lányok arcát, amikor megtudják! Nagy becsben tartják, mert olyan nehéz tetszeni neki, és szinte kivétel nélkül mindegyiküknek hallatlanul hízelegne, ha sikerülne elnyerniük a tetszését, függetlenül attól, hogy feleségül mennének-e hozzá vagy sem. Trix éveken át próbálta elbűvölni, de ki nem állhatja Trixet, aminek nagyon örülök! Milyen gonosz tudok lenni! De nem tehetek róla, Trix annyira idegesít!

Polly hirtelen akkorát csavarintott a macska fülén, hogy az mélységesen megbántva kiugrott az öléből.

– Mit érdekel engem Trix, fogok is most őrajta töprengeni! – mondta Polly, és komoran összeszorította a száját, ami egyáltalán nem állt jól neki. – Milyen

könnyű életem lehetne; rengeteg pénz, rengeteg barát, mindenféle mulatság, és mintha sosem lettem volna szegény, nincs többé fázó hát és foltozott csizma. Az otthoniakért is annyi mindent tehetnék… és hogy élvezném! – Polly szabadjára engedte a gondolatait, hadd tobzódjanak a képzelet festette jövő képeiben. Ragyogó képek voltak, de valami mégsem lehetett rendben velük, mert Polly hamarosan sóhajtva megrázta a fejét. – Ó, de hiszen nem vagyok szerelmes belé – mondta bánatosan –, és attól tartok, sosem tudnám úgy szeretni, ahogyan kellene! Nagyon jó, nagylelkű, okos, és tudom, kedves is volna hozzám, de valahogy képtelen vagyok elképzelni mellette az egész életemet; félek, megunnám őt, és akkor mihez kezdenék? A Polly Sydney nem hangzik jól, a Mrs. Arthur Sidney pedig egyáltalán nem illik hozzám. Vajon milyen lenne „Arthur"-nak szólítani? – Polly halkan kimondta, „Arthur", de előbb körülnézett, és megbizonyosodott róla, hogy senki sem hallja. – Szép név, de túl finom, „Syd"-nek viszont nem merném hívni, ahogyan a nővére szokta. Én a rövid, egyszerű, családias neveket szeretem, mint Will, Ned vagy Tom. Nem, nem, sosem

tudnám szeretni, és kár is megpróbálni!

– A kiáltás úgy tört ki belőle, mintha hirtelen szomorúság kerítette volna a hatalmába, és Polly, fejét a térdére hajtva, még percekig mozdulatlanul ült.

Amikor fölnézett, olyan kifejezés volt az arcán, amilyet senki sem látott még rajta: fájdalom és lemondás keveréke, mintha valamilyen veszteség érte volna, ami keserűséget és megbánást hagyott maga után.

– Nem fogok magamra gondolni, és nem próbálok hibát hibával jóvátenni – mondta nehéz sóhajjal.

– Ami tőlem telik, azt megteszem Fannyért, és nem állok a boldogsága útjába. Lássuk csak, hogyan kezdjem? Nem megyek többé sétálni Sydneyvel; kitérek előle, és inkább másfelé járok, hogy ne találkozzunk. Sosem hittem igazán abban a figyelemre méltó egybeesésben, hogy éppen akkor megy haza ebédelni, amikor én indulok órát adni Rothékhoz. Az igazat megvallva, szeretek összefutni vele, örülök, ha vele látnak, és még meg is játszom magam, amilyen hiú

liba vagyok. Hát ennek vége, és ezzel megkímélem Fannyt is a bánattól. Szegénykém, mennyi gyötrelmet okozhattam neki, és fogalmam se volt róla! Mostanában nem volt olyan kedves, mint régebben, de ha élesebb hangot használt, azt hittem, a gyomorpanaszai miatt van. Jaj nekem! Bárcsak a másik bajt is olyan könnyen orvosolhatnám, mint ezt!

Ezen a ponton a cica hajlandóságot mutatott a megbocsátásra és felejtésre, így Polly újra fölvette az ölébe, majd tovább morfondírozott. – Ha ezt a célzást nem érti meg, erősebbhez kell folyamodnom, nem fogom hagyni, hogy az ügy válságosra forduljon, bár nem tagadhatom, csúf hiúságom erősen kísért, hogy igyekezzek „megfogni egy madarat", csak az izgalom és az ázsió kedvéért. Polly, szégyenkeznem kell miattad! Mit szólna drága édesanyád, ha hallaná, milyen kifejezéseket használsz? Meg kellene neki írnom az egészet, csakhogy azzal semmit sem használnék, őt viszont fölzaklatná. Nincs jogom elárulni Fanny titkait, a magamét pedig szégyellem bevallani. Nem, békén hagyom a mamát, és magam harcolom végig ezt a

harcot. Meggyőződésem, hogy Fanny apránként remekül idomulna Sydhez. Sydney ismeri Fanny egész életét, és mindig jó hatást gyakorolt rá. A szerelem rengeteget segítene Fannynek, hogy az legyen, aki lehet; kár volna elveszítenie ezt az esélyt csak azért, mert Sydney szemei előtt most én lebegek. Mindent meg fogok tenni Fanny érdekében, hiszen olyan jó volt hozzám, hogy ezt semmi sem feledtetheti el velem. Kényes és veszélyes feladat, de azt hiszem, sikerrel megbirkózom vele; mindenesetre megpróbálom, s akkor nem lesz miért szemrehányást tennem magamnak, ha mégis az ellenkezője történik.

Hétfőn Polly nekilátott a „kényes és veszélyes feladatnak”. Ahelyett hogy a parkon keresztül és a környező kellemes utcákon ment volna a tanítványaihoz, kerülőutat, mellékutcákat választott, s így elkerülte Mr. Sydneyt, aki aznap szokás szerint nagyon korán ment haza ebédelni, és csalódottan tapasztalta, hogy sehol sem látja a ragyogó kis arcot és a szerény kalapot. Polly egy héten át ugyanígy járt-kelt, és a látogatási órákban óvatosan kerülte Shaw-ék otthonát, így

egyszer sem látta Mr. Sydneyt, aki természetesen nem látogatta meg őt Miss Millsnél. Minnie azon a héten betegeskedett, így órát sem vett, Syd nagybácsit tehát az utolsó reményétől is megfosztották, ő pedig úgy elszontyolodott, mintha megvonták volna tőle a napsugarat.

Polly azonban egyáltalán nem volt tökéletes, és bizony be kell vallani, hogy a kísértés nemegyszer visszatért azon a héten, ugyanis amikor a bujkálási reform első hevülete alábbhagyott, Polly hiányolni kezdte azokat a kellemes kis beszélgetéseket, amelyek némi romantikus ízt loptak szürke, munkás hétköznapjaiba. Nagyon kedvelte Mr. Sydneyt, hiszen mindig kedves volt hozzá, és már kezdetben is olyan barátságosan bánt a kislánnyal, hogy arra a fiatal nő is szívesen emlékezett. Nem valószínű, hogy Sydney vagyona, tehetsége vagy társadalmi rangja vonzotta legjobban Pollyt, bár ezek kétségtelenül nagyobb hatást gyakoroltak rá, mint képzelte. Inkább valami megnevezhetetlen vonzotta, olyasmi, amit a nők azonnal megéreznek azokban a férfiakban, akiknek bölcs és jó

anyát adott az ég. Polly hamar rájött, hogy Sydney jellemének ezt az oldalát nem mindenki láthatja. Fanny és Polly előtt a férfi e rejtettebb jellemvonásait és erényeit is megmutatta, ez pedig az igazi nőket sokkal inkább meghódítja, mint akármennyi hűvös értelem és világi bölcsesség.

Polly számtalanszor találkozott vele, amikor a Shaw-házban járt, ott ugyanis Sydney az anyja és Mrs. Shaw barátságának köszönhetően gyakran megfordult, de Pollynak sosem jutott eszébe, hogy Sydney akár neki, akár Fannynek szerelmese lehetne, mert a férfi öthat évvel idősebb volt náluk, és olykor még most is, akárcsak régen, a tiszteletre méltó mentor szerepét játszotta. Ez ugyan megváltozott az utóbbi időben, különösen Pollyval szemben, ami jobban hízelgett a lánynak, mint amennyire hajlandó lett volna beismerni. Polly tudta, hogy Sydney csodálja a tehetségét, tiszteli az önállóságát, és élvezi a társaságát, amikor azonban a viselkedésébe ennél a csodálatnál, tiszteletnél és élvezetnél valami melegebb és hízelgőbb csúszott, Pollynak be kellett látnia, élete egyik ajándéka éppen

az, hogy a férfi naponta közelebb merészkedik hozzá, és föl kellett tennie magának azt a kérdést, hogy becsülettel elfogadhatja-e az ajándékot, és megjutalmazhatja-e az ajándékozót. Először úgy vélekedett, igen, de sajnos a szív szeret ellenkezni, és nem engedelmeskedik se észnek, se akaratnak, de még a hálának sem. Polly nagyon szívélyes barátságot érzett Mr. Sydney iránt, de egy porcikája sem volt szerelmes, a szerelmet pedig csak szerelemmel lehet valóban megfizetni. Aztán a fejébe vette, hogy a családja kedvéért el kell fogadnia a felkínálkozó jó szerencsét, és el kell feledkeznie önmagáról. Az önfeláldozásnak ez a hamis gondolata azonban nem bizonyult kielégítőnek, mert Polly nem volt afféle divatos lány, akit arra nevelnek, hogy legfontosabb kötelessége „jó parti"-t csinálni és fütyülni a következményekre. Polly igen egyszerűen gondolkodott: „Ha nem szeretem, nem szabad feleségül mennem hozzá, főleg, ha valaki mást szeretek, bár minden ellenem szól." Ha annyi francia regényt olvasott volna, mint más ifjú hölgyek, talán érdekesnek találta volna, hogy a körülmények parancsára menjen férjhez, majd pedig titkos búbánattól

emésztődjék, s így váljon belőle romantikus áldozat. Polly neveltetéséből azonban ez kimaradt, s miután erőt vett rajta a természetes határozatlanság, azt tette, amit a legtöbb nő tenne ilyen esetben, vagyis úgy döntött, vár és majd meglátja.

Fanny titkának lelepleződése megmutatta, mit tegyen, hiszen ha a „várok és majd meglátom” döntés boldogtalanná teszi a barátnőjét, akkor ezen a lehető legsürgősebben változtatni kell. Ez véget vetett Polly határozatlanságának, és többé nem engedett ennek a kellemes, különösen vonzó köntösben jelentkező kísértésnek. Így hát nap mint nap az unalmas mellékutcákon bandukolt, miközben a napos parkra vágyott, és arra az arcra, amely mindig földerült, valahányszor őt közeledni látta.

Amikor eljött a szombat, Polly szokás szerint elindult Beckyhez és Besshez, de noha az óra éppenséggel a vizitelőknek kedvezett, nem állta meg, és beugrott Shaw-ékhoz, hogy egy csomagocskát otthagyjon Fannynek. Belépett, és már szaladt volna is

tovább, amikor két kalapot pillantott meg a hallban, az asztalon, és megtorpant.

– Ki van itt, Katy?

– Csak Mr. Sydney és Tom úrfi. Nem néz be egy kicsit, Miss Polly?

– Ma délelőtt nem, nagyon sietek. – És Polly már száguldott is tovább, mintha tucatnyi sóvár tanítvány követelné a jelenlétét. Amikor azonban becsukódott mögötte az ajtó, olyan kirekesztettnek érezte magát a hidegben, hogy könnybe lábadt a szeme, amikor pedig Tom hatalmas újfundlandi kutyája, Nep is utánaszaladt, Polly megállt, magához ölelte az állat bozontos fejét, és a barna, jóindulatú, csaknem emberi szánalommal telt szemekbe nézve halkan azt mondta: – Most menj szépen vissza, te aranyos, ne gyere utánam! Ó, Nep, olyan nehéz visszautasítani a szeretetet, amikor pedig annyira áhítozik rá az ember!

Buta kis szónoklat egy kutya fülébe, de hát Polly csak egy jószívű lány volt, aki igyekezett teljesíteni a

kötelességét.

„Minthogy Sydney biztonságban ül Fannynél, mehetek, amerre tetszik. Olyan szép idő van ma, a kisbabákat biztos mind kivitték levegőzni, meg is nézem, mindig fölvidít, ha láthatom őket” – gondolta Polly, és ráfordult a széles, napsütötte utcára.

A kisgyerekek valóban teljes számban kivonultak, és olyan vidámak, érzékenyek és édesek voltak, mint az olvadó hó alól előbújó hóvirágok, jácintok és sárga nárciszok. A gyerekek látványa mégsem vigasztalta meg Pollyt annyira, amennyire gondolta, noha rámosolyogtak a kocsikból, és párnás kis kezükkel csókot dobtak neki, mert Polly arca azonnal elnyerte az apróságok tetszését.

Kissé odébb Polly egy ismerős pár mellett ment el, a friss jegyesek most sétáltak először karöltve, és mindkettőjük arca büszkén, öntudatosan ragyogott.

„Milyen boldognak látszanak, istenem!” – gondolta Polly, és tovább baktatott, azon morfondírozva, vajon

egyszer rákerül-e a sor, de félt, hogy ez lehetetlen.

Mintha egy bajkeverő istenke hátrányos helyzetbe akarta volna hozni Pollyt, vagy éppen ellenkezőleg, még egy esélyt akart kínálni neki, ebben a szempillantásban mellette termett Mr. Sydney. Hogy hogy került oda, azt Polly el sem tudta képzelni, de ott volt, kicsit kipirultan és kifulladva, de szemlátomást boldogan, hogy végre láthatja, és így Pollynak sem volt szíve merev, hűvös magatartást tanúsítani, pedig ez volt a szándéka arra az esetre, ha mégis összefutnának.

– Jó meleg van, igaz? – mondta Sydney, miután kezet fogtak, és a léptüket is összeigazították, mint régen.

– Maga úgy fest, mint aki annak találja – nevetett Polly, és felcsillant a szeme. Nem tehetett róla, kellemes volt viszontlátni Sydneyt, mikor éppen olyan egyedül érezte magát.

– Már nem jár tanítani Rothékhoz? – váltott témát Sydney.

– De igen.

– Eljár hozzájuk, mint rendesen?

– Igen.

– Nos, akkor kész rejtély, hogyan jut el odáig.

– Akárcsak az, hogy maga hogy tudott itt teremni ilyen hirtelen.

– Megláttam Shaw-ék ablakából, és vettem magamnak a bátorságot, hogy a mellékutcákon át maga után szaladjak – válaszolta Sydney nevetve.

– Én is így jutok el Rothékhoz – szaladt ki Polly száján. Nem akarta elárulni, de Sydney őszintesége olyan megható volt, hogy elfeledkezett magáról.

– Messze nem olyan kellemes, és nem is olyan rövid, mint a parkon keresztül.

– Tudom, de az ember néha megunja a régi utakat,

és újakat próbál ki.

Ez nem hangzott igazán természetesen, és miután Sydney gyors pillantást vetett rá, megkérdezte:

– A régi barátait is megunja, Miss Polly?

– Nem szoktam, de… – És itt elakadt Polly, mert félt, hogy viselkedése hálátlannak vagy barátságtalannak bizonyul, és már-már azt remélte, Sydney nem érti el a számára oly gondosan előkészített célzást.

Szörnyű kis csönd következett, amit Polly tört meg sietve:

– Hogy van Fanny?

– Káprázatos, mint mindig. De tudja, eléggé csalódtam Fannyben, mert mintha az évek múlásával mit sem fejlődne. – Sydney, látszott, örömmel fogadja el a felkínált új beszédtémát.

– Ó, maga sosem a legjobb formájában látja.

Mások előtt mindig káprázatos akar lenni, hogy elrejtse az igazi énjét. De én jobban ismerem, és biztosíthatom róla, hogy igenis fejlődik; próbál úrrá lenni a hibáin, bár ezt sosem fogja beismerni. Egy szép napon majd maga is meglepődik, mennyi szeretet, józan ész és jóság van benne.

Polly most szívből beszélt, és Sydney úgy nézett rá, mint akinek jobban tetszik Fanny védelmezője magánál a védőbeszédnél.

– Örömmel hallom! És boldogan a szaván fogom. Magának mindenki a jó oldalát mutatja, és azt hiszem, ettől tűnik a világ olyan kellemes helynek a maga szemében.

– Ó, dehogyis! Olykor nagyon nehéznek, zordnak tűnik a világ, és én bánkódom is eleget a megpróbáltatások miatt.

– Nem könnyíthetjük meg ezeket a megpróbáltatásokat?

A kérdés olyan hallatlanul barátságos volt, hogy Polly föl se mert nézni, hiszen tudta, mit mondanak azok a néma szemek.

– Köszönöm, de nem. Azt hiszem, nincs több gyötrelemben részem, mint amennyi hasznos, és különben is, ha az ember kerülni igyekszik a gondokat, hajlamos hibákat elkövetni.

– Vagy ha az embereket kerüli – tette hozzá Sydney olyan hangon, amitől Polly elpirult.

– Milyen szép most a park! – mondta Polly borzasztó zavarban.

– Igen, ennél kellemesebben nem is sétálhatnánk, nem gondolja? – kérdezte a furfangos fiatalember, és a csapdába, amelyet ezzel állított, Polly tüstént bele is esett.

– Valóban! Mindig fölüdít, ha látok egy kis zöldet, mintha vidéken lennék, főleg ebben az évszakban.

Ó, Polly, Polly, milyen buta beszéd ez, amikor éppen most adtad értésére, hogy meguntad a parkot! Mivel pedig Sydney nem volt se bolond, se lomha észjárású, összekapcsolta ezt a kettőt, és figyelembe véve még néhány apróságot, hamar arra a következtetésre jutott, hogy Polly ugyanazt a pletykát hallotta, mint ő, s abban a nevük együtt szerepel, s hogy ez Pollynak nem tetszik, amit így próbál kimutatni. Gyorsabban értette meg a célzást, mint ahogyan Polly számította, s mivel büszke is volt, meg nagylelkű is, úgy döntött, most azonnal rendezi az ügyet Polly és a saját érdekében. Így hát Polly utolsó, szellemes megjegyzése után halkan csak ennyit válaszolt, miközben kutató tekintettel nézte Polly arcát:

– Gondoltam. Nos, ami engem illet, üzleti ügyben néhány hétre távozom a városból, úgyhogy nyugodtan élvezheti ezt a kis darab vidéket, nem fogom zavarni.

– Dehogyis zavar! – kiáltotta Polly őszintén, aztán elhallgatott, mert nem tudta, hogyan folytassa.

Arra gondolt, van benne bőven kacérság, és nem kétséges, hogy idővel és gyakorlattal csuda veszélyes kis teremtés válhatna belőle: most azonban túl átlátszóan viselkedett, és természettől fogva is túl szókimondó volt ahhoz, hogy akár csak egy ártalmatlan hazugságot is sikerüljön elsütnie. Sydney tudta ezt, és szerette érte, mégis kihasználta ezt a tulajdonságát:

– Legyen őszinte – mondta hirtelen –, nem járna továbbra is a régi úton, és nem élvezné ugyanúgy, mint azelőtt, ha nem lennék én meg a pletykálkodók?

– De igen – kottyantotta ki a lány, és legszívesebben leharapta volna a nyelvét. Újabb szörnyű csönd fenyegetett, ám ebben a pillanatban egy mosolygó, tisztelgő lovas csörtetett el mellettük. – Ó, hiszen ez Tom! – kiáltotta Polly, mégpedig olyan hangon és olyan tekintet kíséretében, amely belefojtotta Sydneybe a szót. Kezet nyújtott hát Pollynak, és úgy nézett rá, hogy a lány szíve beledobbant, s még napokkal később is megsajdult a szánalomtól, pedig Sydney csak ennyit mondott:

– Isten vele, Polly!

Mielőtt bármit tehetett volna, Sydney már el is tűnt, és Polly bűnbánó arccal nézett utána, majd folytatta a sétát, és határozottan úgy érezte, hogy első és talán egyetlen lehetséges szerelmese megértette és szó nélkül elfogadta a válaszát. Polly nem tudta, mi mást értett még meg Sydney, és azzal a gondolattal vigasztalódott, hogy a férfi bizonyára nem is szerette őt olyan nagyon, hiszen egykettőre belenyugodott a visszautasításba.

Polly mindaddig nem tért vissza a kedvenc útvonalára, amíg meg nem tudta Minnie-től, hogy a „nagybácsi” valóban elutazott.

Ekkor viszont rá kellett döbbennie, hogy a sétát éppen Sydney társasága és társalgása tette olyan kellemessé. Sóhajtozott, hogy lám, milyen kétélűek is a dolgok, s búslakodott, hogy lám, neki magának is milyen megpróbáltatásokat kell kiállnia, ám egészében véve a vártnál könnyebben vészelte át a veszteségeket, mert hamarosan mások bánatát is kellett orvosolnia, ez

pedig többet használ az embernek, mint bűnbánó könnyek özöne és hosszú, érzelgős sajnálkozás.

Néhány napig kerülte Fannyt, de semmit sem nyert vele, mert amint a barátnője értesült Sydney hirtelen távozásáról, nem nyughatott, amíg meg nem tudta az okát, és egy délután, amikor a szürkület is kedvezett a bizalmas kitárulkozásnak, maga kereste föl Pollyt.

– Mi mindent csináltál az utóbbi időben? – kérdezte Fanny, s a gyorsan halványuló fénynek háttal állva igyekezett összeszedni magát.

– Lótottam-futottam, mint rendesen. És veled mi újság? – kérdezett vissza Polly, mert érezte, hogy valami készülődik, és szeretett volna mihamarabb túlesni rajta.

– Semmi különös. Trix szégyenletesen bánik Tommal, az öcsikém meg tűri, mint egy birka. Hiába mondom neki, hogy bontsa föl az eljegyzést, és ne gyötörje magát, nem hajlandó, mert Trixet egyszer már faképnél hagyták, és Tom szerint ez nagyon ronda

dolog.

– Talán majd Trix hagyja faképnél őt.

– Nem kételkedem benne; így lesz, amint fölbukkan valami jobb. Csakhogy Trix hamarosan vénlány sorba jut, és nem csodálkoznék rajta, ha merő rosszindulatból a szaván fogná Tomot.

– Szegény Tom, micsoda sors! – sajnálkozott Polly egy tréfának szánt nyögés kíséretében. – De ha Trixet a huszonhárom évével vénlánynak titulálod – mondta nevetve –, mi lesz velünk huszonöt éves korunkban?

– Reménytelen esetek leszünk, hoppon maradunk. Én máris rosszul érzem magam, feleannyi figyelmet sem kapok, mint azelőtt, és éppen a múltkor hallottam, amint Maud és Grace így morfondíroztak: „Miért nem marad otthon ez a sok öreglány, hogy mi is kaphatnánk egy kis esélyt?”

– Hogy van Maudie?

– Nagyon jól, de aggaszt a furcsa ízlése meg az elképzelései. Imádja fenekestül felforgatni a konyhát, utál tanulni, farsang előtt meg kijelentette, hogy csuda jó mulatság lenne kolduslánynak öltözni, aztán kosárkával a karján végigjárni a házakat, és izgulni, hogy mi mindent kap.

– Minnie múltkor kijelentette, hogy szeretne galamb lenni, akkor nem kéne sárcipőt húznia, tapicskolhatna a pocsolyában.

– Igaz is, mikor jön vissza a nagybátyja? – kérdezte Fanny, mert már alig türtőztette magát, és örömmel, ragadta meg az alkalmat.

– Arról bizony fogalmam sincs.

– És gondolom, nem is érdekel, te kőszívű teremtés.

– Hát ezt meg hogy érted?

– Drágám, nem vagyok vak, és Tom sem az; ha

tehát egy fiatalember, se szó, se beszéd, váratlanul félbeszakítja a vizitjét, és elrohan egy ifjú hölgy után, majd a park legcsöndesebb szögletében megfogja az illető hölgy kezét, végül pedig hirtelen elutazik, akkor mi már tudjuk, mit jelent ez, még ha te nem tudod is.

– Kinek támadt ez a kedves ötlete, ha szabad érdeklődnöm? – kérdezte Polly, amikor Fanny kifulladva elhallgatott.

– Ne kényeskedj, Polly, hanem mondd meg szépen: megkérte a kezedet?

– Nem, nem kérte meg.

– Nem gondolod, hogy ez a szándéka?

– Azt hiszem, egy szót se szól többé hozzám.

– Nocsak! – Fanny mély levegőt vett, mint akinek nagy kő esett le a szívéről. Aztán egész más hangon hozzátette: – Te nem vagy szerelmes belé, Polly?

– Nem.

– Tényleg?

– Tényleg, Fanny.

Egy darabig egy szót sem szóltak, de az egyikük szíve boldogan dörömbölt, és a szürkület örvendező arcot takart.

– Nem gondolod, hogy beléd szeretett? – kérdezte aztán Fanny. – Igazán nem akarok tolakodni, de én azt hittem.

– Ezt nem nekem kell eldöntenem, de ha így volt is, aligha lehet több múló szeszélynél, amin hamarosan túlesik.

– Mesélj róla, annyira érdekel, és tudom, valami igenis történt, hallom a hangodon, mert az arcodat, azt bizony nem látom.

– Emlékszel, egyszer Miss Edgeworth egyik

történetét olvastuk együtt, és utána arról beszélgettünk, hogy ha az ember valakit nem szeret, jobb nem hagyni, hogy az illető eljusson a vallomásig?

– Igen.

– És ti, lányok azt mondtátok, ez nem helyes, én viszont így tartottam becsületesnek. Nos, mindig is próbára akartam tenni magam, ha egyszer lehetőségem nyílik rá, és most nyílt is. Ne felejtsd, nem azt állítom, hogy Mr. Sydney szeretett, hiszen sosem mondta, és most már nem is fogja; én azonban úgy véltem, kedvel, és talán messzebb is megy, ha nem vezetem rá, hogy ez teljesen fölösleges.

– És rávezetted? – kiáltotta Fanny izgatottan.

– Csak céloztam rá, és ő megértette. Már előtte is el akart utazni, vagyis ne hidd, hogy én törtem össze a szívét, és oda se figyelj arra, amit a fecsegők mondanak! – Nem tetszett nekem, hogy olyan gyakran összefutunk, és ezt úgy közöltem vele, hogy más útvonalat választottam. Megértette, és mivel igazi

úriember, nem csinált hűhót miatta. Merem állítani, hogy most hiú kis libának tart, és kineveti az erőfeszítéseimet.

– Nem, egész biztosan nem; nyilván tetszettél neki, és tisztel, amiért így jártál el. De Polly, hiszen ez óriási lehetőség lett volna neked!

– Nem adhatom el magam a rangért.

– Úristen! Micsoda ötlet!

– Lehet, de a ti divatos házasságaitoknak legalább a felében ez történik. Tudod, én „furcsa” vagyok, és inkább leszek független vénkisasszony, és tanítok zenét egész életemben.

– De hiszen erről szó sincs. Te arra születtél, hogy barátságos, boldog otthonod legyen, és én remélem, drága Polly, hogy egyszer lesz is – mondta Fanny melegen, és olyan hálás volt Pollynak, hogy nehezére esett nem kitálalni ott nyomban a titkát.

– Én is remélem, de vannak kételyeim – válaszolta

Polly olyan hangon, hogy Fannyben felöltött, hátha Polly ismeri a szívfájdalmát.

– Polly, téged bánt valami, mi az? Bízz bennem, ahogy én is benned! – mondta Fanny gyöngéden, mert minden hidegsége fölengedett a hirtelen ráragyogó napfényben.

– Mindig bízol? – kérdezte barátnője, és előrehajolt, miközben ellenállhatatlan vágy kerítette hatalmába, hogy visszaszerezze Fanny régi szeretetét és bizalmát, mert sajnálta volna elveszteni egy rövid kis izgalomért vagy – Trix divatos kifejezésével élve – a „madárfogás” meddő dicsőségéért. És Fanny mindent megértett. Aztán hálás könnyzápor kíséretében Polly karjába vetette magát.

– Ó, drága, drága Polly! Hát az én kedvemért tetted?

Polly pedig magához ölelte, és gyöngéd hangon válaszolt:

– Nem hagyhattam, ha már rajtam múlott, hogy egy férfi elválasszon egymástól két barátnőt.

XIV. FEJEZET A FEKETELEVES

Amikor Polly egyik este belépett Shaw-ék házába, Maudot ott találta a lépcsőn ülve, gondterhelt arccal.

– Ó, Polly, de örülök, hogy jössz! – kiáltotta a kislány, és tárt karral szaladt elé.

– Mi baj, drága?

– Nem tudom, de valami szörnyűségnek kellett történnie, mert a mama és Fanny odafönt sírnak, a papa bezárkózott a könyvtárba, Tom pedig föl-alá járkál az ebédlőben, mint egy dühöngő medve.

– Ugyan, biztos nem olyan vészes! A mama esetleg rosszabbul van a szokásosnál, vagy a papa idegeskedik az üzlet miatt, vagy Tom került megint kutyaszorítóba. Ne vágj már ilyen rémült képet, Maudie, gyere a társalgóba, nézd, mit hoztam neked! – mondta Polly, bár a levegőben érezte, hogy valami nagy baj van, de igyekezett fölvidítani a megindítóan bánatos, aggódó

gyereket.

– Azt hiszem, most semminek sem tudok örülni, amíg meg nem mondják, mi a baj – felelte Maud. – Egész biztos valami rettenetes, mert a papa hazajött, egyenest a mama szobájába ment, rengeteget beszéltek, aztán a mama hangosan sírt, amikor meg be akartam menni, Fanny nem engedett, és olyan furcsa, rémült volt az arca. Amikor a papa lejött, be akartam menni hozzá, de az ajtó zárva volt, és kiszólt: „Most nem, kicsi lányom” – erre én leültem, és vártam, hogy mi lesz, Tom meg közben hazajött. De amikor odaszaladtam hozzá, hogy elmondjam neki az egészet, rám szólt: „Eridj innen, hagyj békén!” – és a vállamnál fogva kitessékelt. Ó, istenem, az egész olyan szörnyű, nem tudom, mit tegyek.

Maud sírva fakadt, Polly pedig leült mellé a lépcsőre, és vigasztalni próbálta, miközben valami bizonytalan félelem lopakodott a gondolataiba. Egyszerre csak kinyílt az ebédlő ajtaja, és megjelent Tom. Elég volt egy pillantás, Polly máris tudta, hogy

tényleg baj van, mert a Tom megjelenésére jellemző gondosság és elegancia teljesen hiányzott. A nyakkendője félrecsúszott, kócos volt a haja, nemkülönben az egyébként oly ápolt bajusz, arcán pedig izgatott, szégyenkező és egyben levert kifejezés ült. Még a hangja is felindultságról árulkodott, mert a Pollynak szóló, szokásos meleg üdvözlés helyett mintha visszatért volna gyermekkori nyers modorához:

– Halló, Polly!

– Hogy vagy? – kérdezte Polly.

– Nyakig a slamasztikában, köszönöm. Küldd föl a csibét, és gyere be, elmondom – mondta Tom, mint aki alig várja, hogy kiönthesse a lelkét valakinek, s a józan Polly személyében egyenest a gondviselés kezét látja.

– Menj föl szépen, drága, foglald el magad ezzel a könyvvel és a gyömbéres kaláccsal, neked sütöttem, legyél jó kislány! – súgta Polly Maudnak, aki letörölte a könnyeit, és kerek, kérdő szemmel nézett Tomra.

– De aztán, ugye, mindent elmesélsz? – suttogta vissza Maud, és fölkészült a szófogadásra.

– Ha tehetem – válaszolta Polly.

Maud szokatlanul engedelmesen távozott, Polly pedig belépett az ebédlőbe, ahol Tom nyugtalanul járkált föl-alá. Polly azt se bánta volna, ha valóban „őrjöngő medve „-ként viselkedik, hiszen úgy örült, hogy Tom újra igényt tart a társaságára, és a bizalmasa lehet, mint a régi szép időkben.

– No, ki vele, mi a baj! – tért Polly azonnal a lényegre.

– Találd ki.

– Agyonhajszoltad a lovadat.

– Rosszabb.

– Megint fölfüggesztettek.

– Rosszabb.

– Trixi megszökött valakivel – kiáltotta Polly elfulladva.

– Még rosszabb.

– Ó, Tom, csak nem vertél meg vagy lőttél le valakit?

– Nem sok hiányzott hozzá, hogy golyót eresszek a fejembe, de látod, nem tettem.

– Nem tudom kitalálni, mondd meg gyorsan.

– Kizártak.

Tom megállt a szőnyeg közepén, és figyelte, hogyan fogadja Polly az újságot. Meglepetésére csaknem megkönnyebbültnek látszott, és rövid hallgatás után higgadtan azt mondta:

– Hát ez rossz, nagyon rossz, de lehetne még

rosszabb.

– Rosszabb is. – Azzal Tom egy vigasztalan nyögés kíséretében újra járkálni kezdett.

– Ne lökdösd a székeket, hanem gyere ide, ülj le, és mondd el nyugodtan az egészet.

– Nem tudok nyugton maradni.

– Hát akkor csak mászkálj. Véglegesen kizártak? Nem lehet rajta segíteni? Mit csináltál?

– Ezúttal valóban benyújtották a számlát. Összerúgtam a port a kápolna őrével, és le találtam ütni. Ha ez lett volna az első vétségem, megúsztam volna, de hát már számtalanszor múlt csak egy hajszálon, úgyhogy ezzel betelt a pohár! Tudtam, ebből már ki nem kerülök szárazon, tehát nem vártam meg, hogy kirúgjanak, hanem szépen kiléptem.

– Mit fog szólni édesapád?

– Nagy csapás lesz a kormányzónak, de az a legrosszabb az egészben… – Itt Tom elhallgatott, és lehajtott fejjel állt a szoba közepén, mintha még a kedves kis Polly előtt is nehezére esne bevallani az igazat. Aztán egy szuszra túlesett rajta, mint régen is tette, amikor fiús haszontalanságait tálalta ki, majd a falnak dőlve bátran várta a következményeket. – Rettentő sok pénzzel tartozom, amiről a kormányzó nem tud.

– Ó, Tom, hogy tehettél ilyet?!

– Szórtam a pénzt, tudom, és rettentően bánom, de ez nem segít. Meg kell mondanom a jó öreg morgósnak, és ez az, ami fáj.

Máskor Polly nevetett volna a Tom arca és stílusa közötti ellentéten, de ezúttal olyan őszinte megbánás volt a fiú szavaiban, amitől még a „morgós” is megható árnyalatot kapott.

– Nagyon fog haragudni, az biztos, de, ugye, segít majd? Fanny szerint mindig segít.

– Ez benne a legrosszabb, tudod. Már annyiszor kifizette az adósságaimat, hogy legutoljára megelégelte, és kijelentette, hogy se türelemmel, se zsebbel nem bírja tovább, és ha legközelebb ilyen slamasztikába kerülök, másszak ki belőle magamtól.

Olyan szilárd akartam lenni, mint egy szikla, és tessék, ugyanott tartok, sőt a helyzet rosszabb, mint valaha, mert az utolsó negyedévben nem szóltam egy szót se a papának, annyira aggasztotta éppen akkortájt, hogy elveszítette azokat a hajókat, hogy közben átkozottul felgyűltek a tartozásaim.

– Mit csináltál azzal a rengeteg pénzzel?

– Kössenek fel, ha tudom!

– Semmiképpen nem tudod visszafizetni?

– Fogalmam sincs, hogyan, ugyanis egyetlen cent saját pénzem sincs, és azt sem tudom, miképp tehetnék szert rá, hacsak nem próbálkozom meg a szerencsejátékkal.

– Ó, könyörgöm, ne! Add el a lovadat! – kiáltotta Polly egypercnyi mély töprengés után.

– Már eladtam, de a felét se kaptam annak, amit adtam érte. A télen lesántult, és azóta se tudott rendbe jönni.

– És nem volt elég az adósságaid törlesztésére?

– Csak a felére.

– De Tom, hát mennyivel tartozol?

– Egészen tegnapig vonakodtam kiszámolni, addigra azonban olyan kétségbeejtővé vált a helyzet, hogy gondoltam, akár szembe is nézhetnék végre az igazsággal, úgyhogy átvizsgáltam a számláimat, és erre az eredményre jutottam.

Tom egy pecsétes, gyűrött papírdarabkát dobott Polly ölébe, és újra róni kezdte a szobát, még gyorsabban, mint addig. Polly rápillantott a végösszegre, és összecsapta a kezét, mert az ő

tapasztalatlan szemében félelmetesnek tűnt a szám.

– Csinos kis summa, ugye? – kérdezte Tom, mert vagy a csöndet volt képtelen elviselni, vagy Polly szemének rémült, szomorú pillantását.

– Szörnyű! Nem csodálom, hogy félsz bevallani apádnak.

– Inkább lőjenek agyon! De Polly, mi lenne, ha megkönnyítenénk a dolgot apámnak? – tette hozzá Tom újabb forduló után.

– Hogy érted?

– Mondjuk úgy, hogy Fanny vagy még inkább te előkészítenéd a terepet. Elképzelhetetlen, hogy egyszerre zúdítom a nyakába az egészet.

– Vagyis azt szeretnéd, ha én mondanám el neki? – Polly kissé elhúzta a száját, és ha Tom odanézett volna, azt is tapasztalja, mekkorát tudnak villanni a kék szemek. Tom azonban az ablaknál állt, és nem fordult

hátra.

– Tudod, hogy szeret téged, mi pedig mindannyian bízunk benned; szinte családtagnak számítasz, egész természetes lenne. Csak annyit mondj el neki, hogy kizártak, meg még amit jónak látsz, aztán jövök én, és kipakolom a többit.

Polly fölállt, és egyetlen szó nélkül elindult az ajtó felé. Közben Tom hátrafordult, és Polly arca láttán sietve megkérdezte:

– Nem tartod jó tervnek?

– Nem.

– Miért? Nem gondolod, hogy jobb neki, ha tőled tudja meg, mintha én bököm ki kurtán-furcsán, ahogy szoktam?

– Én tudom, hogy szívesebben venné, ha férfi módjára a fia mondaná meg neki az igazságot, nem pedig egy lányt bízna meg azzal, amit ő maga fél

megtenni.

Ha Polly fültövön vágja, Tom akkor sem hőkölt volna jobban hátra. Ránézett a lány izgatott arcára, olvasott benne, és hirtelen ráébredt, hogy valóban egy lány háta mögé akar bújni. Elvörösödött, majd kurtán azt mondta:

– Gyere vissza, Polly – majd olyan arccal lépett ki a szobából, mint aki kivégzésre indul, hiszen szegény Tom gyerekkorában megtanult félni az apjától, és ezt a rettegést azóta se nőtte ki egészen.

Polly elégedetten, mégis zaklatottan ült vissza. „Remélem, helyesen cselekedtem – mondta magában. – Nem tudtam volna elviselni, ha gyáván megfutamodik. Pedig nem gyáva, csak éppen azt nem mérte föl, hogy én hogyan látom majd a kérdést. Nem csodálkozom, hogy fél, hiszen vele Mr. Shaw igen szigorú. Egek, mit tennénk, ha Will kerülne ilyen kutyaszorítóba? Hál' istennek, Will szegény, módja sincs a költekezésre, és én ennek nagyon örülök!”

Aztán csöndben üldögélt, és a félig nyitott ajtón át hallgatta Tom hangjának távoli mormolását, s tiszta szívből kívánta, hogy ne kelljen nagyon szenvednie. Úgy tűnt, Tom gyorsan és egyenletesen, megszakítás nélkül mondja végig a történetét; aztán Polly Mr. Shaw mélyebb hangját hallotta, majd a néhány szó után Tom hangos felkiáltását, mintha meglepődött volna. Polly egyetlen szót sem értett, és aggodalmasan találgatta, vajon mi zajlik a két férfi között. Tom felkiáltását rövid csönd követte, aztán Mr. Shaw beszélt hosszan, halk, meghitt hangon, ami ugyancsak elütött a várt, mérges választól, és Polly éppen ezért lett ideges, hiszen Mr. Shaw rendszerint „jól letolta Tomot", aztán „megbocsátott neki", miként ezt Maud megfogalmazta. Aztán Tom hangja hallatszott, sürgető kérdéseire pedig rövid válaszokat kapott. Majd halálos csönd telepedett a szobára, és a lágy, tavaszi eső kopogásán kívül semmit sem lehetett hallani. Hirtelen valami moccant, és Polly egyszer csak Tom hangját hallotta, ezúttal jól érthetően:

– Hadd hozzam be Pollyt!

Föl is bukkant Tom, de olyan sápadt, nyomorúságos arccal, hogy Polly egészén megijedt.

– Menj, mondj neki valamit, én képtelen vagyok. Szegény öregem, bárcsak tudtam volna!

Polly legnagyobb megdöbbenésére Tom egy székbe vetette magát, és a fejét az asztalra hajtotta, mintha túl nagy csapást mértek volna rá.

– Ó, Tom, mi baj? – sietett oda hozzá Polly, kimondhatatlan balsejtelmekkel.

Tom, anélkül hogy fölnézett volna rá, fojtott hangon válaszolta:

– Tönkrement, az összes vállalkozása csődbe jutott, és holnapra mindenki tudni fogja.

Polly egy pillanatra megkapaszkodott Tom székében, úgy érezte, itt a világ vége, a „csőd” szó ugyanis titokzatosan és szörnyűségesen hangzott a fülének.

– Ennyire rosszul áll? – kérdezte halkan, mert úgy érezte, bármi jobb, mint némán nézni, hogy Tom milyen szerencsétlen állapotban van.

– Igen; az egészet fel akarja számolni. Megpróbált minden tőle telhetőt, de a léket már nem lehet betömni, és neki vége.

– Ó, bár lenne egymillióm, hogy segíthessek! – kiáltotta Polly, és összecsapta a kezét, miközben könnyek gördültek le az arcán. – Mondd, Tom, hogy viseli?

– Ahogy egy igazi férfi, Polly; és én büszke vagyok rá – nézett föl Tom vörösen és izgatottan. – Minden ellene fordult, és ő egészen mostanáig egymaga küzdött, de már nem bírta tovább, és feladta. Becsületes bukás, ezt ne feledd, egy szava sem lehet senkinek. Próbálna csak valaki is szólni! – És Tom ökölbe szorította a kezét, mint akinek rendkívüli, megkönnyebbülésül szolgálna, ha jó alaposan elagyabugyálhatna vagy fél tucat, apja becsületes nevét becsmérlő személyt.

– Természetesen senki sem szólhat! Ezért volt hát Maud úgy feldúlva. Mielőtt megjöttél, édesapád elmondta édesanyádnak és Fannynek.

– Ők biztonságban vannak. Apa nem nyúlt a mama pénzéhez, „nem rabolta ki a lányokat", mint mondta. Nagyszerű ember, ugye, Polly? – Tom arca csak úgy ragyogott a büszkeségtől, és még a szája is mosolyfélére görbült.

– Bárcsak tudnék segíteni valamit! – kiáltotta Polly, csüggedten a tulajdon tehetetlensége miatt.

– Tudsz. Menj be, és légy jó hozzá; értesz te ehhez, neki pedig nagy szüksége van rá, egyedül gubbaszt ott bent. Én képtelen vagyok rá, hiszen vigasz helyett csak tetézem a bajt.

– Hogy fogadta, amit te mondtál? – kérdezte Polly, mert a nagyobb baj árnyékában egy időre megfeledkezett a kisebbikről.

– Mint egy bárány; amikor ugyanis a mesém végére

értem, csak ennyit mondott: „Szegény fiam, elnézőnek kell lennünk egymással” – aztán elmondta a maga történetét.

– Örülök, hogy kedves volt – kezdte Polly csitító hangon, de Tomot gyötörte a lelkiismeret-furdalás.

– Pontosan ez az, ami leterít! – kiáltotta. – Éppen akkor, amikor büszkesége, támasza kellene hogy legyek, csak adósságot csinálok, és szégyent hozok a fejére, ő pedig egyetlen szemrehányó szót sem szól! Kár erőlködni, nem bírom! – Tom ismét lehajtotta a fejét, és valami nagyon is zokogásszerű neszt hallatott, hiába próbált férfias erőfeszítéssel úrrá lenni rajta.

Ez jobban fájt Pollynak, mintha tovább panaszkodott volna, és nem tudta megállani, hanem gyöngéden a lehajtott fejre tette a kezét, és önkéntelenül is örömmel tapasztalta, milyen szépen megbarnultak és milyen jó puhák azok a göndör kis fürtök. Szomorúsága ellenére nagyon élvezte ezt a pillanatot, hiszen született vigasztaló volt, és aligha szükséges hozzátenni, hogy

tiszta szívből szerette a haszontalan Tomot. Ez bizony nem okos dolog, maga is belátta, és se megérteni, se megmagyarázni nem tudta, de hiába, be kellett ismernie, hogy nagyon szereti Tomot minden hibája, közönye, sőt az eljegyzése ellenére is.

Egyszer egy nyári látogatás elég volt ahhoz, hogy megtanulja szeretni Tomot. Ez még azelőtt történt, hogy Trix behálózta volna a fiút; amikor pedig Polly értesült az eljegyzésről, nem tudott azonnal kiszeretni Tomból, bár erősen igyekezett. Az eljegyzés olyan komikus volt, hogy Polly sosem hitt benne igazán, azért hát elraktározta a szerelmét a szíve csücskébe, megpróbálta elfelejteni, és közben reménykedett, hogy az érzés vagy elhal, vagy joga lesz egyszer az élethez. Polly nem vált tőle nagyon szerencsétlenné, mert a türelem, a munka és a józan ész a segítségére siettek, olykor pedig a remény is föl-fölemelte tündöklő arcát. Ha néha úgy vélekedett, hogy Trix nem fogja faképnél hagyni Tomot, vagy hogy Tom a kelleténél jobban szereti Trixet, Polly magába roskadt, és félt, hogy ezt már nem bírja elviselni.

Polly tehát, akár tetszik, akár nem, epekedett a semmirekellő Tom után, és bizony még egy reményteli kis borzongás is végigfutott rajta: „Ha Trixnek csak Tom pénze kellett – gondolta –, most talán ejti, én azonban csak jobban fogom szeretni azért, mert szegény.” Ha Polly szívét ilyen érzés melengette, nem csoda, hogy a kezének is nyugtató hatása volt. Tom válla hamarosan megpihent, a halk szipogás pedig arra utalt, hogy a fiú tüstént rendbe is jönne, ha tanúk nélkül megtörölhetné a szemét.

Polly láthatóan kitalálta a gondolatát, mert egy tiszta kis zsebkendőt gyömöszölt Tom félig nyitott markába, és azt mondta:

– Most átmegyek édesapádhoz – és egy búcsúzó simogatással, amelyben annyi vigasz volt, hogy Tom szíves örömest részesült volna még belőle, távozott.

A hallban megállt egy pillanatra, hogy megnyugodjon, de ekkor Maud szólította odaföntről, mivel pedig Polly úgy vélte, a nőknek talán nagyobb

szükségük lehet rá, mint a férfiaknak, már szaladt is fölfelé Fannyhez, aki a szobájában várta.

– A mama teljesen kimerült, most alszik szegény, de itt nyugodtan beszélhetünk, nem zavarjuk – fogadta Fanny barátnőjét olyan nyugodtan, hogy Polly egészen elképedt.

– Hadd jöjjek én is, nem fogok zavarni. Szörnyű, ha az embert mindenhonnan kizárják, körülötte mindenki sír, pusmog, bezárkózik, az embernek meg fogalma sincs, mit jelent ez az egész – könyörgött Maud.

– De már tudod. Megmondtam neki, Polly – mondta Fanny, s közben leültek, Maud pedig az ágyra kuporodott, hogy a párnák közé rejtőzhessen, ha az érzelmei túl viharossá válnának.

– Örülök, hogy jól viseled, drágám, féltem, hogy összeroppansz – mondta Polly, de már látta is, hogy Fanny szeme izgatottan csillog, és arca lázasan piros.

– Majd siránkozom és nyöszörgők még, az biztos, de a hír először elkábított, most pedig kezdek egyre izgatottabb lenni tőle. Teljes szívemből sajnálnom kell a papát, de akármilyen gonosznak tűnik, mégis tény, Polly, hogy félig-meddig örülök a történteknek, mert ez segít fölülemelkednem önmagamon, és tennivalót ad nekem.

Fanny lesütötte a szemét, és elpirult, de Polly megértette, miért akar barátnője elfeledkezni magáról, és Fanny nem is sejtette, mennyi gyöngéd együttérzést rejt Polly ölelése.

– Talán nem olyan súlyos a helyzet, mint amilyennek látszik. Nem értek az ilyesmihez, de láttam már tönkrement embereket, akik ugyanolyan kényelmesen éltek, mint azelőtt – mondta Polly.

– Velünk nem így lesz, mert a papa mindent föl akar számolni, hogy teljesen feddhetetlen maradjon. A mama vagyonkája fölött csak ő maga rendelkezik, és azt nem fenyegeti semmi veszély. A mama úgy meghatódott

ettől! Ő jobban retteg a szegénységtől, mim én, mégis könyörgött a papának, hogy fogadja el tőle a pénzét, ha az segít. Ez jólesett a papának, de azt felelte, semmi szín alatt nem tenne ilyet, hiszen úgyse menne sokra vele, és a mama kényelme biztosítására is alig futja majd belőle.

– Tudod, mit szándékozik tenni? – kérdezte Polly aggodalmasan.

– Azt mondta, még nincsenek kész tervei, de át szeretne költözni abba a kis házba, amelyik a nagymamáé volt, mégpedig a lehető leghamarabb, mert nem illik egy csődbe ment embernek ilyen nagy lábon élni.

– Én egy csöppet se bánom, szeretem azt a kis házat, mert van egy kertje meg egy elragadó kis szobája azzal a háromszögletű fülkével, amire mindig is fájt a fogam. Ha erről van szó, akkor szerintem a csőd nem is olyan rossz – vélekedett Maud derűsen az ügyről.

– No várd csak ki, amíg eltűnik a kocsi, a sok szép ruha, a cselédség, és mi csak tengődünk, ahogy tudunk.

Akkor majd megváltozik a véleményed, te szegény gyerek! – mondta Fanny, aki határozottan tragikusnak értelmezte a csődöt.

– El fogják venni az összes holmimat? – kiáltotta Maud döbbenten.

– Úgy bizony. Nem tudom, mit szabad megtartanunk, de azt hiszem, nem sokat. – Fanny olyan arckifejezést öltött, mint aki kész mindenét föláldozni.

– Az új fülbevalómat nem kapják meg… El fogom rejteni… és a legjobb ruhámat és az arany illatszeres üvegemet is. Ó, jaj, jaj! Szerintem csúnya dolog elvenni egy kislány holmiját!

Maud a párnák közé fúrta a fejét, hogy elfojtsa fájdalmas zokogását.

Az ügyes Polly hamar megnyugtatta a kislányt, hogy azért nem fogják teljesen kirabolni, és megígérte, hogy ha esetleg a fülbevaló és az illatszeres üvegcse is sorra kerülne, ő majd meglágyítja a papa hitelezőinek kemény

szívét.

– Kíváncsi vagyok, legalább egy cselédet sikerül-e megtartanunk, amíg megtanuljuk a házimunkákat – mondta Fanny, és sóhajtva pillantott fehér kezére.

Maud azonban tapsikolt, és virgoncan szökkent fel.

– Most végre megtanulhatok főzni! Imádok tojáshabot verni! Melles kötényem is lesz, mint Pollynak, meg tollseprűm, és a lépcsőt fölkötött hajjal fogom söpörni, mint Katy. Ó, de jó!

– Ne nevesd ki, ne bátortalanítsd el; hadd vigasztalódjon kötényekkel és lapátokkal, ha tud! – súgta Fannynek Polly, miközben Maud belefejelt a párnákba. Maud szerette a házimunkát, és gyakran azért szidták össze, mert lelopódzott a konyhába, vagy miközben ő tisztának hitte a láthatárt, titkos söpörgetésen, poroláson kapták.

– A mama szegény nagyon gyönge, vagyis nyilván nekem kell majd vezetni a háztartást, te pedig Polly,

biztosan megmutatod, hogyan kell – mondta Fanny.

– Hasznos gyakorlat, hölgyem, egy szép napon be fogja látni – nevetett Polly jelentőségteljesen.

Fanny elmosolyodott, aztán hirtelen elkomorult, és szomorú kifejezés jelent meg az arcán.

– Ez mindent megváltoztat, az eddigi társaságom ejteni fog, a Merton lányokkal is ezt tettük, amikor tönkrement az apjuk. Ami pedig az úgynevezett „kilátásaim"-at illeti, azok romokban hevernek.

– Nem hiszem. A valódi barátaid nem fognak cserbenhagyni, majd most meglátod, kik az igaziak. Én tudok egy barátról, aki kedvesebb lesz, mint valaha.

– Ó, Polly, gondolod? – Fanny tekintete meglágyult a szemébe szökő könnyektől.

– Én tudom, kire céloz – kiáltotta Maud, mert odavolt a találgatásért. – Saját magára. Pollyt nem érdekli, hogy szegények vagyunk, ugyanis ő szereti a

koldusokat.

– Tényleg magadra gondoltál? – kérdezte Fanny bánatosan.

– Nem, ez a barát sokkal jobb és drágább, mint amilyen én vagyok – mondta Polly. – Sosem fogod kitalálni, úgyhogy a helyedben nem is próbálkoznék. Inkább azon törd a fejed, mit fogsz tenni abba a csinos kis háromszögletű fülkébe, ha megkapod.

Miután megszabadultak Maudtól, a két lány higgadtan megvitatta a hirtelen fordulatot, és Polly meglepetten tapasztalta, mennyi erő és józan ész rejtőzik Fannyben. Polly még nem volt tudatában annak a változásnak, amelyet a szerelem idézett elő őbenne magában, s ezért nem látta, hogy barátnője szokatlan türelme és lelkiereje milyen mélyről fakad, de örült neki, és remélte, hogy a jövendölése valóra válik. Ekkor Maud merült föl újra az új fülkéjéből egy némileg ijesztő ötlettel.

– Azoknak, akik csődbe mennek, mindig rohamuk

lesz?

– Jóságos ég, dehogy! Honnan veszed, te gyerek? – kiáltotta Polly.

– Hát, Mr. Mertonnak is volt, én meg azon gondolkoztam, hátha a papának is rohama lesz, és egészen megrémültem.

– Mr. Merton bukása csúnya, szégyenteljes bukás volt, nem csoda, hogy utána rohamot kapott. Nálunk erről szó sincs, és biztos lehetsz benne, hogy a papának nem lesz rohama – mondta Fanny olyan büszkén, mintha „a mi csődünk” egyenesen megtiszteltetés volna.

– Nem gondoljátok, hogy lemehetnétek hozzá? – kérdezte Polly.

– Nem biztos, hogy örülne, és azt se tudom, hogy mit mondjak – kezdte Fanny, de Polly lelkesen közbevágott:

– Én tudom, hogy igenis örülne. Ne törődj azzal,

hogy mit mondasz, csak menj, és mutasd ki, hogy nem kételkedsz benne, nem hibáztatod a történtekért, sőt csak még jobban szereted, és kész vagy örömmel segíteni neki a bajban.

– Gyere velem, Polly, és mondd meg, mit tegyek – mondta Fanny, és kézen fogta a barátnőjét.

– Amint megpillantod, azonnal tudni fogod – biztatta Polly, de nem tiltakozott az unszolás ellen, mert tudta, mindannyian „szinte családtag"-nak tekintik, ahogy Tom mondta.

A dolgozószoba ajtajánál már ott ácsorgott Maud, akinek teljesen elpárolgott a bátorsága, mert nem tudott elfeledkezni Mr. Merton rohamáról. Polly kinyitotta az ajtót, és Fanny abban a pillanatban, hogy megpillantotta az apját, már tudta, mit tegyen. A tűz alig pislákolt, halványan világított a gázlámpa is, Mr. Shaw pedig a karosszékben ült, ősz fejét a kezébe hajtotta, és e pillanatban nem látszott többnek magányos, gondterhelt öregembernél. Fanny a barátnőjére pillantott, aztán az

apjához lépett, és magához ölelve az ősz fejet, gyöngédségtől megremegő hangon mondta:

– Drága papa, azért jöttünk, hogy segítsünk neked elviselni a bajt.

Mr. Shaw fölnézett, s mert a lánya arcán valami addig sosem látottat fedezett föl, átölelte, fáradt fejét Fanny csípőjének támasztotta, mintha megtalálta volna a legnagyobb vigaszt, s éppen akkor, amikor legkevésbé számított rá. Abban a pillanatban Fanny az öröm és az önvád vegyes érzésével döbbent rá, mit jelenthet egy lány az apjának, Polly előtt pedig, akinek eszébe jutott az önző, örökké gyengélkedő Mrs. Shaw, hirtelen megvilágosodott, hogy mi egy feleség feladata: férje segítőtársa legyen, ne pedig teher. Maudot meghatotta ez a szokatlan érzelmi megnyilvánulás, és csöndben apja ölébe telepedett, majd miközben pisze kis orrán megcsillant egy jókora könnycsepp, a fülébe súgta:

– Papa, ne vedd nagyon a lelkedre, én majd segítek Fannynek a háztartást vezetni, tényleg nagy kedvem van

hozzá.

Mr. Shaw a másik karjával átölelte a kislányt, és egy percig egyikük sem szólt. Polly a karosszék mögé húzódott, hogy semmi se zavarja ezt a három embert, akiket a csapás most döbbentett rá, hogy mennyire szeretik egymást. Aztán Mr. Shaw úrrá lett az érzelmein.

– Hol az én harmadik lányom, Polly? – kérdezte.

Polly azonnal ott termett mellette, és a szokásosnál is gyöngédebb, néma csókot nyomott az arcára, mert jólesett neki, hogy Mr. Saw a „harmadik lányá”-nak nevezte.

– Tomot nem kívánja látni? – suttogta.

– Dehogynem! Hol az a szegény fiú?

– Rögtön hozom. – Polly rokonszenves fürgeséggel máris indult.

A hallban azért megtorpant egy pillanatra, hogy a tükörbe nézzen, mert valahogy fontosabbnak tartotta, hogy Tom rendesnek és csinosnak lássa a bajai közepette, mint amikor Tom még gondtalan ifjoncnak számított.

Tom már újra önmaga volt, amikor Polly belépett, a zsebkendő eltűnt, a fiú pedig emelt fővel, nyugodt arccal ült, és olyan szilárd elszántság sugárzott belőle, mintha azt mondaná a sorsnak: „Jöjjön, aminek jönnie kell!” Nem hallotta Pollyt belépni, mert éppen a tűzbe bámult, és alighanem egészen más jövőt látott benne, mint eddig. Polly halkan megszólalt:

– Tom drága, édesapád kéret.

Tom azonnal fölállt, és kezét nyújtva Pollynak azt felelte:

– Gyere te is, nekünk már nem jó nélküled! – és visszavezette Pollyt a dolgozószobába.

Aztán hosszasan elbeszélgettek, mert a gondok

láthatóan átfűtötték és megerősítették a családi szeretetet és bizalmat. Mr. Shaw az üzleti viszontagságokból annyiról számolt be a fiataloknak, amennyit azok meg tudtak érteni, s míg hallgatták, mindegyikük saját magát hibáztatta, hiszen gondtalanul és vakon éltek, miközben egyre csak gyűltek a felhők, és szegény Mr. Shaw egyedül volt kénytelen szembenézni a viharral. A villám lecsapott, de mivel mindannyian életben maradtak, félig aggodalmas, félig kellemes izgalommal beszélték meg az ügyet, egymást bátorítva, kedvesen, akárcsak azok az emberek, akiket egy váratlan zápor kettesével-hármasával egy esernyő alá kerget.

Józan beszélgetés volt, de egyáltalán nem szomorú, mert Mr. Shaw rendkívüli vigaszt talált gyermekei váratlan együttérzésében, ők pedig, mivel a kedvéért igyekeztek vidáman felfogni a dolgot, jól érezték magukat. Olykor még nevettek is, mert a lányok, lévén járatlanok a témában, ugyancsak furákat kérdeztek. Tom az üzleti érzék teljes hiányáról árulkodó, mulatságos javaslatokkal hozakodott elő, Maud pedig

fergetegesen megkacagtatta őket, s ezzel felbecsülhetetlen jót tett; amikor ugyanis a jövőt illető terveket elmagyarázták neki, elgondolkodón megjegyezte:

– Nagyon meg vagyok könnyebbülve. Amikor a papa kijelentette, hogy mindenről le kell mondanunk, a mama pedig koldusnak nevezte az egész családot, én tényleg azt hittem, hideg ételmaradékért kell majd könyörögnöm, a karomon nagy kosárral, és egy öreg kendővel a fejemen. Egyszer azt mondtam, volna kedvem hozzá, de attól tartok, mégse, mert ki nem állhatom a száraz kenyeret és a hideg krumplit, márpedig a szegény gyerekeknek ez jár. Bizony nagyon bántana, ha Grace és a többiek látnák, ahogy a hátsó ajtók körül ólálkodom.

– Ha rajtam múlik, az én kislányom sosem fog idáig jutni – mondta Mr. Shaw magához szorítva a kislányt, és úgy nézett rá, hogy Maud, miközben az arcát apja arcához szorította, hozzátette:,

– De ha erre kérnél, papa, megtenném, mert tényleg szeretnék segíteni.

– Én is! – kiáltotta Fanny, de közben eszébe jutott, milyen is lehet kifordított selymekben és tisztított kesztyűben járni.

Tom semmit se szólt, hanem maga elé tette azt a papírt, amelyen az apja által fölvázolt összegek szerepeltek, és már el is merült a számokban, mert nagyon szerette volna megérteni őket, így kívánta bizonyítani azt a forró vágyát, hogy maga is részt vállaljon a család helyzetének javításában.

– Át fogjuk vészelni, gyerekek, ne bánkódjatok hát, csak készüljetek föl rá, hogy kényelmetlenségben és bosszúságban is lesz részetek! Vágjátok zsebre a büszkeségeteket, és ne felejtsétek, hogy a szegénységen nincs mit szégyellni, de a becstelenségen igen!

Polly mindig szerette a kedves Mr. Shaw-t, de most már szívből tisztelte is, és úgy érezte, nem volt igazságos hozzá, amikor néha úgy vélekedett, hogy Mr. Shaw-t

csak a pénzszerzés érdekli.

„Nem csodálkoznék rajta, ha mindez az egész családnak jót tenne, bár nem valószínű. Mrs. Shaw-nak lesz a legnehezebb, de ettől talán majd magához tér, megfeledkezik az idegeiről, és ugyanolyan dolgos, boldog asszony válik belőle, amilyen az én anyám” – mondta magában Polly reménykedőn, mert a szegénység néki régi barátja volt, megtanulta, hogy ne féljen tőle, hanem fogadja el azt is, ami keserű, és azt is, ami édes benne, s fordítsa mindkettőt a maga javára.

Amikor este búcsút vettek egymástól, tapintatosan Polly ment ki először, de a hallból még visszakukkantott, mert látni akarta, milyen gyöngéden búcsúznak apjuktól a lányok. Tom nem tudott mit mondani, hiszen a férfiak nem adnak csókot, nem becézgetnek vagy sírnak akkor sem, ha a legmélyebb érzéseik törnek föl. Együttérzése és türelme kifejezésére tehát nem tehetett egyebet, mint hogy tiszteletteljes, bűnbánó és szerető arccal erősen megszorította az apja kezét, majd fölrohant a lépcsőn, mintha a fúriák

kergetnék, és így is volt, noha azok szelídebb, modern alakot öltöttek magukra.

XV. FEJEZET RUHAPARÁDÉ

A következő hetekben Shaw-ék megtanulták, mint előttük sok más család, milyen sebesen növeszt szárnyat és röppen el a gazdagság, ha egyszer mehetnékje támad. Mr. Shaw csodálatra méltó energiával és türelemmel hajtotta végre a terveit, ami a legkeményebb hitelezőit is meghatotta. A nagy házat a lehető leggyorsabban elhagyták, és beköltöztek a kicsibe; ez utóbbi kényelmét biztosították a nagymama hátrahagyott bútorai még abból az időből, amikor a nagymama a fiához költözött. Az árverésen sokan törekedtek kimutatni, hogy bár a család elveszítette a vagyonát, barátai még maradtak; valaki például megszerezte Fanny zongoráját, és visszaküldte neki; egy másik barát a Mrs. Shaw kényelmét szolgáló fényűző tárgyak némelyikét kaparintotta meg a számára; egy harmadik személy pedig megmentette Mr. Shaw-nak mindazokat a könyveket, amelyeket az a legtöbbre értékelt. Mr. Shaw ugyanis megtartotta a szavát, és valóban mindent a legszigorúbban árverésre bocsátott.

Így hát a kis ház nem maradt üres, sőt a hajótörésből megmaradt tárgyak, amelyeket az együttérzés és a jóindulat árja hamarosan visszasodort hozzájuk, kellemessé varázsolták az új otthont.

Ismerőseik siettek fölkeresni őket, sokan valódi barátságból, még többen pedig azért, mert kíváncsiak voltak, „hogy viselik” Shaw-ék a megpróbáltatást. Ezt eltűrni volt az egyik legnehezebb feladat, és Tom bizony nemegyszer használt erős szavakat, amikor valamelyik előkelő hölgy részvétlátogatást tett náluk, majd sietve távozott pletykálkodni. Pollynak csalódnia kellett Mrs. Shaw-val kapcsolatos reményeiben, mert a szerencsétlenség bizony nem hatott rá élénkítően. Mrs. Shaw azonnal ágynak esett, könnyek között, csipkés kis főkötőben fogadta a látogatóit, és azzal boldogította a családját, hogy időnként siránkozva megkérdezte, mikor viszik már el a szegényházba. Ezt Fanny nehezen tűrte, de hamarosan úrrá lett a kétségbeesésen, és arra a következtetésre jutott, hogy ilyen körülmények között az anyja jobbat nem is tehetne; mivel pedig örökölt valamennyit apja energiájából, magára vállalta ezt az új

terhet is; és úgy érezte, hogy a szükség végre meghozta neki a tennivalót, vagyis azt, amire már olyan régóta vágyik.

Szegény lány, a háztartáshoz semmit sem konyított, de büszkeségből, és mert elszántan „ki akart tartani a papa mellett", nem veszítette el a bátorságát, és lázas igyekezettel látott neki minden új feladatnak. Amikor pedig az erő és a lelkesedés már-már cserbenhagyta, a káoszban lassan kezdtek megmutatkozni a rend körvonalai, és Fanny új erőt, kárpótlást merített egy olyan otthon látomásából, amelyet az ő ügyessége, keze munkája tesz boldoggá és kényelmessé.

Maud, miután megkönnyebbülten tapasztalhatta, hogy nem kell rettegnie a hátsó ajtóknál való koldulástól, hamar megbékélt a csődhelyzettel; mivel pedig a gyerekek szeretik az újdonságot, és fütyülnek rá, hogy mit szól a világ, Maud úgy vélekedett, hogy tulajdonképpen jó mulatság az egész. Az új otthont afféle nagyméretű babaháznak tekintette, amelyben ő is eljátszhat. Attól a perctől fogva, hogy kitárta a

háromszögletű fülke ajtaját, elfoglalhatta álmai szobáját, és egy kis teáskannát talált benne, éppen olyat, mint Pollyé, Maud úgy érezte, szép idők virradnak rá. Tüstént nekilátott bútort porolni, poharat mosogatni, kenyeret pirítani, és ő volt a város legbuzgóbb, legboldogabb kis háziasszonya. Maud ugyanis örökölte nagyanyja figyelemre méltó képességeit, és városi neveltetése dacára kiválóan megállta volna a helyét egy farmer leányaként is.

Polly hűségesen, segítőkészen és a tőle telhető legvidámabban élte át velük mindezeket a változásokat. A felek mintha helyet cseréltek volna, most Polly adott, és Fanny kapott; ahol ugyanis Fanny számára minden idegennek és újnak tűnt, ott Polly otthon érezte magát, és házvezetői tudományának minden, divatosnak éppen nem nevezhető ága szerepet kapott – Shaw-ék megnyugvására és Polly nagy megelégedésére. Nem tudta eléggé bizonyítani, milyen hálás a korábbi szívességekért, és rengeteget fáradozott, mert úgy érezte, az ő kötelessége elvégezni a legnehezebb és legkellemetlenebb feladatokat. A költözéskor mi sem

volt természetesebb, mint hogy nehéz tárgyakat cipelve járja a lépcsőket, kékre-zöldre verje az ujjait, miközben függönyöket és szőnyegeket szögez a helyére; amikor pedig a pincelépcsőn legurulva csaknem nyakát törte, mert meg akart győződni róla, hogy Mr. Shaw borosüvegeit annak rendje-módja szerint tárolják-e, csak azt érezte, hogy adósságot törleszt, és ez kedvére való, amit Tommal is közölt, amikor a fiú fölsegítette a kéménysepőt megszégyenítően szurtos leányzót.

– Te olyan okos vagy, mindenre ki tudsz találni valamit. Gyere, adj tanácsot, mert a legsötétebb kétségek közt hánykolódom – mondta Fanny, mikor a „mindenes „-nek, ahogy Polly nevezte magát, akadt egy szabad órája.

– Miről van szó? Moly van a szőrmében, kormoz a kémény, vagy himlőt kapott a szomszéd? – kérdezte Polly, és beléptek Fanny szobájába, ahol a tükör előtt Maud éppen régi kalapokat próbált.

– Egyszerűen nincs mit fölvennem – kezdte Fanny

jelentőségteljesen. – Mostanáig túl elfoglalt voltam ahhoz, hogy ezzel törődjek, de hamarosan itt a május, és alig van egy rongyom. Tudod, ilyenkor rendszerint elmentem Mrs. O'Gradyhez, és elmeséltem neki, hogy mit akarok; ő elkészítette a tavaszi ruhatáramat, a papa kifizette a számlát, és kész. Most azonban utánanéztem, és mondhatom, Polly, rémisztően sokba került a ruházkodásom.

– De nem annyiba, mint más lányoké – mondta Polly bátorítóan.

– Talán nem, mert én mértéket tartok, és a jó ízlés olykor gazdaságos is; de most, Polly, egy centet sincs kedvem kérni a papától, ruhára viszont szükségem van. Te olyan lángész vagy, csodákat tudsz tenni, teljesen rád bízom magam. Hát mondd, hogy csináljak magamnak tavaszi ruhatárat a semmiből?

– Hadd látom azt a „semmit", mielőtt tanácsot adnék! Hozd ide az összes „rongyot", s meglátjuk, mit lehet csinálni belőlük. – Polly szemlátomást örömmel

vállalkozott a feladatra, mert az ehhez szükséges női fortélyokhoz igen nagy tehetsége volt, s a sok gyakorlat csak tökéletesítette a képességeit.

Fanny előhozta a „rongyait", és maga is meglepődött, mennyi mindene van, hiszen hamarosan a székeket, a kanapét, az ágyat és az asztalt is ruhák borították, a szekrényekben búvárkodó Maud pedig ismételt felkiáltással jelezte:

– Itt egy másik!

– Íme, egy kiábrándító szemétdomb a számodra! – mondta Fanny, és egy kifakult muszlinruhát ejtett az utolsó kupac tetejére.

– Szerintem, ez a szemétdomb nagyon ígéretes; sok jó alapanyag van benne, és kevés a teljesen elhasznált holmi, ami semmire se jó. No nézzük csak! Itt van öt kalap. A télieket tedd el, a nyáriakat fejtsük szét, és ha nem csal a szemem, három régiből tudunk csinálni egy csinos kis újat.

– Én szétfejtem, de aztán látni is szeretném, hogyan csinálsz belőlük kalapot; csuda érdekes lehet – ajánlkozott Maud, és nagy ollócsattogtatással buzgón nekilátott alkotóelemeire csupaszítani egy viharvert kalapocskát.

– Most nézzük a ruhákat! – Polly gyorsan szétválogatta a halmokat.

– Volnál olyan szíves megnézni ezt itt? – kérdezte Fanny, és fölemelt egy használattól kifakult, szürke utcai kosztümöt.

Polly kifordította, és a tiszta, ragyogó színű szövetet győzedelmesen meglengetve azt felelte:

– íme, az új kosztümöd; újra be kell szegni, kicsit bevenni belőle, és csinosabb leszel, mint valaha.

– Életemben sosem hordtam kifordított ruhát. Gondolod, hogy észreveszik majd? – kérdezte Fanny kétkedőn.

– No és ha igen, nem halsz bele! Száz közül egy lánynak se fog más az eszébe jutni a ruhádról, mint az, hogy csinos. Én világéletemben ruhákat fordítottam ki és festettem be, mégsem riasztottam el vele a barátaimat, és nekem se ártott meg.

– Hát persze, szamár vagyok, Polly, de hamarosan leküzdöm azt az érzést, hogy szegénynek lenni és takarékoskodni szégyen. Kifordítjuk ezt a szürkét, és én bátran fogom viselni.

– Attól csak még jobban áll majd, mint valaha. Ó, és itt ez a gyönyörű lila selyem; ebből lesz csak az igazi ruha! – kiáltotta Polly, és folytatta a szemlét.

– Nem látom, hogyan lehet két szakadt szoknyából és egy pecsétes derékrészből egy teljes ruhadarabot csinálni – mondta Fanny az ágyon ülve, és csüggedten emelgette a szétszórt holmikat.

– Nos, hölgyem, tervem a következő – kezdte Polly, Mrs. O'Grady hanghordozását és hanyag beszédét utánozva. – Amit bevettünk, kiengedjük, a

redőket ellenben eltüntetjük, minekutána pedig a szoknya felső része egész tűrhető, a fodrokat leszedjük, megfordítjuk az egészet, és meghagyjuk egyenes vonalúnak. A szoknya fölső részét kissé beszűkítjük, ám ellátjuk egy redővel, ezeknek a széles fodroknak a legjavából pedig megújíthatjuk a derekat, és a többi darabkából futja még egy kalapra is. Az a fekete csipke, amit Maud éppen most fejtett le a zöld kalapról, remekül fog mutatni a lila szélén, és azzal a szép selyemmantilláddal tökéletes lesz az összhatás. Így, érted már?

– Még nem egészen, de szilárdan hiszem, hogy idővel megértem. A kimenőruhával tehát készen volnánk – állapította meg Fanny, és egyre élénkülő érdeklődéssel szemlélte, ahogy halálra ítélt ruhatára Polly varázslata nyomán újjászületik.

– Ezzel a fátyolszövettel nem tudnál csinálni valamit? Ez a kedvenc ruhám, és nem akaródzik megválnom tőle.

– Alaposan elhordtad, rongyoszsákban a helye. Igen, nagyon csinos volt, és emlékszem, jól is állt neked, de a napja már leáldozott.

Fanny az ölébe ejtette a ruhát, szórakozottan morzsolgatta a rojtjait, és elmosolyodott, mert eszébe jutott, milyen boldog volt, amikor utoljára viselte, és Sydney megjegyezte, hogy már csak egy csokor kankalin hiányzik Fanny öléből, s akkor pontosan olyan lesz, mint maga a tavasz. Aztán összehajtogatta a ruhát, és sóhajtva eltette; a ruha azonban sosem került a rongyoszsákba, és érzelmes olvasóim bizonyára kitalálják, hogy miért.

– Jobb, ha a báli ruhákat rendesen elteszed a jövő évig – kezdte Polly, és megállt egy szivárványszínű halom előtt.

– Az én időm lejárt, többé nem fogom használni őket, csinálj velük, amit akarsz! – mondta Fanny nyugodtan.

– Előfordult már veled is, mint sok más nővel, hogy

eladtad a megunt ruháidat? – kérdezte Polly.

– Soha. El szoktam ajándékozni, vagy Maudnak adom őket.

– Érdekel, mit javasolt Belle?

– Ha azt mondta, hajlandó megvásárolni a ruháimat, akkor nem! – csattant föl Fanny.

– Akkor egy szót se szóltam. – És Polly elrejtőzött egy arzénzöld fátyoltömeg mögé, s ettől úgy tűnt, mintha nagyon dühös lett volna.

– Ha azt a „szörnyű egresszínű hálóing"-et akarná megvenni, hogy Tomot idézzem, én olcsón eladnám neki – vetette közbe Maud, aki gyakorlatiasabb volt.

– Belle azt akarja, Polly? – kérdezte Fanny, mert a kíváncsisága győzött a büszkeségén.

– Hát, csak annyit kérdezett tőlem, vajon halálosan megsértődnél-e, ha ő szívesen átvenné, mivel te úgysem

hordod. Nem szereted azt a ruhát, és jövőre úgyis kimegy a divatból – válaszolta Polly a zöldellő felhő rejtekéből.

– És te mit mondtál?

– Láttam, hogy jó szándékkal van, és azt mondtam, majd megkérdezlek. És magunk között, Fanny, annak a ruhának az árából az összes tavaszi kelléket megvehetnéd, ezt nem árt megfontolni. És van még valami más is – tette hozzá Polly ravaszul. – Trix elárulta Belle-nek, hogy el fogja kérni tőled a ruhát, mivel te már úgysem hordod. Ezen Belle nagyon felháborodott, és kijelentette, hogy csúnya dolog ilyen drága holmit ellenérték felajánlása nélkül, csak úgy elkérni; aztán a maga nyers modorában azt mondta: „Megveszem Fannytől, annyiért, amennyiért ő vásárolta, sőt akár többet is adok érte, ha ezzel segíthetek rajta! A ruha önmagában nem érdekel, de szeretném, ha egy kis pénzhez jutna, mert tudom, hogy rászorul, és nincs szíve attól a drága Mr. Shaw-tól olyasmire pénzt kérni, ami nem feltétlenül szükséges.”

– Tényleg ezt mondta? Nekiadom a ruhát, és egy pennyt sem fogadok el érte! – kiáltotta Fanny, és belepirult, olyan mérges lett Trixre, és annyi hálát érzett Belle iránt.

– Úgysem egyezne bele; bízd csak rám, és ne szégyenkezz vagy aggódj! Te is sok kedves szívességet tettél Belle-nek, amikor megengedhetted magadnak, és örömmel tetted; engedd hát, hogy most törlesszen, és ugyanúgy örüljön neki, mint akkor te.

– Ha ő így fogja föl, az más. Talán jobban tenném… a pénz rettentő jól jönne… csak ódzkodom elfogadni..

– A királyok és királynők eladják az ékszereiket, ha nehéz idők köszöntenek rájuk, vagy ha le kell mondaniuk a trónról, mégsem ítéli el őket senki, miért ítélnének hát el téged? Ez csak egy kis baráti üzlet, számunkra fölösleges dolgot cserélünk számunkra szükségesért. Én a te helyedben nem haboznék.

– Majd meglátjuk. – Fanny magában eldöntötte,

hogy megfogadja Polly tanácsát.

– Ha olyan sok holmim volna, mint Fannynek, árverést rendeznék, és annyit szereznék értük, amennyit csak lehet – közölte Maud, és nekilátott a harmadik kalapnak.

– Máris – mondta Polly, azzal fölmászott egy székre, árakat kiáltott ki, licitált, és Fanny egész ruhatárát elárverezte egy képzeletbeli baráti körnek, mégpedig olyan mulatságosan utánozva mindegyiküket, hogy a szoba csak úgy zengett a kacagástól.

– Ennyi elég a tréfából, most pedig dologra! – mondta Polly, és kifulladva, de a bolondozásával elégedetten lemászott a székről.

– Rengeteg munka lesz ezt a sok mindent összehozni, ráadásul utálok varrni! – jelentette ki Fanny.

– Jenny és én majd segítünk. Az adósaid vagyunk, akárcsak Belle, és követeljük a törlesztőket megillető előjogunkat. Az áldás, akárcsak az átok, visszaszáll

ránk, Fanny.

– Rám több száll vissza, mint amennyit adtam – válaszolta Fanny, és látható örömmel nyugtázta, hogy apró szívességekre ilyen hűségesen lehet emlékezni.

– Tudod, az ilyen befektetés kamata később szépen gyarapszik. No, most fejtsd föl ezt a ruhát, Jenny majd rendbe teszi, én pedig egy szempillantás alatt összeütök neked egy kalapot – mondta Polly, és elhatározta, hogy ha rajta áll, minden a lehető legsimábban fog menni, mert tudta, hogy ami az utóbbi időben történt, az Fannynek épp elég volt, újabb megpróbáltatást már nehezen viselne el.

– Erről a selyemdarabkáról eszembe jut Kitty múlt nyári remeklése. Mrs. Davenport tavaszi csomagjában egy kis darab kockás selymet is kaptunk, és édesanyám azt mondta, Kittyé lehet, ha tud vele mit kezdeni. Én szépen kimostam, elterveztük, buzgólkodtunk rajta, de az egyik ujjának bizony csak a fele telt ki. Én föl is adtam, de Kit tovább dolgozott, és olyan ügyesen

illesztgetett össze minden apró maradék darabkát, hogy a végén meglett a hiányzó fél ujj is, szépen bevarrta az alsó végére, mi meg csak ámultunk. Mit gondolsz, Maud, hány darabból csinálta?

– Ötvenből – így a bölcs válasz.,

– Nem, csak tízből, de ez is szép teljesítmény egy tizennégy éves varrónőtől. Látnotok kellett volna, hogy kacagott a kis boszorkány, valahányszor megcsodálták a ruháját, mert egész nyáron le se jött róla, és olyan csinos volt benne, mint egy rózsabimbó. Sok öröm van az ilyesmiben, ha egyszer hozzászokott az ember; a fejtörés ráadásul az észt is csiszolja, és előbb-utóbb úgy érzi az ember, hogy ügyesebb a többségnél.

– Szereznünk kell egy farmot a házatok közelében; szeretném megismerni Kittyt – mondta Maud, mert különös érdeklődés támadt benne a lány iránt, aki ilyen sajátos műremeket tudott létrehozni.

– Vége a ruhaparádénak, én pedig nagyon hálás vagyok a segítségért, Polly, és hogy megmutattad,

hogyan vehetem legnagyobb hasznát a holmimnak. Remélem, idővel ugyanolyan ügyes leszek, mint te – hálálkodott Fanny, amikor az egyszerű kis kalap elkészült, és az összes terv megszületett, készen arra, hogy megvalósítsák őket.

– Remélem, hamarosan két erős kéz is segít majd neked a munkában, drágám – válaszolta Polly, és eltűnt egy búcsúkacsintás kíséretében, amely Fannyt egész napra fölvidította.

XVI. FEJEZET NAGYMAMÁSDI

Mindannyiuk közül alighanem Tomnak volt a legnehezebb, mert a családi bajok mellett neki még ott volt a rengeteg zavaró és gyötrő saját gondja. Az iskolai csínytevések hamar feledésbe merültek a nagyobb megrázkódtatások árnyékában, de bizony még sokan szidták „a tékozló fiú"-t, és sűrű fejcsóválás kíséretében jövendölték meg, hogy Tomot most már semmi nem állíthatja meg a lejtőn. Mivel ebben az országban bőven akad, aki a szóbeszédet visszamondja, Tom hamarosan értesült a személyét és pályáját illető összes megjegyzésről, és jobban szenvedett, mint bárki is sejtette.

Most, hogy Tom elveszítette az örökségét, úgy tűnt, először érti meg, milyen tekintélyes vagyon volt is az, mennyi hatalommal és örömmel szolgált, s mennyi lehetőséget kínált neki. Tom most már föl tudta becsülni az értékét, noha a férfias jellemek igazságérzetével elismerte, milyen kevéssé érdemelte meg, és mennyire

helytelenül használta föl ezt az ajándékot. Sokat töprengett, mert mint a mesebeli denevér, úgy látszott, nem találja a helyét ebben a most kezdődő, mindannyiuk számára új életben. Minthogy az üzlethez semmit sem értett, hiába igyekezett, az apja nem sok hasznát vette. A háztartás ügyei éppily idegenek voltak a számára, mivel pedig a lányok szókimondóbbak voltak az apjuknál, valahányszor Tom fölajánlotta a segítségét, köntörfalazás nélkül kijelentették, hogy útban van.

Miután az első izgalmak elcsitultak, és Tomnak maradt ideje gondolkodni, megadta magát, az erőforrásai kiapadtak, erőt vett rajta a lelkifurdalás, és ahogyan erre minden nagylelkű, meggondolatlan természetű ember hajlamos, ha hirtelen szembe kell néznie a lelkiismeretével, Tom is a legsötétebb bűnné nagyította föl a könnyelműségét, és azt képzelte, mindenki gazembernek tartja. A büszkeség és az önvád arra késztette, hogy a lehető legkevésbé legyen szem előtt, mert a sajnálatot még akkor sem tudta elviselni, ha baráti kézfogásba vagy kedves tekintetbe burkolták.

Sokat volt otthon, és búskomoran, mellőzötten őgyelgett föl-alá, de nyomban eltűnt, ha látogató jött, nagyon keveset beszélt, és vagy szánalmasan alázatos, vagy tragikusan dühös volt. Szeretett volna tenni valamit, de úgy tűnt, számára nincsen feladat; és míg arra várt, hogy a zuhanás után újra meglelje az egyensúlyát, olyan nyomorultul érezte magát, hogy kis híján erőt vett rajta a végső kétségbeesés.

S amikor a leginkább haszontalannak, számkivetettnek és elhagyatottnak érezte magát, rádöbbent, hogy valakinek szüksége van rá, valakinek soha nincs útjában, valaki mindig várja, és minden törékenysége ellenére is forrón szereti. Élete válságából az anyai ragaszkodás mentette ki Tomot. Miközben a tea és a sütemény mellett elsuttogott pletykák szerint „valóban megkönnyebbülés lenne az egész családnak, ha szegény Mrs. Shaw… hm… kegyesen távozna", senki sem hitte volna, hogy öntudatlanul is a beteg asszony gyönge, tétlen keze tartja meg biztonságban a fiút, és hogy ott, abban a csöndes szobában Mrs. Shaw mindennel elhalmozza, amit csak adni tud.

– Édes istenem! Milyen hajlott hátú öregember lett szegény apádból! Remélem, nem felejti el megrendelni a borjúmirigyemet – sóhajtotta egyik nap Mrs. Shaw, amint az utcán lassan baktató férje után nézett.

Tom szórakozottan sodorgatva a függöny rojtját, ott állt mellette, és a tekintetével ő is követte az ismerős alakot; amikor pedig maga is rádöbbent, mennyire megőszült Mr. Shaw, milyen gondterheltté vált egykor pirospozsgás arca, és milyen elcsigázott öregember módjára lépdel az azelőtt erős, jóképű férfi, akkor ismét megrohanta az önvád, és szokásos szertelenségével látott neki máris pótolni a frissen fölfedezett mulasztást.

– Majd én gondoskodom a borjúmirigyedről, mama. Isten veled, ebédnél itt leszek. – Azzal sietős csókot adott, s már ott sem volt.

Nem tudta pontosan, mit akar csinálni, de egyszeriben tudatosodott benne, hogy megfutamodott a vihar elől, hagyja, hogy az apja egyedül szálljon szembe vele; lám, az idős ember rendszeresen, mindennap bejár

az irodájába, akár egy gép, amely mindig azonos munkát végez, míg egyszer csak meg nem áll, míg ő, a fiatalember otthon, a nők mellett lopja a napot, és tűri, hogy az anyja vigasztalja.

„Joggal szégyenkezhetne miattam, mégis én viselkedem úgy, mint aki szégyelli őt, és merem állítani, az emberek így is gondolják. Megmutatom nekik, hogy nem szégyellem, igen, akármi legyek, ha meg nem mutatom!” Tom harcra készen húzta föl a kesztyűjét.

– Szabad a karját, uram? Ha nincs ellenére, önnel tartok. Anyám kis megbízását teljesítem… Szép napunk van, ugye?

Tom a mondat vége felé némileg veszített a lendületéből, mert a kellemesen meglepett tekintet, amellyel apja üdvözölte őt, és a készség, amellyel elfogadta a támaszul fölkínált, erős kart, világosan bizonyította, hogy az öregúr mindennapos sétái bizony magányosak és kétségkívül szomorúak. Mr. Shaw alighanem megértette a tiszteletteli kis figyelmesség

jelentését, és jólesett látnia a reménykeltő változás előjelét. Mégis szótlanul támaszkodott a fia karjára, hagyta, hogy érzelmeiről az arca beszéljen, majd csak ennyit mondott:

– Kösz, Tom. Igen, anyád kétszeresen fog örülni az ebédnek, ha te intézed.

Aztán minden figyelmüket az üzleti ügyek megvitatására összpontosították, mintha a legapróbb érzelmi megnyilvánulástól is félnének. De mindegy is volt, perekről vagy szeretetről, kölcsönről vagy anyákról beszélnek-e, tudták, köztük minden rendben van. Mr. Shaw jobban ki is húzta magát, Tom pedig úgy érezte, újra megtalálta a helyét. A sétának azonban megvoltak a maga megpróbáltatásai, mert Tomnak jólesett ugyan, hogy a járókelők szívélyes tisztelettel üdvözlik az apját, de a türelmét bizony alaposan próbára tették a kutató vagy helytelenítő tekintetek, mert ezeket viszont neki kellett kiállnia, valahányszor egy ismerős kalapot emelt az apja előtt, s a meleg „Szép jó napot, Mr. Shaw” után Tom szinte hallotta a

hűvös vagy közömbös megjegyzéseket: „Ez a fia; rájár a rúd. Szertelen gyerek, csak jót tesz neki a szegénység!”

„Úgy van, de ne üssél azon, aki már amúgy is a földön hever – mormogta Tom magában, s egyre jobban szeretett volna tenni valamit, ami mindenkit elhallgattat. – Elmennék akár Ausztráliába is, de anyám miatt nem tehetem; bármit, bárhol megtennék, csak kerüljek ki innen, ahol mindenki ismer! Itt sosem leszek képes jóvátenni semmit, hiszen mindenki figyel, és fogadásokat kötnek rám, hogy fennmaradok-e vagy elsüllyedek. A fene egye meg a görögöt és a latint! Bárcsak tanultam volna valami mesterséget, most volna mire alapoznom! Az égvilágon semmihez sem értek, csak franciául beszélek tűrhetően, és van két kezem. Talán az öreg Bélinek szüksége volna hivatalnokra a párizsi fióküzleténél… Nem volna rossz, istenemre, megpróbálom.”

És miután Tom a szemtanúk nagy épülésére biztonságban átadta apját az irodának, összeszedte a

bátorságát, és elindult a kérését előterjeszteni, mert az ötlet némileg földerítette. Mr. Bélinek azonban nem volt jókedve, s mindössze szigorú kioktatásban részesítette a megtévelyedett Tomot, amitől az csak még csüggedtebb állapotba került, és újra elsötétülni látta a szemhatárt.

Délután Tom a házban ődöngött, s éppen azt próbálta kiszámítani, mennyibe kerülne egy ausztráliai expedíció, amikor élénk hangokra és kanálcsörgésre lett figyelmes. A konyhába lépve azt látta, hogy Polly éppen szakácsművészetre oktatja Maudot, mert az új „segítség” nem tartozott a rangosabbak közé, s így a desszert tekintetében nem lehetett rá számítani; ugyanakkor, ha ebédnél nem került édesség is az asztalra, Mrs. Shaw úgy érezte volna, máris a küszöbnél ólálkodik a farkas. Maudnak rendkívüli tehetsége volt a szakácsművészethez, Fanny viszont utált főzni, így hát a kislány igazán elemében lehetett, boldogan bújta a szakácskönyveket, és valahányszor Polly ráért, órát vett tőle.

– Jóságos ég, Tom, most ne gyere! Borzalmasan el vagyunk foglalva! A férfiaknak semmi keresnivalójuk a konyhában – kiabálta Maud, amint a bátyja megjelent a küszöbön.

– El se tudtam képzelni, miben sántikáltok. A mama alszik, Fanny nincs itthon, így hát lejöttem megnézni, nem készül-e valami huncutság – mondta Tom, és szemlátomást nem akaródzott távoznia a vonzó közegből. Szerette a társaságot, és ebben a pillanatban bárkinek hálás lett volna, ha egy időre segít neki elfeledkezni a gondjairól.

Polly tudta ezt, és Tom társaságát nem érezte terhesnek, legalábbis a maga számára nem, odasúgta hát Maudnak:

– Úgysem találja ki – majd hangosan hozzátette: – Gyere, ha van kedved, és keverd meg nekem ezt a lepény tésztát; erős kéz kell hozzá, az enyém már elfáradt. Tessék, kösd magad elé ezt a kötényt, nehogy maszatos legyél, ülj le, és fütyülj a világra!

– Régen sokszor segítettem a nagymamának habot verni, és pontosan emlékszem rá, hogy nagyon élveztem – mondta Tom, és hagyta, hogy Polly egy kockás köténnyt kössön a derekára, jókora tálat nyomjon a kezébe, és leültesse az asztal mellé, ahol Maud mazsolát válogatott, ő maga pedig fűszeres dobozok, sodrófák és vajasbödönök körül sürgölődött.

– Nagyszerűen csinálod, Tom! Fölteszek neked egy találós kérdést, hogy megkönnyítse a munkádat. Mi a hasonlóság a rossz fiúk és a tortahab között? – kérdezte Polly, mert szerette volna jobb kedvre deríteni Tomot.

– Az, hogy a sok veréstől jobbak lesznek. Noha jómagam kételkedem benne – válaszolta Tom, és majd kiütötte a tál alját, olyan nagy erőbedobással dolgozott, hiszen valóban megkönnyebbülés volt végre csinálni valamit.

– Okos fiú! Tessék egy szilva. – És Polly egy aszalt szilvát dugott Tom szájába.

– Jó sokat teszel bele, ugye? Odavagyok a szilvás lepényért! – jegyezte meg Tom, s egyre inkább afféle női munkában járatos Herkulesnek érezte magát, s elfoglaltságát élvezetesnek találta, ha klasszikusnak nem is.

– Mindig sokat szoktam, ha csak tehetem; semmit sem szeretek jobban, mint cukrot és fűszereket lapátolni, és gyönyörűséges szilvás lepényt sütni. Azon kevés dolgok közé tartozik ez, amihez tehetségem van.

– Fején találtad a szöget, Polly. Valóban van tehetséged hozzá, hogy megédesítsd és megfűszerezd az emberek életét és a sajátodét is, ami nagy szerencse, mivel mindannyiunknak ugyanazt kell ennünk, akár tetszik, akár nem – jegyezte meg Tom olyan józanul, hogy Pollynak elkerekedett a szeme, Maud pedig fölkiáltott.

– Komolyan mondom, Tom prédikál!

– Néha úgy érzem, tényleg tudnék – folytatta Tom, aztán Polly gödröcskéire esett a tekintete, és nevetve

hozzátette: – De ez inkább illik önhöz, asszonyom. Nem tartana nekünk egy szentbeszédet?

– Egy rövidet. Az élet, testvéreim, olyan, mint a szilvás lepény – kezdte Polly, és jelentőségteljesen összefonta lisztes karját. – Némelyiknek a tetején van az összes szilva, és mi vígan esszük, míg el nem fogy. Máskor a szilva a tepsi fenekére süllyed, s hiába kutatunk utánuk, sokszor pediglen akkor találunk rájuk, amikor már nem telik bennük semmi örömünk. Ám az okosan elkészített lepényben egyenletesen oszlik el a szilva, s minden falat kész gyönyörűség. Jórészt magunk sütjük a süteményünket, legyen hát gondunk rá, testvéreim, hogy a keverék a legjobb recept szerint s egyenletesen forró sütőben készüljön, midőn pedig megsül, hálás szívvel s mértéktartón lássunk neki.

– Kiváló! Kiváló! – kiáltotta Tom, és a fakanállal tapsolt hozzá. – Példás szentbeszéd volt, Polly, rövid, édes, értelmes és egy csöppet sem álmosító. Jómagam is a parókiádba tartozom, s lesz rá gondom, hogy a „járandóságodat rendesen kapjad", ahogy a jó öreg

Morse diakónus mondja.

– „Köszönöm, testvérem, szükségem igen szerény, s az étvágyam sem olyan már, mint régen volt", ahogy a drága öreg Miller plébános szokta erre válaszolni. Most pedig, Maud, ide azzal a citrommal! – És Polly nekilátott megkeverni a süteményt, látszólag hanyag összevisszaságban. Tom és Maud hallatlan érdeklődéssel figyelte, míg a tepsi be nem került a sütőbe.

– Most készítsd el a sodót, kedvesem, Tom, bizonyára örömmel ver neked tojáshabot, hiszen szemlátomást jót tesz az egészségének.

– Első osztályú kúra, ide vele! – Tom vidáman simított végig a kötényén. – Most jut eszembe, Syd visszajött. Tegnap találkoztam vele, úgy beszélt velem, mint férfival és fivérrel – tette hozzá, mert szívesen emelte volna valamivel a délután fényét.

– Jaj de örülök! – kiáltotta Polly, és tapsolt egyet, tekintet nélkül a kezében tartott tojásra, amely leesett,

és szétloccsant a lábánál. – Ó, én balga! Takarítsd föl, Maud, kérlek, rögtön hozok másikat! – Azzal Polly kirohant a konyhából, boldogan, hogy valamilyen ürüggyel szaladhat az éppen hazatérő Fannyhez, nehogy barátnője a nyilvánosság előtt értesüljön a hírről, és kizökkenjen abból a jól nevelten higgadt tartásból, amellyel az ifjú hölgyeknek a legnagyobb újságot is fogadniuk illik.

– Tisztában vagy a dolgokkal, igaz? – kérdezte hirtelen Maud.

– Nem egészen – válaszolta Tom szerényen.

– Én csak arra volnék kíváncsi, Erzsébet királynő korában tényleg létezett-e egy bizonyos Sir Philip.

– Sir Philip Sydneyre gondolsz? Igen, akkoriban élt, és nagyon szellemes úriember volt.

– Hát erről van szó! Tudtam, hogy Pollyék nem őróla beszélnek – kiáltotta Maud, és akkorát vágott a citromra, hogy az elrepült.

– Milyen haszontalanságon töröd a fejed, te kis szarka?

– Nem mesélem el, mit mondtak, mert nem is emlékszem jól, de hallottam, hogy Polly és Fanny valami szörnyen titokzatos személyről pusmognak, amikor pedig megkérdeztem, ki az, Fanny közölte, hogy „Sir Philip”. Csak azt ne gondolja, hogy el is hiszem! Láttam, hogy kuncognak, irulnak-pirulnak, bökdösik egymást a könyökükkel, és pontosan tudtam, hogy nem valami Erzsébet-kori hírességről van szó – kiáltotta Maud, és olyan magasra emelte az orrát, amennyire csak ekkora orrot lehetett.

– Ide hallgass, Maud, te most titkokat kotyogsz ki. De ne aggódj, sejtettem a dolgot. Ők ugyan nem kötik az orrunkra a titkaikat, de mi olyan okosak vagyunk, hogy kitaláljuk, nem? – kérdezte Tom, és annyi érdeklődést árult el, hogy Maud nem állta meg, hanem még egy kicsit megszellőztette a tudományát.

– Nos, nyugodtan állíthatom, hogy neked nem illik

tudnod róla, én azonban már elég nagy vagyok ahhoz, hogy bármit elmondjanak nekem, különben is jobb, ha meggondolják, miről beszélnek előttem, mert én nem vagyok olyan buta kis csitri, mint Blance. Láttad volna csak, mit műveitek. Biztosra veszem, hogy valami nagyon szépet mondtak Mr. Sydneyről, csak úgy sugárzott az arcuk, miközben az ágyon ülve sugdolództak, és persze azt hitték, én a szalagokat fejtem le a kalapokról, és egy szót sem hallok.

– Melyikük látszott boldogabbnak? – kérdezte Tom, és mélységes érdeklődéssel tanulmányozta a konyhai vízmelegítőt.

– Hát, nekem úgy tűnt, hogy Polly. Ő beszélt többet, és egyfolytában nagyon vidámnak és boldognak látszott. Fanny is jó sokat nevetett, de gyanítom, hogy Polly a szerelmes – felelte Maud rövid gondolkodás után.

– Elhallgass, jön Polly! – Azzal Tom nekilátott szivattyúzni, mintha égne a ház. Polly kipirult arccal,

csillogó szemmel, kezében tojásokkal toppant be a konyhába. Tom gyors pillantást vetett rá a válla fölött, és egy másodpercre megállt, mintha kialudt volna a tűz. Polly valami olyant látott az arcán, amitől bűntudata támadt, ezért akkora lendülettel vetette bele magát a szerecsendió-őrlésbe, hogy piros arca immár a világ legtermészetesebb jelenségének tetszett. Maud, az áruló álszent nyugalommal ült a munkája mellett, és e pillanatban nagyon is ráillett Tom jellemzése: olyan volt, mint egy kis szarka, aki valami haszontalanságon töri a fejét. Polly érezte, hogy a légkör megváltozott, de azt hitte, egyszerűen csak Tom fáradt el, úgyhogy kegyesen el is bocsátotta egy darabka fahéjjal, mert éppen nem volt kéznél más, amit föláldozhatott volna.

– Fanny elhozta a könyveket és a térképeket, amiket kértél. Most menj és pihenj! Nagyon le vagyok kötelezve, fogja a bérét, Brigitta!

– Jó szerencsét a kotyvasztáshoz! – válaszolta Tom, és kioldalgott a konyhából, miközben töprengve majszolta a fahéjat, de úgy látszott, egyáltalán nem

találja olyan ízletesnek, mint máskor. Megkapta a könyveit, de nem állt neki olvasni, hanem bezárkózott a „Tom barlangja” néven ismert kis szobába, és leült töprengeni.

Amikor másnap reggel lement reggelizni, általános „Boldog születésnapot, Tom! „-mal fogadták, és a tányérja mellett ajándékok sorakoztak a család minden tagjától, igaz, nem olyan drága holmik, mint azelőtt, de annál meghatóbb jelképei a szeretetnek, amely túlélte a megrázkódtatást, sőt csak forróbbá tette. Jelenlegi lelkiállapotában Tom úgy érezte, semmi jót nem érdemel meg; így hát amikor mindenki azon fáradozott, hogy boldoggá tegye számára ezt a napot, megértette, mit jelent az, ha „kedvességgel csaknem megölik az embert", és szilárdan eltökélte, vagy becsületére válik a családjának, vagy belepusztul a kísérletbe. Este Polly is átjött az „ünnepi teá"-ra, és amikor körülülték az asztalt, újabb ajándék került elő, s bár ez nem volt érzelmi természetű, Tomot jobban meghatotta, mint bármelyik. Egy gyönyörűséges szilvás lepény volt az, a tetején apró kis csokorral, fehér, mázas szélén pedig rózsaszín felirat

futott körbe, akárcsak minden évben, ameddig csak Tom vissza tudott emlékezni.

– Név, kor és dátum, akárcsak egy szép fehér sírkövön – jegyezte meg Maud önelégülten, mely megjegyzés hallatán Mrs. Shaw, aki a különleges napra való tekintettel jelen volt, leejtette a szalvétáját, és azonnal repülősót kért.

– Kinek a műve? – kérdezte Tom, és elégedetten szemlélte az ajándékot, mert az boldogabb s immár igen távoli születésnapokra emlékeztette.

– Nem tudtam, mit adjak neked, hiszen mindened megvan, amire egy férfinak szüksége lehet, és már egészen kétségbe estem, amikor eszembe jutott, hogy a drága nagymama mindig ilyen lepényt készített neked, te pedig egyszer kijelentetted, hogy enélkül nem is lehet boldog a születésnap. Így hát igyekeztem éppen olyanra csinálni, amilyen az övé volt, és remélem, finom édesnek bizonyul, és a szilvát sem kevesled majd.

– Köszönöm. – Tom csak ennyit mondott, és

rámosolygott az ajándékozóra, de Polly tudta, nincs az az elegáns apróság, aminek a fiú jobban örült volna.

– Jónak kell lennie, mert magad keverted, Tom! – kiáltotta Maud. – Olyan mulatságos volt látni, ahogy dolgozol, és fogalmad sincs, kié lesz a sütemény. Valahányszor kinyitottad a, szádat, beleremegtem a félelembe, hogy valamit kérdezni találsz. Ezért prédikált Polly, én meg ezért tartottalak szóval, amikor Polly kiment.

– Ostoba dolog, de egészen elfeledkeztem a mai napról. Mi lenne, ha fölvágnánk? Másra már gondolni sem tudok! – mondta Tom, mert egyáltalán nem volt ugyan étvágya, de készen állt rá, hogy megtisztelje a sütményt, ha már egyszer önnön hálája áldozata lett.

– Remélem, nem süllyedt minden szilva az aljára – mondta Polly, és fölállt, mert a lepény megszegésére egyhangúan őt jelölték ki.

– Tudod, eddig már sokat leettem a tetejéről – válaszolta Tom, és olyan érdeklődéssel figyelte a

műveletet, mintha hinne a jóslatban.

Az óvatos vágások nyomán csinos szeletek váltak el, mindegyik tömör volt, sötét, ízletes és finomságokkal teli a deres karima alatt. Polly egy különlegesen vastag szeletet fektetett a nagymama egyik kis régi porcelántányérjára, mellé tette a virágokat, és jelentőségteljes pillantással átnyújtotta Tomnak, mert megértette, hogy Tom nem felejtette el a prédikációt, és az allegóriának foganatja volt, legalábbis bizonyos értelemben. Tom földerülő arccal vette át a tányért, és miután mulatságosan szemügyre vette a szeletet, fölnézett, és megkönnyebbülten azt mondta:

– Csupa szilva! Örülök, hogy segíthettem, de az érdem Pollyé, így a virág is őt illeti. – Azzal Polly hajába tűzött egy szál rózsát, bár a mozdulatban több volt a lovagiasság, mint az ügyesség, a tüske ugyanis megszúrta Polly fejét, a levelek a fülét csiklandozták, a rózsa pedig lefelé lógott.

Fanny kinevette Tom ügyetlenségét, Polly azonban

semmi szín alatt nem igazította volna meg a virágot. Úgy nekiestek a lepénynek, mintha a világon nem is létezne gyomorrontás. A teázás élénk hangulatban folyt, és még utána is remekül érezték magukat, míg Tomnak két levelet nem hoztak. A fiú rápillantott az egyikre, majd sietősen visszavonult a kuckójába, amitől Maudon kínzó kíváncsiság vett erőt, a nagylányok pedig izgalomba jöttek, Fanny ugyanis fölismerni vélte a kézírást az egyik borítékon, Polly pedig a másikon.

Eltelt egy félóra, aztán egy másik, és Tom nem bújt elő. Mr. Shaw elment, Mrs. Shaw pedig Maud kíséretében visszavonult a szobájába, így hát csak a két lány törte a fejét, hogy nincs-e valami rettenetes baj.

Egyszerre csak hívó kiáltást hallottak:

– Polly! – s a leányzó úgy pattant föl, mintha mennydörgött volna.

– Rohanj! Majd meghalok a kíváncsiságtól, hogy mi lehet a baj – mondta Fanny.

– Jobb lenne, ha te mennél – kezdte Polly, mert bár szívesen indult volna máris, némi félénkségét érzett.

– Nem rám van szüksége, különben is egy szót se tudnék kinyögni, ha az a levél Sydney-től jött – kérte Fanny, és izgatottan az ajtó felé terelte barátnőjét.

Polly szó nélkül engedelmeskedett, de az arcára furcsán aggodalmas kifejezés ült ki, a barlang küszöbénél pedig megtorpant, mintha tartana a lakójától. Tom kedvenc testtartásában üldögélt, vagyis egy széken lovagolva, karba tett kézzel, és állát a támla felső részén nyugtatva; elegánsnak éppen nem volt nevezhető ez a testtartás, de Tom azt állította, kizárólag így tud gondolkodni.

– Hívtál, Tom?

– Igen. Gyere be, kérlek, és ne légy így megrémülve. Csak szeretnék neked megmutatni egy ajándékot, amit most kaptam, és a tanácsodat kérni, hogy vajon elfogadjam-e.

– De Tom, hiszen te úgy festesz, mint aki teljesen le van törve! – kiáltotta Polly, egészen megfeledkezve magáról, amikor Tom fölállt, és odalépett hozzá.

– Úgy van, rendesen a padlóra kerültem, de már újra állok, szilárdabban, mint valaha. Olvasd ezt el, és mondd meg, mi a véleményed róla!

Tom fölkapott egy levelet az asztalról, Polly kezébe nyomta, és elkezdett föl-alá járkálni az aprócska szobában, mint egy ketrecbe zárt, valóságos medve. Miközben Polly elolvasta a kurta kis levelet, egészen elsápadt, és csillogni kezdett a szeme. Amikor a végére ért, egy pillanatig szótlanul állt, mintha a méltatlankodástól szóhoz sem jutna, aztán idegesen összegyűrte és a földre ejtette a papírt.

– Érdekhajhász, szívtelen és hálátlan lány! Ez a véleményem! – mondta egy szuszra.

– Ó, a… mindenségit! Nem azt akartam megmutatni, hanem ezt a másikat. – Azzal Tom fölemelt egy másik papírt, félig dühösen, félig szégyenkezve a

tévedés miatt. – Egyébként erre fütyülök; holnapra úgyis mindenki tudni fogja; te pedig, remélem, leszel olyan jó, és nem hagyod, hogy a lányok kérdésekkel bosszantsanak – tette hozzá, mint aki jobban átgondolva az ügyet, végül is megkönnyebbült, hogy a hírt először Polly tudta meg.

– Nem csodálkozom, hogy olyan zaklatottnak látszottál. Ha a második levél is ilyen, jobb, ha leülök, mielőtt elolvasom – mondta Polly, és érezte, hogy reszketni kezd izgalmában.

– Ez milliószor kedvesebb, de sokkal jobban földhöz vágott, a kedvesség mindig megrendítőbb. – Tom elhallgatott, és egy percig a kezében forgatta a levelet, mintha a benne foglaltak közömbösítenék a kisebb levélke okozta keserűséget, és mintha ez ugyancsak meghatná. Aztán odahúzott egy karosszéket, és hellyel kínálta Pollyt, majd higgadt, határozott hangon, amely nagyon meglepte Pollyt, azt mondta:

– Valahányszor pácban voltam, a nagymamámhoz

fordultam tanácsért, ő pedig mindig tudott valami értelmeset vagy vigasztalót mondani. Ő már nincs többé, Polly, és én szeretném, ha te töltenéd be a helyét. Ellenedre volna, ha leülnél ebbe a székbe, én pedig elmondanék neked egyet s mást, ahogy Will szokta?

Hogy ellenére volna-e? Polly úgy érezte, Tomnak még sose sikerült ilyen megtisztelő bókot kitalálnia. Már régóta vágyott erre a dicséretre, hiszen úgy nőtt föl, hogy a fivéreihez a lehető legmelegebb, legőszintébb kapcsolat fűzte, ezért hamar rájött arra, amit más nők lassabban tanulnak meg, vagyis hogy a nemek közötti eltérés messze nem jelenti a szívek és a lelkek olyan nagy különbségét, mint képzeljük. Az öröm és a bánat, a szerelem és a félelem, az élet és a halál mindannyiunk számára ugyanazokat a kérdéseket vetik föl, és éppen az a furcsa, hogy miért nem értjük meg egymást eléggé, miért várunk, amíg a megpróbáltatások ébresztenek rá: a férfi és a hő természete nagyon is hasonló. Hála ennek a tudásnak, Polly képes volt megérteni Tomot, ami meglepte és megnyerte a fiút. Polly tudta, hogy Tomnak

női együttérzésre van szüksége, és hogy ezt megkaphatja tőle, mert ő nem fél átnyúlni a fölött a korlát fölött, amelyet a neveltetés emel fiúk és lányok közé, és meri jóhiszeműen ezt válaszolni: „Ha segíthetek, engedj segítenem!”

Tíz perccel korábban persze Polly ugyanolyan könnyen képes lett volna erre, mintha Tom helyett Will ült volna ott, csakhogy abban a tíz percben történt valami, ami megnehezítette a dolgát. Miután elolvasta Trix levelét, amelyben a lány visszaadta Tom szabadságát, Polly szemében sok minden megváltozott, és arra késztette, hogy elhúzódjon Tom bizalmas közeledése elől: most már nehezebbnek érezte a kívülálló szerepét, hiszen a jó hír hallatán minden lányos szerénysége dacára újjászületett benne a szerelem és a remény. Polly tehát lassan leült, és lesütött szemmel, nagyon megszeppent hangon, tétován csak ennyit mondott:

– Megteszem, ami tőlem telik, de én nem tölthetem be a nagymama helyét, és nem tudok bölcs jó tanácsot

adni. Bárcsak tudnék!

– Bárkinél jobban tudsz! A mamának terhére van a beszélgetés, apának pedig az én gondjaim nélkül is van éppen elég baja. Fanny áldott jó lélek, de nincs gyakorlati érzéke, és mindig kátyúba jutunk, ha megpróbálunk elrendezni valamit. Ki marad hát más, mint az én fogadott testvérkém, Polly? Az az öröm, amit a másik levél szerez majd neked, kárpótol azért, hogy ennyit untattalak.

Polly ölébe csúsztatta a papírt, majd az ablakhoz ment, hadd örüljön Polly szabadon, anélkül hogy látnák; de aztán mégis oda-odasandított, és ahogy Polly arca földerült, úgy komorult el az övé.

– Ó, Tom, ez aztán a születésnapi ajándék, és olyan szépen kínálják föl, hogy nem is tudom, hogyan utasíthatnád vissza. Arthur Sydney igazi nemes lelkű ember! – kiáltotta Polly, és sugárzó arccal, nevető szemekkel pillantott föl.

– Úgy bizony! Apámon kívül egyetlen élő embert

sem ismerek, aki ilyet tett volna értem, és akitől képes is volnék elfogadni. Látod, nemcsak hogy kifizette az összes szégyenletes adósságomat, hanem még ráadásul az én nevemben is tette, hogy amennyire csak lehet, megkíméljen.

– Bizony, ez rávall, és azt hiszem, örömmel tette.

– Óriási terhet vett le a vállamról, hiszen sokan nem tudták volna kivárni, amíg összekoldulom, kölcsönkérem vagy megkeresem ezt a pénzt. Sydney megengedheti magának, hogy várjon, de neki sem kell sokáig várnia, vagy ne legyen Tom a nevem!

– Nem fogadod hát el ajándékba?

– Te elfogadnád?

– Nem.

– Akkor bizony én sem. Jócskán le vagyok robbanva, Polly, de nem vagyok elég alávaló ahhoz, hogy ilyet tegyek, amíg van lelkiismeretem és hozzá két

kezem.

Darabos beszéd volt, de jobban tetszett Pollynak a sima modorú Tom megnyilvánulásainál, mert a fiú arca és hangja elárulta, hogy a baráti gesztus a hálánál is nemesebb érzelmet kavart föl benne.

– Mit teszel most, Tom?

– Megmondom. Leülhetek ide? – És Tom letelepedett arra a kis zsámolyra, amelyik mindig ott állt a nagymama öreg karosszéke mellett. – Mostanában annyi terv fordul meg a fejemben, hogy olykor majd szétreped – folytatta a szegény fiú, fáradt homlokát dörzsölve, mintha újabb ötletet akarna kicsiholni belőle. – Komolyan gondoltam már rá, hogy elmegyek Kaliforniába, Ausztráliába vagy valahová az isten háta mögé, ahol az ember gyorsan meggazdagodhat.

– Jaj, ne! – kiáltotta Polly, és kinyújtotta a kezét, mintha vissza akarná tartani Tomot, majd mielőtt az odafordult volna, gyorsan el is rántotta.

– Azt hiszem, a mama és a lányok nem szívesen engednének, ráadásul nekem magamnak se fűlik hozzá igazán a fogam; olyan, mintha meghátrálnék, elmenekülnék.

– Pontosan – mondta Polly határozottan.

– Magad is látod hát, nem találok magamnak semmit, hacsak kereskedősegédnek el nem megyek, de azt hiszem, az nem nekem való. Az igazat megvallva, itt, ahol ismernek, képtelen volnék elviselni. Szívesebben dolgoznék az árekkel a vasútnál, mint hogy gombostűt adjak el a barátaimnak és a szomszédaimnak. Hamis gőg, tudom, de ez az igazság, és jobb, ha beismerem.

– Egyetértek veled.

– Ez megnyugtató. Most érkezem ahhoz a ponthoz, ahol különösen szükségem van a tanácsodra, Polly. Tegnap hallottam, hogy Nedről, a bátyádról meséltél Fannynek; hogy milyen ügyesen boldogul, hogy mennyire szereti az üzletet, és hogy szeretné, ha Will odaköltözne valahová a közelébe. Azt hitted, olvasok,

de mindent hallottam, és akkor jutott eszembe, hogy talán én is megpróbálkozhatnék valahol nyugaton. Mi a véleményed?

– Ha valóban dolgozni akarsz, tudom, hogy sikerülne – felelte Polly gyorsan, miközben mindenféle terv és elképzelés kergette egymást a fejében. – Bárcsak Ned mellett lehetnél, biztosra veszem, hogy jól boldogulnátok együtt, örömmel megtenne bármit, ami módjában áll! Ha akarod, írok neki, és köntörfalazás nélkül megkérdezem.

– Szeretném, ha megtennéd, csak úgy, tájékozódásképpen, és akkor már lesz miből kiindulnom. Szeretnék ésszerű tervvel állni apám elé. Tudod, az üzletembert semmi sem győzi meg jobban, mint a tények.

Polly nem állta meg mosolygás nélkül, annyira új hangot ütött meg Tom, s olyan különös volt hallani, hogy nem lovakról és szabókról, táncról és lányokról beszél. Pollynak máris megtetszett, ahogy tetszett Tom

higgadt arckifejezése is és az a mozdulat, ahogy az utóbbi időben a karját a magasba lendítette, mintha szeretne úgy istenigazában nekiveselkedni valaminek.

– Nagyon bölcs elgondolás. Gondolod, hogy édesapádnak tetszeni fog ez a terv?

– Egész biztosan. Tegnap mondtam neki is, hogy sürgősen hozzá kell fognom valamihez, mire ő: „Bármi jó, ami tisztességes, Tom, és ne feledd, apád boltosinasként kezdte.” Tudtad te is, ugye?

– Igen, egyszer elmesélte, és nekem nagyon tetszett, hiszen öröm volt látni, milyen sokra vitte.

– Én nem szerettem ezt a történetet, és attól tartok, kissé szégyelltem is, de amikor tegnap este újra erről beszélgettünk, hirtelen új fényben láttam az egészet, és megértettem, miért viselte apám olyan bátran a bukást, és miért tudja beérni ezzel a szegényes házzal. Csak újra kell kezdeni, mondja, és mivel egyszer már sikerült neki, úgy érzi, megint képes lesz rá. Kijelentem neked, Polly, hogy ez az önbizalom, ez az energia és bátorság

az ő korában arra indít, hogy jobban szeressem és tiszteljem a drága jó öregurat, mint eddig bármikor.

– Örülök, hogy ezt hallom tőled, Tom! Néha az volt a benyomásom, hogy nem értékeled igazán az apádat, mint ahogyan ő sem tekintett téged felnőttnek.

– Nem is voltam az, tudod? – mondta Tom nevetve, de azért huszonegy éve minden méltóságával. – Hát nem furcsa, hogy az emberek sokáig együtt élnek, mégsem ismerik ki egymást, amíg valami rá nem kényszeríti őket? Ennek a szerencsétlenségnek talán éppen az volt a rendeltetése, hogy bemutasson a tulajdon apámnak.

– Íme, a neked való filozófia – mosolygott Polly, és úgy érezte, a balsors többet fog használni Tomnak, mint hosszú évek jóléte.

Csöndesen ültek egy darabig; Polly a nagy karosszékből nézett le Tomra, szemében friss tisztelettel, Tom pedig a zsámolyon ülve lassan darabokra tépte azt az összehajtogatott papírt, amelyet

beszéd közben szórakozottan fölemelt a földről.

– Ez meglepett téged? – kérdezte Tom, miközben a fehér darabkák kiperegtek az ujjai közül.

– Nem.

– Engem igen, ugyanis amikor bekövetkezett az összeomlás, fölajánlottam Trixnek, hogy fölbonthatja az eljegyzést, de nem akarta – folytatta Tom, mint aki alapos magyarázatot kíván adni, ha már egyszer szóba hozta a dolgot.

– Ez meglep – mondta Polly.

– Engem is meglepett, mert Fanny mindig is úgy vélekedett, hogy Trixnek a pénz kell, nem pedig az ember. Az első válasza nagyon jólesett, mert nem számítottam rá, és nincs annál meghatóbb, mint ha egy nő tűzön-vízen át kitart egy férfi mellett.

– Úgy látszik, mégse tartott ki.

– Fannynek lett igaza. Trix csak addig várt, míg ki nem derült, jobban mondva, az anyja ki nem derítette, milyen rosszul is áll a szénánk. Az az asszony olyan hűvös, kemény és anyagias, amilyet még sosem láttam, Trix pedig hallgat rá. Nagyon ügyesen fogalmazza meg a levelében, hogy „nem akar teher lenni", „föláldozza a reményeit", „és mindig őszinte barátnőm marad", de az igazság az, hogy a gazdag Tom Shaw-val megérte volna kezdeni valamit, a szegény Tom Shaw viszont útban van, és mehet a pokolba, amilyen gyorsan csak akar!

– De nem megy! – kiáltotta Polly harciasan, mert nagyon haragudott Trixre, ugyanakkor áldotta is, hiszen Trix fölszabadította a rabszolgáját.

„Egy hajszálon múlt!” – dörmögte Tom magában, majd nyugodt beletörődéssel, amiből Polly rögtön megérthette, hogy Tom szíve nem szakad meg az eljegyzés felbontásától, hangosan hozzátette:

– A baj sosem jár egyedül, különösen nehéz időkben; de ha az embert úgyis leterítették, egy-két

ütéssel több már nem számít. Az első fáj a legjobban.

– Örülök, hogy az utolsó csapást ilyen férfiasan álltad. – A megjegyzésben volt egy csöpp irónia, de Polly nem tudta megállni. Tom elpirult, és egy pillanatig sértődött képet vágott, de aztán egy vállrándítással megemberelte magát, és köntörfalazás nélkül kijelentette:

– Az igazat megvallva, Polly, nem volt nagyon nagy csapás. Már jó ideje az volt az érzésem, hogy nem illünk össze, és bölcsebb lenne abbahagyni. De ő nem így látta, vagy nem akarta így látni, én viszont nem hátráltam volna meg, mert nem akartam, hogy újra búskomorságba essen, most meg tessék. Nem neheztelek rá, remélem, hogy egyszer megjavul, és több csalódás sem éri. Szavamra, ezt kívánom.

– Nagyon szép tőled, egészen nemes lelkű és Sydney-stílusú – mondta Polly, de igen kényelmetlenül érezte magát, és sokért nem adta volna, ha egy főkötő és egy szemüveg mögé bújhat, miközben a nagymama

szerepét játssza a kitárulkozó fiatalembernek.

– Sydneynek sima útja lesz, gondolom – jegyezte meg Tom, és fölpattant, mintha a kis zsámoly egyszeriben megszűnt volna kényelmes lenni.

– Remélem – dünnyögte Polly, és várta, mi következik ezután.

– Ő mindenből a legjobbat érdemli, és én imádkozom az Úrhoz, hogy meg is kapja – tette hozzá Tom, és dühödten piszkálta a tüzet.

Polly nem válaszolt, mert félt, hogy túl sokat talál mondani, tudta ugyanis, hogy Fanny nem tette meg Tomot a bizalmasává, ő maga pedig olyan féltve őrizte Fanny titkát, mintha a sajátja volna.

– Ugye, írsz holnap Nednek? Bármit elvállalok, amit föl tud kínálni nekem, mert alig várom, hogy szedhessem a sátorfámat – mondta Tom, majd ledobta a piszkavasat, és elszánt arccal fordult Polly felé, ő azonban ebből mit se látott, mert az ölébe hullt rózsa

pörgetésével volt elfoglalva.

– Még ma este írok. Szóljak a lányoknak Trixről és Sydneyről? – kérdezte Polly, és fölállt, mert a tanácskozást lassan befejezettnek ítélte.

– Szeretném. Nem is tudom, hogy köszönjem meg, amit értem tettél – nyújtotta a kezét Tom, és olyan tekintettel nézett Pollyra, amelyben a lány a szívesség mértékéhez képest túlságosan is sok hálát vélt felfedezni.

Ahogy ő is kezet nyújtott, és bizalommal telve fölnézett rá, Tomnak fejébe szállt a hála, ugyanis minden figyelmeztetés nélkül egyszerre csak lehajolt, és megcsókolta Pollyt, aki a váratlan fordulattól úgy megriadt, hogy Tom azonnal magához tért, és összefüggéstelen szabadkozás kíséretében visszamenekült a barlangjába:

– Bocsánatot kérek… nem tehetek róla… a nagymama mindig megengedte a születésnapomon.

Polly fölmenekült az emeletre, miközben teljesen elfeledkezett Fannyről, és ahogy a sötétben arcát eltakarva leült, azon morfondírozott, vajon miért is nem haragszik, majd pedig elhatározta, hogy többé nem hódol ilyen buzgalommal az élvezetes, bár veszélyes időtöltésnek, a nagymamásdinak.

XVII. FEJEZET A NŐ, AKI NEM MERT

Polly lelkes levelet írt, Ned biztató választ adott, majd kiadós levelezés, beszélgetés és tervezés után megszületett a döntés, hogy Tom nyugatra megy… Mindegy is, mi volt maga az üzlet; elég annyi, hogy jó kezdésnek mutatkozott egy Tom-féle fiatalember számára, aki New England legönhittebb városának legkonzervatívabb nevelését kapta, és pontosan arra volt szüksége, hogy a nyugat egészséges, szívélyes társadalmi befolyása alá kerülve tágítsa a látókörét, és férfi váljék belőle.

A nők természetesen nagyon fájlalták, de mindegyikük érezte, Tom számára így lesz a legjobb; miközben tehát sóhajtozva varrogattak, a ragyogó jövő látomását is becsomagolták Tom új zsebkendői mellé, és bár könnyeket hullattak a csizmájára, örvendeztek, hogy nyitva áll előtte az út. Sydney mindvégig kitartott mellette „mint férfi és fivér” (Tomnak ez a

megfogalmazása egyébként Fanny végtelen megelégedésére szolgált), Will pedig örül a fejleményeknek, hiszen ő csalódást okozott Nednek azzal, hogy nem csatlakozott hozzá, most azonban majd Tom foglalja el a Will számára fenntartott helyet.

Szerencsére mindenkit úgy lekötöttek az előkészületek, hogy érzelmekre nem maradt idő, és a négy fiatal olyan józanul dolgozott együtt, mintha a szívükben nem is tombolnának a legkülönfélébb érzelmek. De a hallgatás, a munka és a sietség ellenére alighanem jobban megismerték egymást az alatt a rövidke idő alatt, mint a korábbi évek során, mert mindegyiküknek a legjobb és legmerészebb énje lépett működésbe, és a kis házat úgy betöltötte a szeretet, a barátság, az önfeláldozás és a lelkesedés varázsa, mintha a külvilág csupa tavaszi báj és derű volna.

Tom elutazott nyugatra; Polly is hazament, hogy otthon töltse a nyarat; Maudot Belle vitte magával a tengerpartra; Fannynek pedig egyedül kellett megbirkóznia a háztartással, a „segítség"-gel és a

szívfájdalommal. Ha nem tartották volna benne ketten is a lelket, talán ki se bírta volna a nyarat a városban. Sydney azonban sűrűn meglátogatta, amíg maga is el nem utazott nyaralni, a Pollyval folytatott tekintélyes levelezés pedig segített átvészelnie a hosszú napokat. Tom hetente egyszer írt az édesanyjának, de a levelei rövidek voltak, és messze nem kielégítőek, mert a férfiak sosem szólnak azokról az érdekes apróságokról, amelyekre a nők leginkább kíváncsiak. Fanny Pollynak is beszámolt Tomról, Polly pedig kivonatos formában továbbadta neki Ned leveleinek Tomra vonatkozó részeit, és e kettő együtteséből arra a megnyugtató tényre lehetett következtetni, hogy Tom jól van, jó a hangulata, keményen dolgozik, és meggyőződése, hogy minden akadályt képes legyőzni.

Polly csöndesen töltötte otthon a nyarat, pihent, testben és lélekben egyaránt igyekezett fölkészülni az újabb télre, hiszen ősszel folytatni kívánta tervei megvalósítását, tanítványai megelégedésére és barátai nagy örömére.

Magáról sosem beszélt sokat a leveleiben, ezért aztán amikor viszontlátták egymást, Fanny aggodalmasan kiáltott föl:

– De drága Polly! Beteg voltál, és meg sem írtad?

– Ugyan, csak fáradt vagyok; mostanában sok dolgom volt, és ez a borús idő kicsit lehangol. Hamarosan, amint újra elkezdek dolgozni, magamhoz térek – mondta Polly, és nagy buzgalommal igazgatta a ruháját.

– Egy csöppet sem vagy természetes, mi van veled? – makacskodott Fanny, mert zavarba ejtette a változás, noha nem tudta volna megmondani, mi is változott meg.

Polly nem látszott betegnek, bár az arca lefogyott és megsápadt; de mintha elvesztette volna a jó kedélyét, és olyan szomorúság volt a tekintetében, ami megindította Fannyt.

– Kutya bajom, majd meglátod, amint elrendezkedem. Én viszont örülök, hogy te ilyen jó

színben vagy, és ilyen boldognak látszol. Minden rendben, Fanny? – kérdezte Polly, és nagy lendülettel fésülni kezdte a haját….

– Először válaszolj egy kérdésre – mondta Fanny, mint akit hirtelen félelem kerít hatalmába. – Mondd meg igaz lelkedre: sosem bántad meg, hogy azt a megjegyzést tetted Sydneynek?

– Sosem! – kiáltotta Polly, és hátrasimította a barna, fátylat, amely a fél arcát eltakarta.

– Becsületszavadra?

– Becsületszavamra és mindenre, ami csak tetszik. Miért gyanakszol rám? – kérdezte Polly szinte mérgesen.

– Mert valami baj van veled. Fölösleges tagadnod, pontosan azt látom az arcodon, amit a magamén láttam ugyanebben a tükörben akkor, amikor azt hittem, hogy téged szeret. Bocsáss meg, Polly, ki kell mondanom, hiszen az arcodra van írva, és én éppen olyan igaz

barátnőd akarok lenni, ha tudok, amilyen te voltál nekem.

Fanny arca dúlt volt, gyorsan és őszintén beszélt, mert szeretett volna nagylelkű lenni, bármennyire nehéznek találta is. Polly most értette csak meg, és Fanny félelmét eloszlatva csaknem szenvedélyesen válaszolt:

– Mondom neked, én nem vagyok szerelmes belé! Ha ő lenne az egyetlen férfi a világon, akkor sem mennék hozzá, mert én… nem akarok.

Az utolsó két szó hanglejtése kissé félresikerült, mert Polly rémülten az utolsó pillanatban szakította félbe önmagát, majd elfordult, és újra elrejtőzött a haja mögé.

– Ha nem ő, akkor valaki más! Polly, neked titkod van, és én úgy gondolom, meg kellene osztanod velem, mivel te ismered az enyémet – mondta Fanny, mert képtelen volt megnyugodni, míg minden ki nem derül.

Kérdésére nem kapott választ, de Fanny már

ennyivel is elégedett volt, és barátnőjét átkarolva a lehető legbiztatóbb hangján megkérdezte:

– Édes Pollym, ismerem őt?

– Már láttad.

– Ugye, bölcs, jóságos és ragyogó férfi, drágám?

– Nem.

– Annak kell lennie, ha szereted! Remélem, nem valami haszontalan alak? – kiáltotta Fanny, és még mindig barátnője vállát fogta, aki csökönyösen elfordította a fejét.

– Nekem tetszik; legyen elég ennyi!

– Kérlek, csak még egyet árulj el! Nem viszonozza?

– Nem. És most egy szót se többet, nem bírom elviselni! – fakadt ki kétségbeesetten Polly, és

elhúzódott.

– Rendben van, de így most már nem félek elmondani neked, hogy azt hiszem, Sydney egy kicsit megszeretett. Mindannyiunkhoz nagyon kedves, és az utóbbi időben mindig örül, ha otthon talál, és hiányol, ha elmentem valahová. Én már nem is mertem reménykedni, míg a papa észre nem vett valamit a viselkedésében, és el nem kezdett ugratni miatta. Nem akarom áltatni magam, de most valóban úgy tűnik, van egy kis esélyem.

– Az égnek hála érte! – kiáltotta Polly, hangjában őszinte megelégedéssel. – Gyere szépen, és mondj el mindent! – tette hozzá, és leült a díványra, szemlátomást megkönnyebbülve, mint aki nagy veszedelemből szabadult.

– Van itt egy s más, nem tudom, jelent-e valamit, kíváncsi vagyok a véleményedre – mondta Fanny, és az íróasztala legrejtettebb fiókjából előhalászott egy papírköteget. – Ez Tom fényképe, az utolsó levéllel

érkezett, ugye, jó kép? Kicsit öregebbnek látszik, de gondolom, a szakáll és a durva kabát teszi. Drága jó Tom, úgy igyekszik, kezdek igazán büszke lenni rá.

Fanny odatolta Polly elé a fényképet, és tovább kutatott egy bizonyos levélke után. Nem látta, hogy Polly fölemeli a fényképet, és sóvárgó szemeket mereszt rá, de valamit kihallott Polly hangjából:

– Nem igazságos ez a kép. – És ahogy Fanny hátrafordult, fürge szeme meglátta az igazságot, bár Polly csak félig fordult feléje. Fanny még gondolkodni is elfelejtett, a leveleket kiejtette a kezéből, megragadta Polly vállát, és mélységesen elképedt hangon felkiáltott:

– Polly, csak nem Tom az?

Szegény Polly úgy meglepődött, hogy egy szót sem tudott szólni. De szólnia sem kellett; arca elárulta a választ, és ugyanilyen világosan beszélt az, ahogyan a fejét a dívány párnájába fúrta, mint egy ostoba strucc, ha vadásznak rá.

– Ó, Polly, úgy örülök! Sosem hittem volna… te olyan jó vagy, ő pedig olyan haszontalan gyerek… el se tudom hinni… de olyan drága vagy, hogy szereted!

– Nem tehetek róla… próbáltam kiverni a fejemből… de olyan nehéz volt… te tudod, Fanny, te tudod – mondta egy fojtott hangocska a rojtos párna mélyéből, amely párnáról Tom egykor oly elítélőn nyilatkozott.

Az utolsó szavak és a felé nyújtott, esdeklő kéz elárulták Fannynek, hogy barátnője együttérez vele, már ami a szerelmi bánatot illeti, és az egész jelenet annyira meghatotta, hogy Pollyt átölelve maga is sírva fakadt, miként ezt a lányok teszik, szeretettel és bolondosan, amikor csordultig tele van a szívük. A csönd azonban sosem tart sokáig, mert a „kibeszélés” igénye rendszerint társul a legmélyebb érzelemhez is. A lányok tehát hamarosan nyakig merültek a beszélgetésbe, Polly nagyon megilletődve és csüggedten, Fanny pedig izgatottan, tele kíváncsisággal és örömmel.

– Igazán, drága húgocskám! Micsoda mennyei dolog lesz! – kiáltotta Fanny.

– Sosem lesz belőle semmi – válaszolta Polly a nyugodt elkeseredés hangján.

– Mi akadályozhatja meg?

– Maria Bailey – így a tragikus válasz.

– Hogyhogy? Ó az a nyugati lány? Sohasem kaphatja meg Tomot! Előbb ölöm meg!

– Már késő, hadd mondjam el… Be van csukva az ajtó, és Maud nincs a közelben?

Fanny gyors felderítést végzett, majd visszatért, és lélegzet-visszafojtva hallgatott, miközben Polly a fülébe súgta a keserű titkot.

– Tom nem említi Mariát a leveleiben?

– Egyszer-kétszer, de akkor is viccelődve; nem

hittem többnek egy kis flörtnél. Tom aligha ér rá ilyesmivel szórakozni, hiszen olyan elfoglalt.

– Ned jó pletykás leveleket ír, én tanítottam rá, és mindent elmond, ami történik. Amikor először említette ezt a lányt, ugyanis az ő anyjánál laknak, érdeklődtem felőle, csak úgy, mellesleg, és Ned megírta, hogy csinos, jó lelkű, jól nevelt, és őszerinte Tomot egészen megigézte. Hát tudod, Fanny, ez nagy csapás volt, hiszen amióta Trix fölbontotta az eljegyzést, és nem volt tilos Tomra gondolni, reménykedni kezdtem, csak egy kicsit, de az is olyan boldoggá tett! Most pedig le kell mondanom róla, és csak most látom, milyen erősen reménykedtem, és milyen sokat is veszítek.

Két kövér könnycsepp gördült le Polly arcán, Fanny pedig letörölte, miközben erős vágy fogta el, hogy a legközelebbi vonattal nyugatra utazzon, egyetlen lesújtó pillantással elintézze Maria Baileyt, és visszahozza Tomot ajándékba Pollynak.

– Milyen ostoba vagyok, hogy nem sejtettem

előbb! De tudod, Tom olyan gyerekes, te viszont a korodhoz képest érettebb vagy, ezért sosem jutott eszembe, hogy Tom így is fontos lehet neked. Tudtam, hogy nagyon jó vagy hozzá, mint mindenkihez, te drága; és tudtam, hogy ő is szeret téged, ahogy engem is, sőt még jobban, mert tökéletesnek tart; mégis, álmomban sem hittem volna, hogy jobban szeret, mint egy kedves barátnőt.

– Nem is – sóhajtotta Polly.

– Ha nem, akkor kellene; és ha fülön csíphetném, nem is úszna meg!

Polly ekkor szorosan karon ragadta Fannyt, és fenyegetően azt mondta:

– Ha egyetlen szót is szólsz, ha csak célzol rá, vagy a pillantásoddal elárulsz előtte vagy bárki más előtt, akkor én… igen, olyan biztos, mint az, hogy Polly Miltonnak hívnak… akkor én a háztetőről fogom szétkürtölni, hogy szerelmes vagy Ar… – de Polly nem jutott tovább, mert Fanny befogta a száját.

– Dehogyis! – tiltakozott Fanny hevesen. – Ünnepélyesen megígérem, hogy egyetlen szót sem szólok. Ne legyél ilyen indulatos, Polly, egészen megrémítesz.

– Éppen elég rossz olyasvalakit szeretni, aki nem szereti viszont az embert, de hogy még beszéljenek is róla, az egyenesen borzalmas! Még a gondolatától is megvadulok! Ó, Fanny, egyre rosszkedvűbb, irigyebb és gonoszabb vagyok, nem is tudom, mi lesz velem!

– Én nem féltelek, drágám, és hiszek benne, hogy minden rendbe jön, hiszen te olyan jó vagy. Hát persze hogy Tom imádna téged, mi mást tehetne? Biztos már így is lenne, ha miután megszabadult Trixtől, tovább maradt volna itthon. Akkor válna csak igazán ember belőle. Tom az öcsém, de azt hiszem, nem elég jó neked, Polly, és nem is értem igazán, hogy szeretheted ennyire, amikor választhattál volna helyette valaki végtelenül különbet.

– Nekem nem kell valaki „különb"; fárasztana, ha

olyan lenne, mint A. S. Ráadásul úgy vélem, Tom sok mindenben különb nála. Ne mereszd rám a szemed, tudom, hogy az, vagy az lesz. Ő egészen más, és még nagyon fiatal. Sok hibája van, tudom, de ettől csak még jobban szeretem. Becsületes, bátor fiú, és nagy, meleg szíve van, és inkább ő szeressen, mint a legbölcsebb, legjobb és legműveltebb férfi a világon, egyszerűen azért, mert szeretem.

Bárcsak Tom láthatta volna most Polly arcát! Olyan gyöngéd, őszinte és hajlíthatatlan volt ez az arc, hogy Fanny elfelejtette védelmébe venni saját szerelmesét, és csak csodálta, milyen hűséges Polly az övéhez. Ez a kitartó, mindent elsöprő szerelem vadonatúj jelenség volt Fanny számára, aki megszokta, hogy barátnői évente két-három szerelmessel is eldicsekszenek, és csaknem olyan hűvösen mérik föl az értéküket, ahogyan a fiatalemberek hányják-vetik meg a számukra vonzó lányok vagyonát, valahányszor „sajnos mégsem engedhetik meg maguknak, hogy feleségül vegyék őket”. Saját, Sydney iránti szerelmét nagyon romantikusnak tartotta, mert nem érdekelte igazán,

gazdag-e Sydney, vagy szegény, bár ezt sosem merte volna kimondani még Polly előtt sem, mert félt, hogy kinevetik. Most kezdett rádöbbenni, milyen is az igaz szerelem, és úgy érezte, ez a számára meghódíthatatlan érzés olyan kincs, amelyet tisztelettel kell elfogadni és rajongással ápolni.

– Nem tudom, mikor kezdtem el szeretni Tomot, de hogy így van, arra múlt télen döbbentem rá, és ugyanúgy meglepett, mint téged – folytatta Polly, mint aki örömmel könnyít a lelkén. – Egyáltalán nem helyeseltem, amit csinál, szertelen, nyughatatlan ficsúrnak találtam. Nagyot csalódtam, amikor Trixet választotta, és minél többet gondoltam rá, vagy láttam belőle, annál rosszabbul éreztem magam. Tom túlságosan jó volt Trixnek, és én viszolyogva tapasztaltam, milyen keveset tesz érte a lány, amikor pedig olyan sokat tehetett volna. Tom ugyanis azok közé a férfiak közé tartozik, akiket az érzelmeiken keresztül lehet irányítani, és az a nő, aki feleségül megy hozzá, embert is csinálhat belőle, de éppúgy tönkre is teheti.

– Ez igaz! – kiáltotta Fanny, amikor Polly elhallgatott, és ránézett a fényképre, az pedig mintha meghazudtolná a lány kijelentéseit, komor, egyenes tekintettel nézett vissza rá.

– Nem azt mondom, hogy Tom gyenge vagy rossz ember. Ha az volna, gyűlölnöm kellene; de igenis szüksége van rá, hogy valaki nagyon szeresse és boldoggá tegye, ehhez pedig egy jólelkű nő kell – mondta Polly, mintha válaszolna Tom arcának néma nyelvére. – Remélem, Maria Bailey éppen olyan, amilyennek ő gondolja – tette hozzá halkan –, mert nem tudnám elviselni, hogy ismét csalódottnak lássam!

– Merem állítani, hogy fütyül arra a lányra, és fölöslegesen aggasztod magad. Mit is válaszolt Ned, amikor erről az alkalmatlankodó lányról kérdezted? – kérdezte Fanny új reménnyel telve.

Polly megismételte, majd hozzátette:

– Megkérdeztem egy másik levélben, nem csodálja-e ő is ugyanúgy Miss Baileyt, ahogyan Tom,

és azt írta vissza, hogy „aranyos kislány, de ő nem ér rá csacsiságokkal foglalkozni, és még ne készítsem elő a fehér kesztyűmet, hacsak nem Tom esküvőjére”. Azóta nem említette Mariát, így hát biztosra vettem, hogy komoly az ügy: mivel pedig Ned Tom bizalmasa, mélyen hallgat.

– Hát ez tényleg szomorú. Mi lenne, ha én írnék Tomnak, és csak úgy mellékesen érdeklődnék a szívügyei felől, amivel esélyt adnék neki, hogy elmondhassa, ha van mit?

– Benne vagyok, de meg kell mutatnod a levelet. Nem bízom benned, félek, hogy célzást teszel, vagy túl sokat mondasz.

– Megnézheted. Minden körülmények között be fogom tartani az ígéretemet, bár nagyon nehéz lesz, ha esetleg egyetlen szó is helyrebillenthetné a dolgok menetét.

– Tudod, mi fog történni, ha azt a szót kimondod!

Polly olyan fenyegetőn nézett Fannyre, hogy az beleremegett, s közben levonta a tanulságot, hogy a legszelídebb lányok, ha egyszer kijönnek a sodrukból, félelmetesebbek tudnak lenni a legvadabb sárkánynál; hiszen még a vadgalamb is harciasan vagdalkozik a csőrével, ha a fészkét kell megvédenie.

– Ha Mariával kapcsolatban minden igaz, akkor mihez kezdjünk? – kérdezte Fanny rövid hallgatás után.

– El kell viselni; az ember végül mindent elvisel – válaszolta Polly, és olyan arcot vágott, mint akire kimondták az ítéletet.

– És ha mégsem igaz? – kiáltotta Fanny, mert képtelen volt elviselni a szomorú látványt.

– Akkor várni fogok. – Polly arca olyan szépségesen megváltozott, hogy Fanny azonnal megölelte, miközben hőn áhította, bárcsak Maria Bailey meg se született volna.

Ez a tél mindkét lány számára más lett, mint az

előző. Fanny kettőzött hévvel vetette magát a háziasszonyi teendőkbe, mert „A. S.” szerette a barátságos otthont, és csodálta a házvezetői tudományt. Ha Fanny azt akarta megmutatni neki, mire képes azért, hogy egy otthont kellemessé tegyen, akkor ez sokkal jobban sikerült, mint ahogy akár saját maga is sejtette, mert igaz ugyan, hogy a színfalak mögött ott volt a sok kudarc és csüggedés, a kis ház mégis rendkívül vonzó hellyé változott, legalábbis Mr. Sydney szemében, mert mostanában sűrűbben látogatta a családot, mint bármikor, és láthatóan be akarta bizonyítani, hogy a család vagyoni helyzetének változása teljesen hidegen hagyja.

Fanny tartott tőle, hogy Polly visszatérése veszélybe sodorja a reményét, de Sydney a régi barátsággal üdvözölte Pollyt, és hamarosan meggyőzte arról, hogy a csírájában elfojtás módszere hatásos, és a korábbi barátság kiegyensúlyozott szeretetté alakulhatott át.

Polly ezen a télen egyáltalán nem hasonlított önmagára, amit a hozzá legközelebb állók észrevettek,

és csodálkoztak rajta. Willen egészen erőt vett az aggodalom, olyan csöndes, sápadt és kedvetlen volt Polly, amikor pedig a fiú szeretetteli bolondozással igyekezett szórakoztatni, Polly végképp megzavarta azzal, hogy méregbe gurult és összeszidta. Így hát Will Mauddal vigasztalódott, aki közben igazi tizenévessé serdült, szerette méltóságteljesen megjátszani magát, és úgy parancsolgatott Willnek, hogy ezzel nemcsak a fiú folyamatos elfoglaltságáról gondoskodott, hanem mulattatta is.

Nyugatról továbbra is csak bizonytalan hírek érkeztek, mert Fanny általános érdeklődésére Tom csak bosszantóan elégtelen választ adott, megénekelte a „szépséges Miss Bailey” dicséretét, és kijelentette, hogy reménytelen szenvedély emészti valaki iránt, de olyan félig komikus, félig tragikus szavakkal ecsetelte, hogy a lányok képtelenek voltak eldönteni, „fiús huncutság"-e az egész, vagy csak a szörnyű igazságot elrejtő lepel.

– Kiszedjük belőle tavasszal, amikor hazajön – mondta Fanny, miután összehasonlították fivéreik

leveleit, és teljes egyetértéssel megállapították, hogy a férfiaknál kukább és bosszantóbb lény nem létezik a világon. Nedet ugyanis annyira lekötötte az üzlet, hogy a Bailey-kérdésről tudomást sem vett, s minden felvilágosítás nélkül hagyta a lányokat.

Az éhség bármely fajtáját nehéz elviselni, különösen ha az éhezőnek fiatalos étvágya van, márpedig Pollynak olyan szűkmarkúan mérték a boldogságot hat hónapon át, hogy egészen lefogyott. Olykor elnézte, milyen nagy lett a szeme, és milyen világosan látszanak az erek a halántékán, s közben azon mélázott, hogy a tavaszi pitypang talán már az ő sírján fog virágozni. De semmiképp sem akart Tom látogatása előtt meghalni, és ahogy ennek időpontja egyre közeledett, Polly a remény és a félelem legkülönfélébb változatain esett át, s olyan lázas izgalom vett rajta erőt, hogy a jókedve és a színe is visszatért, s kénytelen volt belátni, hogy az érdekes sápadtság, amelynek hatására számított, eltűnt.

Végre eljött a május s vele együtt annyi kitörő napfény, hogy attól még Polly megviselt szíve is

földerült. Egy szép napon Fanny toppant be hozzá, és már az arcáról le lehetett olvasni, hogy örömteli híreket hoz, és maga sem tudja, hogyan mondja el.

– Készülj föl… valaki el van jegyezve! – mondta olyan ünnepélyes hangon, hogy Polly már föl is emelte a kezét, mint aki az újabb csapást akarja elhárítani. – Nem, ne vágj ilyen képet, szegénykém, nem Tomról van szó, hanem… rólam!

A bejelentést természetesen elragadtatott lelkendezés, majd a jó barátnők közt szokásos, kellemesen bizalmas társalgás követte, könnyek, puszik, mosolyok és sóhajok közepette.

– Ó, Polly, igaz, hogy nagyon sokáig vártam és reménykedtem, mégsem tudtam elhinni, amikor valóra vált, és meg sem érdemlem; de meg fogom! Mert attól a tudattól, hogy szeret engem, egyszeriben minden lehetségesnek látszik – mondta Fanny olyan arckifejezéssel, amely életében először igazán széppé varázsolta őt.

– Te boldog lány! – sóhajtotta Polly, aztán mosolyogva hozzátette: – Azt hiszem, megérdemled, hiszen tisztességgel igyekeztél méltó lenni rá, erre pedig a történtektől függetlenül is mindenképpen büszke lehettél volna.

– Ő azt mondja, ezért szeretett belém! – válaszolta Fanny, és továbbra sem nevezte nevén a szerelmesét, a személyes névmást azonban olyan hangon ejtette ki, amitől az tüstént édes csengésű szóvá változott. – Elmesélte, hogy tavaly csalódást okoztam neki, de te sok jót mondtál rólam, és bár ő akkor nemigen foglalkozott ezzel, később, amikor téged elvesztett, és visszatért hozzám, rájött, hogy nem tévedtél olyan nagyot. Aztán egész télen figyelt, s megtanult mindennap jobban tisztelni és szeretni. Ó, Polly, amikor ezt mondta, az már sok volt, hiszen minden próbálkozásom ellenére is még mindig olyan gyönge, olyan gyarló és bolondos vagyok.

– Mi nem így látjuk, és tudom, hogy minden reményének képes leszel megfelelni, mert ő pontosan az

a férj, akire szükséged van.

– Annál inkább köszönöm neked, hogy nem tartottad meg magadnak! – Fanny dévajul fölnevetett, mint régen.

– Az csak egy apró kisiklás volt a részéről, ő is nagyon jól tudta. A te fehér köpenyednek köszönhető, meg az én ostoba viselkedésemnek akkor este az operában – mondta Polly, és úgy érezte, mintha azok az események legalább húsz éve történtek volna, amikor még afféle szédült kis jószág volt, és imádta a tarka kalapokat meg a kislányos csínyeket.

– Tomnak egy szót se szólok róla, hadd lepődjön meg, amikor hazajön. Jövő héten már itt lesz, akkor aztán lerántjuk a leplet a rejtelmekről – mondta Fanny, és láthatóan úgy érezte, hogy hamarosan beköszönt az örök boldogság kora.

– Talán – mondta Polly, és nagyot dobbant a szíve, de aztán elcsöndesedett, mert ebben az esetben nem tehetett mást, mint hogy reménykedik, és Will új ingjein

szorgoskodva elfoglalja magát.

Ebből a csöndes szenvedésből sokkal több létezik, mint amennyit a világ gyanít, mert „azok a nők, akik mernek", kevesen vannak, azok a nők pedig, „akik tűrnek és várnak", sokan. De ha a varrókosarak beszélni tudnának, igazabb és megindítóbb történeteket mesélhetnének, mint amilyeneket olvasni szoktunk. Mert a nők az élet tragédiáját és komédiáját gyakran varrásba ölik, látszólag biztonságban s nyugodtan üldögélnek otthon, ám közben gondolkodnak, a szívükben egész történeteket pergetnek le, és lázas imákat mormolnak, bár mi csak azt látjuk, hogy csinos kis mintákat hímeznek, vagy éppen a heti stoppolást végzik.

XVIII. FEJEZET TOM SIKERE

„Jöjj, Philander, induljunk hát Megkeresni igaz szerelmünk tárgyát…”

Ez volna a jelen fejezet legmegfelelőbb mottója, mert miután volt bátorságom kedvem szerint fejezni be egy bizonyos történetet, fenyegetések, kárhoztatás és panaszok oly özönét zúdították rám, ami egészen megfélemlített, most tehát engedek a nyájas olvasóknak, kockáztatva, hogy ezzel felrúgok mindenféle szerkezeti egységet, összeboronálok minden olyan szereplőt, akit a kezem közé tudok kaparintani.

Időközönként házasodási járvány üti föl a fejét, főleg tavasz táján, megtizedelve a társadalmat, és ritkítva az agglegények sorait, nyomában pedig a legcsinosabb lányokat sirató anyák maradnak. Azon a tavaszon Shaw-éknál szokatlanul heves formában tört ki a betegség, nagy riadalmat okozva a szülők között, hiszen az egyik eset riasztó gyorsasággal követte a másikat. Mint láttuk, a baj először Fannyt vette le a

lábáról, s szinte még biztonságban túl sem esett a válságon, amikor visszatért Tom, hogy bővítse az áldozatok lajstromát.

Minthogy Fanny sokat eljárt az ő Arthurjával, aki biztosra vette, hogy a mozgás jót tesz a lábadozónak, Polly naponta meglátogatta a magányos Mrs. Shaw-t, bár az asszony sokkal jobban érezte magát a szokásosnál, az eljegyzés ugyanis többet használt a szervezetének, mint bármely erősítőszer.

Úgy három nappal Fanny örvendező látogatása után történt, hogy Polly, szokásos látogatását megkezdve, már a Shaw-ház küszöbén megtorpanásra kényszerült, a lépcsőn ugyanis Maud dübörgött lefelé, s közben lavinaként dőlt belőle a szó:

– Előbb jött, mint írta, hogy meglepjen minket! Fönt van a mamánál, éppen most kérdezte, hogy „Hogy van Polly?", és én meghallottam, hogy jössz befelé, halkan, mint egy kisegér, most pedig azonnal menj föl! Olyan furcsa így szakállasan, de csuda jóképű, erős,

napbarnított, és a levegőbe is földobott, amikor megcsókolt! Hagyd a kalapot, gyere azonnal!

Azzal Maud már le is csapott Pollyra, és úgy ráncigálta magával, mint egy lármás kis gőzösvontató, amelyik éppen egy zsákmányolt hajót vontat.

„Minél előbb túl vagyok rajta, annál jobb.” Pollynak csak erre az egyetlen gondolatra futotta, s Maud által űzve már be is esett az emeleti szoba ajtaján.

– Íme, Tom! Ragyogóan fest, ugye? – kiáltotta győzedelmesen a kislány.

Egy percig minden táncolt Polly szeme előtt, miközben egy kéz melegen megrázta az övét, és egy rekedtes hang kedvesen azt mondta:

– Hogy vagy, Polly?

Aztán Polly lerogyott Mrs. Shaw mellé egy székre, s csak reménykedett, hogy a válasza illendőre és megfelelőre sikerült, ugyanis fogalma sem volt róla,

hogy mit mondott.

Hamarosan a helyükre zökkentek a tárgyak, s miközben Maud terjengősen beszámolt a nagy meglepetésről, Polly összeszedte a bátorságát, és már Tomra is rá mert nézni, de azért nagyon örült, hogy háttal ül a fénynek, Tom viszont szemben. A szoba nem volt nagy, és úgy tűnt, Tom egészen betölti; nem mintha annyira megnőtt volna, csak a válla lett szélesebb, de az egész modora frissességet, derűt és természetességet árasztott, látszott, hogy mozgalmas, szabadtéri életet él, és olyan emberekkel érintkezik, akik nyitva tartják a szemüket, kezükkel-lábukkal pedig felszabadultan bánnak. Az egyszerű szabású útiruha, a bumfordi csizma, a barna arc és a férfias szakáll annyira megváltoztatták, hogy Polly szinte rá se ismert az elegáns Tom Shaw-ra abban a nyájas fiatalemberben, aki egyik lábát a széken nyugtatva, üzleti ügyekről mesélt az apjának, mégpedig olyan értelmesen, hogy az öreg nagy gyönyörűséggel hallgatta. Pollynak hallatlanul tetszett a változás, és olyan nagy figyelmet szentelt a nyugati kereskedelemről szóló helyzetjelentésnek,

mintha az a legizgalmasabb verses regény volna. Tom beszéd közben gyakran rápillantott egy biccentés vagy mosoly kíséretében, s ezek a régi szép időket idézték, úgyhogy Polly egy kis időre elfeledkezett Maria Baileyről, és a mennyországban érezte magát.

Nemsokára belibegett Fanny, és közlendője nagyobb meglepetést váltott ki Tomból, mint amekkorát Tom megjelenése a többiekből. Tom még csak nem is gyanította, mi folyik otthon, mert Fanny kislányos gonoszsággal föltette magában, hogy ha Tom nem hajlandó elárulni neki a titkait, akkor ő se köti az orrára a magáét, és egy szót se szólt Sydney-ről, csak olykor megemlítette, hogy Sydney gyakran látogatja a házat, és igen kedves. Így hát amikor bejelentette az eljegyzést, Tom annyira megdöbbent, hogy Fanny azt hitte, talán nincs is ínyére; miután azonban túlesett az első meglepetésen, olyan boldog elégedettséget mutatott, ami meghatotta Fannyt, és hízelgett is neki.

– Mi a véleményed erről a fejleményről? – kérdezte Tom, és hirtelen szembefordult Pollyval, aki még mindig

Mrs. Shaw mellett ült az ágyfüggönyök árnyékában.

– Örülök neki – válaszolta Polly olyan szívből jövő hangon, hogy Tom nem kételkedett az őszinteségében.

– Nagyszerű! Remélem, ugyanígy elnyeri majd a tetszésedet egy másik eljegyzés, amelyre hamarosan sor kerül. – És egy furcsa nevetés kíséretében Tom kihívta a barlangjába Sydneyt, a lányok pedig megtáviratozták egymásnak a szörnyű üzenetet:

– Hát persze, Maria Bailey.

Hogy hogyan sikerült átvészelnie azt az estét, Polly maga sem tudta, de nem volt hosszú este, mert már nyolc órakor kilopakodott a szobából, mégpedig azzal a szándékkal, hogy egyedül szalad haza, és senkire sem kényszeríti rá a kísérő szerepét. De nem sikerült, mert miközben a sárcipőjét melegítette a nappali kandallójánál, és azon morfondírozott, vajon Maria Baileynek kicsi-e a lába, és Tom fölhúzta-e rá valaha is a sárcipőt, egyszerre csak kivették a kezéből a lábbelit.

– Tényleg el akartál szaladni, és meg sem engedted volna, hogy hazakísérjelek? – kérdezte Tom szemrehányó hangon.

– Nem félek egyedül, nem akartalak elszakítani a többiektől – kezdte Polly, és titokban remélte, hogy öröme nem látszik túlzottan.

– De én szívesen elszakadok. Hiszen már egy kerek éve, hogy utoljára hazakísértelek. Emlékszel még? – kérdezte Tom, és a sietség minden jele nélkül hadonászott a sárcipővel.

– Hosszú időnek tűnik?

– Kész örökkévalóság!

Polly könnyedén akarta föltenni a kérdést, és hitetlenkedő mosollyal fogadni a fiú válaszát, de hiába állt neki nagyon jól az öntudatosan viselt csábos, rózsaszínű kis csuklya, mégsem látszott vidámnak, és a beszéde sem volt az. Tom észrevett valamit a megváltozott arcon, így hát sietve megjegyezte:

– Attól félek, túl sokat dolgoztál a télen. Fáradtnak látszol, Polly.

– Ugyan! Szeretem a munkámat! – Azzal Polly nekilátott fölhúzni a kesztyűjét, mintha a mondottakat bizonyítani akarná.

– Nekem viszont nem kedvemre való, hogy ilyen vékonynak és sápadtnak lássalak, tudod-e?

Polly fölnézett rá, hogy köszönetet mondjon, de egy szó sem jött ki a száján, a becsületes kék szemek azonban a hálánál valami sokkal mélyebbről árulkodtak, s nem tudták teljesen elrejteni az igazságot. Tom látta ezt, barna arca egészen belepirult, majd nagy csattanással elejtette a sárcipőt, és megragadta Polly kezét.

– Polly, mondani akarok neked valamit! – mondta a maga szertelen módján.

– Tudom, már számítottunk rá. Remélem, Tom, nagyon boldog leszel. – Polly olyan szerencsétlen

mosollyal rázta meg Tom kezét, amely egy könnyáradatnál is szánalmasabbra sikerült.

– Micsoda?! – kiáltotta Tom olyan döbbenten, mintha úgy vélné, Pollynak elment az esze.

– Ned mindent elmondott; előre megjósolta, hogy így lesz, amikor pedig egy másik eljegyzésről beszéltél, mi már tudtuk, hogy a magadéra célzol.

– De nem arra céloztam! Nedről van szó, ő kért, hogy mondjam el neked. Most nemrégen kötötték meg.

– Mariával? – kiáltotta Polly, és belekapaszkodott egy székbe, mintha fölkészülne a legrosszabbra.

– Természetesen. Ki mással?

– Ned egy szóval sem említette… Mariáról te írtál a legtöbbet… úgyhogy azt hittük… – dadogta Polly, és hirtelen lázas izgalom vett rajta erőt.

– Hogy szerelmes vagyok? Nos, az vagyok, de

nem Mariába.

– Ó! – Pollynak elakadt a lélegzete, mintha hideg vízzel öntötték volna le, mert minél komolyabb lett Tom, annál nyersebben fogalmazott.

– Akarod tudni, hogy hívják azt a lányt, akit több mint egy éve szeretek? Nos, Pollynak! – Tom ellenállhatatlan, néma ékesszólással tárta szét a karját, Polly pedig egyetlen szó nélkül viszonozta az ölelést.

Tekintsünk el attól, hogy mi történt a következő percekben. Az őszinte szerelmi jelenetek leírhatatlanok; azok ugyanis, akik szerepeltek benne, a legkidolgozottabb jelzést is egyhangúnak fogják találni, azok szemében pedig, akik nem voltak szereplők, a legegyszerűbb kép is túl színesnek bizonyul. Így hát a regényíró jobban teszi, ha a képzeletre bízza a művészeten túli dolgok megfestését, és magukra hagyja a szerelmeseket életük legboldogabb perceiben.

Nemsokára Tom és Polly már egymás mellett ültek, és élvezték azt az áldásos lelkiállapotot, amely

rendszerint bekövetkezik, ha a szerelmesek már megtették az első lépést, és a munkás hétköznapoknak hátat fordítva, megindultak a felé a mesés tartomány felé, ahol majd egy-két mámoros hónapot fognak tölteni. Tom csak ült, és Pollyt nézte, mintha nehéz volna elhinnie, hogy a bánatos tél ilyen ragyogó tavasszal ér véget. Polly azonban, mert igazi nő volt, még akkor is kérdezett, amikor pedig sírt és nevetett örömében.

– Ugyan, Tom, honnan tudtam volna, hogy szeretsz, amikor csak fogtad magad, és se szó, se beszéd, elmentél? – kezdte Polly gyöngéden szemrehányó hangon, és arra gondolt, milyen nehéz év áll mögötte.

– És nekem honnan lett volna bátorságom akár csak egy szóhoz is, amikor az egész földkerekségen saját értéktelen személyemen kívül semmi mást nem ajánlhattam volna föl neked? – válaszolta Tom melegen.

– Én pontosan azt akartam! – suttogta Polly, Tom pedig ettől úgy érezte, hogy az angyalok fajtája még

nem halt ki egészen.

– Mindig is szerettelek, Polly, de hogy mennyire szeretlek, arra csak közvetlenül az elutazásom előtt döbbentem rá. Tudod, nem is voltam szabad, ráadásul az volt az érzésem, hogy neked Sydney tetszik, dacára annak a hideg zuhanynak, amit, Fanny célzott rá, a múlt télen adtál neki. Sydney olyan nagyszerű ember, nem is értem, hogy tudtál neki ellenállni.

– Furcsa, én magam se értem, de a nők különös lények, és a gusztusukra nincs is magyarázat – mondta Polly huncut tekintettel, amit Tom igen nagyra értékelt.

– Olyan jó voltál hozzám azokban a napokban, hogy majdnem színt vallottam, de képtelen lettem volna elviselni azt a látszatot, hogy egy szegény, megszégyenült ember ajánlkozik neked, aki még Trixnek sem kell, és akit semmirekellőnek tartanak. „Nem – mondtam magamban –, Pollynak a legjobb jár; ha Sydney meg tudja hódítani, tegye csak, és én szó nélkül el fogom viselni. Mindenesetre igyekszem

legalább a barátságát kiérdemelni, és talán majd ha bebizonyítottam, hogy képes vagyok valamire, és nem szégyellek dolgozni, akkor, föltéve persze, hogy Polly még szabad, nem ijedek meg a próbálkozástól.” Szóval befogtam a számat, dolgoztam, mint egy ló, megnyugtattam önmagamat és másokat is, hogy igenis becsületesen meg tudom keresni a kenyeremet, aztán hazajöttem megtudni, van-e remény.

– Én pedig egyfolytában rád vártam – mondta lágyan egy hang Tom vállánál, mert Pollyt nagyon meghatották a férfias erőfeszítések, amelyekkel Tom ki akarta érdemelni magának.

– Nem akartam ajtóstul rontani a házba; gondoltam, először körülnézek, hogy Syddel mi a helyzet. De Fanny hírei megnyugtattak, az imént pedig az én Pollym nézett rám úgy, hogy egyszeriben biztos voltam magamban. Egy percet sem tudtam volna tovább várni vagy váratni téged, már nyújtottam is a karomat az én kis feleségem felé, áldja meg őt az Isten, bár tudom, nem érdemeltem meg.

Tom hangja egyre halkult, és az érzelmeit le lehetett olvasni az arcáról, de nem volt mit szégyellnie rajta, mert az őszinte szerelem megnemesítette, és alázatossá tette – egy sekélyesebb vonzalom büszkeséggel töltötte volna el azt, aki a sikert elérte. Polly megértette ezt, és szerelmese becsületes, szívből jövő szavait minden versnél ékesszólóbbnak találta. A kezét fölemelte, és megsimogatta Tom arcát, a magáét bizalmasan a durva szövésű kabátra hajtotta, majd a rá jellemző egyszerű egyenességgel azt mondta:

– Tom drága, ne mondj ilyet; mintha én volnék a legjobb lány a világon. Oly sok hibám van, és azt akarom, hogy mindegyiket ismerd meg, és segíts orvosolni, ahogy a magadéval is tetted! A várakozás nem ártott meg nekünk, én csak jobban szeretlek a küzdelmeidért. De attól tartok, a te éved keményebb volt, mint az enyém, sokkal idősebbnek és komorabbnak látszol, mint amikor elmentél. Sosem panaszkodtál, de én éreztem, hogy sokkal több nehézséget kell kiállnod, mint bármelyikünk is sejti.

– Eleinte kemény munka, beismerem. Mindenestül olyan idegen és új volt, hogy tartok tőle, Ned nélkül nem álltam volna helyt. Ha ő hallaná, amit most mondok, csak nevetne, és azt mondaná, „Phű!", de azért igaz, hogy Ned pompás fiú, és úgy segített át az első hat hónapon, mint… egy fivér, hiszen az is. Semmi oka nem volt arra, hogy egy ilyen ügyefogyottat támogasson, mégis ezt tette, és sok olyasmit megkönnyített, biztonságossá tett a számomra, ami áttekinthetetlenül nehéz és veszélyes lett volna, ha magamra maradok. Csak azzal tudom magyarázni, hogy ez családi vonás, és éppen olyan természetesen megvan a fivérben, mint a nővérben.

– Shaw-ékra is jellemző ez. De beszélj most Mariáról. Valóban eljegyezték egymást Neddel?

– De még mennyire! Holnap kapsz majd egy lelkendező levelet; Ned nem tudta velem elküldeni, olyan hirtelen jöttem el. Maria értelmes, csinos lány, és Ned boldog lesz vele.

– Miért hagytad, hogy azt higgyük, te vagy a jelölt?

– Én csak Fannyt ugrattam egy kicsit. Valóban kedveltem Mariát, mert olykor rád emlékeztetett, és olyan barátságos, otthonteremtő kis nő, hogy nem csoda, ha a napi nehéz munka után élvezetesnek találtam a társaságát. De Ned féltékeny lett, és akkor rájöttem, hogy komolyak a szándékai. Gyorsan távoztam hát a színről, és megígértem, hogy egy árva szót sem szólok senkinek, amíg Mariája igent vagy nemet nem mond.

– Bárcsak tudtam volna! – sóhajtotta Polly. – A szerelmesek mindig annyi butaságot csinálnak!

– Bizony, látod, se te, se Fanny egyetlen célzást sem tettetek nekünk Sydre, én meg tele voltam félelemmel miattad.

– Tanultunk belőle; fivéreknek és nővéreknek ne legyen titkuk egymás előtt.

– Többé nem lesz. Nagyon hiányoztam neked?

– Igen, Tom, nagyon, nagyon!

– Türelmes kis Pollym!

– Tényleg már akkor is szerettél, mielőtt elmentél?

– Mindjárt meglátod. – Tom büszkén előhúzott egy méltóságteljes zsebkönyvet, amely igen tekintélyes küllemű üzleti papírokkal volt teletömve, majd föllapozta a magánjellegű bejegyzéseknek fönntartott részt, és elővett belőle egy elnyűtt papírt, óvatosan széthajtogatta, és Polly elé tárt egy kicsi, barna, gyöngén illatozó tárgyat.

– Ezt a rózsát tetted a születésnapi tortámra, jövő héten pedig egy friss szál fog illatozni egy másik szép kis tortán, amit majd készítesz nekem. Ezt a rózsát a beszélgetésünk után ottfelejtetted a barlangom padlóján, én pedig azóta őrzöm. Íme, a szerelem és a romantika, mind a tiéd!

Polly megérintette az egy évig őrzött ereklyét, és elmosolyodott, amikor a morzsálódó levelek alá

firkantott szavakat elolvasta: „Pollym rózsája”.

– Nem tudtam, hogy ilyen szentimentális tudsz lenni – mondta, és annyi öröm látszott az arcán, hogy Tom nem bánta meg, hogy elárulta a gyöngeségét.

– Amíg nem szerettelek, nem voltam az, drágám, és még nem túl súlyos az esetem, hiszen nem a szívem fölött hordom a virágomat., hanem ott, ahol mindennap láthatom, és így sosem felejtem el, kiért dolgozom. Azon se csodálkoznék, ha ez a kis butaság tartott volna meg a takarékosság, a becsület és a kemény munka útján, mert egyszer sem nyitottam ki úgy a zsebkönyvemet, hogy ne gondoltam volna rád.

– Szép tőled, Tom! – Polly úgy meghatódott, hogy már nyúlt is a zsebkendőért. Tom azonban kivette a kezéből, és ahelyett hogy megríkatta volna, megnevettette, mert kedveskedve azt mondta:

– Nem hinném, hogy te minden romantikád mellett ilyet tettél volna. No, ugye, hogy nem?

– Ha nem nevetsz ki, megmutatom a kincseimet. Polly elővette a régi medaliont, kinyitotta, és megmutatta a képet, amit annak idején Tomtól kapott a mogyorós zacskóban, és amit aztán lekerekített és beleillesztett a függő egyik felébe, míg a másik részben egy vöröses hajtincs és egy fekete gomb lapult.

Tom gurult a nevetéstől, amikor meglátta..

– Csak nem azt akarod mondani, hogy ezt a szörnyűséges alakot azóta őrzöd?! Polly! Polly! Te vagy a világon a leghűségesebb „nőszerelmes", ahogy Maud mondja.

– Uram, ne áltassa magát azzal, hogy éveken át magammal hordtam; csak múlt tavasszal vettem elő, mert nem mertem kérni az új fényképekből. A gomb arról a régi kabátról származik, amelyikhez úgy ragaszkodtál a csőd után, mintha kötelességed lenne a lehető legviseltesebb holmiban járni, a fürtöt pedig Maudtól loptam. Hát nem vagyunk bolondok?

Tom nyilván nem így vélekedett, Polly pedig rövid

szünet után komolyra fordította a szót, és aggodalmasan megkérdezte:

– Mikor kell visszatérned?

– Egy-két héten belül, de most már nem lesz robotmunka, mert mindennap írni fogok neked, és érezni fogom, hogy a közös otthonunkért dolgozom. Ez negyven ember erejével fog fölruházni. Visszafizetem minden adósságomat, és összegyűjtöm, ami a jó induláshoz kell, aztán Ned is, én is megnősülünk, és mi leszünk nyugaton a legboldogabb, legdolgosabb emberek.

– Gyönyörűen hangzik, de nem lesz az még sokára, Tom?

– Csak egy-két év, és miután Sydnek fizettem, egy percet sem kell várnunk, hacsak nincs ellenedre, Polly, hogy mélyen kezdjük.

– Inkább dolgozom veled együtt, mint hogy tétlenül üljek, miközben te egyedül küszködsz. Apám és anyám

is így csinálták, és azt hiszem, a szegénység és a kemény munka ellenére nagyon boldogok voltak.

– Akkor még egy év, és ez is sikerülni fog, mert ahhoz persze, hogy innen, egy kellemes otthonból elvihesselek, nagyobb jövedelemre lesz szükségem. Ó, Polly, bárcsak feleannyi pénzem volna, mint amennyit eltékozoltam, most kényelmes életet biztosíthatnék neked!

– Ne búsulj, nekem nem kell az a pénz; inkább legyen belőle kevesebb, de tudjam, hogy te magad kerested meg! – kiáltotta Polly, látván, hogy Tomra hevesen rátör a lelkiismeret-furdalás, és mérgében, hogy így elherdálta a vagyonát, a térdére csap.

– Rád vall, hogy ezt mondod, és én sem fecsérelek több szót, hiszen bolond voltam. Majd ketten fölküzdjük magunkat, bátor Pollym, és egyszer még büszke leszel a férjedre, bár most még csak „szegény Tom Shaw”.

Polly olyan biztos volt ebben, mintha

megjövendölték volna, és nem csalatkozott; mert a szerető szív, amely mindig megtalálta Tomban a jó indíttatásokat, hitt bennük, és erősíteni próbálta őket, most elnyerte a jövendő évek boldogságának jutalmát, cserébe az ösztönös bizalomért.

– Igen – mondta Polly reménykedőn –, én tudom, hogy neked sikerülni fog, mert nincs annál jobb, mint ha egy férfi egy cél érdekében dolgozik, s ráadásul szívesen teszi.

– Van, ami még ennél is jobb – válaszolta Tom, és kissé maga felé fordította Polly arcát, hogy a szemében megláthassa az ösztönző csillogást.

– És mi az, drágám?

– Egy asszony, aki szereti és segíti egész életén át, ahogy majd te teszed, ha Isten is úgy akarja.

– Még akkor is, ha az asszony régimódi – suttogta Polly boldogan, s a szeme még jobban ragyogott a könnyektől, ahogy fölnézett a fiatalemberre. Tom pedig

a lány tekintetén keresztül egy pillantást vethetett a legigazabb sikerre, és nem szégyellte a szerelemnek és a munkának tulajdonítani, vagyis ennek a két szép régimódi értéknek, amely oly régen, az első, édenkerti pár óta létezik.

Nehogy a kielégítetlen kíváncsiság gyötörje mindazokat az ifjú olvasóimat, akik esetleg érdeklődésükkel tisztelték meg Maudot, az ő kedvükért sietek hozzátenni, hogy Maud nem ment feleségül Will-hez, hanem szorgos, fürge kis vénlány maradt egész életére, és gyönyörűen vezette apja háztartását.

Will lelkipásztori álmai idővel valóra váltak, a parókián pedig egy szelíd, fényes szemű hölgy uralkodott, akit William tiszteles „az én kis Jane-em"-nek hívott.

A távolabbi jövő leírására még ez a szeleburdi toll sem vállalkozik, hanem itt megpihen, s munkáját a kedves, öreg tündérmesék szavaival zárja: „Aztán egybekeltek, s mindannyian boldogan éltek, amíg meg

nem haltak.”